Nicolae Frânculescu

LA SUD DE RIO BRAVO

COLECTIA WESTERN

N. FRÂNCULESCU

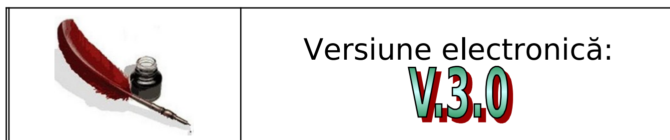
LA SUD DE RIO BRAVO

ROMAN

Versiune electronică realizată
după volumul apărut la
EDITURA ALBATROS 1975

Titlul original:

N. FRÂNCULESCU
LA SUD DE RIO BRAVO

Colecţia CUTEZĂTORII
EDITURA ALBATROS
1975

Capitolul I – CORBUL MARIN

Eram la mine acasă, lângă opaiţul ce mă necăjea mai rău decât în alte dăţi, cu straiul greu, pe umeri, lucrat în casă de ai mei. Mi-ar fi fost greu să ghicesc ora când mi-am reînceput truda în faţa dreptunghiului imaculat de hârtie. Luminile buturii şi trosnetele focului în vatră mă îndemnau să scriu, nu era timp să mă odihnesc. Aveam caietul cu însemnări al lui Ştefan Şercanu şi-i citeam scrierea măruntă, unde descopeream aventurile trăite în Vestul Îndepărtat. Întâmplările pe care le retrăiam se petrecuseră însă pe malul texan al lui Rio Bravo.

În timp ce lemnul ardea molcom, iar luminile prelungi dansau pe împletitura rogojinii ce acoperea podeaua, pana îmi alerga urmărind vocea legănată a bătrânului Ştefan Şercanu, ce mă purta ca aievea lângă focul aprins de Pedro la ultimul popas, înaintea intrării în Ysleta.

Era primăvară, spre mijlocul ei, iar soarele înclina către chindie, împurpurând un cer vânăt şi rău. Bătea un vânt înecăcios şi zădufit. Păşunea, altădată unduindu-se cu firele-i voinice, adăpostea o salvie cu floarea alburie şi migdali pitici, arşi de secetă. Măgurile cu vârfurile golaşe zimţau cerul pătat de nori, pe care lopătau graţioşi flamingo. Conturul oraşului, desenat în pata maronie a solului într-o amestecătură de case şi vegetaţie, părea o lavă ce se revărsa spre fluviu. Gerry frigea chachalacas, păsări asemănătoare găinilor sălbatice, date jos dintr-un stol ce împuiase văzduhul de cârâituri. Pedro improvizase o pirostrie din crengi vânjoase, iar acum păzea cicoarea. Caii fuseseră împiedicaţi şi păşteau în voie. Băieţii întinseră o hartă primită de la marshallul[1] din Phoenix, pe care figurau drumurile apucate probabil de Billy King. Desluşiră şi locurile unde se dăduseră lupte între insurgenţi şi trupele

[1] Marshall – comisar de poliţie în S.U.A.

federale, locuri ce trebuiau ocolite.

— Să ne reamintim încă o dată numele noastre de împrumut. N-are ce să ne strice! – privi gânditor Colorado panglica plumburie a fluviului mărginită de vegetaţie.

— Repetăm iarăşi, senor? trase Pedro cafeaua de pe foc.

— Sunt Joe Heavy, vorbi Gerry, din Old Fort Tulerosa, New Mexico, ştiut de toată lumea. Este pe hartă!

— Iar eu sunt Miguel Laredo din Burnet, Texas.

— Numele meu este Stevens Bill! Din Tucson, Arizona. Aşa glăsuiesc actele, amigos. Ne-am văzut prima oară figurile în Texas.

Se amuzară pe seama noilor lor identităţi şi băură pe rând din sticla cu whisky. Stinseră focul şi săriră în şei. Soarele se pitula în dosul munţilor, ce păreau decupaţi pe un cer aprins. Treptat, lumina începu să scadă, deveni viorie, iar dincolo de fluviu, pe graniţa mexicană, stăruiau tonurile roşietice. Un stol de tordos, păsări asemănătoare sturzilor, se ridică spre cer.

Călăriră în trap iuţit, având ţintă Ysleta. Străbătură o fâşie de prerie cu o iarbă ce foşnea şi se frângea sub copitele cailor…

Saloonul hanului „Corbul Marin” vuia de harababura glasurilor, când îi trecură pragul. Ca la o comandă, vorbăria slăbi, rumoarea se subţie, chiar se frânse, degetele lungi, reumatice ale lui Vance, pianistul, încetiniră melodia, o chinui în stilul său, după care o reanimă. Fetele, care dansau un cancan fierbinte, vânturându-şi jupoanele foşnitoare la o insolentă altitudine, încetiniră şi ele, pentru ca la urmă totul să se revitalizeze, ritmul muzicii să-şi recâştige vigoarea. Mai multe perechi de ochi se aţintiră tulburi la muşteriii pătrunşi în saloon. Mica talangă sunase enervant, a râcă, cu tang-tangul ei, izbită de uşile batante. Vădind un mers plictisit, Colorado se apropie de bar cu pasul legănat, cu mâinile apropiate de plăselele pistoalelor. Îl urmau Gerry şi Pedro, cu şeile atârnate de umeri, fără să le pese că sunt priviţi. Ajutorul de şerif venea agale la o

masă. Erau la un loc, în fine. Fără să-şi vorbească, săltară şeile pe muşamaua udă, suflând-o de sub nas unui cowboy venit cu alţi doi vlăjgani soioşi, ce miroseau a ciurdă.

Obişnuiţii locului vedeau pentru întâia oară pe cei doi albi şi pe acel metis trecând pragul saloonului. Paznicii de cireadă, fără tragere de inimă, plecară, lăsându-se păgubaşi. Tejghetarul, atinse cu mâna patul armei pitite la locul ei şi măsură din priviri noii clienţi. Pedro arăta ca orice mexican, cu un obraz frumos, cu pometţii reliefaţi şi ochii puţin alungiţi. Pielea feţei palidă, fără multă barbă, bătând în arămiu, părul negru-albăstriu, buclat, îi trădau originea de încrucişare. Coburii de pe şolduri adăposteau două Colturi grele, ce i se legănau în direcţia fâşiei de piele ancorată de coapsă. După vesta cu franjuri şi pantalonii din meşină de capră, aducea cu un vânător de capcane. Mulţi ochi îl cercetau în schimb pe Gerry. Şi el avea obrazul rumen, ars de vânturile şi ploile preriei, înalt, cu umerii laţi, cu un mers uşor leneş, semăna ca oricare westman deprins cu viaţa grea în şa. Înfăţişarea-i nu displăcea. Părul bălan, cârlionţat, ochii albaştri-cenuşii, ca cerul de februarie, glăsuiau de firea lui iute. Colorado, cel cu vocea rară şi legănată, un lungan zdravăn clădit, întrecând puţin în înălţime pe ceilalţi doi, îşi purta părul negru lăsat peste gulerul bluzei din antilopă, după moda cowboy-lor. Expresia feţei tăioasă şi ochii-i sfredelitori, jumătate închişi, îi păstrau ascunse gândurile. Niciunul dintre ei nu părea dispus să se spovedească vreunui pastor de bazilică. Înfăţişarea îi trăda, semănau cu oamenii trăiţi pe frontieră, adaptaţi legilor aspre ale Westului.

Colorado vorbi primul.

— Trei măsuri cu whisky! Să nu fie trezit, tejghetare!

— Pe căldura asta, când iei foc pe din afară, să te aprinzi cu tărie pe dinăuntru! îi ţinu isonul Gerry.

— Aveţi preferinţe, sir? spuse puţin răstit omul casei. E Old Fine Scotch Whisky, 1870! Arde ca iadul!

— E fain, tejghetare! aprobă Gerry.

Barmanul, oţărât la început, oftă în mustaţa-i întoarsă în formă de melc şi-i servi. Colorado aruncase doi dolari cu un

vultur pe fiecare faţă şi primise rest cincizeci de cenţi. O jumătate de dolar paharul. Toate reintrară în matca lor. La mese se reluară taclalele. Mai trecuseră prin oraş şi alţi gură-mare, indivizi trufaşi, ce se încingeau ca focul în savană, ca la urmă să iasă valvârtej, aruncaţi prin uşile batante de stăpânul localului. Muşteriii ciocniră însetaţi. Colorado îşi şterse alene gura cu dosul palmei, de parcă băuse ambrozie. Ochii îi luceau misterios. Schimbase o privire cu Gerry Mulligan.

— Se poate înnopta în magazia asta, tejghetare?

— Jupânul hotărăşte lucrul ăsta! Dacă-i vorbiţi aşa, vă dă în brânci în Rio Grande. Muiaţi-vă glasurile în tărie, dacă voiţi adăpost! Este un bărbat domol, dar dacă îi frigeţi obrazul cu vreo ocară, să ştiţi că nu-l întinde pe celălalt. Vă sfătuiesc să părăsiţi mai bine oraşul. Căutaţi ceartă fără pricină! Norocul vostru este că eu sunt pentru o viaţă paşnică, dar Trace, jupânul, ia foc iute. Eu zic să rămâneţi, că saloonul este stimat în ţinut, turui fără să se oprească tejghetarul.

— Devine interesant, prietene! Dacă jupânul tău este un om cum pretinzi, hai să frângem împreună gâtul la o sticlă!

Îi umplu şi lui un pahar.

— Popasul vostru pare că s-a cam terminat! Vine Trace!

— Să ne aşezăm la o palavră, jupâne! îl invită, cu vocea scăzută, Gerry pe hangiul ce rămăsese în faţa lor, înalt, mătăhălos, cu ochii roşii de la jocul unde pierduse ceva parale şi gata de ceartă.

— Vrem să ne răcorim picioarele în apă, la malul celălalt, jupâne! îşi zise păsul, fără altă introducere Colorado.

Stăpânul saloonului îi privea bănuitor. Bruce, şeriful, asculta fără să se amestece. Vorbele străinilor sunaseră iuţi şi limpezi. Figurile lor serioase nu mai trebuiau să fie tălmăcite.

— Ascultă-i bine, Trace! se arătă binevoitor Bruce, clipind. Băieţii nu-s răi! Buenas noches, senores! le ură el şi-i salută cu mâna la pălărie.

— Poposiţi peste noapte la „Cuervo Marino?” vorbi

molatic Trace. Am odăi cu vedere la Rio Grande! La „Cormoran” găsiţi paturi pe măsură, învelitori de Navayo, chiar pentru texani, că-s lungi! Pentru cai, am un grajd de întoarce expresul Texas-Pacific şi încape cavaleria lui Robert Lee în el!

Hangiul servise ca matelot în tinereţe. Îi plăcea să poarte bluzele vărgate, ce abia îl mai încăpeau, spatele îl avea lat ca de urs grizzly, iar braţele şi picioarele nesfârşite. Se ghemuise de plăcere sub masă, când primise invitaţia; le zâmbi, dezgolindu-şi dinţii cariaţi.

Începură apoi o altă vorbă.

— Prietenii noştri ţi-au spus de noi? La tine au venit cu o diligentă. Mai îţi aminteşti ceva?

Urmă o pauză lungă. Hangiul bătea cu degetele pe masă. Părea că-şi munceşte gândurile să-şi aducă aminte, fuma agale...

— Nu suntem prea deocheaţi, Trace! C-alde noi au trecut o groază peste tulbureala asta de gârlă. Sunt de atunci douăzeci de luni şi mai bine. Zi-i! Vorba asta îţi risipeşte neîncrederea?

— Acum glăsuieşti în texană, sir! Spune-i numele lui el Jefe[2]!

— Manuel Moreira ori Billy King, cum şi-a zis în Texas, ori cel de Gunn, de Willy, de Mac, ori Allison. Le-am spus pe toate?

— Bethléeme! a exclamat Trace! M-ai plimbat prin Utah, prin Nebraska şi acum vorbeşti limpede, Stevens! Vă mirosise matrozul din mine! Mari pişicheri îmi mai sunteţi voi ăştia din Depărtatul-Apus! Hai să-mi trăiţi şi să-i ajungeţi repede din urmă! ciocni el.

Hangiul a cerut un preţ destul de piperat, pe care texanii cu greu au acceptat măcar să-l discute.

— Nici o reducere, băieţi! De nu, bălăciţi-vă în Rio Grande.

Până la urmă s-au înţeles şi băură pentru târgul încheiat. Gerry comandă o sticlă nouă cu Gold Scotch Whisky. Trace

[2] Capul, şeful.

deveni vorbăreţ. Între timp, Pedro părăsise saloonul, să vadă cum sunt adăpostiţi caii pentru noapte. Zăbovi acolo o grămadă de vreme. Trace dădu şi el un rând. Căuta să cumpere ştiri, răspundea în doi peri şi-i iscodea cu felurite şiretlicuri. Îl fulgerase gândul că ar putea fi copoi, dar nu-l privea! Afacerea îi venea la timp. Însăilă o seamă de poveşti, printre care şi una cu un şerif jurat să atârne în arţar nişte bandiţi, apoi se lăudă cum îi pică lui parale de la mexicanii ce trec Rio Grande să lucreze pe plantaţii. Treaba o aranja cu grănicerii mexicani şi fapta asta o făceau noaptea: pentru fiecare om trimis la nord de fluviu îi reveneau trei dolari, başca târguielile şi câştigul ce-i rămânea de la aceştia.

— Bruce îşi ţine pleoapele tivite. Nu-i strică şi lui un ban! lămuri el, apoi abătu discuţia la altceva. Moreira al vostru a zăbovit la „Cormoran” să-şi aşeze pe roate diligenţa. Arăta ferfeniţită, de parcă scăpase din războiul civil. I-au reparat butucii şi obezile la două roţi. Le-au schimbat ştreangurile şi orcicurile. Mac dormea în ea, zicea că-i aerul închis în han. Mofturi!

Trace scoase apoi o pereche de cărţi slinoase, le aşternu şi le arătă câteva trucuri. Colorado se gândea la ce auziseră. De la Marshall cunoştea câteva lucruri despre Billy King. Mexicanul intrase clandestin în Mexic, trecuse graniţa apoi îndărăt în Texas, pe la Fort Quitman, pentru a se reîntoarce din nou în Mexic prin Ysleta. În răgazul scurt cât zăbovise în Texas, îşi scosese o sumă mare de bani depuşi în Abilene City, pe un alt nume. Reveni cu gândurile la masă şi lăudă din senin saloonul, mai ales mâna pricepută, de negustor, a jupânului Trace.

— Tot vă expediez dincolo, băieţi! Orice aţi fi, sticleţi sau pistolari. În câteva zile veţi fi la sud de Rio Bravo del Norte.

— Ne ascunzi multe, Trace! Bem pentru prietenia noastră şi pentru Bruce, că este un şerif a-ntâia!

— Încă o sticlă, amigo, că ne-ai pus la suflet!

— Bruce o să mă toace la cap pentru voi abia peste câteva zile, când mi-o cere bani. Are cinci copii şi cu

meseria asta a lui vrea să fie bine cu toată lumea, să-i vadă crescuţi şi la casa lor, vorbi greu hangiul. Limba i se lenevise, saloonul i se părea mai ceţos decât îl ştiuse vreodată, dar străinii păreau treji.

Se făcuse târziu. Soarele se ascunsese după o coamă înaltă a Sierrei Madre, iar în saloon se aprinseră lămpile cu petromax. Afară se lăsase întunericul, iar vântul obişnuit al nopţii încreţise obrajii fluviului. Trace a dat şi el un rând, faţa lui mare se roşise de băutură, mai toţi muşteriii plecaseră la ranchuri şi pe la gospodării. Muzica încetase. Trace se sculă, scoţându-şi picioarele lungi de sub masă, încălţate în nişte cizme simple şi grosolane de modă veche. Urmăriţi de ochii tulburi, dar prietenoşi, ai fostului matroz, rămas în picioare să termine sticla, suiră treptele din lemn, trăgând după ei incomodele şei, însoţiţi de scârţâitura scării.

Erau în camera lor. Trace se ţinuse de cuvânt. Spânzurase două hamacuri în colţurile odăii, aşa că puteau sta toţi la un loc. Simţind nevoia de aer proaspăt, deschiseră larg ferestrele, iar curentul plimbat de răsuflarea apei îi vizită odată cu răcoarea nopţii. Peste pânzele ca de plumb ale lui Rio Bravo, un ciot de lună spuzită de vărsat luneca fără grabă printr-un cotlon neguros dinspre preria texană, dănţuind în apa întinsă ca o mare în care dormitau ploile podişului. Norii alergau, ascundeau şi descopereau astrul selenar, pentru a se împodobi cu franjuri argintii.

S-au culcat îmbrăcaţi şi au făcut de pază pe rând. În schimbul său, Colorado ieşi afară şi privi printr-un geam piaţa din faţa saloonului. La oficiul lui Bruce era lumină. Ajutorul lui ieşise în uşă cu ţigara aprinsă şi-şi începuse rondul. În dugheana spiţerului năvălise o femeie mexicană, ducând un copil de mână şi-l sculase să-i dea un leac pentru pântecariţă. Prăvăliile, fierăria, magazinul-cu-de-toate, brutăria, mica tipografie de unde se scotea foaia oraşului, frizeria, banca, oficiul judecătorului, casa cu o faţadă falsă ce adăpostea pompele funebre, toate înecate în pâcla nopţii. Fanarele ardeau pe sub streşinile cornişelor,

luminând anemic trotuarul pietruit. Nu ştia pentru ce, dar gândurile îl duseră în Blue Town. Orăşelul prosperase după izgonirea lui Billy King. Zâmbi mulţumit şi nostalgic. Strada mare se pietruise cu rocă din grind, cât ţinea centrul refăcut. Se ridicaseră multe case din bârne, piatră şi chirpici. Guernnsey plantase trandafiri căţărători, roşii şi albi. Gardul şcolii, din stinghii rare, era altul, acum acoperit de verdeaţă. Amarildo nu făcuse o afacere rea. Cantora şi cele patru girls: Katy, Sally, Betty şi Lola, dădeau spectacole de binefacere, cântau şi dansau în folosul parohiei protestante păstorite de Thomson. Timber predase steaua de şerif şi neguţătorea gaterul. Doamna Timber aştepta un copil. Doctorul Mayer devenise cel mai intim vizitator al familiei. Ca temnicer fusese uns Wide. Argumentul consiliului era mai mult decât convingător. Avea pumnul tare, iar cu pistolul nu trăgeau mulţi ca el. Şi peste toate, îşi ieşea greu din pepeni…

Ziua care a urmat a trecut fără prea multe evenimente. Venise şi plecase diligenţa. Gerry se dusese să-i facă o vizită lui Bruce, după ce expediase o telegramă în Fort Saint şi alta la Phoenix. Pedro şezuse lângă băiatul de grajd când acesta potcovise caii. Colorado sporovăise cu Trace şi o bună bucată de vreme se plimbase prin Ysleta. Privi plantaţiile, casele gospodarilor, se apropie de Rio Grande, intră cu Picior-Uşor în apa de la mal, văzu cum i se potriveau potcoavele. Toate erau bune. Jupânul trimisese un aconto pentru bac, afacerea era încheiată. Fuseseră sfătuiţi să nu se depărteze în împrejurimi, să fie gata în orice moment, dar seara i-a găsit tot în odaie la ei, alegând felurite drumuri în faţa hărţii podişului dintre cele două Sierre. Ideea de a face drumul cu un vagon li s-a părut inconvenabilă, prin gări nu s-ar fi putut interesa de bandit şi ar fi bătut la ochi.

— Senor Colorado şi-au reparat diligenţa de arăta ca nouă, spuse Pedro. Au vopsit-o în culoarea Necuratului şi d-aci i-au atârnat număr mexican. Băiatul de grajd este dracul gol. Mi-a spus că aveau înhămaţi un cal roib, altul

şarg, iar caii înaintaşi erau unul cafeniu şiclit şi al patrulea murg. Mi-a dat şi semnul potcoavelor.

— Nu-i lesne să ducem la capăt misiunea, prieteni! reflectă Gerry. Drumurile sunt bătute de bandiţi, iar împuternicirile să-i trecem peste fluviu pot să nu fie băgate în seamă de mexicani.

Încercară să adoarmă, vacarmul se stingea treptat, strada se liniştise, saloonul moţăia şi el, Vance plecase la el acasă, iar Trace şi Collby traseră obloanele peste cele două geamuri…

Colorado nu era în apele lui. Rândurile unui articol citit într-o foaie apărută într-un oraş mare din Est şi rătăcită în Phoenix îi reveniră în memorie: *„Oamenii aceluiaşi pământ, ridicaţi de nedreptăţile latifundiarilor şi ale clerului, au început să se înfrunte prin văile umbroase, prin văgăunile şi crestele munţilor din Ţara-pământului-rece ori prin pădurile neospitaliere, pentru ca reformele lui Juarez să fie duse la capăt, cum şi-a dorit preşedintele. Steagurile ţesute din plante hrănite de pământul mexican adăpostesc sub falduri arme. Răul vine de la oamenii lui Diaz!”* Colorado îşi trecu mâna peste frunte, voia să alunge sâcâitoarele închipuiri ce-l târcoleau. Luase parte la luptele civile din timpul Secesiunii. Avea încă vii în minte şirurile de morţi adunaţi după lupte, plantaţiile şi hambarele scrumite, soldaţii cu răni cangrenate zăcând prin gări, aşteptând brancardierii, furgoanele să-i care la spitale. Nici Gerry nu dormea. Se sculă în capul oaselor şi veni lângă pervazul ferestrei, de unde vedeau o parte din stradă.

— Cui îi pasă acum în Mexic de Billy King, Gerry?

— Moreira este al Blue Townului! Mexicanii nu ne vor da ajutor. Ei şi aşa nu ne simpatizează, din *gringos*[3] nu ne scot!

S-au culcat pe rând şi nu după mult, liniştea nopţii îşi intră în drepturile ei fireşti. Când somnul le era mai dulce ca oricând, bătu la uşă un băiat trimis de Trace să-i scoale. Nu ştiau cât putea fi ora. Zorile se revărsaseră peste

[3] Gringo – venetic, în limba spaniolă.

acoperişurile din ţiglă ale oraşului, iar luceafărul de noapte se topea în apele marelui fluviu, ce mirosea a alge. Dintr-o depărtată meandră, soarele se arătă rotund, trandafiriu şi înfiorat de jilăveala dimineţii, scânteind în firele ierbii, cu infinite picături rubinii şi dănţuind în undele plumburii, în forma unei corăbii de foc. În oraşul de frontieră se năştea o nouă zi...

Au mers toţi patru la fluviu să se spele în apa curgătoare, înviorați de adierea răcoroasă a dimineţii. Apoi îşi buşumară caii. Tinerele animale fornăiră nerăbdătoare de a porni la drum. Se întoarseră la han şi-l găsiră pe hangiu aşteptându-i, trăgând din trabuc.

— Bethléeme! se minună Trace, aţi dormit ca pruncii!

— Ce se aude cu bacul, patroane? întrebă Colorado.

— Curând soseşte remorcherul. Văd că vreţi s-o ştergeţi iute.

— Ne-ai ţinut ca în paradis, jupâne! Ţi-o jurăm! glumi Gerry.

— Ai să ne lipseşti, Trace! îl flată şi Colorado.

— Vorbele astea trebuie ascultate la un păhărel! se umflă în pene Trace şi le turnă şi lor din sticla cu whisky, destupată, de el.

— Facem rău de fluviu, Trace! Noi n-am fost matrozi ca tine!

— Cui pe cui se scoate, băieţi! Dacă mi-aţi fi fost marinari la Secesiune şi nu tabacheri de pifani, nu v-aţi teme de un firicel de apă dulce. Când am fost pe mare, am dat la fund două cargouri cu şase tunuri pe ele, să pot sparge blocada iancheilor. Ce ziceţi de mine?

— Ai fost un viteaz, Trace! – îl bătu pe umăr Colorado. Dar pentru ce te-ai sculat cu noaptea-n cap, patroane?

— Mor de plictiseală, băiete! Mi-aţi căzut cu tronc!

— Cred că ne-au văzut destui ochi, jupâne, pe aici! Este vremea să plecăm la treburile noastre.

Între timp veni şi Bruce şi-şi luă rămas bun de la ei. Dispăru imediat să descurce o neînţelegere, la el la oficiu.

Diligenţa trase în faţa „Cormoranului” şi în saloon intrară

câţiva călători. Una dintre cântăreţe se întorsese din oraşul vecin unde făcuse o groază de cumpărături. Fusese prietenă cu Billy King.

Totul era pregătit pentru transbordare. Trace rămase în faţa saloonului şi-i conduse cu privirile până ce dispărură după taluzul coborâşului. Stevens şi Heavy, chiar mexicanul, îi plăcuseră. Înainte de a le strânge mâinile, le spuse coborând vocea:

— Dacă sunteţi sticleţi, feriţi-vă din calea lui Billy King!

— Ar râde Moreira să-ţi cunoască temerea, amigo!

— Nu păreţi să vă fie frică de el, Stevens! Nici eu n-aş vrea să-mi fiţi potrivnici, cu tot ajutorul lui Bruce, care-i cineva aici!

Trecură bidiviii cu greu peste dană. Vasul vechi, închiriat din El Paso del Norte, părea de pe timpul lui tata Noe.

Se desprinseră de mal şi plutiră un timp în derivă, apoi motorul îşi începu hodorogeala. Căldarea cu aburi mâna zbaturile roţii, remorcherul trosnea din măruntaie, dar trăgea încăpăţânat bacul spre malul opus.

Ziua încărcată de promisiuni albea fără grabă cerul. Pe marginea de pământ situată în pantă, de care se apropiau, păioasele erau gata de seceră, dar tânjeau, abandonate. Cuţitul nu avea să le vadă curând. Stăpânii locurilor luaseră armele în mâini.

Şi-au ales un loc ferit de curent, unde să tăifăsuiască. Caii, domoliţi de Pedro, suportau bine trecerea. Hornul maşinăriei pufăia ca un vulcan, iar scânteile sucombau sfârâind. În timp ce pe firul fluviului alergau umbrele norilor, pe celălalt ţărm, Trace flutura baticul. Dana din faţa lor se tot mărea. Marinarii şalupei, trei lupi de apă dulce, certaţi cu briciul, le făcură semne să se pregătească de acostare.

Fără să vrea, fură încercaţi de emoţii când, dintr-o gheretă a debarcaderului, se iviră ca din pământ grănicerii; i-au recunoscut după culoarea hainelor, după armele cu ţevile lungi şi mustăţile ridicate la colţuri…

Au atins ţărmul. După ce se termină manevra, căpitanul navei sări pe dană şi se duse să discute cu paznicii

frontierei. Se auziră vociferări, urmară rugăminţi, cel coborât din şalupă scoase câteva hârtii în pesos, dar fu refuzat. Grănicerii făcură semn că mărfurile pot fi descărcate, iar străinii intraţi în apele teritoriale, să urce malul, pentru a fi legitimaţi. Coborâseră între timp armele şi le cumpăneau pe braţe…

Gluma se îngroşa. Deşi li se strigă să-şi lase caii pe bac, ei şi-i traseră de căpestre şi trecură peste dană. Ajunseră la grăniceri fără să se grăbească şi-i salutară ridicându-şi câte două degete la pălării. Apoi le zâmbiră amical şi întinseră hârtiile de drum, fiecare cu câte o bancnotă de douăzeci de dolari.

Mexicanii nici nu tresăriră. Unul costeliv, care le cerceta cu luare-aminte pe ambele feţe, mormăia numai el ştia ce. Se priviră şi s-au înţeles. Banii erau valabili, n-aveau nici o hibă. Pedro mai trase din coburul şeii o mână de trabuce, dar mai înainte de a le da mexicanilor le duse pe la nas, să savureze aromele. Le înmână celui care părea să fie şeful. Figurile grănicerilor, aspre şi abrutizate, se îndulceau anevoie, dar la sfârşit, dublând numărul ţigărilor de foi, se luminară brusc, dar în aer nu plutea încă învoiala lor…

— Amigos, rar suflete de arhangheli cinstite ca voi! Ne întoarcem, dacă ne porunciţi, peste Rio Bravo, dar nu v-ar strica câţiva dolari pe timpurile astea prăfoase! Ne vânturăm numai câteva zile călare prin Mexic. Acte în regulă avem şi ne-a atras peisajul ţării voastre pe care am vrut să-l admirăm mai de-aproape. Mai mult pentru că ne sunteţi simpatici, ne întoarcem, dar banii şi trabucele opriţi-le, aşa, ca o cinste de la trei cowboy texani!

În minutele ce-au urmat, texanii urcau panta aspră a drumului ce ducea pe pământ mexican. În urma lor, „Los guardias de las fronteras” îşi aprinseră trabucele şi trăgeau tacticoşi. Negreşit, le plăcuseră călăreţii nababi de la nord de Rio Grande dell Norte.

— Texanii ăştia duc cu ei dovezi convingătoare, chiar dacă au hârtii măsluite! Şi-apoi mi-s deşcă veche şi tu la fel. Nici n-am văzut, nici nu ştim că au trecut pe la noi copoii.

— Mielul blând suge la două oi! Ştiu eu ce-i de făcut!

Îşi împărţiră hârtiile de 20 de dolari şi mai zâmbiră o dată, recunoscători, după cei trei texani înghiţiţi chiar atunci de un clin al pământului. A treia bancnotă au rupt-o pe din două şi păstrară fiecare câte o jumătate până venea ziua s-o poată schimba.

Capitolul II – DRUMURI ÎNFURCATE

Când liniştea serii îşi întindea imensele-i aripi peste satul Sâmbăta, învăluind Valea Oltului, m-am retras cu octogenarul meu campion lângă focul din găteje.

Auzeam şopocăitul pârâului ce rodea prundişul înaintea vărsării lui într-un braţ al râului Sâmbăta şi hămăitul depărtat al unui câine, îngânate de trosnetele uscăturilor muşcate de vâlvătăi şi de foşnetele tufelor de iasomie aplecate de povara florilor…

Luna urca grăbită pe cer şi aşezarea se pregătea de înnoptare. La ferestrele caselor începură să scapere amnarele, apoi opaiţele pâlpâiră firave în sticlele geamurilor. Prin pata luminoasă a uşii răzbătură până la noi opt lovituri ale pendulei, ce vesteau orele serii.

Ca şi în alte dăţi, aşteptam înfrigurat să cunosc urmarea aventurilor trăite de fostul marshall în Vestul Îndepărtat. Cu mişcări domoale, îşi aprinse pipa din lemn de cireş, cercetându-mă cu privirile sale metalice, cernute prin deschizătura îngustă a pleoapelor. Vocea lui legănată înfiripă în câmpul meu vizual, asemănător unui ecran panoramic, feericele închipuiri ce acum prindeau viaţă, drapând cu imagini vii întunericul ce cotropise vecinătăţile, relieful văii şi Oltul ce alerga învolburat. Fără să mă pot împotrivi, m-am lăsat purtat peste hotarul lumii reale, pătrunzând în acel univers ce se născuse odată cu depanarea peripeţiilor…

Rămăsesem toată după-amiaza aplecat asupra caietului cu însemnări al fostului poliţist, unde citisem înfrigurat

numele lui Gerry Mulligan, şeriful din Blue Town, pe al lui Pedro, ajutorul de şerif, al lui Billy King, Willy Simson, Allison şi Mac, tâlhari scăpaţi din Grota Şacalului şi ascunşi în Mexicul încins de răscoale. Să-mi facă hatârul, Colorado de odinioară a deschis sipetul cu lucrurile purtate în Far West. Am simţit în tot corpul furnicături, văzându-i Colturile grele şi carabina. Mi-a arătat şi tomahawkul cu fierul din argint primit de la prietenul său Yacunda, căpetenia tolsuhnilor cunoscuţi în Mexic. Mi-a povestit istoria wampumului, al acelui colier de scoici alese din Rio San Juan, un dar al indienilor Navayo, mi-a arătat costumul mexican, sarape[4], chaparreras, pantalonii din piele de oaie, huarachos, nişte opinci din piele de bivol, sombreroul şi lasoul său, toate folosite prin înfricoşătoarele coclauri ale podişului Meseta şi prin văgăunile munţilor Sierra Madre…

Stăteam lângă foc, pe o grămadă de frunze, sub stejarul brumăriu şi ascultam cu evlavie. Pe figura bătrânului apărură primele raze ale lunii ce se ridicase din spatele unor stânci, palidă, argintie, nehotărâtă. La răstimpuri, deschidea pleoapele, iar irişii ochilor i se dilatau pentru a străpunge lizierele de sălcii ce însoţeau luncile ori să mângâie apele mânioase ale lui Rio Bravo, Rio Grande dell Norte, cum se mai chema. Praful sidefiu al stelelor fu tulburat de colinda norilor nevătămaţi de vârfurile reci ale Făgăraşilor. Acei aburi îmi părură aidoma celor ce învăluiau învrăjmăşitele piscuri golaşe, ale munţilor mexicani.

Dar trecusem hotarul lumii reale şi mă găseam alături de prietenii fostului marshall Ştefan Şercanu, devenit în Lumea Nouă, Steve Sharkey, ori Colorado, cum primise numele de la indienii ce populau valea fluviului cu acelaşi nume.

Călăreau într-un semiîntuneric lăptos ce acoperise o vale puţin întinsă din masivul Sierra Madre. În dreapta îngustei poteci, albia întortocheată a râului cobora odată cu ei, petrecându-i spre izvoare. Pe versanţii înălţimilor, conifere semeţe se profilau ca nişte coloane de catedrale. Pasul cadenţat al cailor se poticnea rareori în grindul spălat de

[4] Sarape - pelerină, în limba spaniolă (poncho).

viiturile râului, în timp ce străbăteau un drum puţin umblat. Răgetul repetat al unui jaguar le-a strâns mâinile pe arme. Animalul flămând îi urma în umbra copacilor, iar la lumina lunii, un oposum traversă fără grabă poteca. Se găseau în şei de peste zece ore şi începuseră să simtă oboseala. Ca să-şi păstreze iuţeala în mers, loviră animalele cu pintenii. Vocea lui Pedro întrecea deseori tropotul cailor.

— S-au petrecut multe de la moartea lui Juarez, senores. Peste ai mei s-au abătut vremuri vitrege. Viaţa le este nesigură.

— Ţine pânzele sus, amigo! Îi vei găsi pe ai tăi sănătoşi!

Mexicanul, aşa cum îi poruncise glasul sângelui, venise în Texas numai să-l răzbune pe Orantes, fratele său omorât de Harris, stăpânul gaterului, omul lui Billy King. Dar după lichidarea acestuia, s-a angajat ca ajutor de şerif în Blue Town, jurând pe biblie, la primirea stelei de şerif, că-şi va da viaţa dacă va fi nevoie să apere Oraşul Albastru.

Din pata opacă a vegetaţiei se desprinse o pasăre de noapte, fâlfâind zdrenţuroasă pe deasupra călăreţilor, pentru a se mistui de cealaltă parte a râului. Uitară de cucuvea când răgetul jaguarului se repetă în preajma potecii urmate de ei. Apoi, scântei în forma unor licurici scăpărau din piatra prundişului atinsă de fierul potcoavelor. Urcară pieptiş, lăsând grindul într-o parte şi un chip de lună gălbui ce se râzgâia prin frunzişul rar al copacilor. Drumul deveni mai uşor.

Copitele cailor alunecau deseori pe piatra de râu rătăcită în calea presărată de hârtoape. Intrară în sat trecând pe lângă siluetele caselor ce semănau cu nişte fantome spoite cu varul lunii.

Străbătură o uliţă. Locuinţe mici, străjuite de garduri vii şi pomi cu coroane joase, mai toate albe, învelite cu trestie, prindeau viaţă…

Între timp, cerul se pătase de nişte nori enigmatici. Intrară pe o uliţă strâmtă, ridicată de mijloc. Într-un loc, o magnolie întorcea generoasă lumina nopţii. S-au lăsat purtaţi în mers domol, în timp ce luna alerga negrăbită prin rămurişuri şi dezvăluia orătănii picotind de somn. Cotiră

apoi spre o altă stradă, unde li se înfăţişă o privelişte ce-i reţinu locului. Văzură prin uşa larg deschisă flăcărui, ferite în palme, arzând molcom şi afumând sfinţii locaşului de închinăciune.

Pedro îşi struni murgul; se apropie de zidurile triste şi albe, crezând că va întâlni pe vreunul dintre ai săi. Gerry şi Colorado îl urmau. Privirile blânde şi plecate ale celor ce nu încăpeau în naos s-au întors spre ei. Se trădau de la o poştă că sunt străini. Se auzea glasul smeritului padre, când înalt şi unduios, când jos şi grav, cerând mila Domnului pentru sufletele pe care gloanţele cârmuitorului le împuţinau şi invocând ascultare celor din jilţurile cu spătare înalte. Privirile texanilor desluşiră şi spinări gheboşate de indieni convertiţi la credinţa creştină. Lumini înmănuncheate de feştile prefirau raze peste trupul lui Christ ce agoniza pe cruce. Familia lui Pedro nu era acolo.

Întoarseră caii. Străbătură mai iute o bună distanţă printre uliţele unde mirosul greu al grajdurilor se combina cu cel al florilor de noapte. Câinii, sculaţi din somn de tropotul potcoavelor, se aruncară la uluci. Pe acoperişuri se desluşeau ochii pisicilor rotindu-se pe lângă hornuri.

Călăriră în monom pe o stradă nepavată, cu case din lut învelite cu paie, cu streşini din lemn, înşirate la stradă, pe lângă zidurile leproase ale curţilor, pe lângă o faţadă falsă şi prăvălia unui sardinez. Trecură o podină din lemn, acoperită cu prund, aşezată peste un pârâu zgomotos…

Am ajuns. Gospodăria lui Cordura era înconjurată de un gard viu din cactuşi candelabri, năpădit de tufe sălbatice de păducel. Un câine se aruncă la poartă, lătrând furios. N-a fost chip să-l îmbuneze. Pedro îl părăsise puiandru, dar acum dulăul se ţinea dârz, deşi peonul îl striga peste împletitura de verdeaţă. Nu trecu mult şi din pata umbroasă a uşii se arătă silueta robustă a unui bătrân. Mexicanul cu înfăţişare de patriarh, tatăl lui Pedro, era înarmat. Se apropie de ei, iar puşca, după cum era ţinută strâns, arăta gata pentru a fi descărcată. De la câţiva metri, cu carabina în mână, îi luă la ochi şi strigă limpede, fără

urmă de teamă:

— Dacă vreţi să vă fie moale, spuneţi-vă numele şi plecaţi!

— La poarta ta este Pedro Cordura, fiul tău, cu doi prieteni de nădejde! răspunse grăbit ajutorul de şerif, temându-se ca celălalt, tatăl său, să nu scape degetul pe trăgaci, aşa cum arăta încă mahmur de somn.

A urmat o clipă de linişte, apoi a izbucnit bucuria revederii. Mai apărură şi alte umbre, glasurile alor săi se amestecară. Se aprinseră lumânări din seu.

Intrară în curte, călări. Câinele fu legat în spatele casei, unde-şi uni lătratul cu alţi dulăi. La multe ferestre vecine se arătară chipuri întunecoase. Mai toţi au înţeles că lui Cordura îi veniseră neamuri de la drum lung.

Nu după mult timp, se găseau laolaltă în jurul mesei scunde, cioplită în lemn. Oaspeţii şi ai casei luară loc, pe scăunele. Erau de faţă fraţii lui Pedro, amândoi însuraţi. Primul, Emilliano, se îmbogăţise chiar cu şapte copii. Avea cinci cu „la grande”, femeia de sub acoperişul bătrânilor şi doi făcuţi cu alta, „la chica”, în clipa aceea abandonată. Braţul energic al Amarillei, mama lui Pedro, îl readusese la Rosita. Bătrâna, sculată în toiul nopţii, le prăji la repezeală o tocătură de carne şi le-o întinse pe foi de aluat copt, cu garnitură de varză şi sos picant. În străchini le mai deşertă ciorbă groasă de linte. Hrana caldă fu binevenită. Muharra, una dintre surorile lui Pedro, aduse o sticlă pântecoasă cu bere din agavă. Fiul venit de la drum istorisi întâmplările petrecute printre străini. Cordura asculta atent, ţintuind cu privirea ulcelele prinse pe tencuiala zidurilor. În odaie era linişte, nimeni nu scotea o vorbă.

Răsuna doar vocea lui Pedro.

— Azi mănânc pâine la şeriful Gerry Mulligan, aici de faţă şi-mi convine şi slujba şi simbria consiliului.

Tăcerea mai domni puţin în odaie, toţi ascultaseră cu multă atenţie, şezând pe rogojini şi în acest timp flăcările lumânării le jucaseră pe figurile oacheşe. Bătrânul îşi aprinsese a treia ţigară răsucită în ziar, mai trase un fum, vocea i se auzi domoală:

— Vremurile s-au stricat pe la noi, Pedro. Nu ştim dacă apucăm lumina zilei şi n-ai unde te jelui. Nimeni nu te ascultă. Pământul ne este furat de moşier. Ce ne-a dat Juarez, azi plătim cu sânge. Suntem purtaţi prin judecăţi şi armata ne ucide. După asta, vechilul ne vlăguie ca lipitoarea, ajungem foaie de ceapă. Bogătanul ne împinge peste albia râului, unde locurile crapă de uscăciune, acolo nici şopârla n-are viaţă. Pe avutul nostru au pus ochii cei ridicaţi în jilţuri. Nu ştim pe ce căi să apucăm. Tu ai văzut şi ai întâlnit destule peste Rio Bravo. Dă-ne o povaţă!

— Am trecut să văd dacă sunteţi în viaţă. Acum, de vă ştiu la adăpost, mi s-a îmbărbătat inima. Am de dus la capăt multe, apoi mă întorc să stăm de vorbă. În Blue Town, unde-mi fac un rost, este loc şi pentru voi. La urmă, veniţi şi voi peste Rio Grande!

— Te-ai rupt de noi, Pedro, tocmai acum, când mare foc se adună asupra noastră şi când trebuie să ne unim, să-i putem dovedi. Pe tine, paşii te duc unde-ţi aflaşi norocul. Nu-mi părăsesc satul, băiete! M-ar râde şi pruncii nenăscuţi. Tu, du-te cu Dumnezeu! La fel ca strămoşii noştri indienii şi spaniolii, urmează-ţi soarta fără să pregeţi. Unii au colindat mările, iar locurile pe care asudăm astăzi au fost călcate pe fiecare bucăţică de mocasinii aztecilor. Mie însă, în lutul ăsta roşu şi ars îmi vor putrezi oasele, ca şi bătrânei tale şi celorlalţi ai mei.

Pe cei de faţă îi impresionase durerea lui Cordura. Pentru el, Pedro era pierdut. Un lucru rămăsese limpede: vremuri grele apăsau satul Santa Rosalia şi nu vedeau nici o cale de scăpare.

— Senor Colorado, îşi reînnodă vorba cu vocea sa domoală Cordura. Ne ducem viaţa ca nişte câini, păzindu-ne avutul de moşieri. În loc să ne pietruiască drumuri, să ne ridice şcoli, să ne sape canale să aducem apa râurilor pe ogoarele arse de secetă, ei ne jecmănesc, ne fură pământul puţin ce-l mai avem. Potecile sunt pângărite de bandiţi şi de jandarmi. Unii-s mai ticăloşi ca alţii. Tâlharii şi poliţiştii călări sunt laolaltă ca tusea cu junghiul...

— E adevărat! Este greu! îi dădu dreptate Colorado.

— Senores şi la un aşa foc, nici marea nu-i destulă să-l stingă. Urmele arsurilor nu se vindecă, că nu-i timp de oblojit, iar domnii din Mexico City n-au ochi să ne înţeleagă durerea!

Au mai discutat despre multe altele, apoi se îndreptară spre paturile cu saltele făcute din pănuşi de cucuruz şi pernele umplute cu fân. Când astrul selenar se pitula dincolo de porţile nezidite ale aşezării, s-au dăruit somnului, legănaţi de ţârâitul câtorva grillos, nişte insecte asemeni greierilor, ce-şi frecau elitrele în rosturile chirpiciului casei lui Cordura...

Ultimele găini zburaseră din pomi şi un porc sfrijit, cu un mers împleticit de bătrân nevolnic, se mistui pe poartă. O dată cu zorii, Sergio a înhămat catârul la cotigă şi mână spre bucata lor de loc să recolteze agave. Câţiva ari de pământ semănaţi cu fasole arăcită pe tulpini de porumb, unde se cultivau ignami[5], brazde de ceapă, răsaduri de usturoi şi o mulţime de vrejuri cu roşii, erau tot ce-i mai rămăsese lui Cordura. Restul pământului îi fusese luat cu japca de Jiquerillo, latifundiarul vecin. Sergio şi Emilliano asudau o bucată mare din zi pe moşia boierului, iar cealaltă, cât mai rămânea, trebăluiau pentru ei. Cumnatele lui Pedro prăşeau porumbul de pe o parcelă lucrată în parte. Amarilla, chiar atunci venea aplecată de greutatea unei poale de tomate culese pentru străini.

Ajutorul de şerif, când încă nu se crăpase bine de ziuă, dăduse ocol curţii. Gardul din cactuşi candelabri crescuse vânjos, îndărătnic. Năravul de a înţesa curtea cu spini era curmat de satârul ucigaş. Veniseră în vremea când rodiul se acoperise cu granadas cărnoase, ce acum se coceau. Prin iarba răzleţită a curţii, o broască râioasă, îngreunată de ouă, sărea printre toporaşii sălbatici şi printre cele câteva tufe de azalee. În grajd, Pedro văzu caii cu harnaşamentele pregătite pentru drum. Bidiviii aveau capetele înfundate în

[5] Ignam – plantă exotică care produce tuberculi comestibili.

sacii cu tărâţe. Ochii uleioşi ai lui Blaky se ridicară peste marginea ţesăturii. Pedro bătu crupa voinică a mustangului, iar animalul fornăi urmat de Picior-Uşor, bidiviul lui Colorado. Trecu în patio, curtea interioară şi strivi o viperă ieşită de sub temelie. Tălpoaiele dintr-o parte a casei erau lăsate pradă furnicilor roşii. Mirtul, oleandrii cu flori albe şi vişinii păreau că-şi întind frunzişurile ca după un somn lung. Simţea în jurul său sărăcia, greu de alungat afară din ogradă…

Când pe nesfârşitul cerului alergau năucitoare fuioare alburii de nori, se găseau adunaţi pe prispă la un păhărel de tegrita. Răcoarea stăpânea încă dimineaţa. Între timp, ziua crescu, albind văzduhul, iar un cocoş cocoţat pe o butură îşi aruncă capul pe spate, cântând solemn cerului. Şi-au potolit foamea cu o ciorbă acrişoară de ştevie şi cu tortillas, nişte turte din făină de mălai, scoase din cuptor. Pedro reveni odată cu Catoche, fiul lui Sergio, de nouă ani. Totdeauna gata de joacă, cârn, cu părul zburlit a gâlceavă, cu obrazul rotund şi ochii uşor apropiaţi, mânca dintr-o rodie seminţe rubinii şi aromate şi se ţinea după el, lăudându-i pistoalele. Gerry se înduplecă şi-i dădu un Colt golit de cartuşe. Catoche alergă dincolo de prispă, trecu în stradă şi se făli picilor cu arma şerifului. Se reîntoarse, deschise micul corral[6] şi ieşi să ducă la păscut, prin şanţurile drumului, câteva capre. Gerry, mai înainte, se jucase cu el, îl cocoţase pe grumaz şi alergaseră timp îndelung. Îi închipuise şi o turcaleaţă din hârtie, o biată pasăre scălâmbăiată, ce luase înălţime, planând peste ogradă, ca să cadă şi să rămână prizonieră într-un cactus.

Venise ora prânzului şi bărbaţii se găseau la masă, Sergio nu se întorsese, în schimb venise Emilliano. Închinară un rachiu înainte de pozole, capul de porc afumat şi fiert în zeamă de porumb, garnisit cu ceapă crudă, apoi plăcintele umplute cu flori de dovleac au fost binevenite. Cordura, pricepând că nu-l va îndupleca pe fiul său să rămână, îşi înecă oful în tegrita, aşa cum, de fapt, nu era obişnuit s-o

[6] Corral – ţarc, împrejmuire, ocol, în limba spaniolă.

facă…

Vremea nu şedea pe loc şi soarele se înfipsese într-o coastă a cerului. Femeile casei îşi vedeau de treburi, în timp ce bărbaţii urmăriţi de ochii curioşi ai copiilor zăboveau la taifas. Catoche mai ceru pistolul lui Gerry şi-l primi, odată cu un pumn de bomboane din melasă cumpărate de la sardinez.

Să se fi deşirat din caierul timpului un ceas, două, când dinspre o margine a satului răzbătură larmă de voci înfricoşătoare şi împuşcături. Cordura ieşi în poartă, schimbă o vorbă cu un vecin, apoi trase pe cei mici în ogradă. Pedro a înţeles printre primii cauza zarvei. Se revoltă, dar Cordura îl apucă de piepţii cămăşii, să-l aşeze la locul său şi simţi nevoia să explice străinilor din nord:

— Senores, este Tuerto din banda lui Alvala! Un ucigaş blestemat! La un ceas depărtare, vine furgonul să ridice tributul!

— Scârboasă parascovenie, Colorado! se indignă Gerry.

— Dacă ne aşezăm contra lui Alvala, ticălosul n-ar uita!

— Poliţiştii din Santa Rosalia dorm, amigo? Unde sunt acum?

— Jandarmii nu-l împiedică, senores! Ei în schimb vânează ţăranii fugiţi din şerbie, să-i aducă îndărăt la hacienda[7]! Asta fac!

Gerry şi Colorado îşi pregătiră armele. Figurile lor deveniră treptat grave. Privirile li s-au încrucişat şi s-au înţeles.

— Nu ne vârâm, senores! se rugă de ei Pedro. Ai noştri rămân şi mai departe cu Alvala. Să lăsăm totul în seama poliţiştilor!

Emilliano se gârbovi sub povara unui sac cu porumb şi aşa, cu el în spate, se duse la poartă. Cordura trimise într-o pânză de sisal soia, preţ de o baniţă şi în alta o arroba[8] cu linte. Figura cutată a bătrânului ascundea greu paguba.

— Ne facem părtaşi cu tâlharii, Pedro! Intrăm în horă?

---

[7] Hacienda – gospodărie înconjurată de fermă agricolă, în limba spaniolă.

[8] Arroba – măsură spaniolă, egală cu 11,5 kg.

— Nu e treaba noastră, senor! Ai mei îşi cunosc necazul…

Ce se petrecea nu era pe gustul său. Satul întreg umplea harabaua. Ţăranii se arătau înspăimântaţi, iar jandarmii parcă îşi astupaseră urechile, cu pământ. Revolta îi clocotea în piept.

— Pentru ce nu dosiţi mâncarea? îi iscodi mânios.

— Ce-i dăm acum este dezgropat din câmp. Cei care nu mai au, duc la târg lucruri din casă, să-i achite neisprăvitului birul.

— V-a ajuns cuţitul la os, cum mai răbdaţi?!

— Alvala este un ticălos fără pereche, Colorado! L-aş jupui!

— Din păcate, Pedro are dreptate, dar nu-i singura necinste săvârşită în lume, şerifule! N-avem ce face!

— La dracu cu Alvala! Scorpionul merită strivit. Aşa-i?

— Să nu ne grăbim, senor şerif! îl potoli Pedro. Cu Alvala ne dondănim numai dacă ne caută harţă! În rest, zic să stăm liniştiţi!

— E-n regulă, prietene! Nu-ţi fac neajunsuri!

Locotenenţii Cribar şi Pedro intrară în ogradă şi-i măsurară din pinteni până în Stetsonuri. Aşa cum arătau, ca toţi texanii, în costume de cowboy, zeflemitori şi înarmaţi, nu prevesteau a bine. La un semn al lui Cribar, mai apărură câţiva şi la o comandă neauzită, vreo trei pistoale se îndreptară spre ei. Poliţiştii schimbară o părere în şoaptă.

— Nu tragem decât dacă n-o scoatem altfel la capăt! Orice gest pripit ne poate costa! propuse, Colorado.

— Se încurcă treburile, prieteni! Ochii pe ei!

Dar, contrar obiceiului, de această dată capul bandei însoţise ciracii. Aflând că la Cordura se petrec lucruri ciudate, îl strigă pe bătrân în stradă. În glas i se citeau surprinderea şi indignarea.

— Îmi umbli cu fofârlica, Cordura? Pe cine găzdui eşti?

— Am oaspeţi de peste Rio Bravo, veniţi cu Pedro, Alvala!

— Senor Alvala, Cordura! N-am mâncat dintr-o strachină! Iar voi ăştia lustruiţii, gringos, ia daţi-vă încoace! Fără

gărgăuni! Ai mei trag chiar dacă vreţi să vă alungaţi musca de pe nas!

— Sunt prieteni de-ai băiatului, senor Alvala!

— Să ne înţelegem, străinilor! Staţi liniştiţi, că m-aprind iute! îi privi tâlharul pe sub streaşina sombreroului, cu una dintre mâini pitită sub sarape. Vin eu la voi, veneticilor!

Şeful răufăcătorilor era ajuns la cincizeci de ani, uşor adus de spate, mătăhălos, cu un obraz buhăit de băutură, pe care i se citeau multe porniri nestăpânite spre rău. Era încă în putere, arăta ca unul care cu greu poate fi întrecut la bătaie şi în trasul cu arma. Un pistolar sadea mexican!

— La dracu cu Alvala ăsta! mârâi printre dinţi, Gerry.

— Ştiu că nu-ţi trecură pragul ageamii, Cordura! spuse hoţul cântărind din ochi pe texani ca un geambaş.

Scoase pistolul din locul unde-l dosise şi-şi scărpină cu ţeava ceafa. Pe faţa lui lătăreaţă se vedea o neascunsă uimire. Ochiul său mai mic clipea.

— Gringos, sunteţi voi vaqueros, cum le ziceţi la bouari peste Rio Bravo, cum sunt eu popă! Din câte ştiu, văcarii au în ţeastă în loc de creier, rumeguş şi la mai toţi li s-a rupt praporele de călărit. Arătaţi mai curând a pistolari. Este că v-am citit?

— Gazda a spus adevărul, Alvala! vorbi fără grabă Colorado.

— Hârtii că hălăduiţi prin Mexic purtaţi la voi, străinule? Madera, Tuerto, Perro, deşertaţi-le buzunarele!

— Să ne fie cu iertare, Alvala. Ca oaspeţi ai lui Cordura, nu se cade să ne buzunăriţi! La noi, peste Rio Bravo, se aud lucruri frumoase despre senor Alvala. Se spune c-aţi fi un tâlhar-gentleman!

Capul bandei, plăcut impresionat, aruncă o privire spre ciracii săi şi zâmbi misterios. Se voia un şef de nelegiuiţi aparte, calitate ce nu putea fi atinsă de ceilalţi, ştiindu-le metehnele.

— Scoţi miere pe limbă, străine! Te vrei cu haz, dar mi-s vulpe şireată, până una-alta, întoarceţi-le buzunarele pe dos! Şi palmele pe capete! Hai, la treabă!

— Cârmuirea de peste Rio Grande se va zburli, Alvala! O

să ai neplăceri cu ai noştri! Am anunţat că dăm prin Santa Rosalia.

— Domol, domol, frăţioare! Mexicul acum este încins în podiş şi nu numai Alvala face îngeri din veneticii nepoftiţi.

Le-au fost scoase la iveală hârtiile cu numele de împrumut. Banditul îşi micşoră ochiul aproape scurs de lovitura cuţitului şi-l apropie de acte, buchisi cu greu înscrisul şi nu observă că Pedro nu purta numele lui Cordura. Altceva îl frigea.

— Bălane, se adresă lui Gerry, ceva money căraţi cu voi? Să fie rotunzi, să meargă oriunde! Doar n-oţi fi plecat cu chimirele iască! Madera, înfige-ţi adânc mâna în pantalonii veneticilor!

N-apucară să-i buzunărească, deoarece cei trei îşi răsturnară buzunarele în praf. Căzură cam o duzină de dolari din argint şi o hârtie de zece. Faţa tâlharului, uimită la început, se roşi de ciudă.

— Tuerto, căutaţi-i la piele! Nu mi-au mâncat şoarecii creierul din ţeastă, să-i cred! Dolari vreau! Dolari! Fiţi oameni de înţeles! Bani valabili! Voi îmi aruncaţi câţiva arginţi, ca la un olog ce aşteaptă milostenia creştinilor la troiţă?! Frăţiorilor, daţi-vă pe brazdă!

— Este tot ce ne-a rămas, Alvala! afirmă Colorado.

— Arătaţi a oameni cu obrazurile subţiri şi dosiţi paralele?! Tuerto, cară-i una bouarului ăsta!

Ofiţerul îşi repezi pumnul în obrazul lui Colorado. Braţul i se destinse, dar încremeni. Încheietura i-a fost prinsă ca într-un cleşte. Scoase neprevăzut pistolul cu cealaltă mână şi trase. Poliţistul însă veghea. Mai înainte de a-şi descărca arma, aceasta îi fu capturată, iar mâna răsucită cu putere şi definitiv imobilizată. Revolverul pocni, dar căzu în praf.

— Ai să crapi, iancheule! mârâi Madera, cu o uitătură de cruzime. Îşi smulse din toc arma, dar detunătura unui pistol cunoscut i-o zbură după surata ce se odihnea în colb.

— Încet, Madera! Ne arunci poterele pe cap! Pe tine nu te ştiam aşa cârpă, Tuerto. Te-ai muiat ca un terci! Nu-i puneţi la inimă că porumbii mei sunt oleacă neciopliţi!

— Nu-i cu supărare, sir!

— Vorbeşti în zeflemea, băiete! Te-aş face un rămăşag pe treaba asta. Uite despre ce este vorba. Dacă îi dovedeşti pe Madera şi pe Cribar, uit ofensa adusă oamenilor mei. Vă bateţi cu pumnii. Dacă nu, capeţi treizeci de vergi la tălpi şi apoi golesc şi ograda lui Cordura.

Lupta s-a încheiat curând. Alvala a crezut că visează. Madera fusese blocat cu un pumn primit în plex. Cribar izbutise să-l lovească slab pe texan. Apoi, ciracul încasă un upercut în vârful bărbiei, de avu impresia că-l izbise un mai de îndesat pietrele în patul drumului. Mai încasă un altul în ficat, căscă gura să înghită aer şi în cădere îl zări pe Madera azvârlit pe spate de o izbitură de cizmă. În acest timp, Gerry veghease cu mâna pe pistol. Alvala, din venetici şi din văcari nu-i scotea. Pe Rio Pecos, această insultă s-ar fi cerut „răfuită în strada mare”. Îi veni să zâmbească atunci când îl văzu pe Madera rămas în patru labe, năuc, fără să înţeleagă bine ce-i cu el, iar pe Cribar chircit, frânt, lipsit de răsuflare. Se puteau socoti biruitori.

— Ai scos-o bine la capăt, gringo! Altfel, păruiala mirosea a moarte! Madera şi Cribar nu te-ar fi cruţat! Izbânda asta are să te usture la pungă! Ofensa s-a comis în faţa ţăranilor!

Madera şi Cribar, ajutaţi de acoliţii lor, încă ameţiţi, fură săltaţi în şei. Alvala încruntat, îşi muşca buza arsă de ţigară. Faţa i se învineţise, ochiul cel mic se congestionase. Harabaua se întorsese vârfuită din celălalt capăt al satului.

— Vremi nenorocite, străine! Ţăranii ăştia seacă de parcă-s roşi de omizi, dar îmi dau că-i apăr de alţii mai răi ca mine! Dacă socotesc ce-ai făcut tu, în stradă, asta se curăţă cu mult metal galben. Mi-ai batjocorit locotenenţii în văzul satului. Ca să uit de ruşine vă iau caii! Dar nici pe departe nu vă achitaţi!

Că Alvala era un mare ticălos, asta era ştiut în tot ţinutul. Că îşi dădea la spate cuvântul, asta nu. Dacă aşa hotărâse el, trebuia să se supună. Colorado încercă să-l înduplece.

— Îţi retragi promisiunea, Alvala?

— Am făgăduit că nu daţi ortul popii! De avut n-am

pomenit. Şi nu mă călca pe nervi, străinule! în vremurile astea se crapă iute în Mexic! Şi ţine minte o vorbă: Tu ai pumn, din câte ai arătat! Eu am „doxă”, dar nu mă laud! Cu pistolul dau jos graurul din zbor! Dar ai noroc că-mi eşti simpatic. Altfel…

— Prietene Alvala! îi zâmbi zeflemitor Colorado, stăpânindu-şi furia. Bidiviii ştiau drumul îndărăt peste Rio Bravo. Fără ei, rătăcim potecile spre casă.

— Vorbeşti în dodii, străine! Sună a ameninţare spusa ta!

— N-am avut gândul ăsta, Alvala!

— Nu-mi pune sare pe rană! Până una-alta, eşti în mâna mea!

Pistolul lui Alvala trosni de sub sarape şi un centavo[9] zărit de el în praf sări muşcat de plumb. Prin poncho-ul său negru şi ponosit trecu un fum subţirel.

— N-ai tras rău, Alvala! îl lăudă neprefăcut Colorado.

— S-o luăm altfel! zâmbi ştirb Alvala. Voi iancheii şi noi mexicanii suntem oameni de afaceri. Vă iau caii, în schimb vă las viaţa. Caramba[10]! Şi eu şi voi ieşim în câştig. Dacă ţineţi la ei, aştept, să mă vizitaţi! Îi am însă de vânzare!

Prin faţa lor, bidiviii au fost târâţi de căpestre. Alvala sări în şa, îşi ridică sombreroul cu ţeava Coltului, arătându-şi dinţii subţiri, neregulaţi. Fără grabă apoi, îşi perie sarapele cu măturica scoasă din coburul şeii. Le vorbi agale:

— Nu fiţi verzi la minte! În locul vostru aş lua primul tren spre El Paso del Norte. Bani de drum mai găsiţi voi la pârliţii ăştia.

— N-aş prea crede! vorbi cu vocea sa legănată Colorado.

Plecară hăuind ca bouarii, slobozind focuri de pistoale în cer. Furgonul luă distanţă, iar bandiţii grăbiră să ajungă harabaua, strunindu-şi caii de frâie. Apoi, pâlcul lor se topi sub copacii înfipţi în umerii lui Rio Perezoso, acoperit de ceaţa depărtării…

Timpul era călduros şi mai toţi gospodarii găsiţi în uliţă îi

[9] Centavo – a suta parte dintr-un „peso”, în limba spaniolă.
[10] Caramba – mii de draci, în limba spaniolă.

priviră chiondorâş.

Au ajuns într-o piaţetă. Comisariatul fusese înălţat de curând din piatră şi cărămidă arsă. Înconjurat cu zid gros, cu creneluri pe creste, cu un om al ordinii la uşă şi un altul cocoţat într-un fel de foişor, semnifica puterea, mâna forte, ce apăra legiuirea pământului, munca sătenilor din acel loc de ţară.

Chiar atunci, de sub portal, trei cai trăpaşi urniţi spre stradă erau să-i răstoarne. Plecau în misiune poliţiştii călări ruralii. Apucară să le vadă uniformele cenuşii, sombrerourile largi, lasourile în cârlige, pistoalele în coburi şi ţintele bătute pe şei.

Au fost legitimaţi de un gradat cu uitătura saşie, după ce li s-au sechestrat armele. Sergentul i-a sfătuit să zăbovească un timp scurt, pe o bancă de lemn, deoarece ofiţerul Munos servea prânzul. Neavând de ales, s-au conformat. Le defila prin faţa privirilor o tavă vârfuită cu bucate: tortillas rumenite, umplute cu tocătură piperată o bucată de raţă îndopată, friptă în cuptor pe varză, un peşte rasol mirosind a oţet de vin, a hrean şi a păstârnac, la urmă, două banane completau ospăţul.

— Tot să fii poliţai! scăpă vorbele Pedro. Uite ce stacană de vin i se aşează pe şervet! O fi de Vera-Cruz, că-i ca rubinul!

Şeful poliţiei îşi prelungea înadins desertul. Se răsuci apoi cu scaun cu tot şi privi supus bustul în gips al guvernatorului. Parcă noi puteri i se revărsau în corp. Îşi cadorisi cu un zâmbet de sus vizitatorii, apoi făcu un semn tainic unui subaltern. Două călcâie se lipiră într-un perfect ţac. I se oferi şapca. Fără grabă, îşi potrivi ţinuta, strânse paftaua peste mijlocul îngroşat de trai, îşi mângâie perciunii înfoiaţi, căniţi de curând. La sfârşit, vorbi gâfâit:

— Din câte bag de seamă, veniţi la poliţie cu o plângere. Am auzit că v-ar fi luat Alvala caii! Urâtă treabă!

— Ne bucurăm că aţi aflat, senor Munos, răsuflă uşurat Sergio.

— Dar a trecut d-atunci un car de timp!

— N-apucă soarele să coboare c-o suliţă, chezăşui el.

— În vremea asta s-au aşezat la adăpost! Şi caută urme în pustiurile astea! ricană ofiţerul. Rio Perezoso este întortocheat, iar malul celălalt este tare şi nu păstrează semne!

— Un poliţist de soi le citeşte şi pe piatră! ripostă Colorado, încercând să-l înduplece să-i ajute.

— Peste o oră se urneşte vântul de seară şi şterge totul! rosti Munos cu o ţigară înfiptă în colţul gurii. Vremea s-a zburlit şi miroase a ploaie! Cu asta am zis tot!

— Atunci, am venit degeaba până aici? vorbi mâhnit Pedro.

— Aveţi dovezi să probaţi c-aţi avut cai?! Gradatul suflă apatic fumul ţigării. Un act doveditor că i-aţi stăpânit! Drumurile colcăie de bandiţi. Poliţia rurală din Santa Rosalia n-are herghelii. Câte coate-goale nu născocesc că-s prădaţi, să se pricopsească c-un cal de soi! Nu-i căutaţi pricină lui Alvala, că daţi de bucluc! Sunteţi de peste Rio Grande şi mare daraveră să-ntocmeşti hârtii când dă ochii peste cap un iancheu. Mai bine lipsă. Treceţi Rio Bravo, ori bateţi drumurile în alt district. Alvala, spre necazul meu, în parohia asta s-a găsit să tundă oi fără foarfece. Nu vreau ca prefectul să-şi strice părerea despre destoinicia jandarmeriei de aci. Prima gară pentru El Paso del Norte este la câţiva kilometri. Nu zăboviţi, domnilor, soarele este încă sus!

Când au părăsit micul fort, se auzeau strigătele ţăranilor bătuţi la tălpi în beci, trimişi pentru cuminţire de don Jiquerillo, latifundiarul locului…

Înaintau cu spor pe valea râului Perezoso. În jur, în căldura zilei, relieful parcă dansa. Contururi ciudate de steiuri singuratice şi copaci sărăcăcioşi se roteau în iuţeala mersului. Calea, din câte arăta, era puţin umblată, vegetaţia crescuse răzleţită, din loc în loc îşi resfirau spre cer braţele înarmate cu lănci ţepoase, cactuşii, cu lujeri groşi, sfârşind cu braţe sofisticate, înfrăţiţi într-o confederaţie bizară. În unda săracă a râului, soarele

scânteia de sub crugul văzduhului.

Cu ochii scrutând drumul, Pedro dibui o urmă. Prin iarba cârlionţată zări boabe de soia scăpate prin rosturile hărăbăii. Roţile apăsate de povară lăsaseră urme noi lângă un şleau mai vechi, în pământul argilos al râului, pe care apa nu le ştersese. O ciocănitoare culegea de pe scoarţa unui copac furnici, nu se tulbură. De mulţi ani se obişnuise să vadă trecând bandiţii lui Alvala. Soarele cădea, mai departe, fierbinte peste călăreţi şi peste un soi de oţetari gârbovi. Drumul continua, apăru un deşert. Agave singuratice presărau locul cu trupuri de caracatiţă. Pedro, ca un bun cunoscător al rosturilor lucrurilor întâlnite, dădea lămuriri:

— Din agava asta, senores, scoatem sfoară de făcut frânghii, iar din aia – arătă o plantă cu foi grase, în formă de petale mult alungite – dobândim berea noastră, pulque, cum este botezată p-aci. Omul de jos, din aga vă mănâncă şi bea la supărare şi la bucurie, tot din ea se-mbracă, pentru că ea a fost dată de zeul agavei indienilor, locuitorilor de aici...

Dincolo de râu, pe un şes arid, ogoare mărunte fuseseră abandonate. Discul solar, neiertător, ucidea totul...

Trecură peste şapte ore de la plecarea lor când un tumult depărtat, nedesluşit, se transforma parcă într-o chemare insistentă. Ţăranii călări, alţi pedeştri, înaintau, ca un râu într-o revărsare domoală, pe faţa aspră a pământului. Luptătorii, cu picioarele crăpate de mers ori încălţaţi cu mocasini şi opinci, urmau caii, venind de pe un drumeag lăturalnic. Printre ei, multe soldaderas, femei-soldaţi, drumuiau alături de bărbaţii lor, să le spele hainele, să le prepare merinde ori să le încarce armele în timpul luptei. Altele, suite în care cu coviltir, mânau catârii ca încercaţi surugii, ducând cele trebuitoare insurgenţilor porniţi la luptă...

Texanii se ridicară în scări şi cuprinseră cu privirile o parte din drum, dar cotul scurt al râului îi împiedica să vadă cât de numeroasă e oastea. Murmurul creştea, tropotele cailor la pas întins, lătrăturile câinilor ce-şi însoţeau stăpânii

umpleau valea râului. O poruncă adresată lor, acoperi larma oastei fără cadenţă. Opriră într-un loc de drumuri înfurcate, lângă a fântână străjuită de o troiţă. Fură împresuraţi. Zeci de puşti îi luară la ochi, fierul ascuţit al coaselor ieşi din cingători ori din cornuri de vite.

— N-arătaţi să fiţi de p-aci! li se adresă căpetenia peonilor.

— Suntem în trecere prin ţinut, răspunse fără grabă Gerry.

— Arătaţi ca aceia ce adună ştiri mincinoase pentru gazete!

— Deloc! Căutăm pe unul Alvala ce ne-a furat caii!

Urmară câteva clipe de tăcere. Numele tâlharului era ştiut. Cel care conducea oastea ţăranilor interveni în discuţie:

— La ce mai duceţi cu voi armele dacă v-aţi lăsat prădaţi?!

— Întreg satul Santa Rosalia nu se ia în furci cu Alvala! spuse Colorado.

— Nu-i lesne să dai foc neghinei, vorbi limpede, comandantul.

— Am fost la poliţistul Munos, dar ne-a trântit uşa în nas!

— N-au timp ruralii de Alvala! Ei ne vânează pe noi!

Fără voia lor, texanii admirară figura hotărâtă a conducătorului, obrazul acestuia ca tăiat în piatră, cu pometţii proeminenţi, cu nasul acvilin şi favoriţii bogaţi şi însoriţi, fruntea înaltă, înclinată spre spate şi coama de păr cu firul gros, ce-i cădea pe umerii acoperiţi de un sarape negru.

— În locul vostru, m-aş lipsi de cai!

— Ţinem la ei, că ne poartă de tineri, comandante!

— Tâlharul de Alvala are să vă pună pielea pe băţ!

— Încercarea moarte n-are! Cât despre piele, nu ne lăsăm atât de lesne jupuiţi! se înfurie uşor Gerry. Ne-o vindem scump!

— Îndrăzneală văd că aveţi, dar nu-i totuna cu reuşita! Să nu uit însă: Ce interese v-au mânat prin locurile astea?

— Este o poveste încâlcită, asta-i treaba noastră! Suntem cetăţeni liberi de la nord de Rio Grande!

— Nu zic ba, dar ţara asta nu-i stăpânită de ianchei!

— Avem gânduri bune, comandante! Am trecut pe la Cordura şi Alvala ne-a luat caii. Acum mergem să-i redobândim, fără ajutorul poliţiştilor călări din Santa Rosalia.

— Îl cunosc pe Alvala! Rătăcirea minţii lui de tâlhar l-a împins la necinste. Locul lui este acum în ştreang!

— Asta-i treaba judecătorului, din câte ştiu, comandante!

— Glăsuiţi ca oamenii lui Diaz, străinilor! îndreptă spre ei arma, gata să tragă. Vezi ce hram poartă, părinte Almadia!

Capitolul III – VULTURI ACIUAŢI PE CIOTURI DE PINI

Li s-au cerut hârtiile. Guerilerul, le purică. Apoi padrele le puse întrebări, scrutându-le figurile, dar texanii îi erau pe plac. Vorbeau toţi limpede, cu priviri neprefăcute, deşi nu păreau să fie paznici de cireadă de peste Rio Grande.

— Răzmeriţa voastră nu ne priveşte! vorbi sincer Colorado.

— Judecaţi cu uşurinţă lupta noastră! Voi, cei de peste fluviul cel mare din nord, faceţi afaceri cu ţara mea, dar nu pricepeţi de ce ne batem pentru pământul promis de Juarez!

— Nu-i lesne să desluşim rostul luptelor voastre!

— Voi aţi împins frontiera în continuu în West, iar acum aţi băgat indienii în rezervaţii, cu toate că ei sunt stăpânii de baştină. Ruşinea asta o să vă roşească mult timp obrazul. Ca venetici ai locurilor, aţi vânat băştinaşii deseori ca pe fiare, luându-le pământul cu japca. Să nu-mi spui mie că n-a fost aşa!

— Este drept! Ura împotriva lui Alvala nu împiedică să vă pătrundem, pe îndelete, izvoarele nemulţumirilor. Rânduielile de aici le pricepem mai greu, iar despre trecut sunt multe de zis.

— Aşa-i, s-o lăsăm baltă! Dacă aveţi acelaşi drum, puteţi călări alături de noi să ne ţineţi tovărăşie.

Trecură două ore de când se alipiseră trupei. Colorado călărea alături de comandantul Gaetano, iar Gerry şi Pedro îl încadraseră pe Almadia. Un mare număr dintre insurgenţi erau sărăcăcios îmbrăcaţi, majoritatea purtau cămăşi din bumbac pe deasupra pantalonilor din pânză. Aveau cartuşierele petrecute peste piepturile slabe ori şi le înfăşuraseră peste brâie. Umerii li se aplecau sub poverile

traistelor încărcate cu gloanţe ori cu ştiuleţi de porumb. Păstrau în cornuri de vită cuţite făcute din fier de coasă. Paloarea foamei şi a neodihnei li se întipărise pe obraz. Pământul roşu şi uscat al ţinutului îi ardea pe mulţi la tălpi.

Călăreau fără grabă, în aşteptarea bifurcaţiei unde urmau să se despartă. Prin valea pe unde treceau se auzea cântul de luptă al insurgenţilor. Căldura vlăguia puterile, în timp ce râul se târa leneş, înecând sub pânzele-i străvezii pietrele prundişului. O soldadera ducea în braţe un prunc şi cânta alături de bărbatul ei, ce păşea obosit, dus de inerţia marşului, de neodihnă. Unii răzbiţi de sete, rămâneau în urmă să bea apa limpede a râului…

Când oastea zorea pasul să iasă dintr-un defileu, sunetul unei goarne militare comandă salvă de focuri de armă. Căzură destui guerileri din şei. Plumbii culcau laolaltă tălpaşi şi cai, fără alegere. Se iscă nedumerire, panică, vaiete, fioruri de moarte, dar toate fură acoperite de poruncile limpezi ale lui Gaetano. Căzuseră într-o ambuscadă…

Peonul din fruntea oastei, ocolit de coasa morţii, împărţi porunci de luptă şi slobozi plumbi din goana calului. Urmat de călăreţii rămaşi în viaţă, străbătu o distanţă de peste opt sute de yarzi într-un galop furibund, în care s-au prins şi texanii urmăriţi de gloanţe. Calul lui Pedro se poticni izbit de un foc. Un altul, rămas fără stăpân, fu încălecat în mare grabă de peon. Urmă o alergătură sufocantă pentru a da ocol curmăturii…

În defileu, insurgenţii încolţiţi începură să-şi caute locuri de ochit în spatele obstacolelor naturale ori după animalele doborâte de inamic. Sub conducerea lui Sebastiano, unul dintre locotenenţii lui Gaetano, insurgenţii începuseră să tragă cu folos. Pe măsură ce timpul avansa, lupta se înteţea şi aerul se tărca de fum cu miros de pulbere. Sângele soldaţilor şi al insurgenţilor uda din belşug locul…

Răzvrătiţii călări, conduşi de Gaetano, în rândul cărora erau şi texanii, făcuseră ocolul pentru a cădea în spatele soldaţilor. Caii se căţărară anevoie, urcuşul era pieptiş şi se poticniră în solul pietros. Animalele se încordau zorite de

pinteni, rănindu-se deseori de pietrele ascuţite. Au ajuns pe platoul ocupat de militari şi au şarjat într-o sălbatică goană. Culcară mulţi dintre inamicii de pe înălţime. Când soldaţii guvernatorului au înţeles pericolul, era prea târziu. Din ambele părţi porneau împuşcături, iar gloanţele zburau cu bâzâit de bondari. Gaetano lupta curajos. Era ziua lui de izbândă. Fără voia lor, texanii au intrat în bătaia focului. Nu o dată au crezut că le sosise sfârşitul. Au percutat fără grabă, amânând pornirea glonţului ce-şi străpungea victima, dar ţevile armelor li s-au roşit. Mureau din ambele părţi oameni. Între timp, ţăranii din vale porniră la atac, încurajaţi de izbânda celor de sus, ce începuse să se întrevadă. Începură să urce versantul anevoie, ajutaţi de fumul împuşcăturilor…

O trompetă militară sună retragerea. Gaetano tuna întruna porunci, pereţii stâncoşi întorceau ecourile în valea râului iar reuşita bătăliei înclina fără îndoială de partea insurgenţilor. Din piepturile ţăranilor răsunară urale. Mâinile celor înfrânţi s-au înălţat cerând milă învingătorului. Gaetano s-a aruncat în vâltoarea ultimei lupte.

Încleştarea, peste care plutea suflul morţii, se topi curând, ca focul fără aer. Se înstăpâni liniştea. Alături de învingători coborâră în grind şi texanii.

Într-un răgaz, comandantul îşi găsi câteva clipe pentru străini. Fusese rănit la o mână şi prin pansamentul subţire mustea sângele. Privea trist, nu era în apele lui, dar vocea i se auzea blajină, părintească:

— Prieteni, aţi tras vitejeşte, ca adevăraţii răzvrătiţi! Alăturaţi-vă peonilor şi am să cer grade pentru voi de la mai-marii mei! În câteva zile vă vin hârtiile c-aţi intrat în oastea mea.

— Ne faci mare cinste, comandante! răspunse după puţină gândire Colorado, dar am venit cu alte treburi în ţara voastră!

— Părintele Almadia are să vă zică pentru ce luptăm prin văgăunile munţilor. El mi-a deschis şi mie capul, continuă Gaetano.

Spre asfinţit îşi terminară datoria faţă de rămăşiţele pământeşti ale morţilor, pe care i-au îngropat pe malul mai înalt al râului. Tabăra se pregăti apoi pentru înnoptare. Lângă un palmier pipernicit, cu frunze hirsute în creştet, un insurgent mânca turtă de manioc, alături de un soldat zgâlţâit de friguri. Un altul îşi spăla capul la râu. Almadia, aşezat pe o piatră, îşi răcorea picioarele într-o undă roşită de sânge, scriind despre lupta ce-a avut loc. O ştafetă de ţărani se pregătea să alerge cu ştirea la ziar. Carele au fost trase într-o parte a văii şi aşezate într-un arc de cerc, iar femeile-soldaţi rămase în viaţă pregătiră bărbaţilor mâncarea în nişte oale mari din aramă cositorită.

În timp ce câţiva cai se tăvăleau pe solul pietros, frecându-şi spinările supte de muşte, astrul nopţii îşi aruncă privirea spre o femeie ce-şi dezmierda bărbatul ostoit de fierbinţeala luptei.

Peste defileu şi peste tabăra presărată cu focuri de bivuac coborî treptat noaptea, ştergând fără grabă tonurile arămii ale crestelor Sierrei Madre şi vegetaţia cuibărită prin văioage. La capetele înguste ale văii, pe muchiile versantului, santinelele vegheau odihna învingătorilor păziţi de câini încolăciţi sub care.

Focurile muriră pe rând, în timp ce râul Perezoso sălta limpede prin meandre şi fierbând pe pietrele prundişului, licăreau în el frunzele lanceolate ale răchitelor ameţite de somn...

Spre zori, vremea s-a stricat. Timpul rece le făcea odihna un calvar. În pragul dimineţii, se auzi goarna lui Bisonte, cu scrâşnetul ei dureros. Cu puţin înainte, muriseră doi insurgenţi. Gaetano, credincios unui obicei de-al său, nu se clintise de la căpătâiul lor. Le veghease ultimele clipe. S-au dat onorurile cuvenite luptătorilor îngropaţi în grind: Şase gloanţe străbătură văzduhul într-o deşartă întrecere...

În defileu era ceaţă, părea că un abur înşelător ca somnul dinaintea morţii se ridică spre înălţimile vecine. Vulturi negri, aciuaţi pe cioturi de pini înnegriţi la soare, aşteptau răbdători plecarea oastei din strungă...

Au părăsit în adăpostul văii o mică tabără de răniţi pe un

timp nestatornic şi lăsară câţiva ostaşi să-i ferească pe cei căzuţi în luptă de fiarele podişului.

Pe cei fără scăpare dintre răniţi i-au târât în vârful coastei, lăsându-i pradă corbilor…

Gaetano a mai încercat să-i înduplece pe texani să rămână cu el, dar n-a izbutit. Până la sfârşit, a înţeles că străinii luptau împotriva unor nelegiuiţi ce trebuiau duşi în faţa judecăţii, să-şi ispăşească fărădelegile. Să insiste, ar fi fost de prisos.

Călăreau împreună de o bucată de vreme, stânjeniţi de vântul de miazănoapte, ce sufla neîndurător. El întotdeauna aducea seceta, usca apa râurilor şi a lagunelor, pudra ierburile rare şi pipernicite, frunzele agavelor, mirosind greu a buruiană arsă. Cu foalele lui ucigaşe crăpa pământul argilos, căra spre mare şi spre lagunele de coastă dune de praf şi le izbea de pomi, de lujerii pământului, de oameni şi de vite, de tufe sărăcăcioase, de case, de tot…

În urma şi în faţa micii oştiri, iscoadele lui Gaetano, înfruntând acel praf nemernic, vegheau la apropierea inamicului.

Se aflau în vecinătatea bifurcaţiei numite Locul-de-adăpare-al-cerbilor. Apoi, ziua a răpus vijelia, iar pentru puţin soarele străluci şi descoperi cupola cerului, dar furia furtunii puse curând din nou stăpânire pe locurile prin care treceau…

— Veţi birui, Gaetano! Noi vă dorim să ajungeţi grabnic la izbândă! spuse Colorado.

— Ne cunoaştem ţelul! Să ni se dea pământul promis de Juarez să-l muncim! Ne trebuie apă să-l udăm, cerem drumuri pietruite să grăbim spre târg cu roadele şi şcoli, să ne luminăm fiii. Nu râvnim foteluri şi nici nu cerem să ni se dea avuţii. Să le ţină domnii, dar să se uite în ochii noştri, că noi lucrăm pământul, noi îl facem să rodească…

Pe stâncile ce se adunau în depărtare, discul de foc al astrului zilei se arătă anemic, prin norii de praf. Animalele străpungeau vijelia, fire de nisip şi argilă le izbeau ochii. Pe obrazul unui răzvrătit, sudoarea se înfrăţise cu pulberea de

pământ. O iscusită mască îi acoperise, nefiresc, sprâncenele, nasul turtit, cu nările mari, mustăţile căzute la colţuri şi gura cărnoasă, părul lung, ce părea albit, făcându-l să semene cu o statuie ecvestră ce călătorise în timp şi sosise acolo, într-o lume nedreaptă ce trebuia schimbată. Părea că simbolizează fiinţele răsculate şi înflăcărate de idealul mult râvnit de a munci pentru ei pământul dăruit autohtonilor de zeii Mexicului, lor, acelora care aşteptaseră Zeul Fericirii între umerii ferăstruiţi ai Sierrelor Madre, ai Munţilor Maicii Domnului: dar în locul lui, al Zeului, veniseră conchistadorii.

Sosi clipa despărţirii. Pe feţele acoperite de linţoliul de lut apărură zâmbete. În firele de nisip din genele multora străfulgerau luminile ochilor croiţi pieziş de străbuni.

— O să vă uităm greu, prieteni!

Apoi rămaseră să privească până ce carele cu coviltire mânate de femeile-soldaţi se topiră pe rând la o cotitură, unde drumul părea invadat de lujerii ţepoşi ai cactaceelor.

Tropotiră cu bidiviii mai departe, biciuiţi de acelaşi vânt. Gândurile le zăboveau la crezul lui Gaetano. Legământul lui Juarez fusese împlinit cât trăise, însă după el s-au schimbat rânduielile ce-au nemulţumit sărăcimea satelor. Voind să îndrepte răul, insurgenţii, ca unul singur, îl urmau pe Gaetano. Ţăranii se răsculaseră pentru pământ, pentru împlinirea promisiunilor făcute de cei care-i trimiseseră la luptă împotriva invadatorilor spanioli, englezi şi francezi, să alunge din Mexic cizma străină, ca ei, autohtonii, să poată stăpâni podişul dintre înălţimile Sierrei. Colorado găsea asemănări între faptele petrecute în Mexic cu ce se întâmplase în ţară la el. Aici, în patria preotului Mexi, latifundiarii se apărau cu legi strâmbe şi cu arme, să-şi sporească moşiile, în dauna ţăranilor. Mulţi mexicani se aruncaseră în grabă pe şeile cailor să-şi caute dreptatea. Existau – ce-i drept – confuzii, unii îşi cumpăneau, singuri adevărul, destui se dedaseră la jaf ori îşi împlineau patimile. Gaetano, însă, dovedise că ştie drumul spre izbândă, o cale nobilă, de luptă, de sacrificiu. Şi dincolo, în România, devenită independentă, ţăranii lipsiţi de pământ

luptau în cete prost înarmate, risipite de jandarmii stăpânirii, ori erau întemniţaţi de grofi în numele legilor scrise de mărimi, să li se răcorească frunţile înfierbântate…

Capitolul IV – LAGUNA FANTOMELOR

Trecuse de amiază şi vijelia mai slăbise. În dreapta lor, râul Perezoso îşi legăna unda sărăcită într-o albie sinuoasă. Călăreau cu prudenţă, atenţi la toate glasurile de vieţuitoare şi la orice zgomot suspect. Ajunseră la o confluenţă, unde un fir de apă reanima Râul Leneş, impulsionându-i răsuflarea pe cale să şi-o piardă. Peisajul se schimbase simţitor. Fâşiile de chaparral[11] vecine râului se îndesiseră, cactuşii giganţi se refugiaseră pe înălţimi, lanurile de sorg păreau părăsite definitiv de oameni. Trecură prin vecinătatea unei aşezări de indieni, fără să fie luaţi în seamă. Case mici şi sărăcăcioase durate din crăci împletite cu liane se întindeau în jurul unui wigwam, o colibă circulară, din care ieşea fum. Acoperişurile conice ale tepeelor[12] acoperite cu trestie se terminau cu frunze penate. Petice cultivate cu soia şi porumb delimitau marginea satului. Bărbaţii tribului i-au cercetat cu priviri curioase pregătindu-şi într-ascuns arcurile. Câteva siluete mlădii de indiene s-au retras sfioase în umbrele din care se desprinseseră. Tinerii aşteptaţi de ele nu se arătaseră. Erau duşi după vânat de două zile.

Un stol de sturzi cu firele pufoase, cenuşii, săgeta văzduhul. Şopârle alunecau, ascunzându-şi culorile sub pulbere. O fâşie de pădure îi întâmpină cu acoperământul ei verde-ruginiu. Pe o creangă pe care rodiile putrezeau, se ciondăneau corbii. Gerry îşi ridică pistolul spre un şarpe, dar glasul lui Pedro, ce se auzi violent, îl opri.

---

[11] Chaparral – stejeriş, în limba spaniolă.
[12] Tepee – cort sau colibă conică, în limba indienilor americani.

— La indieni, şarpele este sfânt, senor şerif! Zic că în pielea lui şi-ar fi găsit locul un zeu!

— Ciudat om eşti, prietene! La dracu, aş fi vrut să-l jupoi!

— Şarpele boa ce cunoaşte omul nu-l atacă dacă nu-i face rău! Este mai bine să-i dăm pace!

Se depărtară de locul cu pricina. Începuse iar să sufle vântul, aburii se ridicau în volute pe deasupra unei întinderi de smârcuri într-o culoare plumburie ce se întindea pe o arie impresionantă. În faţă aveau o lagună înconjurată de vegetaţie, deasupra căreia cerul se limpezise. La mal norii de praf se sparseră în câteva locuri şi descoperi apa ascunsă până atunci. Pomii scunzi, cu crăci răsucite ca nişte braţe omeneşti îţi dădeau impresia că te-ai găsi într-o galerie cu morţi carbonizaţi.

Jur împrejurul lor se însenina şi văzură în culorile ei reale vegetaţia locului: rogoz, papură înflorită cu inflorescenţe ciudate. Printre trestia cu corolele în buchete galben-violet, suspina vântul, mişcând oasele albite ale unui schelet omenesc atârnat de o cracă joasă. Urme de copite i-au îndemnat la prudenţă. Animalele lăsate să pască se neliniştiră. Descălecară să poată cerceta urmele.

Un sunet depărtat de corn a fost urmat de un altul. Ţinându-şi caii de frâie, înaintară în acel ţinut necunoscut şi nu după mult, de pe malul lacului, văzură printr-o spărtură a frunzişului o aşezare omenească, unde deosebiră cu greu, din cauza vegetaţiei ce-l asediase, un şopron. Între ei şi această magazie se găsea un corral pustiu cu un diametru de o sută de yarzi.

Fără să stea mult pe gânduri, îşi legară catârii de stinghiile ţarcului. Niciun semn nu trăda existenţa vreunei fiinţe omeneşti prin apropiere. Stăpânii locului arătau că erau duşi departe.

Vântul de miazănoapte păru că se înteţeşte şi căra cu el praful argilos pitulat la rădăcina ierburilor. Se furişară spre şopron, atenţi să nu le zboare de pe cap pălăriile şi simţiră puterea vijeliei în creştere, ce cătrănise cerul cu praf şi lovea îndârjită blănile construcţiei, acoperită cu licheni închirciţi, sub şfichiuitura iute a nisipului. Întinsa plajă

argiloasă părea că se zbate sub muşcătura furtunii, apoi locul a fost luat în stăpânire de o negură înşelătoare şi abia se mai întrezărea un soare vlăguit.

Mergeau unul lângă altul, vorbind, dar şuierul vântului îi împiedica să se înţeleagă cum trebuie. Pentru orice siguranţă şi-au tras Colturile din coburi.

— Parcă ar fi sfârşitul pământului! spuse Gerry Mulligan.

— Banditii sunt duşi după prădăciuni şi ne-au înlesnit fără să vrea drumul făcut aici să ne redobândim caii.

Tăcură. De pereţii şopronului se izbea îndărătnic nisipul cărat de vânt. Pe alocuri, furtuna stârnea vârtejuri, ondulând smârcurile lagunei, în care caimanii tăiau unda mocirloasă. Timpul vrăjmaş îi indispunea, se hazardaseră într-o aventură cu un sfârşit greu de prevăzut, dar nu mai puteau da îndărăt. Mai făcură câţiva yarzi buni şi-şi văzură caii legaţi de inele bătute în lăturoaie. Animalele credincioase i-au simţit, fornăiră nervoase şi frământară pământul cu copitele. Când au ajuns lângă ei, constatară că nici unul nu era înşeuat. Gerry fluieră într-un anumit fel: un fornăit cunoscut, scos de Blaky, adeverea că bidiviul şi-a recunoscut stăpânul. Picior-Uşor, pagul lui Colorado, îşi făcu şi el cunoscută prezenţa, urmat de cel al lui Pedro, ce lovea neastâmpărat pământul cu copita. Furtuna le era însă complice, le acoperea în parte zgomotele.

Ferindu-se de ceilalţi cai, pe jumătate sălbatici, fiecare şi-l dezlegă pe al său. Blaky împinse cu fruntea cum îi era obişnuinţa, umărul lui Gerry. Pedro mângâie smocul de păr din creştetul dereşului său.

— I-au preparat pentru obor, senor şerif! observă Pedro.

— Caii de rasă p-aici sunt pipăraţi ca preţ! Să ne găsim şeile şi la drum! Până acum, norocul ne-a surâs!

— Am presimţiri că sunt dosite pe aproape, Colorado.

— Eu zic să ne cărăbănim, senores! propuse Pedro.

Îşi purtară animalele de dârlogi în afara padocului şi le legară într-o margine a corralului, la conovăţ. Mirosul acru al unei vizuini de sconcs a neliniştit caii şi au trebuit să piardă un timp ca să le schimbe locul, încercând să nu facă

nici un zgomot, dădură apoi ocol cabanei şi descoperiră două uşi zăvorite cu lacăte.

— Eu şi Gerry spunem să tăiem peretele! Ai altă părere, Pedro?

— Cum hotărăşte senor Colorado este bine totdeauna.

— Tăcerea asta nu-mi miroase a bine, cugetă şeriful.

— Şeriful Gerry a scos o nestemată din gură! După calm mare vine totdeauna uraganul! Să ne cărăbănim, senor. Găsim şei în târg!

Nu l-au ascultat şi se uitară prin golurile pereţilor în prima încăpere, unde nu văzură mare lucru. În a doua, desluşiră în semiîntuneric o îngrămădire de obiecte. S-au decis şi tăiară, cu ajutorul cuţitelor, împletitura din crengi groase, prin care puteau să se strecoare înăuntru.

— Intrăm, Pedro! Tu ne acoperi retragerea. Bandiţii nici n-au visat că ne încumetăm să venim până aici dar puţină prevedere nu are ce să ne strice!

Pătrunse mai întâi Gerry, îl urmă Colorado. Se părea că nu aveau pentru ce regreta hotărârea de a mai zăbovi în lagună. Şeile furate de tâlhari erau acolo. Le-au luat şi-şi rotiră ochii în jur. Peste tot obiecte şterpelite de Alvala.

— Suntem norocoşi astăzi, aprecie şeriful.

— Nu zice gata până nu ne vedem în şei.

— Şi-au încropit un „*shop for all things*[13]“ din prădăciuni, spuse Gerry Mulligan. Parcă ne-am găsi într-un magazin cu de toate.

— Câţi păgubaşi nu plâng! spuse Colorado văzând claie peste grămadă saci cu cacao, saci cu făină de porumb, cu năut, cu sorg, saci de hickory[14] fibre de sisal, snopi de trestie-de-zahăr, pături, perine, icoane, câteva butoaie cu petrol…

Afară, vântul nu se domolise şi un liliac se roti prin magazie, schimbându-şi locul. Şeriful privea cu atenţie totul de parcă ar fi căutat să evalueze bogăţia ce se găsea în mâinile tâlharilor.

---

[13] Magazin pentru toate lucrurile, magazin universal (engleză)

[14] Hickory – nuc american.

— Să mergem, Gerry! hotărî Colorado.

— Ce pârjol ar fi ieşit dacă le-am fi dat foc! Bumbacul acesta n-ar putea fi stins de nici o saca!

— Să ne grăbim, şerife!

— Am văzut un foc de bumbac la Abilene! A fost ceva măreţ!

— Să nu ne batem joc de şansa de până acum!

— Aprind într-un loc şi o tulim! făcu o propunere Gerry.

— Venim altă dată, şerife! Renunţă şi tu la ispita asta!

Au ajuns cu şeile la locul de ieşire. Primul a trecut despărţitura şeriful, apoi, trăgând harnaşamentele după el şi alegându-şi o poziţie convenabilă, l-a urmat Colorado.

A încasat două izbituri, pe care le-a asemuit cu prăbuşirea unui bolovan greu în moalele capului, apoi căzu, cât era de lung, în iarba prăfuită de argilă. N-a mai ştiut când a fost târât de pinteni ca un sac plin cu ignami.

N-ar fi putut spune cu precizie cât timp a rămas fără cunoştinţă. O durere acută, ca un cui de foc, i se zbătea în grumaz. Colorado încercă să-şi atingă partea dureroasă, dar se lăsă păgubaş. Mâinile şi picioarele îi fuseseră legate fedeleş. O undă de mânie îi trecu prin piept şi smuci puternic de frânghii, dar sforile i-au pătruns adânc în carne. Blestemaţii de tâlhari îşi luaseră măsuri de prevedere. „În rai nu mă găsesc, asta-i sigur!” făcu haz de necaz. Sub el – solul tare. Jur împrejur – un întuneric de nepătruns. Se zbătu în legături, vru să strige, să cheme, să fie auzit de Gerry şi Pedro, să afle dacă şi aceştia se mai găsesc în viaţă. Renunţă. În gură avea un căluş vârtos îndesat…

Încercă să judece lucrurile la rece. „Mă aflu probabil într-una din magazii! La dracu! Am căzut în capcană, ca un începător! Să dorm, să-mi refac puterile!”

Ţipătul unei cucuvele îl readuse în prezent, se trezi, dar din nou îl cuprindea somnul. Simţea cum membrele îi amorţesc pe rând, o stranie toropeală îl învăluia, îl învingea nevoia de odihnă. Pasărea cârâi din nou. Îşi judecă la rece situaţia şi înţelese că lucrurile stau prost. Scrâşni din dinţi

la gândul neputinţei. Deocamdată n-avea ieşire din cursa în care căzuse. Gândurile îl întoarseră cu doi-trei ani în urmă, când primise de la marshallul Stone Mighty, misiunea să descopere locul şi făptaşii falsificării bancnotelor mexicane. Toate, fireşte, l-au condus în Blue Town, orăşelul texan aşezat pe Rio Pecos. Ajunse cu gândul la Happy Saloon, proprietatea lui Pearson. Travestit în vânător de capcane şi făcând investigaţii, îi bănui pe Allison, un rancher avut, pe Harris, proprietarul gaterului şi pe stăpânul saloonului, toţi urmăriţi în oraşele din îndepărtatul Apus, pentru fărădelegi. Intervenind pentru a-l salva pe Gerry Mulligan, băiatul lui Tom, un rancher din ţinut, este împuşcat în piept. Dus în cotigă de Timber, cioclul orăşelului, la ranchul lui Mulligan, o cunoaşte pe Annie Mulligan, ce-l îngrijeşte. Îşi reaminti de plecarea lui pripită de la ranch. Veneau Leffty şi Jakie cu poruncă de la Billy King să-l lichideze. Gerry lipsea, era dus cu rancherii cu o turmă de vite spre California. Urmărindu-şi iscusit duşmanii, Colorado intervine la timp în Valea Raconului şi-i salvează pe cowboy de la moarte. Leffty şi Jakie însă scapă. Ajunşi de el în Bridge Town, la hanul lui Amarildo, îi provoacă la duel cu pistoalele şi-i termină în strada mare. Îşi revăzu drumul făcut prin New Mexico şi cel prin Texas pentru a ajunge la timp. Vine însă târziu şi nu mai poate împiedica asasinarea şerifului Warner şi a ajutorului său, Travie, printre steiurile Şacalului de către oamenii lui Billy King. Şeriful Warner înainte de a muri îi dă o ştire importantă. Mai află tot acum că poliţa prezentată de Pearson pentru 5.000 dolari ca primită de la Tom Mulligan este falsă. Mai află că ranchul lui Cecilly Mulligan, mama lui Gerry, fusese asediat de Pearson, iar la urmă îl ia cu el pe Paulo şi-l duce în Blue Town.

Revăzu ca aievea casa lui Pedro unde a tras în Blue Town şi unde îl vizita Timber. Este de faţă, fără să poată interveni, la judecarea argatului Paulo de la ranchul lui Mulligan, învinuit pe nedrept de asasinarea oamenilor legii. Asistă neputincios la spânzurarea acestuia şi la întoarcerea cowboy-lor din California.

În adunarea ţinută în saloon pentru alegerea noului şerif

Allison, omul lui Billy King este refuzat de cetăţeni şi câştigă Gerry Mulligan steaua de poliţai, spre ciuda judecătorului Willy Simson, a lui Harris şi Pearson.

Atacul băncii orăşelului este respins de Gerry Mulligan, prevenit de dona Hilda, drăguţa lui Pearson şi ajutat de el, Colorado. Revede goana după doi dintre bandiţii scăpaţi de glonţ, apoi rănirea şerifului. El, Colorado, din vânător devine vânat şi numai o minune l-a putut salva. A coborât legat de lasou prin Cascada Şacalului. Ajunge noaptea la gaterul lui Harris, unde era ţinut prizonier Gerry. După o luptă scurtă, îl eliberează, aducându-l ca prizonier pe Harris la închisoarea din Blue Town.

Revăzu vizita lui Billy King şi a lui Willy Simson. Urzelile lor să-l scoată nevinovat pe Harris. Îi apăru în faţa ochilor orăşelul Blue Town, aşa cum arătase el a doua zi, ocupat de peonii înarmaţi şi de rancheri. Pedro, după o sâcâială prelungită a lui Harris, îi smulge acestuia destăinuirea că el este ucigaşul lui Orantes, fratele său. Potera apucase drumul Colţilor Şacalului. Alături de Gerry, pătrunde în ranchul lui Allison. Intră singur în Grota Şacalului şi descoperă încăperea unde se fabricau banii. Prins de oamenii lui Billy King, este bătut lângă lacul subpământean, dat pe mâna lui Harris, ce între timp evadase din închisoare. Bandiţii, părăsesc bârlogul cu diligenţa şi catârii încărcaţi cu samare, cu gândul să treacă în Mexic. Harris, rămas să-l lichideze, aruncă în aer tipografia, deschide zăgazurile râului, să inunde grota, dar când să-i facă de petrecanie, este înlăturat de Pedro, pătruns şi el în peşteră.

În lupta cu apa, izbutesc să evadeze din capcană, datorită dinamitării unui perete. Pornirea lor neîntârziată pe urmele fugarilor şi sosirea acestora la locul unde Murphy le pregătise ambuscada. Billy King, Allison, Willy, Mac şi Gunn scapă. Reîntors în Blue Town, asistă la răfuiala lui Gerry cu Pearson, ce-i omorâse tatăl. Judecata o fac însă, în stradă, cetăţenii oraşului. Îşi aminti de ceva şi gândul îl încălzi uşor. S-a însurat cu Annie, sora şerifului şi, aşa cum i-a promis, a dus-o pe plaiurile lui de obârşie, unde au ascultat cântecul

duios al presurii şi susurul Oltului, sărutând pământul Făgăraşilor... N-a putut să-şi izgonească amintirile. Îi mai defilară prin faţa ochilor munca lui de crescător de vite, însemnarea cu fierul roşu a viţeilor, livada cu meri aurii, bumbacul cules şi legat în baloturi, apoi vândut la Austin. Lăsase pentru un timp Colturile şi insigna de marshall! Annie, fericită, s-a bucurat că cel care urma să vină pe lume îşi va cunoaşte tatăl. El, Steve Sharkey, Ştefan Şercanu de odinioară, va trăi numai pentru ea şi pentru copil. Înclinase să-i dea ascultare. Dar într-o după-amiază caldă, când soarele se pregătea să apună în spatele Colţilor Şacalului, paşii i-au fost abătuţi de Gerry spre locuinţele peonilor. Toate fuseseră aprinse de ciracii lui Billy King, trimişi peste Rio Grande. Privise şi banca orăşelului pârjolită din nou şi dinamitată, casa de fier golită de conţinut, în timp ce şeriful şi Pedro, devenit ajutorul lui Gerry, urmăreau un oarecare pistolar în împrejurimi...

În Oraşul Albastru, răul sugrumase binele, oamenii nevinovaţi plătiră din nou cu viaţa. La întoarcerea lui la ranch se hotărâse. Jurase să facă dreptate ţăranilor îndoliaţi de Billy King, să readucă în oraş banii cetăţenilor, jurase să-şi ţină făgăduiala şi să-l aducă viu pe tâlhar pentru judecată, să-l dea pe mâna juraţilor oneşti ai orăşelului, să-şi primească pedeapsa cuvenită...

A trecut un timp lung până când, întrecând furtuna, un zgomot ajunse la el. Amorţeala parcă îl părăsise, o lumină se furişă în încăpere, atingând obiectele fără forme, ameţite de jocul umbrelor. Se apropiară de el paşi fără grabă. „Este mai bine dacă mă prefac că nu m-am trezit!” Cel intrat înfipse torţa între despicătura unor stâlpi ce sprijineau şarpanta, acoperişului. Flăcările atingeau lemnăria şi aprindeau aşchii încă verzi. Nepoftitul se îndreptă spre el şi-l întoarse cu cizma. Ţinând cuţitul într-o mână, îi încercă tăria funiilor. A voit să se încredinţeze că trăieşte şi-i altoi o cizmă în coaste. Înşelând aparenţele, Colorado se trezi greu, ca readus în simţuri. Deschise şi închise ochii, parcă înţepat de lumina torţei.

— Până când vine Alvala, „te trec graniţa”! Nu mai găseşte din tine decât potcoavele de la cizme şi pintenii!

Colorado îşi răsuci capul cu greutate şi cercetă încăperea atât cât îl ajuta lumina. Se găsea într-o baracă destul de lungă. Îl zări pe Gerry şi nişte ferestre zăbrelite cu lemn gros şi trainic, cocoţate lângă acoperiş, prin care venea, anemică, lumina.

— Să-mi stai liniştit, văcare! – muşcă Cribar dintr-un ghem de tutun. Prin pereţi n-ai să te prelingi, că nu eşti Mesia. Dacă nu mă laşi să dorm îţi bumbăcesc spinarea! Mâine vă spânzurăm!

Privirile lor se încrucişară ca două pumnale. Colorado îndură greu jignirile, dar se resemnă…

— Umflă-te de somn, Cribar! Mi s-a înfundat cu tine. Mă şi văd atârnând de funie! vorbi greu, împiedicat de căluş.

— Te ţii băţos, hai? O să-ţi ciugulească corbii ochii!

Cribar se îndreptă spre şerif. Nici el n-a fost scutit de „mângâieri”. Reveni apoi şi-i mai administră o cizmă şi încă una. Cedând durerii, scăpă un geamăt. Tâlharul rânji împăcat, smulse torţa de la locul ei şi ieşi. Se auzi zgomotul priponirii uşii pe dinafară în cuşac, iar printr-un rost, prin bârne, razele focului ajungeau mioape la el…

Sosise vremea să acţioneze. Ajutându-se de coate şi de genunchi, se rostogoli spre Gerry. N-a fost uşor, pământul era jilav şi felurite obiecte, pietre ascuţite i-au îngreunat mişcările. Când a ajuns lângă şerif, ca înţeleşi, s-au potrivit spate-n spate, să-şi dezlege funiile. Gâfâind, aproape asfixiaţi de căluşuri şi cu preţul unor eforturi supraomeneşti, izbutiră. Au rămas câtva timp nemişcaţi, frânţi de mijloc, cu sângele bătându-le în tâmple…

Îşi traseră, istoviţi, răsuflările şi-şi frecară încheieturile înţepenite. Când simţiră că puterile le revin, au început investigarea încăperii în căutarea armelor, dar fără rezultat. Priviră printr-un rost al lăturoaielor şi văzură bandiţii postaţi lângă foc. Tuerto fiersese într-o gamelă cafea şi o împărţea cu Cribar. Mâncară şi câteva piersici uscate, apoi îşi răsuciră ţigări dintr-un ziar. După toate aparenţele, n-aveau

de gând să doarmă.

— Dar unde o fi Pedro, şerif? Ai vreo idee?

— Dacă nu zace într-altă magazie, s-ar putea să fie liber! Nu se lasă el cu una, cu două prins de tâlhari!

Noaptea trecea greu. Vântul se mai îmbunase. Auzeau de afară o sporovăială într-un argou mexican colorat, greu de tălmăcit. După un timp se auzi tropăit de cai, glasul lui Madera se legă de cel al lui Cribar şi al lui Tuerto. Mai sosiră şi alţii. Răzbătură înjurături la adresa lui Pedro. Ciuliră urechile, dar nu putură desprinde dacă fusese prins. Urmară plescăituri însetate la golirea burdufului cu tescovină, râgâituri, apoi paşi ce se depărtau. Bandiţii se duseseră la culcare. La foc, în spatele uşii lor priponite, Cribar şi Tuerto beau fără măsură băutură tare. Din schimbul de vorbe au priceput că cei doi îşi împărţiseră paza: primul veghea Cribar şi se sculă să le facă o vizită. Ţinând în mână o torţă aprinsă, deschise uşa şi privi la ei din prag. Îi găsi la locurile ştiute, legaţi şi cu căluşurile în gură, aşa cum i-a lăsat. Rânji mulţumit. Era socotit doar unul dintre cei mai şireţi membri ai bandei. Provenea dintr-o mamă mexicană şi un tată texan. La cincisprezece ani a omorât un ajutor de şerif căruia i-a tras trei gloanţe în burtă şi a trecut Rio Grande, în Mexic, să i se piardă urma, unde a intrat în banda lui Alvala. Acum, ameţit de alcool, n-a observat isprava poliţiştilor. Ieşi. După un timp, învins de răul băuturii, se trânti lângă pala focului, unde-l fură somnul.

O altă oră depănată negrăbit din caierul vremii. Vântul de miazănoapte se sfâşia în tulpinile de cactacee şi ajungea beteag în luminişul unde Alvala îşi durase bârlogul. Lângă apele stătute ale lagunei, un coiot hămăia prelung şi un altul tânăr îl imita, învăţa docil lecţia pentru mai târziu. Se mai distingeau ţipete funeste ale păsărilor de pradă. Cribar se sculă, aruncă găteje în foc şi se încovrigă din nou sub pătură.

În orizontul cenuşiu al Lagunei Fantomelor, ochiul zorilor se ivea ca o săgeată roşită în foc. Frigul începuse să-i taie la os. Cribar dormea dus, după ce băuse ultima înghiţitură

de tărie din burduf.

— Trecem la acţiune, gringo? îi ceru părerea Colorado.

— Abia aştept să-mi simt armele în coburi!

Cribar auzi prin vis un geamăt surd, ca de om răpus de mătrăgună. Vaietul se repetă, încercă să nu-l ia în seamă, dar conţinea în el ceva zeflemitor. Îşi privi acolitul. Tuerto, la locul său, trăgea aghioase. Gândi că avea prilejul să mai care nişte picioare prizonierilor. Vorbele lui Alvala însă le avea proaspete: „Dacă gringos vin după cai, îi ţineţi în viaţă!” Dar geamătul se repetă. Cribar aruncă zdreanţa de pătură de pe umeri. Era în picioare. Sunetul păstra în el ceva nedesluşit, aducea cu un tânguit de pui de coiot bătut de vântul iernii, făcut să-l blestemi când îl auzi într-un miez de noapte. I se zburliră favoriţii pe obraz, parcă moartea scrâşnea din dinţi. Furia îl pârjolea ca o vâlvătaie. Urlă înveninat prizonierului său trântit jos:

— Îmi strici somnul, texanule! Ai turbat de urli ca lupul de prerie?! Am să-ţi înmoi oasele, dacă mintea te-a părăsit!

În clipa următoare zăcea la pământ, turtit de o năprasnică lovitură venită de sus. Şeriful Gerry Mulligan îşi dăduse drumul din creştetul căpriorului, în cârca lui Cribar…

Lângă foc, Tuerto sforăia, fără să bănuiască ce se petrece la câţiva paşi de el. Prin uşa deschisă, Gerry aruncă o piatră, ce-l atinse uşor în picior; se mişcă, dar rămase mai departe întins. Provocarea se repetă. Tuerto îşi trase capul de sub învelitoare, privi şi zări umbrele lagunei jucând tontoroiul în capul său ameţit, îşi aminti, când să se întindă, că nu este Cribar lângă el. Brusc, gândul îi fugi, aproape limpezit, la prizonieri. Se sculă totuşi greu, bolovănos, căci picioarele îl duceau anevoie. Cunoştea cruzimea acolitului şi-şi scoase pistolul din toc, dădu piedica la o parte, iar de dincolo, din pata întunecoasă a uşii lăsate la perete, auzi un zgomot, o cerere de ajutor, ca de om tăiat de cuţit. „Cribar omoară iancheii!” îşi spuse şi făcu doi-trei paşi în magazie.

Alte sunete nearticulate izvorâră din întuneric. „Negreşit, nebunu’ ucide prizonierii.” Torţa sfârâia stinsă într-o

margine a ei. Înaintă, auzea zvârcoliri, parcă se hârjoneau duhurile rele. Zări în sfârşit pe Cribar întins, ca luat de somnul drepţilor, iar prizonierul se frământa pe loc, gemea în căluşul său. O vagă bănuială i-a îndreptat capul spre al doilea captiv. Era însă târziu. O izbitură teribilă i-a înfundat parcă gâtul între umeri, iar temniţa i s-a părut că a fost inundată de scântei şi – minune – iancheul de la picioarele lui se ridică. Tuerto apăsă pe trăgaci, voia să se răzbune, dar arma îi căzu din mâna ca paralizată. Mai primi o lovitură, pe care o asemui cu izbiturile copitelor unui cal ce-şi apără mânzul şi în vreme ce trupul său uriaş se încovriga, ar fi putut jura că avusese întâlnire cu Necuratul…

Ca să se asigure, cei doi poliţişti i-au legat fedeleş, le-au luat armele, le-au pus căluşuri şi i-au fixat strâns de stâlpii de susţinere ai acoperişului. Afară, dimineaţa tivea orizontul cu o linie roşie de foc…

Înainte de a părăsi închisoarea, îşi descoperiră armele atârnate de peretele din lemn. Le luară, zâmbind de naivitatea bandiţilor, dar erau fără muniţie. Având Colturi de acelaşi calibru, s-au împrumutat de la Cribar şi Tuerto. Ieşiră şi zăvorâră zdravăn uşa, apoi respirară nesăţioşi aerul de afară!

Se găseau lângă foc, cu sombrerourile bandiţilor trase pe ochi şi se sfătuiau cum să-şi redobândească şeile. Au ajuns la o înţelegere: să scoată tâlharii – câţi mai erau – din circulaţie, pentru a avea spatele acoperit după plecarea lor din lagună.

N-au aşteptat prea mult şi uşa cabanei scârţâi. Priviră într-acolo şi-şi pitiră pistoalele sub păturile trase pe genunchi. Se îndrepta spre ei un acolit de-al lui Alvala, nu prea voinic, dar cu trupul înalt şi adus de spate, cu un mers împleticit. Tremura vizibil, privirile îi ardeau. Părea că şovăie. Planul de luptă era făcut: încă un yard parcurs de acesta spre ei şi două pistoale i s-au înfipt, scurt, sub nas.

— Îmi daţi un cigarillo, senores? vorbi noul-venit cu glas tremurat şi se aşeză nepoftit, în faţa lor. Mi-e gâtul iască!

— Fratele meu, dacă eşti om de înţeles, rămâi în viaţă! De strigi, te spintecăm ca pe pepene! – îl trânti Gerry în

genunchi şi-i înţepă vesta cu un cuţit. Ia ţigara!

— Bagă la cap, amigo, vorbele astea! îl sfătui şi Colorado.

— Am familie grea! Şi păreţi oameni buni, nu vă măsuraţi voi puterile cu un neajutorat ca mine! De vreţi mă puteţi toca în pumni!

L-au uşurat la iuţeală de pistoale şi de cuţit.

— Escarpia are în tărtăcuţă un strop de creier. Am nevoie de voi să mă scăpaţi din lagună! Timpu-i scurt. Dacă Alvala s-arată, nu mai apucăm zile multe! Hai să fugim din iadul ăsta!

— Spune-ne: câţi sunteţi în vizuină, leule? Dar fără să minţi. Vrem să te încercăm. Astă noapte i-am numărat şi noi la foc!

— Sunt opt, cu cei doi scoşi din luptă! Pot lăsa mâinile în jos? Să nu simtă oamenii lui Alvala şi băgaţi fiarele astea în brâu, că acrul e p-aci sălciu şi oţelul rugineşte iute.

— Vorbeşti ciudat, Escarpia! îl suspectă Gerry şi fără şiretlicuri, că n-ai să scapi de glonţul meu nici în fundul iadului.

Totul se desfăşura firesc, nu se irosea nici un gest de prisos, păreau că stau la o taclale. Escarpia le dădu şi lor să bea dintr-o tigvă tescovină. N-a fost refuzat.

— Îmi zice inima c-aţi trecut greul, senores!

— Jocul îl cunoşti, amigo! Un chiot şi eşti lichidat!

— De cum pândeaţi lângă foc, v-am mirosit că nu eraţi Cribar şi Tuerto. V-am preţuit îndrăzneala! Ochiul pe mine nu mă trădează! Vreau să mă 'uc acas', să fiu ca-nainte! Mă saturai să m-ascun' prin hăţişuri. Alvala-mi băgă d-a sila-n cap să-l părăsesc pe don Laudetta şi să ne aruncăm în şei! Alvala este cu ochii numa' după prădăciuni. Acum suge sânge din orice om ca să strângă parale! Nu-mi dă voie s-o pornesc la ai mei, zice că-s înfundat în ticăloşii şi numai ştreangu' mi-e de leac!

— Prietenul vorbeşte încâlcit, Gerry.

— N-ai mustrări de conştiinţă să-ţi vinzi acoliţii? îl încercă şeriful. Cu prea mare uşurinţă te lepezi de ei!

— În Mexic, aproape totul este de vânzare! Puţini au

mâinile curate încă. Am văz’t moartea şi de scap cu zile am să muncesc fără plată la o bazilică, să-mi plătesc păcatele, că m-am încârduit cu ghiavolii lui Alvala. Să mă credeţi, senores!

Începură să înţeleagă despre ce era vorba. Escarpia le îngreuna evadarea. Ţigara îi arsese în mână fără să tragă măcar un fum. Jarul îi încălzea degetul, dar soarta lui acum se decidea.

— Escarpia! Să ştii, însă, că la cel mai mic semn de trădare, călătoreşti în infern! îţi facem hatârul să ieşi cu noi de-aici, dar în primul sat te înfăţişezi la judecător şi-i mărturiseşti relele săvârşite, vorbi serios Colorado.

Se luminase şi o ceaţă jilavă se mai târa printre ierburile trezite din toropeală. Poliţiştii gândiseră că nu pot părăsi laguna fără să se confrunte cu oamenii lui Alvala.

— Ne mişcăm repede, amigo! Surpriza trebuie să fie de partea noastră. Noi suntem doi, iar tâlharii, dacă ne simt, vor trage de la adăpostul ferestrelor!

Se furişară spre uşă, amândoi aplecaţi de mijloc şi încercară să producă zgomote cât mai puţine.

Locul era acoperit de gunoaie aruncate alandala, o harababură în lege. Escarpia a rămas afară, din prevedere, să-i acopere şi să le dea de veste dacă zăreşte ceva suspect.

Au intrat în cabană cu degetele pe trăgaci. Sforăiturile bandiţilor alcătuiau un concert greu de reprodus, într-un aer cu miros de vizuină. Măsurară cu ochii încăperea durată din liane, căptuşite cu rogojini. O sobă cu plită şi burlane ce suiau în vârful acoperişului, şedea şuie, în papainoage. Pe laviţă dormeau şase tâlhari. Armele agăţate cu cartuşierele în dreptul căpătâielor îi asigurară că nu vor avea necazuri. Singur Madera îşi păstrase, petrecut peste piept, brâul de piele cu lăcaşurile pline de gloanţe şi pistoalele în coburi.

S-au înţeles din ochi asupra tacticii de luptă. Colorado se postă cu Colturile în mâini în faţa culcuşului. Gerry îi încolţi dintr-un flanc. Ciracii lui Alvala erau cu toţii în bătaia gloanţelor.

— Eeehheei! strigă Colorado, de ar fi trezit şi morţii.

Trupurile, încă sub narcoza alcoolului, se mişcară greoaie. Arătau mahmuri, arţăgoşi, gata să răpună orice nepoftit.

Neinspirat, unul dintre ei întinse mâna după o armă, dar se alese cu un glonţ în încheietură. Blestemă şi-şi strânse rana ce sângera. Madera se ridică greoi şi cu o înjurătură printre dinţi aruncă pistoalele texanului.

În bârlogul tâlharilor convieţuiau laolaltă: emoţia, frica, deznădejdea, furia, pentru că texanii erau călare pe situaţie.

— Doi paşi în faţă! le ordonă Gerry. Fără să faceţi pe eroii!

Se îndreptară spre ieşire, flancaţi de poliţişti. Se auziră cârteli, sudălmi, multe pentru Escarpia, ce făcuse rost de o armă şi-i înghiontea cu ţeava Coltului. Fură împinşi în închisoarea improvizată, iar Gerry înfundă uşa cu două grinzi petrecute în cruce. De dincolo, din magazie, ajungeau la ei tot felul de ameninţări teribile.

— Acum să luăm un avans simţitor, amigo!

— A ieşit a-ntâia! azvârli Gerry pătura doldora de arme confiscate de la bandiţi şi o privi mulţumit cum se afundă în apa miloasă.

Cercetau peste tot dar nici urmă de Pedro, parcă îl înghiţise pământul. Strigătele tâlharilor ferecaţi în închisoare, începură să se piardă, deveniră mai slabe, din ce în ce mai slabe…

Dădură pinteni şi potcoavele cailor porniţi în galop abia rădeau pământul. Continuară un timp drumul aşa, temperaţi de Escarpia, ce nu se putea ţine după ei cu catârul său. Cum ştia mai bine locurile, a fost lăsat el în faţă, să aleagă cărări dosnice, puţin umblate, să poată ocoli drumurile lui Alvala. Cu mâneca cămăşii, îşi ştergea buzele groase şi barba pătată de tutun…

Soarele îi mângâia şi urca pe cer, luminând copacii cu scoarţa tăciunită, florile de agave ce dădeau o dumnezeiască culoare mării de ţepi, apele tulburi ale lagunei pierdute în zare. Aventura în vizuina lui Alvala se

încheiase cu bine, mai trebuia să-l găsească pe Pedro. Ţinta spre care se îndreptau amândoi nu putea fi decât una singură: satul Santa Rosalia. Sperau să-l găsească acolo, dar lucrul cel mai îmbucurător era că Pedro fugise cu dereşul său. Gândul revederii le însenina faţa...

În ziua aceea, soarele frigea văzduhul, din care ploile se încăpăţânaseră să nu cadă. Caii erau odihniţi, iar ei călăreau cu ochii la o fâşie de făget ce parcă se ondula, în valea imensă din stânga lor, acoperind câteva colnice prizărite, de unde şopotul lizeriei ajungea la ei odată cu mireasma florilor de agave.

Trecuseră mai bine de două ore de mers iuţit. Ţinutul era acum altul. Alături cu drumul, începură să se arate colţi de stânci sfidători, încinşi de soarele zilei. La venire, furtuna de nisip nu-i lăsase să vadă mai nimic, acum peisajul li se revela în formele şi culorile lui reale. Totul arăta prietenos, iar viaţa le surâdea din nou izbăvitoare. Le reveniră speranţele îndeplinirii misiunii lor.

Respirau cu nesaţ aerul cu vapori ai râului vecin, ce bolborosea, fierbând pe pietre. Câteva păsări-umbrelă, cu penajele lor în culori mohorâte, cârâiau speriate...

— Şerife, nu cred ca ajutorul tău să fi dat bir cu fugiţii!

— Nu ştiu pentru ce, dar m-aştept ca la fiecare moment să răsară după vreo stâncă ori după un cactus.

— Poate a alergat după întăriri şi ţăranii-s greu de urnit, mai ales că Alvala le-a vârât spaima în mădulare!

— Numai să fie în viaţă! Regiunea colcăie de bandiţi! spuse îngrijorat şeriful şi înainte să-şi fi terminat vorba, strigă lui Colorado să se arunce de pe cal.

Cu iuţeala fulgerului, executară manevra, iar în cădere, conform unor deprinderi ale oamenilor trăiţi în prerie, îşi pregătiră armele.

N-au putut folosi revolverele, pentru că se trăgea asupra lor. Împuşcăturile se ţinură lanţ. În jur, pământul icnea, înfundat cu plumbi.

Capitolul V – FURNICILE UCIGAŞE

Eram în drum spre gospodăria bătrânului Ştefan Şercanu, într-o seară, puţin după ce soarele apusese. Străbăteam uliţa fără grabă, urmând pârâul Sâmbăta ce curgea iute în stânga mea. Ultimele drigane veniseră de la păşune, la mulţi gospodari laptele cald se odihnea în ceaune, iar viţeii rămaşi în grajduri îşi primeau hrana îndestulătoare. Porţile erau împiedicate cu încuietori. Numai la două case era lumină destulă. Prin curţi – voci amestecate de muieri. A doua zi urmau să se unească, după datină, Elena a lui Muşat, vara Victoriei, cu Gheorghe al lui Streza din Voila. La Şuteu se pregăteau bucatele pentru praznic. În dimineaţa aceea m-a trimis şi pe mine Şercanu cu o găină, cu douăzeci de ouă şi cu un litru de palincă, la părinţii miresei, aşa cum făcuse la rândul său fiecare dintre gospodari. Mai promisese că nu va lipsi de la sărbătoare.

Am ajuns din nou în cealaltă parte a satului şi am trecut podina, iar lângă stejarul brumăriu ardea focul cu pală scăzută. Ne-am dat seară bună, iar Ştefan Şercanu mi-a întins o bucată de slană perpelită la foc şi căniţa plină ochi cu pălincă. Am început a mânca din pită şi din slană, tăindu-le cu custura odată, aşa cum se obişnuia, puse una peste alta, având grijă să nu se termine clisa mai înainte…

Îşi adună gândurile şi reîncepu povestea, de acolo de unde cu câteva zile în urmă o întrerupsese….

I-am văzut din nou pe Colorado, Gerry şi Escarpia trântiţi la pământ, aşa cum au sărit de pe cai cu obrazurile lipite de glod. Apoi, focurile încetară şi în fâşia de tufişuri se instală liniştea. Orice împotrivire ar fi fost curată sinucidere.

— Gringos, v-am lăsat în ograda lui Cordura! Nechibzuit gând, să rătăciţi drumul în lipsa mea şi să vă luaţi caii!

— Eram în dreptul nostru! Colorado privi umbra lui Alvala ce se apropia. Prin pustietăţile astea, fără cal eşti jumate mort!

— Domol, domol, străine! După târg erau ai mei, iar hoţul de cai, ca şi la voi, termină la capătul funiei.

— N-am făcut nici o înţelegere să-ţi dăm bidiviii, Alvala!

— Înţelegerea este pofta mea! Dar vă las în viaţă, dacă treceţi în banda mea. Şterg cu buretele toată hoţia voastră!

— Nu merităm norocul ăsta, Alvala!

— Pe tine te fac ofiţer! Pe bălan îl iau ca hoţ. Spune-mi, mi-ai rărit oamenii?

— Au pielea fără găuri, Alvala!

— Bine de tine, văcare, că nu m-ai atins cu nimic în afaceri! Dacă-i aşa, îmi placi! Ascultă-mă şi intră în trupa mea! Te fac ajutorul meu. Mâna mea dreaptă!

— Mă măguleşti, Alvala! Am însă o răfuială, ştii, aşa, ca între pistolari! Apoi sunt al tău!

— Trişezi, străine! Eu vreau să te iau lângă mine şi tu vorbeşti întortocheat?

— Lichidez un cont vechi! Atât timp cât omul meu răsuflă, povara asta mă striveşte!

— Mexicul are o groază de state! Dacă omul tău te plimbă prin toate, n-ai ani destui să trăieşti!

— La urmă găsesc laguna şi legat la ochi! Oferta îmi surâde!

— Mă duci cu preşul! Vrei s-o ştergi şi-mi împui capul cu nimicuri. Vorbeşte răspicat, văcare, ce-ai în cap?

— Nu suport să fiu făcut mincinos, Alvala!

— Uşurel, uşurel, străine! Este ceva necurat în parascovenia asta! Mi-a şoptit o păsărică ce a zburat din Santa Rosalia c-aţi duce nişte stele de poliţai cu voi! Dacă-mi eşti sticlete, te poţi socoti răposat.

— Suntem d-o teapă, Alvala. Nici eu nu-nghit poliţiştii!

— Zi-mi mai bine de unde ai zburat?!

— Arizona mi-e ţara, Alvala! Tucson! Un oraş fierbinte, cu miros de praf de puşcă şi două prăvălii cu pompe funebre! Asta este urbea de baştină!

— Un loc cu pungaşi, străine! Mi-au plăcut cârciumile d-acolo, am zăbovit şi eu prin ele! Dar ai ochi şireţi ca şarpele din deşertul Gila. Simt că mă minţi după cum ţii pistolul. Uite, Heavy, care face pe naivul, l-a vârât în cobur ca şerifii

din Texas.

— Am tras la mal, prin locurile astea, să-mi aflu omul!

— Mă plimbi, Stevens. Deşi umbli p-aci după unul ca mine! Ţi-o zic eu, Felipe Sergio Antonio Alvala! Acum – armele, gringos!

Alvala îşi schimbase privirea.

— Ce fel de ajutor vrei să mă faci dacă-mi iei pistolul?

— Gura, străine! Aşa, aruncaţi-le jos! Dacă ţineţi cuţite în carâmbul cizmei, afară cu ele!

Şeful banditilor parcă fusese lovit de congestie. Ochiul lui beteag se holbă, deveni aproape cât celălalt.

— Te-am mirosit eu că-mi umbli cu fofârlica, iscariotule! Când era la greu, te-ai codit mereu! Şerb nerecunoscător! Te-am făcut argat la Laudetta. Te-am scos din gunoi şi tu m-ai trădat! Vorbim noi în lagună!

— Spălaţi-vă rufele în familie! Noi plecăm!

— Ai haz, bălane! Parcă ai fi călărit cu spatele la Escarpia!

— Erai un bandit-gentleman, Alvala! Nu confirmi porecla şi-ţi dai tot timpul în petic!

Intervenţia lui Colorado a prins. Alvala, plăcut impresionat, îşi drese glasul, folosind unul mai dulceag.

— Să-mi văd mai întâi oamenii în lagună. Hotărâm după aia… Iar tu, Stevens, pălăvrăgeşti şi mă iei mereu pe sus! Vrei să ieşi deasupra ca untdelemnul! Dar să ştii că coioţii din fruntea haitei nu rămân prea mult în viaţă!

— Pândim un prilej şi-o tulim, Gerry! îi aruncă în engleză Colorado. Cu cât este mai târziu, cu atât va fi mai râu.

— Va seca până atunci Rio Grande! răspunse Alvala în locul lui Gerry. Şi căutaţi să ciripiţi în spaniolă, să vă înţeleagă toţi!

La un semn al şefului, banditii legară picioarele celor trei de scările şeilor. O porniră astfel, imobilizaţi şi ţintuiţi de arme. Între timp, cerul se înnoura. Gerry şi Colorado erau munciţi de un gând: „De unde insinuarea banditului că ar fi sticleţi? Să fi aflat vreo veste din Santa Rosalia? Ori Pedro era în puterea sa?”

Se aflau în faţa temniţei. Prin grosimea pereţilor din scândură răzbăteau înjurături şi blesteme.

— Amânăm ideea plecării, şerif! îi şopti Colorado. Gerry n-a înţeles, fapt ce-l obligă să repete. Nu fugim acum, amigo! Pândim alt prilej!

— Totul în ordine! zâmbi Gerry.

— Boscorodiţi ciudat, văcarilor! Dacă nu înţelegeţi să gunguriţi ca p-aci, vă frig limbile! Daţi-i cu spaniola!

Colorado fu încercat de nostalgie. Schimbară vorbele în graiul său adus din Lumea Veche. Se gândi să-şi înveţe soţia şi copilul ce se va naşte, limba sa natală.

Alvala a dat drumul bandiţilor. Tâlharii ieşiră pe rând, cu coada-ntre picioare, parcă fuseseră loviţi cu joarda, apoi câştigară îndrăzneală, începură să profere insulte şi, cu pumnii ameninţători, se repeziră la străini. Câţiva s-au înarmat cu ciomege.

— Aţi început acum să faceţi pe grozavii?! îi opri mânios Alvala. Cum staţi la numărătoare?

— Numai lui Mochiera i-a rupt laba un plumb! rânji Cribar. Asta c-ai lăsat poruncă să-i păstrăm întregi dacă vin după cai!

Figura şefului de bandă se învineţi. Când se porni să-i mustre, vocea lui aproape tuna.

— Bine vă stă, şerpi fără venin! V-aţi lăsat închişi ca nişte curci plouate. Îmi este ruşine cu voi!

Bandiţii se repeziră la cai şi-i traseră din şei. Fură legaţi cu sălbăticie, simţiră că le intră os prin os. Escarpia fu lăsat liber. Alvala, cuprins de tusea lui rea şi măruntă se ţinea de ţarc.

— Ne-a băgat în cap tot timpul să te părăsim! îl pârî Madera pe Escarpia. Acum ne-a vândut ca pe Hristos din Nazaret! De când e la noi a cârtit! Este o uscătură între noi, Alvala! Să-i dăm foc!

— Am să vă tai raţiile de tutun şi de tărie! Asta fac!

— Mai bine douăzeci de gârbace de la Piojo! Lasă-ne licoarea, Alvala! vorbi pentru toţi Cribar.

— Ar fi chinul lui Iov! i se alătură Madera.

— Iadul curat! îi susţinu Piojo.

— Ar ieşi Turnu Babel! îşi spuse părerea din nou Madera.

— Legaţi-i de corral! Vedeţi că au gheare de jaguar! V-am scos în lume, prostuţilor! Mai bine vă lăsam să prădaţi cotineţele de găini! N-aveţi stofă de bandiţi sadea!

Alvala supraveghea cum i se ducea la îndeplinire ordinul. Sfătuit, Piojo le uşura sforile de la gât!

L-au pus pe Escarpia să dea câte cinci pumni celor doi texani, aşa legaţi de stinghii cum se găseau. Fostul tâlhar s-a codit, a fost luat peste picior şi ameninţat că va fi împuşcat. Până la urmă, a fost nevoit să se supună ordinului şi pumnii săi nu s-ar fi putut spune că i-au dezmierdat...

Apoi, bandiţii l-au lovit pe Escarpia fără milă. Cu ambele arcade deschise, cu buzele aproape terciuite, pocăitul a scăpat cu viaţă printr-o minune. A leşinat, au turnat apă peste el, l-au luat din nou la bătaie, apoi a căzut, fără să ştie nimic de el!

Urmară texanii! Căpetenia bandiţilor nu luase parte la spectacol. Încovrigat de o durere ca un piron de foc în furca pieptului, se chircise, cu obrazul acoperit de o transpiraţie rece. Blestemă tot ce era în jurul său. Colicii îl trecuseră cu fierbinţeli.

— Stăpâne, zic că-i destul! îi vorbi Piojo la ureche, încercând să-l facă să uite de durere.

— Dacă-şi vine în fire Escarpia, să-l daţi termitelor! Furnicile sunt flămânde şi mi-e milă de ele! vorbi moale Alvala, sleit de efort. Cu acest prilej, priviţi-le, secilor! Aveţi ce învăţa de la ele! Fără mine aţi muri de foame.

Când mai prinse puteri, le vorbi cu o voce pe care şi-o voia mieroasă:

— Aici a fost un fleac, o gaură la Mochiera, iar pe iscariotul ăsta, care ne-a vândut, să-l trecem la pierderi! Hai să luăm o gură de tărie! Fac eu cinste!

— Pădure fără uscături nu se poate! rânji Piojo.

Au fost lăsaţi legaţi de parii ţarcului şi luminaţi de focurile aprinse de paznicii Perro şi Tuerto. Spre miezul nopţii, cheful tâlharilor se încinsese. Prin dreptunghiul luminos al

uşii se răspândeau în jur râsete de petrecere. Benchetuiala a mai ţinut o vreme, apoi cântările, ce nu mai aveau melodie, s-au domolit. Ameţiţi de tegrita, Madera şi Cribar căzură ca două muşte. La urmă, Alvala însoţit de Piojo, mergând împleticiţi, făcură inspecţia prizonierilor. Tusea lui rea, măruntă şi înecul îl urmau ca umbra dracului. Făcuse până la ţarc două pauze şi înjurase cinci sfinţi.

Bandiţii puşi de pază ascunseseră o sticlă de tegrita, o captură recentă dintr-o bodegă neinventariată de Alvala. Sorbeau cu înghiţituri rare, să le ajungă până în zori. Alvala se afla lângă ei, în cămaşa lui cu mâneci largi, din care îi ieşeau mâinile păroase. Chiar atunci, în depărtarea lagunei se auzi un sunet înspăimântător, ca un urlet de fiară necunoscută, ce colindă pădurea şi lacul întins, pierzându-se în cotloanele văioagelor vecine. Îi răspunse altul, dintr-altă parte şi încă unul. Puteai jura că stafiile legau vorbe între ele. Piojo ridică un corn de bou, astupă capătul larg cu mâna într-un anume fel şi scoase la început un muget, ce se transformă într-un urlet lung, când ascuţit, când gros şi sugrumat, repetând parcă un semnal.

Oricine ar fi ascultat ţipetele acestea ar fi jurat că în regiune domnesc fantome de care trebuie să te fereşti. Alvala simţi că-l cuprinde durerea şi trase o gură de mescal.

— Capo, nu-i atinge nimeni pe captivi nici c-o floare de rodiu. Madera şi Cribar le-ar fi dat la cap.

Şeful bandei plecă. Gerry şi Colorado se treziră, dar s-au înţeles să stea ca şi cum ar fi fost, mai departe, leşinaţi. Focul pâlpâia, mielele depărtate se auzeau la aceleaşi intervale. Aşa a trecut un timp lung. Colorado se hotărî să vorbească.

— Am băgat-o pe mânecă, Gerry! Ne-au cotonogit bine lichelele.

— Se-se-no-no-res! M-a că-să-pit, se-se-no-res! Ca pe câine, n-am os ne-vă-tă-mat. M-a po-cit ca pe Ne-ne-cu-ra-tul! Pân-aci îmi fu vi-vi-via-ţa! molfăi Escarpia vorbele.

— Te pui pe picioare, Escarpia! Să scăpăm mai întâi d-aci! Nu-ţi mai irosi vlaga vorbind. Stai să-ţi revii!

— Mi-au luat via-ţa! Am totu’ spart în-în mi-ne! ’mnea-

mnea-ta, se-no-res, ai să pleci. Da ai drum la ha-ci-en-da lui La-u-de-ta, să-i spui arga-tu-lui Herrage: C-am murit!

— Îţi umblă mintea la prăpăstii, Escarpia! Ţine-ţi puterile, să putem ieşi de aici!

— În gă-u-ri-le o-chi-lor i-aş în-fi-ge glon-ţul lui Alvala. Omorî băr-ba-tul fe-meii cu sa-târul şi fugi să je-fu-ias-că! făcu eforturi supraomeneşti să termine ce avea de zis.

Ura de moarte împotriva lui Alvala îi dădea puteri nebănuite. Începuse să lege vorbele mai bine. Banditţii înţelegeau ce se petrecea la ei, dar jucau mai departe titirez.

— Mâine vom vedea ce este de făcut, Escarpia!

— Sună din corn să se creadă că-s stafii p-aci! în lagună sunt caimani. Zobesc şi oase de om. Unu a descoperit ascunzătoarea noastră şi Alvala i-a luat viaţa.

— Încearcă să dormi, Escarpia! Mâine ai nevoie de puteri!

— Mă ’uc la ai mei! Nu-i creştineşte să mori ros de caimani, n-are cine-mi citi. Să mă apuc să-mi zic *Padre Nuestro*.

— Vei sări hopul, Escarpia!

— Buenos Dios! Am să mierlesc cu inima împăcată că v-am făcut un bine! El, Cel-de-Sus, leagă şi dezleagă, aruncă trăsnetu’ şi fulgeru’ în hăţişuri, în Alvala, că el Vede şi purecu dă sare şi viermele cât este el de mic şi lunecă prin pământ…

Colorado căzuse pe gânduri. Spusele lui Escarpia îi frânseră o parte din elan. Ştia că puterea îi sta în forţa braţului şi în iuţeala armei, iar jur-împrejur domnea liniştea. Timpul parcă încremenise. Locul unde se găseau, cutreierat altădată de triburi nomade de indieni veniţi mai toţi din nord, fusese acaparat de tâlhari. Mireasma ierbii persista, iar în spatele lor, umbrele prelungi ale arborilor jucau pe cerul lagunei ca nişte păsări mitice. O familie de tamandua – de furnicari – trecu prin preajma lor, târându-şi prin iarbă cozile lungi, spre muşuroaiele vecine ale termitelor…

Se scutură de toropeala visului. Escarpia bolborosea

Tatăl Nostru. Lângă el, Tuerto şi Perro îl desfăcuseră de legături. Alvala rânjea, în mâini ţinea tărtăcuţa cu mescal. Un pui de coiot lătra aproape. Un ciuf cu zborul lui într-o elice săgeta aerul deasupra şi-şi înecă umbra piezişă în lagună. Tuerto reveni, scuturându-şi mâinile de insecte. Şi nu după mult timp, dintr-un loc nu prea depărtat, noaptea a fost străpunsă de un strigăt de durere, urmat de urlete de groază, de ţipete, de blesteme. Un gâlgâit şi vorbe slabe dintr-o rugăciune ce n-a fost terminată. Escarpia leşinase, s-a mai trezit o dată şi-şi pierdu cunoştinţa din nou…

Furnicile lucrătoare pătrundeau în corpul victimei după anumite reguli ale speciei, săpau, tăiau, desprindeau, rupeau, cărau bucăţele din el şi le duceau într-o cadenţă perfectă în depozitele muşuroiului, ca matca să poată înmulţi colonia. Gerry se trezise, el n-a participat la tragedia lui Escarpia. Ultimele zbierete ale acestuia l-au smuls din toropeala slăbiciunii. Colorado începuse să-şi piardă încrederea în steaua lui norocoasă, căuta să scormonească o idee salvatoare, o posibilitate de fugă. Încercă tăria legăturilor, înţelese că nu are şanse. Speranţa pusă în Pedro, cu fiecare clipă devenea mai şubredă. Chiar dacă ar fi venit călare pe un melc, tot ar fi ajuns, timp fusese berechet…

— De ce nu ne-au trecut ieri frontiera, amigo?

— Aşa au vrut ei, Colorado!

— Poate aşteaptă mai întâi niscaiva bani pentru noi?!

— Crezi că poliţia din Arizona ar plăti vreo recompensă?

— Atunci, de ce nu ne-a făcut Alvala de petrecanie în sat?

— S-a ferit de sătenii din Santa Rosalia! Curgeau reclamaţii la guvernator. Munos ar fi cunoscut întâmplarea. Puşcaşii marini abia aşteaptă să debarce la Vera Cruz! Aşa cred, cel puţin!

Pădurea foşnea, străbătută de vântul rece al nopţii. Se lăsase frig, iar răcoarea le obrintise membrele anchilozate în frânghii. Căutară să-şi slăbească legăturile, dar mai adânc le pătrundeau în carne. Mai departe, la lumina lunii,

paznicii jucau titirez.

— Când se luminează de ziuă, ne fac de petrecanie.

— Pedro nu este o piele de oaie, s-o terfelească Alvala ori Munos. Preferă să moară decât să trădeze! Am încredere în el, Gerry!

— Nici Alvala nu se lasă uşor păcălit! Un ucigaş care după ce ucide îşi curăţă ponchoul cu măturică de praf!

Răgetul pumei tăie noaptea aproape de ei. Gerry duse mâna la locul unde purta de obicei pistolul. Frânghiile îl stopară. Leul de munte se mişcă odată cu umbra lui, sări ostreţele ca pe un gărduleţ. Umbra prelungă a fiarei arăta că animalul era un exemplar uriaş. Perro râse şi-i aruncă o ciozvârtă. Bucata ateriză la picioarele lui Gerry. Sălbăticiunea adulmecă carnea, mârâi, chemându-şi perechea. Tensiunea crescu. Pufăi întărâtată, se uită nehotărâtă la prizonieri, ridică privirea şi întâlni irişii dilataţi ai lui Colorado, deveniţi două mănunchiuri de raze ce reflectau pălălăile focului. Mamiferul se scutură, ca atins de un fior, rămase câteva secunde cu capul aţintit la prizonier, nehotărât. Se retrase suflând greu, sări ocolul şi părăsi un poliţai scăldat în sudori şi cu o inimă ce-i bătea nebuneşte în coşul pieptului.

Cerul începuse să se descopere într-o coastă a lui, risipi umbrele nopţii ce încă mai dormitau pe vârfurile golaşe. Texanilor nu le mai era somn. Gândul că mişună sălbăticiuni prin apropiere îi neliniştea.

Puzderia de licurici sucomba, pe rând, în smârcurile lagunei. Un cufundar îşi făcu apariţia deasupra apei, iar paznicii înteţiră focul să-şi prepare cicoarea. Scânteile goneau înaintea flăcărilor ce înfierbântau ceaunul, spânzurat de o pirostrie. Dimineaţa îşi iţea chipul palid printre copaci. Promoroaca sidefie învălui locul cu fine cristale de gheaţă, o adevărată năframă ce dură câteva clipe, înfrigurând prizonierii. Hainele li se îmbibaseră de brumă.

Ziua se anunţă cu ţipetele păsăretului aciuat în coclaurile lagunei. Păsări negre, de mărimea mierlelor, foşniră în

frunzişuri, trecură apoi, într-un zbor săgetat, pe deasupra corralului.

Mai întâi se arătă Cribar. În urmă Piojo, secondat la puţin de Madera. Cu ochii cârpiţi de somn, veni Mochiera, cu braţul legat în batic. Alvala şi Despecho încheiau galeria. Trecură pe rând pe la un uluc cu apă şi-şi lincăiră obrazurile mototolite.

Faptele se precipitau. Bandiţii s-au strâns în faţa ţarcului, sub un copac rămuros. Prizonierii au fost dezlegaţi şi aduşi în faţa unui fel de complet de judecată. Apăru o frânghie, laţul a fost iute meşterit. Judecătorii: Alvala, Madera şi Cribar. Piojo citi pâra. Cele trecute acolo erau scorneli fără înţeles. Colorado gândi că procesul nu se deosebea prea mult de cel al lui Paulo, argatul de la ranchul lui Mulligan, osândit de Willy Simson, omul lui Billy King.

Gerry a fost scos vinovat pentru crima de a fi trecut hotarul proprietăţii lui Alvala, să fure caii. Această învinuire cădea şi pe capul lui Colorado. Pedeapsa – una singură: atârnarea celor doi în ştreanguri…

— Vei da seama pentru moartea noastră, Alvala! îl ameninţă Colorado, încercând să-l înduplece să schimbe sentinţa.

— Nu mă înfricoşează spusa asta, văcare!

— Te pripeşti! Mai bine cere pentru noi o sumă mare de bani recompensă de la Mexico City.

— Nu-ţi face griji! Omul vostru, pistolarul pe care-l urmăreai, mi-a dat aur multişor pentru capul vostru!

— Consulul american ţi-ar oferi de cinci ori pe atât!

— Aşa mult crezi că valoraţi, gringo?!

— Şefule, ne-au terfelit în faţa ţăranilor! Au venit să fure cai, să moară ca hoţii de cai!

— Tuerto, fă-ţi meseria de gâde! Ia-l primul pe bălan! Alvala tuşi des şi înecat. Stevens, care v-a făcut de râsul ţăranilor din Santa Rosalia, să se distreze cu noi!

Gerry a fost ridicat de Cribar şi Madera la înălţimea frânghiei. Erau clipe grele pentru şerif. Colorado asista fără să poată interveni. Bandiţii rânjeau satisfăcuţi. Dar nu arătau că se grăbesc. Colorado parcă îl văzu pe Paulo în

mâna gâdelui. Nici atunci n-a putut interveni. Acum, era la fel de rău. Viaţa lui Gerry atârna de un fir de păr. Apoi, el, Colorado…

— Viva, Alvala! Viva, căpitan Sergio Felipe Antonio Alvala!

Gerry încercă să scape din ghearele lui Cribar şi Madera. Tuerto apropiase funia de gâtul şerifului. Ultimul semn întârzia. Ochii bandiţilor străfulgerau de plăcere. Porunca a fost dată. Laţul se lăsa de sus în jos, în clipa următoare, frânghia se închidea în cerc, urmând să cuprindă grumazul şerifului Gerry Mulligan.

Din locul său, Colorado se opintea cu puterea deznădejdii să-şi rupă legăturile. Una dintre ele cedă, apoi alta pârâi. Mâinile le avea libere.

Primi un picior formidabil în abdomen şi căzu încovrigat…

Ştefan Şercanu se opri din istorisit. Ochii lui străfulgerau în pala scăzută a focului. Alte gânduri din trecut îl încercau, îi dădeau ghes. Uită că eram lângă el, parcă vorbea singur:

— La început, mexicanii l-au urmat pe Juarez de şi-au scuturat jugul pus de urmaşii conchistadorilor şi-au înfruntat soldaţii Engliterei şi mai târziu pe franţuzi. Fiii podişului mexican, toţi ca o suflare, au susţinut gândul preşedintelui, ducându-l la limanul dorit. Independenţa Mexicului a fost cucerită cu sângele celor ce au trudit pe pământul dintre Sierrele Madre. Gaetano şi ai săi s-au ridicat ca mulţi alţii, cerând să se păstreze promisiunile făcute celor nevoiaşi, pe care Porfirio Diaz, ce l-a urmat în ’876, le-a uitat din capul locului să le îndeplinească… Şi noi, băiete, am luptat pentru pământ. Dar mai înainte, cucerirea independenţei a înălţat inimile mari ale ţăranilor, care – cu mic, cu mare – au venit la oaste, să scape ţara de turc, ca mai apoi, într-o ţară liberă, să devenim liberi…

— Pe atunci, Transilvania era sub Austro-Ungaria. De unde ştiai ce se petrece în Principate? Din ce mi-am însemnat eu, erai în Blue Town!

— Aşa-i, băiete! Ai memorie faină, nu zic ba! Ai uitat însă

că Annie Mulligan, soţia mea, îmi ceruse la urmă s-o aduc pe pământul meu de baştină? I-am făcut hatârul, că şi pe mine mă mâna dorul de ţară. Când începu războiul Ţării cu Poarta, eram venit în Sâmbăta! Dar să afli, flăcăule, că veştile despre luptele fraţilor mei de la miazăzi de Carpaţi au trecut lesne oceanul. Noi, transilvănenii din ţară şi din Lumea Nouă, am ştiut tot timpul de lupta românilor, că era şi a noastră! Ehei, mânzule, oftă adânc Şercanu. Nimic nu-i mai de preţ pe lume ca neatârnarea neamului şi libertatea lui! Încăierarea cu Aliotmanul n-a fost o joacă. Mult sânge de român a şiroit pe malurile redutei Griviţa, la Plevna şi la Smârdan, ca să-l putem dovedi pe turc. Câte trupuri de românaşi n-au fost străpunse de iatagane şi fărâmiţate de bombe pe vârfurile înalte ale parapetelor! Nu i-a fost bine musulmanului să închine steagul pe locuri supuse de Semilună de sute de ani...

Bătrânul parcă uită de oboseală. Cu vocea lui legănată, începu să-şi depene amintirile. Trecuseră de la Războiul de Independenţă destui ani, dar îmi vorbea de parcă luptele s-ar fi petrecut în ajunul acelei zile. Vocea octogenarului începu să deşire faptele. Pentru a doua oară în ziua aceea, pe majestuoasa Vale a Oltului, unde tocmai rândunelele de noapte începură să ciripească, răsări Moldova, purtând cununa Carpaţilor Răsăriteni. Râul ce ne despărţea de vecinul din răsărit venise mare, curgea iuţit, învolburat de ploi. Oastea ţarului căpătase învoiala cârmuitorilor tinerei Românii să străbată întinderea ţării spre unda albastră a Dunării. Era ziua de 11 aprilie. Nori burzuluiţi învăluiseră cerul Ţării Româneşti, în pânzele fluviului cătrănit se oglindeau fesuri, şalvari, arme de spahii, de ieniceri şi de başbuzuci. Prin tunurile turceşti, ghiulele represive muşcară pământul nostru la Calafat, la Brăila, la Giurgiu şi Călăraşi. Jerbe înalte de flăcări mistuiră avuţii modeste, năruindu-le. Prin ceaţa anilor, Şercanu scrută amintirile şi le rostui aşa cum s-au petrecut ele. Începusem să văd şi eu redanele românilor înălţate pentru apărarea malului stâng. Tentativa de debarcare a turcilor la Bechet se termină cu înecarea multora şi răpirea câtorva vase româneşti cu grâne.

Bateriile artileriei române legară o canonadă de foc neiertătoare. Otomanii fură aruncaţi îndărăt. Dunărea se tulbură de înapoierea grăbită a musulmanilor.

Anul 1877. Străzile marilor oraşe ale ţării erau pline de cetăţeni. Se aştepta hotărârea sfatului ţării, ţinut pe Dealul Mitropoliei. Prierul număra douăzeci şi nouă de zile de la începutul său. Războiul a fost aprobat de parlament şi de senat.

Pe malurile fluviului neodihnit, soldaţii aflară vestea la cumpăna nopţii. Focurile de bivuac se clătinară de vuietul brâielor şi ale bătutelor jucate. Pământul cuprins între Dunăre şi Carpaţi se proclamă independent.

Legăturile vechi cu Poarta au fost sfărâmate.

Şercanu povestea, aducându-mă şi pe mine în acele timpuri. Auzeam sunete de trompete, ropote de cai, ore în şir, fără răgaz, călăraşi şi roşiori trecură la sud de bătrânul fluviu. Dorobanţi pedeştri, cu ceacăie înalte, purtând însemnele regimentelor, mărşăluiră neobosiţi, însufleţiţi de cântecele date lor zălog de barzii neamului. Furgoane cu muniţii, manutanţa, care cu alimente, cu tărgi şi insignele crucii roşii, chesoane cărând obuze, artileria trasă de cai, curcanii lui Peneş veniţi de pe dealurile Vasluiului, adunând laolaltă pe Cobuz, pe Ţinteş, tunarul, pe Brad şi Vlad, pe olteanul Burcol, adus la oastea din Vaslui, pe fraţii Călini, în fruntea cărora sergentul Mătrăgună le toca poveţe. Telegrama ducelui Nicolae al Rusiei le grăbise trecerea Dunării la Siliştioara. Turcii îi încolţiseră…

Vocea legănată a lui Şercanu mă transferase în lumea acelor ani. Pe înălţimile apropiate, tunarii diviziei 3 române se avântaseră pentru năruirea întăriturilor otomane. După patru asalturi sângeroase, dorobanţii supun reduta. Slujitorii lui Allah se închină biruitorului. Moartea celor mai buni fii ai neamului, de atunci, a născut aura ţării. Visul de o mie de ani de a aduna din nou în matca vechii Dacii a fiilor gintei latine începuse să se împlinească.

Am privit prin ceaţa anilor la neuitatele lupte desfăşurate în faţa Smârdanului, unde pieriră laolaltă suflare de oştire

română şi turcă. Dorobanţii s-au acoperit de glorie. Întăriturile otomane s-au păstrat dârze până în ianuarie 1878, când adepţii lui Allah, slujitori ai Coranului, predară cheile cetăţii valahilor.

— Aşa s-au petrecut faptele, băiete! mă readuseră lângă foc vorbele lui Şercanu. Şi noi, ardelenii, am luptat în oastea răgăţenilor. Multă suflare de români din ţinuturile acaparate de habsburgi au trecut Carpaţii, înrolându-se în armata tinerei Românii. Numai eu ştiu din câte comune şi judeţe au plecat flăcăi şi bărbaţi cu părul cărunt şi au mers pe poteci numai de ei ştiute, să nu-i dovedească grănicerii împărăţiei, să-i întoarne şi să-i judece aşa cum scria la lege atunci. Independenţa am socotit-o o cauză sfântă d-a noastră.

Gazeta Transilvaniei a îndemnat pe faţă românii la înfrăţire şi a mâniat autorităţile. Mulţi învăţători, profesori şi slujbaşi au trecut Dunărea să se bată cu turcul. Dorinţa de unire dusă în sânge de zece secole n-au dat pace românului. Că noi toţi suntem lăstarii aceleiaşi tulpini.

Aşa au fost faptele, băiete! Dar ţi-oi mai povesti şi altă dată, că n-au intrat zilele-n sac. Mâine să vii, tot pe vremea asta…

Capitolul VI – GOMEZ DIN CHAPARROS

Ştefan Şercanu îşi reluă şirul povestirii de unde-l părăsise în lagună. Un alt picior îl aruncă pe Colorado pe spate, odată cu ţiuitul unui plumb, urmat de o salvă întreagă. Mochiera şi Despecho se prăbuşiră ca doi malaci doborâţi cu toporişca. Sângele apăru pe cămăşile lor slinoase. Tuerto căzu din copac răpus de un glonţ. Gerry se rostogoli din braţele călăilor şi rămase întins la pământ. Câţiva dintre oamenii lui Alvala ripostară. În luminiş răpăiră carabine. Alvala urla comenzi, voia să domolească panica.

Pedro alerga aplecat de spate sub traiectoria plumbilor şi ajungând la Gerry îi tăie legăturile, apoi îi liberă picioarele lui Colorado. Sfătuiţi de un gueriler s-au tras la adăpostul ţarcului. Plumbii roşiţi încinseseră o sambă de moarte! Alvala înţelese pericolul şi se mistui în tainiţele pădurii, urmat de ciracii scăpaţi cu viată hăituiţi de Sebastiano. Curând, se auzi acel muget, ca un semnal cobitor, ce semnifica poate înfrângerea şi fuga din faţa inamicului.

Zăpăceala se domoli treptat. Împuşcăturile se depărtară, liniştea reintră în drepturile ei. Dintre salvatori căzură vreo patru. Minunea în care mai sperase Colorado se împlinise.

Scăpaseră în ultimul moment. Insurgenţii lui Gaetano erau mulţumiţi. Descotorosiţi de legături, se îmbrăţişară cu Pedro şi cu fiecare luptător în parte. Almadia binecuvântă victoria asupra răului, triumful oastei lui Gaetano…

Sebastiano grăbi plecarea. Au fost scoase atâtea merinde şi lucruri de folosinţă câte puteau duce, în cele două hărăbăi găsite în lagună şi încărca pe samarele catârilor.

După ce au dat foc vizuinii tâlharilor, s-au îngrijit de cei căzuţi în luptă. Insurgenţii au fost înhumaţi într-o singură groapă, iar tâlharii au fost traşi pe un loc ridicat şi lăsaţi răpitoarelor. Pentru că s-a pocăit la sfârşit, Escarpia s-a bucurat de obiceiul creştin. Rămăşiţele lui au fost îngropate

destul de adânc, iar Almadia i-a citit două versete pentru iertarea păcatelor…

În timp ce flăcările lacome mistuiau bârlogul, părăsiră laguna. Dădură pinteni cailor şi urmară grindul pe malul stâng al râului, călărind alături de răzvrătiţi. Insurecţionalii s-au ales cu o captură neaşteptată de arme, de muniţii şi de alimente.

— De s-or mai rătăci bandiţii să-i prade pe ai mei, le vor da la cap, ca şarpelui când iese în drum! spuse satisfăcut Pedro.

Au ajuns în vechea înfurcaţie a râurilor unde a sosit momentul despărţirii. Au strâns frăţeşte mâinile guerilerilor, rugându-i să transmită lui Gaetano mulţumirile şi recunoştinţa lor…

Se opriră în loc şi făcură semne cu pălăriile. În faţa ţăranilor răsculaţi călărea Sebastiano, pe un cal alb, pătat cu roşu şi Almadia pe asinul său cenuşiu. Padrele păstra cu pioşenie, alături de sfânta evanghelie, pistolul şi puşca, înfipte în oblâncul şeii, iar sub anteriul încăpător cartuşiera luată de la Mochiera şi tigva cu tegrita, ce-l îmbărbăta în momentele grele dinaintea luptelor…

Pedro, aşa cum povestise prietenilor săi, fusese obligat să-şi părăsească postul de strajă ce-i fusese dat în grijă de texani când aceştia îşi căutau şeile în magazia bandiţilor. Văzuse în ultimul moment vreo opt tâlhari înarmaţi înconjurând încăperea. Le făcuse semne atât cât să nu se descopere şi aşa riscase totul ca să-i prevină, dar vântul i-a acoperit vocea. Înţelegând că era unica şansă să le sară mai târziu într-ajutor, s-a retras într-un loc ascuns, de unde urmări deznodământul. Auzi că tâlharii ştiau că e şi el pe aproape şi, înţelegând că n-ar fi putut să-i dovedească şi-a încălecat dereşul, aşa, deşeuat şi alergă să aducă grabnic ajutoare. Avusese noroc…

Era o zi foarte caldă. Soarele încinsese ca de obicei pământul brăzdat ce semăna cu un obraz de aztecă bătrână. Peste tot praf silnic, argilos, copaci adaptaţi la uscăciune, cactuşi şi din loc în loc – stepe arse de vânt.

Poliţiştii priveau înălţimile depărtate cu vârfurile învăluite în eşarfe străvezii de nori. Foarte rar câte o pală de vânt le răcorea piepturile tinere prin deschiderea cămăşilor. Răzbătea prin arşiţă miros de buruian copt. Trecuseră vreo zece zile de când părăsiseră Santa Rosalia. Băştinaşii, prudenţi, au primit cu un entuziasm scăzut ştirea înfrângerii lui Alvala. Armele luate de la tâlhari au fost împărţite celor din sat, care doreau să se bată, să stăvilească pofta oricărui tâlhar de a le fura sudoarea frunţii. Mulţi însă au cerut arme numai la insistenţa starostelui Cordura. Alţii s-au învoit cu gândul de a scăpa de carcera lui Jiquerillo, strâmtă şi neaerisită, sau de a-şi plăti când le va veni bine datoriile făcute la băcanul latifundiarului, unde erau constrânşi să cumpere. Dar la fel de numeroşi erau şi cei care priveau chiondorâş armele de foc. Viaţa, aşa cum o trăiau ei, le era mai de preţ. Mulţi au fugit în munţi, la Gaetano ori la alţi capi de răsculaţi. Latifundiarul luase măsuri aspre, înarmase slugile credincioase, chema şerbii la slujba religioasă, ameninţa supuşii cu moartea la stâlp dacă nu se întorceau neamurile fugite ce pierduseră legătura cu Domnul şi cu el, don Jiquerillo, ce în numele cerului trebuia să-i aibă-n grijă pe cei sărmani.

Apucară drumul spre oraşul Chaparros, deoarece toate datele primite de la marshall, cât şi altele strânse în Mexic îi conduceau în această direcţie. Pentru prevenirea unui atac neprevăzut, aprindeau noaptea focuri de tabără şi rânduiau pază. Ziua, se prefăceau că nu-i văd pe cei care-i urmăreau de la distanţă şi semănau cu doi pelerini porniţi într-o lungă călătorie. Gândurile lui Pedro zburară la sătenii din Santa Rosalia.

— Emilliano şi Sergio nu vor mai pleca grumajii în faţa tâlharului Alvala, dacă va mai intra în sat!

— Cu o floare nu se face primăvară, Pedro!

— Vă înşelaţi, senor! Nevoia ne-a făcut bănuitori şi uneori nehotărâţi. Dar odată suiţi pe spatele cailor, nu mai coborâm!

— Vă războiţi tot timpul şi nu vă potoliţi!

— Mexicanii au luptat pentru neatârnarea ţării, acum ne batem noi, cei de la sate, să ne păstrăm pământul, noi care-l lucrăm, să nu ni-l ia moşierii apăraţi de armată.

Colorado simţi tâlcul vorbelor lui Pedro. Discuţiile purtate cu Cordura şi cu alţii în Santa Rosalia îl înrâuriseră. Începuse şi el să cadă des pe gânduri, aducea vorba despre Gaetano şi Almadia, lua partea ţăranilor, se aprindea nefiresc...

Drumul făcut n-a fost o călătorie de plăcere. Au ales căi mai puţin umblate. Ca să nu bată la ochi, poposiră în câteva sate, unde au tras de limbă locuitorii despre Billy King. În coliba unui cioban au aflat că acesta trecuse pe acolo, în diligenţa cunoscută, cu multe luni în urmă, pentru a tocmi oameni să lucreze la o mină de argint. Au rămas peste noapte la acesta, pe un timp ploios, să-şi usuce hainele şi să-şi odihnească bidiviii. În tăcerea colibei s-a auzit dintr-odată glasul lui Gerry.

— Nu-i uşor să-l găsim pe Billy King!

— Urmăritorii nu ne slăbesc, şerif! După ce am trecut vadul, s-au arătat din nou. Parcă-i duc în cârcă din Santa Rosalia.

— Unul are catârul roşu, iar celălalt are un catâr cenuşiu.

Priviră pe rând, fără să dea impresia că i-au descoperit. Colorado, ascuns după o săpunariţă, le analiză figurile atent, prin binoclu. Unul avea capul mare, cu zulufi ca de cafru.

— Sunt dumnealor călători cum mi-s eu padre!

Se apropiau de oraşul Chaparros. Primele case zărite în depărtare arătau ca nişte cărămizi albe pe verdele văii adăpostite în defileu. Multe dintre ele se cocoţaseră prin văioagele vecine, altele se adunaseră pe fundul larg al defileului umbrit de pomi rari şi vajnici ori conifere mângâiate de soare. Gândul la urmăritori îi frământa pe texani. Billy King nu-i slăbea.

— Trebuie să fim cu ochii-n patru, Gerry! Ne apropiem de oraş şi acolo pot trage în noi, ascunşi după case ori după copaci! Este greu să-i descoperi, mexicanii seamănă între ei ca pinguinii!

Tăcură şi priviră în spate. „Misionarii” nu se mai zăreau, parcă se topiseră în cutele reliefului. Intrau în strungă, în timp ce parcurgeau un drum prăfos, umbrit de plopi.

Dăduseră uitării stepele şi ţinuturile aride străbătute. Le-a rămas viu în memorie miraculosul avatar al unui ţinut ce, în urma unei ploi torenţiale, înveşmântase pământul cu o mirifică mare de flori în toate culorile spectrului solar. Şi în acea mulţime de petale, un cactus înzorzonat cu ţepi se încununase cu o corolă albă, ca un neprihănit mirt. Gândurile lui Colorado mai zăboviră la drumul făcut până atunci. Îşi aminti că numai cu puţin înainte insectele aduse din stepa podişului i-au părăsit. Au făcut nopţi albe, vânând ţânţari, care îi înţepau, deşi îşi frecau epiderma cu toate frunzele usturoiate. Într-una dintre nopţi au fost vizitaţi de o familie de urşi paşnici. Zeci de mile de drum n-au întâlnit animale de vânat. Totuşi, Colorado a prins în câteva laţuri un oposum şi mai mulţi iepuri, iar Pedro un curcan. Într-altă zi, tot peonul cu răbdarea lui de neasemuit a prins, în ochiul unei ape, câţiva scobari. La popasuri binemeritate şi-au reamintit de unele episoade ale vieţii lor, necunoscute încă de ceilalţi. Colorado i-a desfătat povestindu-le peripeţiile petrecute în Westul Îndepărtat şi traversarea oceanului în corabie. Ducând lipsă de apă, au întins foi de cort şi în câteva dimineţi au strâns roua, darul minunat al cerului…

Intrară în Chaparros. Trebui să descalece şi, ţinând caii de frâie, se feriră de o companie de militari ce şerpuia pe drum…

Trecură pe mai multe uliţe, lăsând în urmă case pipernicite, modeste, străbătură şi străzi mai acătării, cu trotuare pietruite cu prundiş. Defilară tăcuţi pe lângă ziduri înalte, pestriţ colorate. Mulţi localnici, deşi păreau că nu-i bagă în seamă, îi priveau curioşi pe sub streaşină sombrerourilor. Întâlniră şi locuinţe de familii înstărite, cu grădini luxuriante, cu palmieri rari şi rodii, cu avocado[15] şi lanuri de begonii. Le-a fost greu să se orienteze prin

[15] Avocado – fruct în formă de pară al arborelui cu acelaşi nume. Denumirea vine din limba aztecilor.

labirintul de străzi. Struniră caii spre un han convenabil şi trecură la pas pe lângă o catedrală, ale cărei clopote vesteau o vecernie. Zăriră din şei turlele unui fost palat, sclipind în ultimele raze de soare. Priviră îndărăt şi constatară că umbrele lor nu-i slăbeau…

— Aş schimba o vorbuliţă în stradă cu pelerinii ăştia! îşi înfipse degetele în plăseaua unui Colt, Gerry Mulligan.

— Nu facem hărmălaie, Gerry!

În acest timp, îi înconjurară mai mulţi copii mexicani. Unul dintre ei intră în vorbă cu Pedro şi se oferi să-i conducă la o ospătărie ieftină.

— Dacă preferaţi hanul „Bâtlanul Albastru”, vă arăt eu calea, senor!

— Dacă ne recomanzi ceva de soi, chico, câştigi azi câţiva centavos.

— Vă conduc şi fără peso! îmi plac caii voştri şi pistoalele. Când am să fiu mare, îmi iau un cal bronco[16]! Vreau să fie cât mai sălbatic, să-l fac să mănânce tărâţe din palmă. După îmbrăcăminte, parcă aţi fi vaqueros, dar unde vă este turma?!

— Pui întrebări sucite, copile! Vezi să nu ne rătăceşti!

— Pablo ştie Chaparros ca rugăciunea de seară! Vă duc oriunde!

— Alege drumul cel mai scurt, chico! Suntem flămânzi!

Au mers în urma micilor ghizi în pasul negrăbit al cailor. Mai toţi erau desculţi, îmbrăcaţi cu pantaloni largi ca nişte pijamale, din care le ieşeau picioarele prăfuite.

— Când eram mic, m-am jucat de-a haiducii cu pistoale şi cuţite din lemn, se destăinui Colorado.

— Noi ne încăieram ca pionierii Westului cu indienii, spuse şeriful Gerry Mulligan.

— Asta se întâmplă mai rar pe aici, senor şerif. În oraşe, copiii caută să câştige câţiva centavos! Picii care ne conduc sunt „oameni de afaceri”, explică Pedro. Ei se joacă când n-au ce munci.

Ajunşi în spaţiul larg al pieţei şi-au legat caii de stănoaga

[16] Cal bronco – cal sălbăticit, în limba spaniolă.

hanului „Bâtlanul Albastru”. Ghizilor guralivi le-au împărţit centavos. În acest timp, Pedro privea cu multă atenţie figurile localnicilor, sperând să-şi descopere „pelerinii”.

Au fost luaţi în primire de Gomez, stăpânul hanului. Înainte de a le vorbi, i-a cântărit pe furiş să vadă dacă sunt pe măsura localului său. Străinii îi erau pe plac. Păreau că nu se vor tocmi şi s-a declarat mulţumit. În acest timp, Gerry îşi dăduse jos de pe cap pălăria, Pedro strângea chinga şeii, Colorado cerceta copita lui Picior-Uşor, dând neliniştit din cap. Se găseau tot lângă stănoagă.

— Calul are nevoie de îngrijiri, senor! Am potcovar bun!

Nu i-a răspuns nimeni. Gomez nu se dădu bătut şi vorbi curtenitor.

— La „Bâtlanul Albastru” aflaţi tot ce vă doreşte inima. Am un fierar neîntrecut. Jovero şi asin potcoveşte. Este unic în întreg Mexicul.

— Şchioapătă din naştere, jupâne! Ştie să-i bată talonetă?

— „Bâtlanul” are faimă şi peste Rio Grande! îl măguli Gerry.

Gomez zâmbi bucuros. Lauda îi merse la inimă.

— Am bănuit c-aţi trecut Rio Bravo. Vă trădaţi cale de-o poştă! Am o rudă bine înstărită în New Mexico.

— N-o ştim jupâne. Ţara noastră este fără margini.

Colorado şi Gerry nu-l mai ascultară şi ieşiră în drum să vadă dacă „umbrele” lor sunt pe aproape. Gomez, mâhnit de răceala străinilor, mânuia o stropitoare cu ciupercă, udând prin faţa hanului.

Texanii erau însă hotărâţi să rămână la hanul „Bâtlanul Albastru” şi urcară treptele ce duceau în saloon. Pedro dispăru cu Jovero să se îngrijească de cai, iar Gomez aruncă stropitoarea. Încă nu ştia dacă străinii vor rămâne la el.

— Veniţi de la drum lung, senores, se apropie de ei curtenitor Gomez.

— Am mas aici auzind c-ar fi o oază de linişte! spuse Gerry.

— Îmi încălziţi inima! „Bâtlanul Albastru” este un

adevărat rai.

— Nu suntem uşă de biserică. Asta s-o cunoşti de la început.

— Vreun jaf cu fărâmare de mădulare?

— Prea ne pureci sufletele, jupâne!

— Sunteţi apăsaţi fără păcat de vreun *alcalde*[17]?

— Am scăpat degetul pe trăgaci, dar omul n-a răposat! aprobă Gerry. Înadins i-am tras în picior!

— Toţi împuşcă acu în Mexic, senor! Nu mai ştii cine omoară şi cine e omorât. Toţi sunt mari, toţi sunt tari!

— Zic, amigos, să-i dăm crezare hangiului! conchise Colorado.

— Aveţi bani destui la voi?

Colorado, aşa cum era obişnuit, trase cu ţeava Coltului, din buzunarul bluzei, bancnote verzui, în dolari. Lui Gomez i se dilatară pupilele ca la cotoi. Se aplecă şi scoase dintr-un raft o sticlă pântecoasă, acoperită de praf. O şterse cu un şervet despăturit şi-o destupă meticulos, fără grabă, ritualic.

— Coniac Martell 1812, când a căzut francul, senores!

Făcu un semn să anime pianul. Muşteriii de la mese ridicară capetele când artistul mutila în felul său o mazurcă. Se cinstiră.

— Senores, lăsaţi-mi plăcerea să vă scriu eu în catastif! Acum, de când vremurile sunt tulburi, comisar Parras iscodeşte cine înnoptează la hanuri. Ziceţi-vă numele purtate în hârtii.

— Joe Heavy, New Mexico, jupâne, începu Gerry.

— Prea bine, *doctor*[18] Heavy! Ţările noastre au acelaşi nume.

— Numele meu este Bill Stevens. Vin din Arizona.

— Nu mi-a trecut pragul de mult un arizonian, doctor Bill! Aveţi nume de falã în West? După înfăţişare, mirosiţi a pistolar!

— Nu nimeresc un dovleac de la doi yarzi, amigo!

---

[17] Alcalde – primar, în limba spaniolă.

[18] Doctor – formulă familiară de adresare, în limba spaniolă.

— Râzi de mine, senor! Stingi lumânările din sfeşnic de la cincizeci de metri cu pistolul!

— Mă peţeşti pentru vreo *muchacha*[19], hangiule?

— Eşti iute la mânie, senor! Vă sare ţâfna iute ca la pistolari. Oraşul este liniştit, dar de staţi voi mult în el, o să-l faceţi să frigă ca peste Rio Bravo.

— După vorba asta, jupâne, să scrii că am venit să luăm aer în strungă, atât! Altceva să nu zmângăleşti în hârţoagă.

— Miguel Laredo, se descoperi Pedro. Din Texas. Mi-am văzut o rudă în Santa Rosalia, apoi am făcut o plimbare în văgăuna asta!

— Nu-i vreme de vizite, maestro Laredo! Poveştile voastre nu le vindeţi uşor tocmai unuia ca mine!

— Auzisem că Santa Rosalia a ars şi nu-i aşa!

— Mare bucurie pe mine! Trei muşterii de unde se află cumnatul meu, îşi îndulci subit hangiul glasul.

— Să ne dai odăi cu ferestrele spre piaţă! comandă Gerry.

— Cât zăboviţi în oraş, senor?

— Caut un neam pentru o moştenire, jupâne!

— Gomez, află şi pe cei nenăscuţi, dar fără grabă! Ţara asta, Chihuahua, este locul meu de baştină!

Hangiul dădea amănunte, dar Colorado nu-l asculta. Simţea nevoia să reflecteze. Se găseau de un timp scurt pe locurile unde se spunea că preotul Mexi ar fi strâns indienii nahuat într-o singură ţară. În acest scurt răstimp îşi făcuseră duşmani, dobândiseră şi prieteni, chiar aliaţi…

Hangiul tăcuse un timp. Înţelegându-se din ochi cu tovarăşii de drum, Colorado îi spuse din senin acestuia:

— Aş vrea să cunoaştem cât ne costă odăile? Hanul este al dumitale, dar şaua, capcana şi cerul sunt ale noastre!

— Gomez nu ia pielea prietenilor. Daţi-mi cât să nu mă aruncaţi ruinei! Preţurile nu-s pipărate! O spun cu mâna pe inimă!

Hangiul ceru o sumă mare. După o jumătate de oră de tocmeală, lăsă la o treime. Pedro le spuse că e convenabil.

[19] Muchacha – fată, în limba spaniolă.

Ca să nu uite momentul, hangiul aduse sticla cu un coniac din Lumea Veche.

— Dacă rămâneţi în Chaparros trei zile, nu-l anunţ pe Parras. De zăboviţi peste, n-am să-i trimit vorbă nici atât, râse el.

După aldămaş, au urcat scara, ce scârţâia înfiorător, spre odăi. Li se dădură trei camere şi găsiră în fiecare câte un ciubăr în formă de scoică plin cu apă încropită şi câte un săpun cu miros greu, fabricat în casă. Rufele le-au dat la fiert, cu înţelegerea hangiului. A doua zi erau gata călcate.

Bătăile insistente în uşă ale frizerului Palancio le-au înfipt mâinile în plăselele Colturilor. Individul avea o faţă şireată şi cu învoiala lor, le-a luat fiecăruia câte un şpan gros de barbă, ba le-a potrivit şi perciunii.

După plecarea frizerului, Pedro găsi într-un loc dosnic o perie năpârlită şi-şi curăţă pantalonii; tot cu ea ajutorul de şerif îşi văcsui cizmele. Urmă o clipă de tensiune produsă de Gerry, care bău apa din carafă cu câţiva mormoloci. În rest, totul era bun: odăile erau încăpătoare, cu pereţii din scândură geluită, încheiată în nut şi feder, acoperiţi de tapete pătate de muşte şi ploşniţe. Pe masa în papainoage se afla un sfeşnic din alpaca cu trei braţe, în care ardeau lumânări începute, aduse de la bazilică. La fereastră atârnau perdele din aţă pescărească, brodate cu bâtlani, ca nişte închipuiri de vis rău. Pe duşumeaua roasă, dată odinioară cu vopsea, se citeau urmele aruncării babaroaselor. Dulapul cu o singură uşă, vopsit în alb, ca cele din spitalele din oraşe, părea de pe timpul lui Cortes. Patul avea o somieră metalică, salteaua ciuruită, umplută cu paie, pătura cu faţa roasă şi un aer greu, cu iz de naftalină. Destul confort pentru cei obişnuiţi să doarmă în prerie.

A doua zi, Pedro se întoarse cu ştiri. Ca şi la Trace, Jovero, băiatul de grajd, scăpase o groază de palavre. Diligenţa lui Billy King era cunoscută în oraş. Banditul însă se învăluise în straie tainice, de nepătruns…

Colorado era acum la fereastră, privea lumea pestriţă,

gălăgioasă din piaţeta ce se deschidea în faţa hanului. Nu era aşa mare dever la tarabe. Femei cu talii subţiri, cu ţânci în rebozuri veniseră să târguiască mărfuri, cu preţuri reduse. Negustorii îşi făţuiau neobosiţi zarzavaturile. Grămezi cu legume alterate, strânse pentru cotigă, erau scormonite de bătrâne nevolnice ori de femei sărace.

Au ieşit să-şi dezmorţească mădularele. Pocnete de potcoave răsunară pe piatra drumului. Văzură nişte călăreţi cu puştile înfipte în oblâncuri şi cu baticuri legate la gât. Erau poliţiştii călări, ruralii.

Trecură drumul, cu gândul să-şi omoare timpul. Rânduite cu grijă pe rogojini ori stivuite pe sol mormane de ignami cu taluze şubrede, saci deschişi la gură, cu marginile răsfrânte, cu soia, cu cacao. În coşuri de nuiele – lămâi, portocale, tuna, fructele nopalului. Pe rogojini, *papaya*[20], în alte locuri, cânepă de sisal, damigene cu pulque, grămezi cu avocado, lubeniţe, pepeni muraţi şi alţii copţi. Din amfore pântecoase deşertau untdelemn şi miere. La tarabe – vorbărie multă şi pestriţă. Aşezate pe foi de cort ori pânze din sisal, aşteptau rândul la vânzare: carne grasă de bivol castrat, batali, curcani îndopaţi, un cap de vită tăiată recent, cu o floare de cactus în gură, raţe, piersici coapte. Pe hârtii boţite adăstau în grămezi: boia de ardei, piper negru, iepuri de câmp, peşte de râuri repezi, viermi de agave, carne de cerb, carne de lama, afine coapte, carne de crotal şi de iguane, lângă coacăze mari vineţii…

— De atâtea bunătăţi îţi lasă gura apă, amigo! spuse Colorado. Să vedem ce ne va da Gomez din toate astea!

— Pe oamenii noştri parcă i-a înghiţit pământul, prietene! urmări şeriful cu privirile o jumătate de urs adus la vânzare, vânat prin văgăunile Sonorei.

— Mai vedem noi ce o să fie, răspunse Gerry şi se îndreptară într-un colţ al pieţei, unde femei mexicane îşi strângeau războaiele în care ţesuseră pânzeturi.

Pe tarabe improvizate, erau expuse felurite metraje din

[20] Papaya – fructul comestibil al unui arbore ce creşte în America tropicală.

bumbac, din lână, din fibră de agavă ori din gogoşi de mătase...

Plecară. Oricât au încercat să descopere dacă sunt urmăriţi, n-au izbutit. S-au despărţit pentru a cerceta cu ochii mai multă lume, apoi se reîntâlniră. N-au dat de nici un suspect. Au mai hoinărit pe străzi două ceasuri bune. Au ajuns şi la gara principală din Chaparros. Una dintre linii lega Vera-Cruz cu Paso del Norte. O priviră cu jind. Îndatoririle îi ţineau pe pământ mexican, în staţie debarcaseră câteva companii de soldaţi. Trupa poposea între două lupte. Pe feţele lor palide se citeau amărăciunea şi oboseala. Odată cu ei, părăseau gara angajaţii drumului-de-fier şi o sumedenie de ţărani atraşi de piaţa oraşului. Observară inşi apăsaţi de greutatea palancilor, cumpănind coşuri cu felurite mărfuri, de la peşte prins în apele leneşe ale lagunelor la oale de ceramică. Femei în straie uşoare, în bluze fără mâneci şi gulere din două bucăţi, meşteşugit îmbinate, purtând pe umeri broboade, cărau greutăţi în mâini. Cu piepteni din lemn şi panglici colorate împletite în cozile lor lungi, ce la unele le atingeau şoldurile, abia ghicite sub fustele largi, fete tinere ajutau mamelor. Mai toate păstrau în mersul lor o imensă demnitate. Bărbaţii le erau plecaţi la oaste ori fugiţi în munţi, la răzvrătiţi.

Se întoarseră la han într-un docar hârbuit. Înserarea se lăsase brusc în defileu, soarele aţipise dosit după coamele munţilor vecini. Piaţa îşi domolise freamătul. Pe lângă pâlpâituri de opaiţe se arvuneau mărfuri, un fanar se aprinse pe trotuarul hanului, luminând sărac. Două grupuri de fete şi de băieţi erau într-un du-te-vino perpetuu. Ca din întâmplare, îşi potriveau paşii să ajungă în acelaşi timp sub lumina felinarului. Fetele, deşi voiau să pară preocupate de cu totul altceva decât plimbarea, râdeau în ascuns, de vorbele scornite de băieţi.

Texanii ocupară o masă retrasă, feriţi din dreptul ferestrei, de unde puteau observa întreaga încăpere şi mai ales uşa astupată cu şuviţe de hârtie colorată. Gomez manevra casa mecanică îndopată cu monezi, neînvăţată să mintă la socoteli. Li se făcu foame, iar hangiul şi-a atribuit

lui cinstea să-i ospăteze. Carnea de mistreţ, adusă numai el ştia de unde, într-un sos picant, hartanele de bibilică cu pastă de linte à la Gomez, oposumul înăbuşit la cuptor în vin de Yucatan şi împănat cu slănină şi căţei de usturoi, tortillas umplute cu flori de dovleac, prăjite în grăsime de gâscă, pudrate cu zahăr, toate un deliciu... Aveau stomacurile ghiftuite şi nu mai încăpea în ele un pai, dar stăpânul hanului se întrecea pe sine. Spre mirarea lui Gerry, Pedro înfulecă o completare, un pilaf cu tăiţei străvezii, după care şi-a lins degetele. Împins de curiozitate, nu se lăsă până nu află ce servise. Făinoasele fuseseră viermii unei plante ce putrezea în grădina lui Gomez. La urmă comandară o sticlă cu vin negru şi-l invitară şi pe hangiu.

— Nu pică îngerii din cer dacă stai cu noi la o palavră!

— Senor Stevens, vă purtaţi curtenitor c-un hangiu uitat în această văgăună. Muşteriii mei nu mă cinstesc!

— Te-ndoieşti de noi, jupâne Gomez? Să ştii că ne-ai căzut cu tronc. Tocmai ţi-am preamărit hanul. Ţi se vede mâna dibace de hangiu.

— Vremuri tulburi! oftă hangiul. Vorba trebuie cumpănită înainte de a ieşi. N-ai cum s-o înghiţi îndărăt. De la ea la ştreang este un pas! Pereţii vorbesc ca placa gramofonului!

— Ciuruim cu pistolul fantomele, amigo! îl linişti Colorado.

— Să nu îmbătrâniţi niciodată şi Santa Elmira să vă dăruiască câte zece copii, pentru risipa făcută cu bietul Gomez!

— Vinul este acru, îl gustă pe îndelete Colorado.

— Vi se pare, doctor Bill! După tortillas, zici că-i oţet!

— De ce n-aş spune adevărul? Zeama asta este trezită...

Hangiul îl degustă şi, ca din întâmplare, privi figurile companionilor, toate indescifrabile, ca nişte măşti.

— Senor Stevens, aveţi gustul fin, cum are jaguarul adulmecatul. O fi răsuflat sticla. Vă aduc altul, de cuminecătură.

— Nu risipi orzul pe gâşte! M-oi fi păcălit eu. Sorbi din

nou, plescăind. Nu mai are aroma de adineauri!

— E născut în Yucatan, senor! Când îl guşti, zici că-i strepeziu. După ce-ţi cântă pe gât, rămâi în gură cu buchetul lui de baştină. Dar aveţi voi dreptate…

— Jupâne te cam răsuceşti după cum bate vântul!

— Vă mai aduc unul ce se face pe o coastă a Sierrei scăldată de soare. Are parfum de mură şi-i gros ca untdelemnul, senor!

— Adă-ne, amigo. Murim de nerăbdare să-i cântărim stelele!

N-au putut spune dacă era mai de soi, ori mai puţin bogat în arome ca celălalt.

— Te năpădesc muşteriii, amigo Gomez! Răsar ca ciupercile, îi şopti hangiului, privind mesele ce se umpleau de lume.

— Cu ospeţia asta îmi ţin afacerile! Muşteriii sunt negustori!

— Ceva suspect, Heavy? îl iscodi Colorado pe Gerry.

— Numai mutre şterse, prietene.

Era a treia zi de când au poposit în Chaparros. Se înnopta. Gomez a fost chemat de câteva ori de copilul de grajd. Tot felul de drumeţi voiau să se învoiască cu stăpânul hanului. Matehuela, jumătatea lui, luase în primire casa metalică. Tăvi cu fripturi de batal şi pahare pântecoase circulau spre mese. Mulţi localnici beau tegrita. Un lăutar orb, pipăind cu un băţ, intră şi scârţâi un cântec cu o armonică hârbuită. Apoi trecu pe la mesele chefliilor să-şi adune răsplata. Ajunse şi la ei şi, spre mirarea lor, le vorbi iute şi limpede:

— Sunteţi urmăriţi, senores! Ştirea vă costă de zece ori douăzeci de centavos. Dacă vreţi să ştiţi unde vă găsiţi oamenii, mai daţi un peso.

— Zi-i, amigo, cine-i interesat să se ocupe de noi? Plătim!

— Întâi vă cânt ceva muzică de la voi! Să nu fiu bănuit. Asta face cât voiţi să daţi pentru talentul meu mare!

Individul stâlci apoi o baladă de prerie ştiută de ei din Blue Town. Capete oacheşe s-au întors, pofta străinilor nu

avea nimic supărător în ea.

— Pe unul îl cheamă Jorge, al doilea îşi zise Enriquez!

— Încă o vorbă, amigo! Zi-ne cum arată binevoitorii noştri!

— Îi ştiu de la alţii, senor! Primul se zice că-i mărunt, are o crestătură în obraz. Al doilea-i cât prăjina. E rău din fire şi-i pârăşte pe toţi comisarului Parras. Îi găsiţi la Sanchez!

— Cum facem să dăm de ei în speluncă?

— Când sunt în tavernă, fac cu săpun o pasăre pe geamul cârciumii. Când plec, îl şterg la loc. Asta am s-o repet de trei ori.

— Mă-nvoiesc, amigo!

Cântăreţul se mistui în liniştea străzii, după ce mai înainte atinsese cu degetele monedele şi le încercase şi în dinţi.

— Muzicantul ambulant părea sincer! îl apără Colorado cu voce scăzută.

Gomez se apropia, cu întrebări nerostite în ochi.

— Vă distraţi de minune la „Bâtlan”, mariachi[21] v-a zis de la inimă de peste Rio Grande. Dar voi l-aţi descusut de multe! Ştirile mele au fost floare la ureche faţă de ce aţi aflat de la el.

— Mai bine spune-ne, jupâne; ai găzduit nişte indivizi în trecere prin oraş, un ins, aşa, cam la treizeci de ani, aproape de statura mea, oacheş, cu gura cărnoasă, get-beget mexican, cu mustaţa scurtă şi cu ochi albaştri? Are părul negru, cârlionţat şi poartă jiletcă peste brâul cu pistoale şi pinteni din argint!

Gomez tăcea, parcă nu mai era de faţă.

— Omul de care îţi vorbesc are coadă după el pe unul chel, mic de stat, cu ţeasta ca o gulie pârguită, umblă în haine de cioclu şi cu favoriţi. Poartă pincenez, ghetre cu nasturi şi plastron! Willy era botezat în Texas, Willy Simson.

— Spune, spune, senor Stevens! Sunt numai ochi şi urechi!

— Mai erau pe lângă ăştia, poate-ţi aminteşti, alţi doi

---

[21] Mariachi – cântăreţ ambulant, în limba spaniolă.

găligani cu mutre dure, două păsări rare, pe cinstea mea! Unul se cheamă Mac şi altul Gunn. Aşa îşi ziceau în oraşul de unde au fărâmat porţile s-o şteargă.

— Doctor Stevens, îi căutaţi pentru o discuţie cu vorbuliţe din plumbi? Le-aţi descris chipurile de parcă-i văd!

— Cunoşti ceva, jupâne?

— Şarada-i prea încâlcită ca s-o poată dezlega un biet hangiu! Mariachi v-a povestit multe. Încercaţi să le daţi de urmă ajutându-vă de el. Dar ochii mari senores! Orbul v-a găsit cum rândunica îşi află streaşină primăvara când se-ntoarce la cuib.

— Arunci presupuneri ce ne vexează, domnule hangiu!

— Am casă grea şi spun adevărul numai prietenilor mei. Femei uşoare nu primesc în han şi râvnesc numai la banul trimis de Sfântul Antoniu, protectorul meu. Îmi aranjez culcuş în rai. Poate mă feriţi de supărările voastre, senor!

— Unde dăm de păcat, hangiule?

— Amigo Colorado a scos o porumbiţă de aur din gură! Să vă spun, taverna nu este departe de gară! în drum spre „Bâtlan”, aţi ocolit-o. Stă ca o piază-rea în calea drumeţilor cu sufletul slab! Să vă ducă Francesco, fiul meu cel mare, el este ca mormântul.

Se înnoptase. Colorado nu izbutea să adoarmă. Şedea la fereastră şi privea luminile fanarelor gălbejite adunate pe trotuarul somnolent. O procesiune se târa prin faţa hanului şi suia spre bazilică. Credincioşii ţineau capetele aplecate şi duceau în mâini feştile aprinse, iar luminile, de la depărtarea la care se aflau, prefigurau o cruce cu o aură arzând. Trecură femei cu ţânci furaţi de primul somn, în broboade, iar alţii se săltau pe picioarele moi şi se uitau miraţi spre oamenii mari. Şirul de credincioşi se îndrepta spre uşile deschise ale lăcaşului de închinăciune, unde slujea padrele Modesto, socrul lui Gomez.

În piaţă ajungea glasul părintelui, adresat cerului, cerând milă pentru cei umili şi supunere faţă de regulile pământului.

„Grea treabă avem de făcut în Mexic! Nu era timpul potrivit de trecut Rio Grande!” îşi spuse Colorado, răpus de

oboseala zilei, înainte de a adormi.

Gerry avu o noapte grea. Billy King, Willy şi Gunn îl pândeau cu pistoalele gata de tras. Îl împinseseră într-o odaie neaerisită, unde-l trăsnea un miros de mucegai. Apoi, locul duhni a bârlog de animal carnivor. Pedro îl visă pe padrele Almadia ce cânta cu glas înalt psalmi şi-şi îndemna asinul la mers întins, reparându-se la răspântii cu tegrita dosită în tigva atârnată în oblâncul şeii…

Capitolul VII – TAVERNA LUI SANCHEZ

Au mai trecut două zile de când îi vizitase cântăreţul orb. Drumurile spre Billy King păreau mai întortocheate ca oricând. Urmăritorii lor n-au putut fi găsiţi, dar ei nu puteau fi alţii decât Jorge şi Enriquez, puşi, cu siguranţă, în slujba cuiva.

Au coborât îngânduraţi în ospătăria hanului, împiedicându-se de sconcsul domesticit al lui Gomez, ce-i ţinea loc de pisică. Noaptea ce trecuse fusese grea şi pentru Colorado. Un coşmar afurisit nu-l lăsase să doarmă şi-l făcuse să măsoare lungimea camerei. Hangiul zăbovea în capul scării, într-o pată de lumină slabă, cenuşie, cu un obraz mototolit. Le vorbi cu glasul lui uşor cântat, potrivit ca iuţeală şi curtenitor:

— Aţi trecut o noapte albă, fără odihnă, senores! Cugete aspre vă ferecă inimile. Dacă aţi lepăda măcar unul, dar, de! Povaţa lui Gomez, un nefericit de hangiu, o aruncaţi pe gârlă!

— Adă-ne ceva de mâncare şi alege-ne bunătăţi pe sprânceană! Aerul din strungă ne face o foame de lup!

— Vă pregătesc platou rece!

— Să fie mexican, dar atenţie la parale, jupâne! Banii de acasă aleargă ca nisipul mării când îl fură fluxul!

Hangiul zori să-şi îndeplinească îndatoririle de gazdă urmat de sconcs.

— Astăzi fărâmăm un lacăt, continuă discuţia Colorado, dar presimt că lăutarul a fost o momeală. Făcea pe orbul, dar a venit direct la noi.

— Şi de ce nu? Am cugetat, de unde a cules ştirea că suntem la „Bâtlan”. Cred că a tras cu urechea la vreo tacla la Sanchez!

— La dracu! Nu-mi place Sanchez ăsta, deşi nu-l cunosc!

— Nici mie şerife!

— Drumuri pietruite nu-s nici în rai! cugetă Pedro. Iar în fumul cârciumii, cuţitul spintecă fără să zăreşti mâna care l-a aruncat!

Tăcură la apropierea hangiului, întors cu tăvile pline.

— O să vă lingeţi degetele de bunătăţi! se laudă hangiul.

— N-avem nici o îndoială că vom prânzi bine, amigo!

— Legaţi vorbele ca un mexican neaoş, senor! îl flată Gomez.

Aşezase bucatele pe masă, iar ochii texanilor se limpeziră văzând şunca fiartă în sânge, o friptură rece de curcan în aspic, atunci scoasă din galantar, gârliţa înfiptă în ţepuşă şi trei găinuşe. Pe frunze cărnoase de brusture, aveau tortillas coapte de Matehuela. O sticlă cu vin de mure, răcită în fântână, le surâdea, plumbuită, acoperită de brumă.

— Jupâne Gomez, s-a terminat licoarea de aseară? întrebă Gerry.

— La „Bâtlanul Albastru”, ce se aşează pe masă se trece pe răboj. Obiceiul l-am adus din Mexico-City, de la un franţuz!

Mâncară gândindu-se să ajungă cât mai repede la Sanchez.

— Zi-ne, jupâne, taverna asta are masă de joc? Aici ne pocăim în lege. Ne pui să trăim ca înainte de cuminecătură…

— Vă ispiteşte viaţa uşoară, senor! Sanchez nu ştie a găti becaţa!

— Invidia este otrava cea mai afurisită, jupâne!

— Nu-i chiar o magazie bodega aia, dar nu are fasonul „Bâtlanului” meu, care este un palat pe lângă ce deţine Sanchez.

— O aduci bine din condei, dar să ştii că nu te părăsim! Facem însă numai o raită, mai luăm şi noi puţin aer, că ne-am ofilit aici!

— Vă aştept cu bunătăţi! Pregătesc o saramură de nisiparniţă şi plăcintă cu hrişcă în sirop mult.

Ieşiră. Înainte de a trece strada, Colorado îşi aruncă o

privire la aşezarea casei. Foarte uşor le-ar fi venit unor răufăcători să-i dea foc. Au mers fără grabă la cârciuma unde bănuiau că vor găsi veşti despre Billy King.

Era zi trecută cu roşu în calendar. Oamenii cu dare de mână purtau sarape ori capulina, un fel de jachete din blană de ied, cu mâneci trei sferturi, meşteşugit cusute. Sombrerouri prin tot locul. Aborigene zvelte, cu bluze simple şi fuste din piei tigheluite, se duceau la fiesta. Gerry, Colorado şi Pedro se debarasaseră de chaps-urile[22] incomode din piele, dar în rest nu se deosebeau de nici un alt cowboy de dincolo de Rio Grande. Aveau cizmele cu tocuri înalte într-o stare acceptabilă, pălăriile arătau ca noi, cartuşierele cu Colturile înfipte în coburi impuneau respect.

Strada intrase în stăpânirea forfotei amiezii. Se târau fără grabă căruţe şi ici-colea câte un docar sau o trăsură cu coşul lăsat, săltând prin hârtoapele viclene, ducându-se la spartul pieţei.

Intrară în tavernă, dădură într-o parte uşile batante şi trecură prin perdeaua din mărgele. Persista un fum înecăcios, de-l puteai tăia cu fierul custurii. Jur împrejur – lume pestriţă, mai toţi neraşi, bărboşi, cu mustăţi şi favoriţi nepotriviţi. Amestecătură de graiuri, tot felul de stirpe veniseră aici: spanioli, metişi cei mai mulţi, câţiva indieni necorciţi, un japonez, doi nord-americani decăzuţi, de prin părţile Middle-Estului, câţiva creoli mexicani. Pianina scârţâia fals, sub pişcătura degetelor unui mulatru venit din West-Virginia, unde cântase într-un saloon. Avea spatele gheboşat şi urechile depărtate ca două frunze de ferigă. Pe o mică scenă dintr-un ungher cantora oraşului cânta o rumbă, într-o harababură de glasuri, de râsete, prin acel fum, printre lungi bancuri proaste, amestecate alandala cu înjurături şi cântece de cheflii…

Înconjurară cu privirile sala înceţoşată, să-şi zărească clienţii. Cântăreţul orb zmângălise cu săpun pe geam o calandrie scălâmbăiată, conform înţelegerii. Oamenii lor, fără tăgadă, erau de faţă, aduceau cu „pelerinii” şi jucau o

[22] Chaps, chaparajos – pantaloni din piele de oaie.

carte. Se apropiară de bar şi comandară trei măsuri de brandy. Au fost serviţi de tejghetarul Piedras, o corcitură dintre o metisă şi un negru cubanez. Cu ochii mari, bulbucaţi, pe care-i rostogolea spre toate colţurile tavernei, îi cântări şi pe ei fără grabă. Îşi mângâie Coltul pitit sub şorţ. Ceva îi spunea că aceşti străini aduceau cu ei hâra. Texanii ciocniră şi dădură peste cap băutura. Îşi cântăriră urmăritorii. Indivizii nu arătau prea periculoşi, în afara faptului că aveau mutre de brute veritabile. Jorge şi Enriquez erau suspecţi din cap până-n picioare.

— Lichele ca toate altele, Gerry! îi categorisi Colorado.

O masă ochită de ei se eliberă. O ocupară. Îşi aprinseră ţigări, scoaseră cărţile de joc. Gerry deschise o partidă de tabinet, în timp ce se apropiau doi indieni. Unul le vorbi într-o spaniolă aproape corectă, cu o voce calmă, neforţată.

— Oamenii albi vor să ne lase să sorbim tegrita lângă ei? ceru încuviinţarea, aşteptând în picioare răspunsul, rezemat în ţeava puştii ca într-un toiag.

— Zeii locului ne fericesc să stăm alături de căpetenii de seamă din Chihuahua! îi invită Colorado, zâmbindu-le prietenos.

În scurtul răstimp îi cercetase şi recunoscuse în recenţii companioni, doi indieni înalţi, cu obrazurile măslinii, având frunţile drepte, cu nasurile chiar frumoase şi ochii cenuşii. Amândoi purtau descoperit părul lung, unsuros, de culoare negru-violet. Sub o bentiţă din piele strânsă în jurul frunţii, unul dintre ei îşi înfipse o pană de papagal, într-o poziţie culcată, în semn de pace.

După ce au luat loc şi-au rezemat pe genunchi puştile cu ţevi lungi, sistem Peabody, ce băteau la 1.000 de metri. Colorado remarcase că luaseră cu ei desagii de atârnat pe samare. Indienii cerură de băut, dar Piedras, speriat de uităturile furioase ale vecinilor lui Colorado, i-a refuzat. Texanii le-au turnat de la ei şi i-au reţinut la masă.

— Albii ce beau cu noi nu-s din locurile astea, că au un grai aparte şi nici în Chihuahua n-au mai fost văzuţi: ei aduc mult cu vaqueros de dincolo de Rio Bravo, dar să ştiţi că cei

de lângă masa noastră vă vorbesc de rău că beţi cu indieni!

— Căpeteniile ne fac cinstea să taie o carte cu noi? îi abătu atenţia Colorado. Dă-i încolo de vecini!

— Cei care ne urăsc prevestesc nenorociri. Spun să ieşim afară şi să bem într-un şanţ!

— Ştim, amigo, dar dăm la spate vorbele rele. Oamenii roşii n-au răspuns dacă vor să se distreze şi ei la un joc. Vă dăm carte?

— Păzitorii de bivoli din patria comanşilor şi apaşilor păşesc cu mocasinii prin nori. Insultele auzite nu-i ating, dar sunt ocăriţi cum nu trebuie din cauza noastră!

Indianul îşi aprinse o pipă veche bulbucată şi-i dădu şi tovarăşului său să-şi dea foc ierbii din luleaua din gips roşu, scoasă dintr-un buzunar al vestei din piele de ied.

— Altceva ne frige, amigo! Căutăm de lucru, avem nevoie de pesos. Pentru asta putem fi văcari la vreo fermă, mineri, plantatori, am putea face orice, n-avem bani destui să ne întoarcem!

— Ce fel de muncă vor albii de peste Rio Bravo, doar zeii Mexicului o ştiu! Vorbiţi pe două limbi, ca toţi din Lumea Nouă.

— Când fericirea va fi adusă iar pe pământul podişului de Quetzalcoatl[23], cei morţi nu vor mai geme în morminte, copiii nu vor mai plânge, tâlharii ce fură din avutul tolsuhnilor se vor stinge, atunci şi străinii îmbrăcaţi în vaqueros vor spune adevărul. Acum, ei mint, vorbi celălalt, ce privea în fumul tavernei.

— Căpeteniile bat pistele pădurii să vină la târg, ocoli răspunsul Colorado. Dar hai să jucăm altceva.

Pedro scoase nişte babaroase dintr-un buzunar.

— Indienii au noroc la zaruri!

Aztecii îşi scuturară îndărătnici coamele. Între timp, le-au aflat şi numele. Yacunda, cel cu rangul mai mare decât Payata, îşi aruncă mândru pe spate capul încă frumos. Strânsese pumnii vânjoşi, iar buzele-i subţiri, într-o culoare vânătă, deveniră o linie.

[23] Quetzalcoatl – şarpele-cu-pene, zeitate aztecă.

— Măsurăm drumuri lungi pentru câţiva pesos, străinilor! Aducem la târg piei, oale şi coşuri din răchită, făcute în sat. Agoniseala este a tribului. Figurile astea mincinoase îţi fură iute munca. Îţi trebuie ochi de vultur şi mână iute de leu argintiu. Cărţile se plimbă în palme ca viperele. Tolsuhnii sunt mai întâi războinici!

— Au ţepi otrăviţi ca scorpionii. Se duc pe Fluviul-Grandios wigwam[24] şi squaw[25]. Pierzi coliba şi femeia, îi ţinu isonul Payata. Urmaşii chichimecilor năvălitori din nord de Rio Bravo n-au vreme de lâncezit la jocuri, s-o ştie albii de faţă. Noi ne întrecem cu armele!

— Căraţi-vă, veneticilor! Încurcaţi locul şi îmi place masa voastră!

Enriquez se rezemase într-un cot. Aşa îl văzură mai de aproape: netuns, cu favoriţii zburliţi pe un obraz oacheş, păros.

— Luaţi indienii cu voi, că miros a coioţi!

Provocarea rămase fără răspuns. Laredas, ce era în spatele acestuia, un cartofor şi bătăuş renumit, mârâi scârbit că nu fusese înfruntat.

— Senor Piedras, desfă-ne nişte coniac Henneessy! La supărare, se cade să ne dregem cu ceva fain! îi zâmbi prietenos Gerry, aruncând pe zincul tejghelei trei monezi din argint, ceea ce-l făcu pe barman să deschidă ochii mari. I se citi pe faţă mulţumirea. Nu vânduse de luni de zile băutura cerută. Sticlele de pe raft le ţinea mai mult pentru decor. Texanii îşi umplură pe rând paharele şi îl serviră şi pe tejghetar. Indienii se codiră la început, culoarea etichetei le produse o dulce emoţie, apoi, curioşi, sorbiră tăria…

— Preţuieşte un peso pielea găliganului care ne-a sculat! îl linişti Colorado pe Yacunda. Altfel, îl jupuiam şi-mi făceam din el carâmbi la cizme. Hai mai bine să ne înveselim, amigos!

— Aici, Laredas comandă! S-o ştie oamenii albi! Primul – se referi la Enriquez – face jocul lui Laredas, iar ăsta a ieşit

[24] Wigwam – colibă, cort, în limba indienilor americani.

[25] Squaw – femeie, soţie indiană, în limba indienilor americani.

din aceeaşi mamă cu stăpânul „Calandriei”, unde se bea „apă-de-foc”. Trăieşte viaţa alergând pe picioarele lui Sanchez. Cu căpitan de la rurali, Parras, sunt ca fraţi de sânge. Oamenii poliţiei călări n-au îndrăzneala să-l vâre în wigwamul-cu-grilaj-la-geam. Laredas şi Parras au sângele îndoit cu al indienilor, dar mamele i-au născut cu suflete haine de iberici! Prietenul lui Laredas, Enriquez, este şiret ca vulpea şi puternic ca ursul grizzly, vorbi cu pauze Yacunda.

— Fain coniacul ăsta! sorbi Colorado pe îndelete. I-aş fi uitat aroma de nu-l întâlneam aici.

Privirile indienilor începură să sticlească în ceaţa tavernei. „Apa-de-foc” le cânta în sânge. Nu le venea a crede ochilor. Paharul nu se golea tot, iar străinii îl aduceau iute la semn. Licoarea sorbită întrecea tegrita, pulque ori moscalul, aducând cu băutura zeilor locului, poate chiar a lui Quetzalcoatl. Mai luară o sticlă. O hârtie verzuie de cinci dolari trecu la tejghetar.

— Taverna asta este un colţ de rai, amigo! Serveşte-te, senor Piedras! Dacă-ţi clăteşti dinţii cu Henneessy, nu faci piatră!

Ciocniră surâzători şi cătară ca întâmplător la vecini. Colorado lăsase tejghetarului restul, destul de mărişor, începură să se pregătească de plecare. Zeii păgâni ai albilor, născuţi din tărie, le alergau indienilor prin sânge. Fumuri viclene le renăscură ura împotriva omului alb. Pândeau un moment favorabil să iasă din tavernă.

— Ce vânturi au abătut drumurile albilor în Chihuahua? întrebă căpetenia, după ce vorbise în aztecă cu Payata.

— Am auzit că s-ar căuta braţe pentru muncă la o plantaţie! Ne-am tocmi văcari. Pe sărăcia asta faci orice pentru un centavo!

— Au plecat argaţii de la ferma lui don Laudetta, când vechilul Trabal l-a lovit cu securea în cap. Acolo, oamenii albi ar găsi de lucru, dar se aude că pământul ar fi de acum în paragină.

— Prietenii indieni n-ar roboti şi ei ca paznici de cireadă?

— S-o afle feţele palide! Tolsuhnii sunt oameni liberi.

Strămoşii noştri aztecii n-au fost îngenuncheaţi. Pe ei nu i-au înrobit „Bărboşii-din-Iberia”. Wigwamurile lor n-au adăpostit spanioli!

— S-a întins vorba că don Laudetta ar tocmi văcari, de unde au scos prietenii noştri indieni că hacienda ar fi în paragină?

— Feţele palide nu înţeleg adevărul. Ferma este închisă, dar fiul unui frate din Vera Cruz, unul Manuel Moreira, are grijă de moşie şi de mină! La acesta, numit de noi „Cârtiţa-Şireată”, ar găsi de lucru prietenii noştri de faţă. Dar gândul păzitorului de cireadă este la bar, la băutură şi la femei care se vând pe bani.

— Destulă „apă-de-foc” au băut oamenii roşii. Rachiul întunecă minţile, de te face să arunci chiar bulgărele de aur în bulboană. Tolsuhnii nu vor uita cinstea oamenilor albi. Dacă veţi trece prin satul lor, veţi fi primiţi în wigwamuri ca fraţi. Stăm unde Rio del Tornado se aruncă de pe stâncă în iezer. Acolo, de sute de ani soarele deschide ochii zeilor azteci supăraţi pe indieni…

Recentele cunoştinţe îşi ridicară poverile şi Peabody-urile lor lungi, ca pe nişte toiaguri masive din lemn de cedru şi cu acelaşi mers demn ca la venire, fără să se clatine, cu privirile liniştite, cu obrazurile pe care nu tresărea nici un muşchi, trecură prin perdeaua din mărgele, lăsând uşa să se bâţâie în ţâţână…

Discuţia de la masă, unde şedeau „pelerinii”, continua. N-au întors capetele, dar auzeau tot ce se vorbea. Aflaseră un lucru de reală însemnătate. Manuel Moreira, omul lor, era cunoscut în regiune de indieni, sub numele de Cârtiţă-Şireată.

— All este gata să pice! E ziua lui când tocmeşte oameni prin vechil, ajunse la ei o voce guturală, ce articula greu vorbele.

— Aveţi baftă cu caru’ că vă ia. O s-o duceţi numai în beţii!

— În cinci luni îţi aşezi pe picioare o crescătorie de cai!

— Dacă prinzi şi un zar norocos, eşti un om aranjat!

— Numai că la noapte trebuie să-mi iau tălpăşiţa d-aci! Altfel e greu, senor. Comisar Parras mi-a trimis citaţie să vin la poliţie.

— Şefu' te scoate şi de la tartorele poliţiei din Mexico City.

Glasurile se muiară treptat, topindu-se în amestecul de voci, de râsete, de cântece fără melodii. Texanii mai schimbară câteva vorbe despre plecarea lui Yacunda. Insultele de la masa vecină îi grăbiseră pe indieni. Fratele lui Sanchez azvârlea înjurături la adresa lor, hârâindu-i şi scornind pricini de gâlceavă, secondat de „pelerini", în pulqueria[26] aerul era pe cale să se încingă. Se pregătiră de plecare, dădură convenţionalul „buenos dias" lui Piedras, îşi ridicară pălăriile de pe colţul barului, îşi strânseră în cuiele cataramelor centurile îngreuiate de pistoale şi muniţie şi apucară drumul spre ieşire. Lucrurile însă se încâlciră nedorit. Le aţinu calea un ins mărunt de stat, ieşit ca din pământ, ce le flutură pe sub nas trei afişe cu trei caricaturi. Dintr-o ochire văzură că se oferea o recompensă de 500 pesos pentru fiecare dintre ei.

— Îmi va curge o roabă cu parale în buzunar, tâlharilor!

— Prietene, nu te cunosc! îl ocoli prudent Colorado, în timp ce stârpitura, un localnic spân, mărunţel, cu faţa încreţită ca o prună uscată, striga zănatic, fluturând hârtiile:

— Să vină poliţia! M-aţi făcut om, texanilor! Cu voi în belciug! Aţi fost împinşi în calea mea de un vânt norocos!

— Hai, cărăbăneşte-te! îi acoperi faţa cu mâna Colorado, încercând să-l dea într-o parte.

— Hârtia asta stă şi la racla lui San Eustatio! Sunt bogat!

— Dă-ne pace, stârpitură! Spală putina!

Se iscă gălăgie. Prin fumul tavernei luciră ochi curioşi.

— Băi văcarilor, purtaţi cu voi mutre suspecte! Faceţi parte din bandele ce trec Rio Bravo şi jefuiesc la noi, se undui Enriquez ca secara ameţită de bătaia vântului. Aveţi

[26] Pulqueria – cârciumă, berărie, unde se vinde pulque, o băutură obţinută prin fermentarea, sucului extras din agavă, în limba spaniolă.

figuri de tâlhari!

— Mai la vale, amigo!

— Aţi trecut frontiera să prădaţi, texanilor! Arătaţi ciudat la obraz! Să vadă senor Parras prin ce cuiburi aţi piuit întâia oară!

Muzica se animase, cantora dansa pocnind castanietele într-o rumbă drăcească! Şoldurile şi le tanga provocator, dar muşteriii n-aveau ochi pentru ea. Orquidea, cantora, pusă de Piedras, nu izbutea să le abată atenţia.

— Ţi-ai greşit muşteriii, prietenul meu! – puse ochii Gerry pe un scaun.

Atmosfera se încingea. Indivizii cu caziere încărcate, convivii lui Laredas, pândeau clipa propice. Yuba, omuleţul cu faţa boţită, se agăţă de umărul lui Colorado, dar a fost azvârlit pe o masă. Jorge şi Enriquez scoaseră cuţitele. Laredas, aprins în obraz, umbla şi el după custură.

— Texanule, măsoară-te cu mine! zbieră un altul, ridicând scaunul să-l arunce lui Gerry în cap.

Dar faptele s-au petrecut altfel: unealta i-a căzut fulgerată pe rumeguşul podelii. Îndrăzneţul se întinse răpus de pumnul lui Colorado. Pe la spate, Yuba, readus pe picioare, urlă şi izbi cât putu în Pedro. Peonul, rămas drept, se clătină puţin, se întoarse, iar mărunţelul încasă un pumn năprasnic în mijlocul nasului. Dispăru sub o masă. Orquidea se pitulase după draperie.

Laredas se ridică şi trânti un pumn în tăblia mesei, de-o fărâmă, făcând să zboare pe sus farfuriile.

— Hai la Parras cu ei! mugi beţivanul. Ăştia sunt desperados[27].

Provocarea era ţesută cu fir alb. Trebuia să dispară! Nimeni n-ar fi putut spune cum se va termina bătaia.

— Ne facem loc, amigo! Pedro, ţine-te aproape!

Şi fără să stea mult la tocmeală, lovi puternic obrazul celui ce-i bara drumul. Fu săltat de la podele, căzu peste ceilalţi, moale, ca o cârpă. Cârciuma luă foc! Pedro întinse un altul pe duşumea. Gerry avusese ghinion. Enriquez avea

---

[27] Desperados – tâlhar, hoţ la drumul mare, in limba spaniolă.

maxilarul de piatră. Şeriful recepţionă o lovitură dură, se clătină, mai primi una în vârful bărbiei şi când celălalt îşi pregătise izbitura de cizmă, reteveiul lui Pedro îl lungi pe presupusul pelerin pe scândura tare. Gerry se dezmetici şi un timp a fost acoperit de Colorado, îşi scutură capul ca după o beţie şi reintră în luptă. Pedro îl ridicase pe Yuba deasupra capului şi-l azvârli peste alţi doi. Drumul se curăţa anevoie. Greblau cu grebla ştirbă. Piedras zâmbea. Texanii îi plăceau. Aşa ceva mai văzuse şi în Fort Wallace din Kansas, unde slujise doi ani ca rândaş. Se dezlănţuise un lanţ de bătăi. Câteva cuţite vibrau înfipte în lemnul tăbliei acoperit cu postav verde. Acoliţii lui Yuba se înmulţeau. Un scaun prost aruncat zbură dincolo, în raftul lui Piedras. Taverna fu acoperită de sticlărie spartă. Licorile bahice şiroiră pe duşumea. Fratele lui Sanchez scoase un muget. Între el şi texani se găseau doi dintre cei intraţi în bătaie. Îi aruncă în lături ca pe două cârpe.

— Vă fărâm oasele, văcarilor! Le-aţi dat de băut indienilor pe gratis, numai să ne faceţi în necaz nouă, albilor!

Loviturile încasate mai înainte de Gerry parcă îl oţeliseră, avea şi mintea mai limpede. Îşi alese o poziţie potrivită şi-l întâmpină, tăindu-i drumul spre Colorado. Izbi cu putere maxilarul agresorului. Laredas, luat prin surprindere, îşi scutură capul, dar mai primi un pumn la fel de nimicitor, încercă să lovească şi el, puterile îi scăzură. Şeriful îi găsi descoperit stomacul şi-l lovi puternic, apoi repezi în grumazul lui Laredas pumnii adunaţi. Matahala icni, se clătină şi căzu moale. Colorado terminase şi el cu doi dintre atacatori. Se iscase rumoare. Întâmplarea era unică. Fratele cârciumarului nu mai fusese doborât din lovitură. Îşi găsise naşul în acest tinerel de peste Rio Bravo.

Sanchez, chemat de Jorge, asmuţi asupra texanilor vreo cinci găligani, obişnuiţi de-ai localului, păstraţi în rezervă.

— Gerry Mulligan, treaba-i afurisită!

— Ne vindem scump pielea! Tot spre uşă şi fără mângâieri!

Texanii erau din nou toţi trei la un loc, formând un arici

greu de desfăcut. Cu reteveie îşi croiau drum apropiindu-se de uşă. Sanchez, posedat de furii, s-a repezit la Gerry, dar un pumn i-a explodat în falcă. Hangiul azvârli cu o sticlă în el. Nu-l nimeri. Un ciob însă îi făcu lui Pedro o zgaibă şi peonul îşi ieşi din fire. Din senin, scoase un strigăt de luptă olmec – după cum le-a explicat prietenilor mai târziu – ţipăt cum nimeni dintre cei prezenţi nu mai auzise şi se repezi la Sanchez. Scaunul trosni în ceafa lată şi împlinită de bunăstare a cârciumarului. Acesta bătu aerul cu braţele şi căzu neînsufleţit lângă Laredas. Temuta armă vâjâi în tavernă şi un alt mexican căzu fulgerat. Furia texanilor sădise frică în cei de faţă. Se făcu linişte. Mexicanii se dădură într-o margine, râvnitul coridor apăru, puteau ieşi.

Defilară prin faţa câtorva figuri prostite, unele crude, urâcioase, devastate de mizerie, purtând pecetea abuzului de alcool. Texanii lăsară o impresie bună. Pedro mai ales era privit cu o considerabilă stimă. Sângele lui, moştenit de la indieni, se aprinsese pe locurile lui de obârşie… Le mai răsări în faţă un mulatru. Acesta prinse tot pe Yuba în labele lui mari, ce terminau două braţe lungi, musculoase, ca două trunchiuri vânjoase de migdal. Îl ridică în aer, apoi făcu cu acesta gol în jur. Căzură destui, prinşi în morişcă. Mulatrul se opri în faţa texanilor. Zâmbindu-le cu dinţii lui albi, strălucitori şi laţi, le vorbi cu deferenţă:

— Massa, am vrut doar să ştiţi că mă găsesc şi eu aici! Şi am stat nişte ani dincolo de Rio Grande. Voi aveţi mustangi, nu ca mine un biet cal pinto. Îşi suflă la urmă zgomotos nasul într-o batistă deocheată, cu carouri maro, apoi, fără grabă, se apropie de bar, unde comandă tot un Henneessy şi le făcu semn cu sombreroul său jerpelit.

Peste obrazul lui Sanchez se goliră câteva halbe cu apă. Hangiul se trezi greu şi privi năuc în jur. Figura i se încleştă de ură. Înţelese că bătaia se încheiase prost pentru el. Lui Yuba i-au aşezat o oglindă la gură, dar era în viaţă. Avea nouă suflete…

— Este timpul să respirăm aer curat, amigos! hotărî Colorado.

Ieşiră afară ţinând strânse în mâini temutele arme de apărare.

În stradă, sub un cer întunecat de nori, trei puşti Dreyse erau îndreptate spre ei. Poliţiştii locului se desfătaseră urmărind încăierarea. Încheiaseră şi pariuri de cum se va termina păruiala, iar şeful lor se găsea într-o proastă dispoziţie. El pierduse.

— Texanilor, este ceva nelimpede în încăierarea asta! Căpitan Parras vă cheamă la o palavră, să limpeziţi pricina.

— Ne asemuiţi cu alţii, senor! i-o întoarse Gerry.

— Lasă gura, texane!

— Am fost provocaţi, amigo! încercă să explice Colorado.

S-au lăsat totuşi conduşi de reprezentanţii legii, urmaţi de cântecul *Deguello*, mormăit de mulţi dintre clienţii lui Sanchez, cântec din timpul când mexicanii ce-l susţineau pe Maximilian se înfruntau cu francezii pe întinsul podişului şi semnifica „Măcelul”, înfrângerea străinilor. Muşteriii ieşiseră în pragul speluncii şi priveau duşmănos în spatele lor. Oamenii ordinii publice se urcaseră în şei, luând şi afişele lui Yuba. I-au condus o mulţime de gură-cască şi de câini puşi pe hârjoană.

Intrară într-un birou mirosind a mahorcă. Şi aici, comisarul n-avea timp de ei, se lupta să termine o partidă de cărţi. Ca primă măsură, li s-au luat armele. Protestară, dar fură loviţi cu vine de bou. Apoi, le-au ferecat mâinile în cătuşe. A venit şi Parras, i-a privit cu răutate, vânăt în obraz, ţinând în mână afişele aduse.

— Glumiţi, senor Parras! se disculpă Colorado. Vă încălcaţi atribuţiile, iar despre pozele astea, care nu ne aparţin, râd şi curcile. Vrem să plecăm.

Faptul că-i ştia numele l-a stingherit pe comisar. Străinii nu aduceau cu tâlharii, mai mult: păreau nişte călători paşnici.

— Vrem să cunoaştem pricina pentru care ne-aţi pus cătuşe. Dar iute! Arătaţi-ne ce ilegalitate am săvârşit?

— Sunteţi îndrăzneţi, texanilor, ricană Parras. Aţi muiat oasele la destui muşterii. Aţi lovit în casă la ei pe Laredas şi Sanchez, cetăţeni de vază ai oraşului, aţi produs pagube

localului!

— Cu astea nu ne înfundaţi, sir! Este o zmângăleală de ţânc! Oricine ar vedea afişele ar râde. Ne vom plânge consulului american că ne-aţi sechestrat fără un temei legal!

— Ce temei mai vreţi? Sunteţi urmăriţi. Aveţi premii pe capete şi aţi tulburat liniştea oraşului.

— Am fost în legitimă apărare, sir! Şi în loc să ne luaţi interogatoriu, să vedeţi dacă suntem ori nu suntem vinovaţi, aţi tăbărât asupra noastră cu bâtele!

— Până se crapă de ziuă vă îndes la beci. Răcoarea o să vă înmoaie colţul ăsta cu venin! Vă mai odihniţi şi mai cugetaţi!

— N-aveţi voie să ne sechestraţi, sir! Încălcaţi legea!

— Ai haz, străine! În parohia mea, eu reprezint legea!

— Ai noştri ştiu că suntem în Chaparros! Ne caută, sir!

Parras dădu ordin subalternilor să-şi facă meseria, conform regulamentului local, în cazul infractorilor recalcitranţi!

După ce li s-a luat ce aveau la ei, au fost azvârliţi într-o celulă întunecoasă, cu un miros pestilenţial.

Noaptea li s-a părut fără capăt. Moţăiră pe un ciment acoperit cu paie murdare, umede. Judecau că sunt victimele unei înscenări. Le trebuia răbdare, numai timpul urma să limpezească acuzarea ce plana pe nedrept asupra lor.

Afară se făcuse de mult ziuă, dar la ei în celulă domnea acelaşi întuneric ostil. Spre prânz, au fost scoşi la interogatoriu. Când s-a deschis uşa şi ziua a intrat în hruba în care au dormit, au văzut că şezuseră laolaltă cu nişte haimanale adunate de pe stradă, cu hoţi de buzunare şi alţii culeşi de la încăierări…

S-au acomodat anevoie cu lumina gangului. Suduiţi de temniceri, au fost împinşi în faţa lui Parras, căruia abia atunci au putut să-i vadă mai bine statura uriaşă.

— Tăgăduieşti, văcare, c-aţi început păruiala la Sanchez?! Aţi mai stat la masă şi cu indienii. Suntem

informaţi că aţi fi bandiţi de temut la nord de Rio Bravo, iar colac peste pupăză, sunteţi încârduiţi cu Alvala. Destule să ajungeţi în faţa plutonului de execuţie!

Învinuirile erau revoltătoare.

— Nu ascundem că suntem din statele din nord de Rio Grande. Pârile sunt însă şubrede, sir! Am fost în Santa Rosalia, am trecut pe la senor Munos, pentru furtul de cai. Apoi ne-am abătut spre Chaparros. Iată-ne arestaţi de poliţie. Mai bine ne-aţi lăsa să plecăm. Pierdem o groază de timp în temniţa voastră!

— Caii vi i-a şterpelit Alvala? Este că am brodit-o?

— Chiar Alvala, sir! L-am denunţat lui Munos pentru asta!

— Basme de legănat ţâncii! Sunteţi oamenii lui, bouarilor!

— Mai întâi am venit la Cordura pentru treburile de familie ale lui Laredo, sir! îl arătă pe Pedro. Cercetaţi!

— După ce v-aţi săturat să jefuiţi morţii de prin cimitirele iancheilor aţi trecut Rio Bravo şi v-a cules banda lui Alvala? interogă inflexibil Parras, în timp ce un subofiţer cu profil de stârc nota cât putea de repede cu vârful penei de gâscă pârile şi mai puţin dezvinovăţirile.

Acum vorbea Colorado.

— Ţinându-ne fără probe, călcaţi legea, sir!

— Îţi merge gura cum nu trebuie, bouare!

— Ne plângem reprezentanţei noastre de la Mexico City!

Parras înmână lui Colorado o foaie apărută în Chaparros, în care era inserată cu lux de amănunte, ştirea despre eroismul unei companii locale a guvernatorului din Chihuahua ce nimicise bandiţii lui Alvala, în lagună. Nume nu se dădeau. Grija guvernatorului era subliniată în apărarea liniştii şi a avuţiei bieţilor ţărani, pentru care se jertfiseră mulţi ofiţeri. Cele citite l-au făcut să zâmbească.

— Este timp de război, bouare! Nu-i glumă. Borfaşii, insurgenţii şi scandalagiii vor atârna, toţi laolaltă, în ştreanguri.

— Scrisoarea soseşte curând, sir! înainte de a intra în oraş am trimis jalbă că am fost jefuiţi de Alvala. Noi eram în drum spre Mexico City.

— Minciuna are labe scurte, bouarilor!

Interogatoriul a luat sfârşit, Parras răsufla greu. Până la ei, nimeni nu îndrăznise să-l înfrunte, fără să fie lovit de el.

Au petrecut alte două zile la arest. Li s-au adus porţii anemice de mâncare. Pone, un fel de mălai şi hominy, sub forma unui terci de mămăligă, lângă zemuri lungi în care înotau stele de grăsime şi sumedenie de viermi din zarzavaturi alterate.

Au fost mutaţi într-o altă celulă, strâmtă, fără mobilier. Printr-o fereastră zăbrelită, ajungea la ei lumina anemică a zilei. După cinci zile de arest au fost chemaţi la Parras. Actele lor erau pe biroul acestuia, iar comisarul părea mai bine dispus. Îşi răsese figura mare negricioasă şi se stropise cu un odicolon ieftin.

— Să vă ştiu mai bine! Cine este Miguel Laredo din Burnet, să calce un pas în faţă! Ceilalţi aşteaptă să-şi audă numele!

Pedro ieşi aşa cum i se ceruse, dar făcuse doi paşi. Parras şi-l întipări în gând, colţul gurii i se încreţi, mustaţa îi tremura vizibil. Străinii de faţă o căutau cu lumânarea aprinsă.

— Să se arate Joe Heavy, din New Mexico! Care-i oraşul?

— Din Old Fort Tulerosa, sir! se conformă Gerry făcând yardul cerut agale, de parcă îi părea rău după el.

— Iar tu după acte eşti Bill Stevens? Dă-ţi drumul, din care oraş? Arizona n-are margini! îşi aruncă ochii pe un planiglob vechi şi soios, pândindu-l cu coada ochiului.

— Tucson este oraşul meu, sir!

— Vino mai aproape! Nu te umfla în pene!

— Încetează mai bine cu glumele, sir! Te amuzi că ai timp de pierdut! Tot să fii tartore la poliţie, în Chaparros!

— Nu-ţi lua nasul la purtare! Mărturisiţi, măcar acum, în ceasul al doisprezecelea, că v-aţi înhăitat cu Alvala! Fiţi băieţi cu scaun la cap! Altfel vă frig la tălpi.

— Am mărturisit tot ce ştiam, sir! În rest, n-avem ce zice! Harababura de aici nu ne priveşte! Ne-am luat caii furaţi şi atât! La Sanchez am fost provocaţi, dar i-am lăsat în viaţă.

— Aţi tras în schimb în armată, să-l scăpaţi pe Alvala!

— Când am plecat cu caii, armata nu era în lagună! S-or fi petrecut poveştile astea după plecarea noastră din cătun!

— Aţi împărţit arme celor din Santa Rosalia. Avem dovezi că ţăranii fug cu ele la insurgenţi şi luptă să răstoarne ordinea!

— Puştile seamănă între ele ca mâinile! Nu suntem armurieri!

— Chemaţi un padre să se îngrijească de sufletele voastre, tâlharilor! De pe acum mirosiţi a mort! îi privi duşmănos mai marele poliţiei din Chaparros.

A doua zi Parras îl chemă pe Gerry la el. Şeriful crezu că este pradă unui vis urât. În faţă, ferecat în lanţuri, cu figura lui de ticălos, se găsea Cribar. Lucrurile se încurcau!

— Îl ştii pe ăsta, Cribar? E fratele tău de rele! Vorbeşte!

— Ca pe buzunarul meu! Este puiul de căţea care a împuşcat soldaţi! Apoi a tulit-o de nu i s-au văzut pintenii, senor comisar!

Gerry a înţeles unde băteau cei doi. Dar ce căuta aici Cribar? Voiau să smulgă mărturisiri împotriva lui Gaetano. Insurgenţii veniseră îmbrăcaţi în haine militare. De aici se născuse confuzia!

— Deci aţi fost amândoi fraţi de ticăloşii sub comanda lui Alvala. Cribar, ţi-ai uşurat situaţia c-ai fost sincer cu poliţia.

— Ultima oară individul urla închis de noi în magazie. Aşa ne-am putut lua caii. Cum a ajuns în Chaparros, asta n-o mai ştiu!

Când a fost adus Colorado n-a fost prea uimit de prezenţa lui Cribar. Parras strigă. Părea gata să-l împuşte pe Cribar.

— Îl cunoşti pe arizonianul ăsta lung?

— Este de-ai noştri, senor comisar! A tras în soldaţi. M-am săturat câte tâlhării am făcut împreună cu el. Este mai păcătos decât toţi din banda lui Alvala! O jur pe cruce.

— Uşurează-ţi situaţia, brigandule! Recunoaşte-ţi păcatul. Îţi întocmesc acte mai blânde! Profită de bunătatea mea de astăzi!

— Nu dau un centavo pe palavrele ăstuia!

— Uşurel, arizoniene! Se vădeşte c-ai luptat contra armatei. Cribar a recunoscut-o. S-a mai probat că faci parte din bandă. Asta înseamnă crimă împotriva rânduielilor de aici. Te dau pe mâna plutonului de execuţie. Nici Talpa Iadului nu te mai scapă de glonţ!

— Domoliţi-vă, sir! Dacă aveam ceva pe conştiinţă, treceam Rio Bravo, după ce ne-am redobândit caii. Cribar este omul lui Alvala. În Santa Rosalia ne-au căutat pricină, el şi cu unul Madera şi au încasat-o. Drept răzbunare, Alvala ne-a luat tovarăşii de drumeţie. Ne-am plâns lui Munos, dar a fost zadarnic. Ne-am dus atunci în lagună, am avut un schimb de vorbe cu dumnealui şi ne-am redobândit bidiviii. Asta este tot sir! A treia oară dacă îmi mai iese în faţă las pistolul meu să-l judece…

Capitolul VIII – ÎN FURIA VÂNTULUI DIN STRUNGĂ

Pentru că n-aveau nici o şansă să scape din închisoare numai prin puterile lor, au hotărât să-l mituiască pe unul dintre temniceri, pe Tamayo. Omul poliţiei locale avea un obraz şiret şi-i privea cu bunăvoinţă. Şi peste toate, părea a fi tentat să câştige nişte bani. Neavând de ales, urmau să rişte. Altă cale nu aveau…

Era ora prânzului şi ochiul strâmt din uşa celulei, prin care li se aducea mâncarea, ce semăna de fapt cu o clăteală de vase, era pândit cu nerăbdare de texani. Scârţâitul mereu acelaşi al uşiţei şi aceeaşi zeamă lungă în care înotau stele meschine de grăsime, calupul de pâine sfărâmicios şi în parte mucegăit se repetau zilnic. Pierdură din puteri, simţeau nevoia să zacă pe paie. Fără forţă fizică, lipsiţi de o minte limpede, evadarea putea fi ratată. Banii dosiţi în carâmbii cizmelor le erau singura mângâiere.

Li s-au adus porţiile, apoi trecu un timp lung până ce Tamayo reveni să strângă gamelele. Pedro vârâse lingura în crăpătura uşiţei, iar dincolo, în coridor, temnicerul dăduse la o parte piedica, pistolului. Ochii prizonierilor glăsuiau într-o limbă cunoscută de el ce-i putea distruge cariera. Simţise că e rost de bani. Şi, de, trebuia să hrănească nouă suflete, cu al soacrei…

— Vrem nişte merinde cu saţ, senor! Meniul ăsta are gust de cazma! Mişcăm din urechi! îi zâmbi cu înţelesuri peonul.

— Nu prevede regulamentul! Dacă sunt denunţat, zbor imediat! Îmi las familia pe drumuri! Mâncarea-i fiartă cum scrie buchea regulamentului. Nu vă place, ieşiţi şi reclamaţi!

— Cu nişte hârtii d-astea verzui, am mai completa cărţulia! foşni Pedro o bancnotă de cinci dolari. Ne dai numai fiertură scăzută! Vei fi un om făcut, senor Tamayo.

— Tamayo îşi joacă slujba, puişor! Şi astăzi, un loc ca ăsta nu se găseşte pe toate drumurile! spuse trântindu-le uşa în nas.

Masa de seară au aşteptat-o înfriguraţi. Bănuiau că Parras va veni adus de temnicer. Îşi făcură pentru asta un plan cum să mintă, dar, spre surprinderea lor, li s-a dat mâncare scăzută, iar pâinea era mai bună. Tamayo avea obrazul împurpurat, riscul asumat îi îmbrobonea fruntea cu sudoare.

— Plata este numai pentru o zi, cocoşei! Voi mâncaţi bine, dar eu îmi joc situaţia! Parras are ochi în toate mucegaiurile!

— E-n regulă, Tamayo! Afacerea ne surâde!

— Dar tăcere multă, cocoşei! Voi vă adunaţi puteri, îşi dezveli el dinţii mari, eu cu banii voştri îmi gonesc sărăcia din casă. Dar să ştim toţi o vorbă: în serviciul meu să-mi staţi potoliţi! Puteţi crăpa şi graşi, aruncă ameninţarea, după care bocancii lui se auziră lovind coridorul.

— M-a pus pe gânduri omul nostru! reîncepu discuţia Colorado. Ar putea să ne vândă şi lui Parras, mexicanul ăsta!

— S-aude că prin puşcării se aplică ospitalitatea preriei!

— Vrei să zici, amigo, că întâi te omeneşte şi apoi te curăţă?! N-ar fi de mirare! În podişul d-aci este destulă prerie!

— Ne poate trăda momentul evadării, dacă ne învoim cu el!

— Nu-mi pare ucigaş, Gerry! îi luă apărarea Colorado. Eu zic să-i dăm mai departe încredere, dar ochii în patru!

În următoarea zi au avut o surpriză. Pâinea, cu o coajă rumenită, fusese înfăşurată într-o fiţuică apărută în Chaparros. S-au mai uşurat de doi dolari. Au primit la prânz mazăre fiartă, cu zgârciuri sleioase, iar ziarul era felul doi. Terminară masa şi sarcina citirii gazetei a căzut ajutorului de şerif.

Pedro începu: *„La localul ţinut de senor Sanchez, cârciumar onorabil şi patriot* (asta scrie cu litere cât

rădaşca), se strâmbă a silă, *mulţumită eroismului hangiului şi al lui Laredas, fratele lui Sanchez şi mai la urmă al comisarului Parras, trei tâlhari scăpaţi de gloanţele unei formaţii militare a guvernatorului ce a decimat banda lui Alvala au fost capturaţi şi sunt păstraţi pentru judecată. Premiul de 1.500 pesos le va reveni pe drept celor ce au contribuit la...”*. Urmară câteva clipe de uimire, de dezgust, de furie şi ciudă pentru întreaga manevră pusă la cale împotriva lor de Parras. Lucrurile luau întorsături periculoase.

— O minciună mai gogonată ca asta nici nu se putea, amigos!

— Tăcere! îl opri Pedro. Mai este de citit ce-a vorbit un alcalde. Ascultaţi, senores! *„Mare păcat că împotriva ordinii lăsate de cer, apoi împotriva celeia aduse de Cortes, conchistadorul şi apoi a viceregilor, unii rătăciţi din turma disciplinată a poporului ce trăieşte cu frica în Dumnezeu, au pus mâna pe flinte, voind să răstoarne orânduirea, aprinzând mânia latifundiarului şi urcând-o sus, la guvern şi mai sus, la bunul Dumnezeu, care trimite acum fulgere, trăsnete, seceta, pârjolul soarelui şi focul gloanţelor armatei, apărătoarea instituţiilor şi a legilor, contra celor ridicaţi împotriva guvernatorului provinciei noastre. Toţi rătăciţii de turma supusă vor fi judecaţi şi aliniaţi în ştreanguri în faţa alcaldiei, acolo unde prima oară Cortes a împlântat stâlpii infamiei. Cei care au greşit drumul să se reîntoarcă spăşiţi, în genunchi la mila tămăduitoare a moşierului, să intre în rândul oilor supuse şi vor căpăta iertarea”.*

— Bine a fost ticluită povestea, amigos! Astea-s vorbe meşteşugite să vâre frica în insurgenţi şi în neamurile lor. Miroase a pluton de execuţie. Pe noi, dacă vor, ne pot înfunda c-am tras cu pistolul în Mesia! Cine-i poate opri?

Râseră fără chef. Pedro se freca la ochi, i se părea că visează, nu înţelegea cum poate o gazetă să mintă!

— Pozele ni le-au luat din foile de drum!

— Parras este şiret. Cine ştie ce mai scorneşte?!

— Pământul este prea bun că-l rabdă, senores!

— Timpul este foarte scurt şi, din câte se ştie, în Mexic, pe timpurile astea, nu supravieţuiesc prea mult prizonierii!

— Are dreptate senor Colorado! Să ne înveselim mai bine.

Pedro începu să cânte melodia unui flăcău îndrăgostit ce se văita în şa sub fereastra drăguţei sale. Din cap arătă uşa şi, făcându-le semn că sunt pândiţi, îşi lipi urechea de lemn. Improviza şi Gerry un cântec, iar Colorado un veritabil descântec indian, apoi doini ca prin văgăunile Făgăraşilor.

Umbrele furişate ale dimineţii următoare i-au găsit treji. Texanii deveniră apatici, pierdură din entuziasm. Parras îi uitase. Acum se sculaseră şi şedeau în capul oaselor pe paiele aşternute pe ciment. Îi frământau gândurile, dar numai unul îi obseda: Evadarea! Evadarea cu orice risc din temniţa lui Parras.

— Trebuie convins Tamayo, chiar dacă îi dăm toţi banii ce-i avem la noi, amigos! Drumul va fi cel stabilit!

— Tamayo ne poate trăda după ce pune mâna pe bani, Colorado!

În noaptea aceea, Colorado se visă la ranch, cu o masă încărcată cu biftecuri şi cu pahare cu bere de Bruxelles. Annie pregătise atelajele şaretei, zorindu-l să facă plimbarea promisă prin desişul codrilor, la Cascada Şacalului, acolo unde panorama lui Rio Pecos aducea uluitor cu înverzită vale a Oltului. Gerry, în schimb, fusese răpus în lupta cu Allison şi Gunn prin văgăuni.

Într-una din zile, când stăteau tot ferecaţi în celulă, Pedro bătuse cu picioarele în uşă, făcuse zgomot, ceruse să fie duşi în faţa lui Parras şi eliberaţi. Temnicerul, pentru alţi doi dolari, comunică şefului doleanţele lor. Primiseră şi o scrisoare de la Gomez. Nădejdile puse în hangiu n-au fost înşelate. Bidiviii trăiau într-un eden al cailor. Camerele li se păstraseră rezervate, iar scrisoarea pentru consul fusese rătăcită. Colorado citi nerăbdător rândurile hangiului: *„Senores, am făcut toiul ca să iasă bine. O seamă de bani*

se strâng în contul vostru. Porumbelul n-a zburat spre «Femeia-adormită», l-am rătăcit printre hârtii. Pâinea caldă este frământată de senora Matehuela. Are să vă facă bine...”

În azima coaptă în ţest au găsit bani. Şi totuşi nu făcuseră nici un pas hotărâtor spre organizarea evadării. Faptul că scrisoarea lor nu ajunsese în capitală îi descuraja, în orice clipită puteau fi transferaţi şi, fără prea multe formalităţi, puşi la zid în baza gravei acuzaţii că ar fi tras în soldaţii provinciei Chihuahua. Mai cerură încă o dată să fie duşi la Parras.

Şedeau în faţa poliţaiului şi-i priveau obrazul proaspăt ras, pudrat abundent, cu perciunii fasonaţi şi daţi cu grăsime, să nu-i stea zburliţi, cu aerul său de vizibilă prosperitate.

— Vreţi să vă dezlegaţi limbile? Vedeţi, până nu vi s-au lipit burţile de şiră nu vă daţi drumul la gură! Mărturisiţi cârdăşia cu Alvala şi vom fi blânzi. Îndulciţi-vă soarta!

— Nu-i mare scofală să zgâriem hârtia cu pana, sir!

— Dacă spuneţi adevărul am să vă uşurez traiul aici!

— Ne-am săturat şi noi de atâta aşteptare fără rost!

Li s-au dat coli de hârtie şi trei condeie butucănoase, apoi au fost aşezaţi fiecare într-alt colţ al încăperii cu miros persistent de mahorcă. Au zăbovit un timp destul de lung, fără chef în faţa colilor gălbejite de hârtie. Parras, stând în spatele lui Colorado, buchisi scrisul acestuia. Vina de pe frunte i se umflă, părea să fie în pragul unei crize de nervi. Arizonianul râdea de el. Fierbând de mânie, citi şi celelalte scrisori. La fel. În toate, el, poliţaiul-şef al circumscripţiei, era învinuit că nu respectă legile Mexicului. Toţi cereau, ca vorbiţi, sub acuzarea că se încalcă drepturile lor de cetăţeni străini, să fie anunţat reprezentantul diplomatic iancheu. Îşi ieşi din minţi şi lovi cu pumnul în masă. Înjură plimbându-se prin încăpere şi chemă paznicii înarmaţi cu vine de bou. Fruntea lui teşită era plină de pete vinele, ochii i se injectaseră.

— Râdeţi de Parras?! Pe mine, şef de poliţie, mă duceţi de nas? Am să vă fărâm oasele, texanilor!

— Îţi calci în picioare îndatoririle de comisar! izbucni Colorado.

— Gura, bouare! Vorbiţi cum nu se cade unui slujbaş de poliţie? Bandiţi de frontieră ce sunteţi! Vă arăt eu ameninţări!

— Ne-aţi sechestrat fără judecată, iar alcadele nu ştie că zăcem aici. Mărturia lui Cribar nu valorează un peso! Cordura a trimis jalbă la Mexico City.

— Pliscul! Aici sunteţi în Mexic, nu la voi!

— Lasă-ne să ne vedem de drum şi nu avem pretenţii!

Parras se schimbă la faţă. După câteva clipe, părea pocnit de o subită gălbinare, iar buzele le avea livide.

— Mă înveţi să-mi fac meseria, tâlhar guraliv? Cui îi mai pasă de tine, Stevens? Cu cincizeci de vergi la tălpi, îţi vâr mintea la cap! Ţi-arăt eu să mă sperii cu lupul din pădure! Tamayo, ordonă el temnicerului, aplică-le porţiile regulamentare!

— Vei da seama de nelegiuirile tale, Parras, superiorilor tăi!

Tartorele poliţiei îl auzea vag pe Colorado. Rupse declaraţiile şi le călcă sub ţintele cizmelor sale, unse cu grăsime de bursuc.

Au trecut câteva zile fără să se petreacă ceva deosebit. Mizaseră că Parras îi va elibera. Faptele însă au infirmat presupunerile lor. Speranţele puse în Gomez, să expedieze misiva, nu se împliniseră. Cât despre autorităţi, ele cunoşteau ceva vag despre ei. Parras ascunsese de fapt naţionalitatea lor. Se temea, este adevărat, de un conflict cu trimisul american. Îl trăsese puţin de limbă pe Gomez dacă sosise vreo depeşă din Mexico City. Hangiul îi răspunsese în doi peri. Spionase şi poşta expediată spre capitală. Nu putuse urmări toate trenurile şi pentru asta, aşezase pentru orice prevedere un poliţai în faţa hanului.

Tamayo nu se lăsase încă cumpărat. Cocheta, ce-i drept, cu ei, dar numai atât. Discuţia cu el progresa anevoie, ce hotărau astăzi se năruia mâine…

Seara i-a găsit cocoţaţi la fereastra zăbrelită. Sufla un vânt călduţ. Licăreau stele leneşe ce cădeau în hornurile zimţate ale canioanelor, străfulgerând palide prin grelele şi umedele ceţuri ce învăluiau panta muntelui. Ajungea la ei, ca şi în alte nopţi, zumzetul cărăbuşilor plutitor şi paşnic. Erau prost dispuşi când intrară la ei în celulă doi paznici, înarmaţi până-n dinţi.

Sub ameninţarea armelor, se înhămară la ciubere. Temnicerii aveau figuri suspecte, uniformele închisorii nu prea şedeau bine pe ei, iar pistoalele le purtau trase în faţă, gata să fie folosite. Dar ca din senin, apăru în drumul lor Tamayo şi, într-un moment când nu era supravegheat, le şopti să stea liniştiţi. Ascultară povaţa. În timp ce-şi îndeplineau corvoada, indivizii se depărtară, se aşezară pe vine într-un loc neted şi jucară zaruri.

În acest timp, texanii inspectară curtea, fără să se simtă şi călcară cu pas apăsat, făcându-şi pintenii să zornăie. Văzură mai bine decât de la fereastra coridorului locurile pe unde ar fi putut sări gardul. Se apropiară apoi de paznici, arătându-se însetaţi să fumeze o ţigară, traseră fiecare câte două-trei fumuri liniştitoare şi, cu voci supuse, rugară poliţiştii să le spună în ce zi se găsesc, apoi, schimbându-şi greutatea corpului de pe un picior pe celălalt, urmăriră un timp cum le cad cuburile din os. Se plictisiră curând şi cerură să fie duşi în celulă, unde se simţeau în siguranţă. Tamayo le schimbase fânul cu altul curat ce mirosea a sulfină.

Terminară o nouă corvoadă şi se găseau la taifas, cu gamelele pline cu mâncare, când Tamayo îşi vârî capul pe ochiul celulei. Rostea cuvintele în şoaptă, părea emoţionat. Abia era înţeles.

— Peste două zile, senores, Parras se vântură la un fermier. Dacă vă las să fugiţi, păcatul cade pe mine şi-mi rămân copiii pe drumuri.

— Numai să ai gânduri curate, Tamayo! Să ştii că te bate cerul dacă ne trădezi.

— Veţi scăpa teferi! Ştiu că aveţi punga plină! De aici n-a

ieşit nimeni întreg, dar Tamayo nu şi-a pus pentru nici unul dintre ei pielea în saramură.

— Cât pretinzi pentru serviciul acesta, Tamayo?

— Împart cu un coleg ce va fi de faţă!

— Cât? Nu te codi!

— Pentru răspunderea pe care mi-o iau şi pentru că mai dau şi celuilalt, două sute de dolari nu sunt mulţi!

— Ai banii fără tocmeală, amigo! Dar zi-ne ce planuri ţi-ai făcut, să vedem dacă ne aranjează!

— Întâi hârtiile verzui, cocoşei! Voi din nord trageţi mulţi mexicani pe sfoară. Înainte de toate, pun banii la adăpost, apoi discutăm! O mână spală pe alta şi amândouă obrazul. N-am să vă trag pe sfoară, că sunt om cu frica în Cel-de-Sus.

Avură o noapte mai proastă ca celelalte. Vocea lui Tamayo, aşa cum o auziseră la sfârşit, răsuna în ghiocul ursitei lor. Se contura şi nu se contura o evadare reuşită. Dacă mexicanul trăda, erau pierduţi. Glasurile paznicilor şi tropotul cizmelor în lungul coridorului li s-au părut ţipete de pescăruşi rotindu-se deasupra unei plute ce naviga în derivă pe o mare furtunoasă. Putea veni limanul salvator ori prăbuşirea în hău. Dimineaţa a început să bată un vânt puternic. Coroanele pomilor erau aplecate de vârtejurile născute în strungă. Spre prânz, vijelia se domoli, apoi se opri neaşteptat şi nepotolita căldură îşi întinse din nou tentaculele peste vetusta închisoare, încingându-i acoperişul solzos şi zidurile leproase. Nici o adiere nu tulbură liniştea curţii unde peticul de grădină cu oleandrii sângerii şi primulele jerpelite împietriseră resemnate.

Masa au servit-o în tăcere. Tamayo trebuia să-şi însuşească planul evadării. Temnicerul urma să fie doborât în celulă când Pedro, încovrigat de dureri imaginare, s-ar fi tăvălit pradă arsurilor din măruntaie. În rest, totul îi privea pe ei. Regulamentul nu era încălcat, dacă într-un asemenea caz intrau la un bolnav doi temniceri. Şi-au mai propus ca după ce săreau zidul închisorii să apuce fiecare alt drum,

iar întâlnirea să fie în gara din Chaparros. Mai departe aveau să decidă la faţa locului…

Hangiul le-a trimis o scrisoare. Se arăta vădit nenorocit. Găsise epistola într-un loc umed şi nu mai desluşea adresa legaţiei. Nădejdile lor erau acum puse numai în temnicer. Mai citiseră în bilet că preţul bucatelor nu e piperat. Urma să suporte bacşişul copilului temnicerului, care adusese veştile. Hangiul era dur în afaceri. În pachet au mai găsit două cuţite bine ascuţite, din cele ce se găseau pe mesele ospătăriei.

Terminară de mâncat bibilica aţoasă, trecută ca vârstă, când veni Tamayo şi-i anunţă că Parras e dus la o fermă. Friptura le-a căzut în stomac ca o cărămidă. După-amiaza trecea afurisit de greu, aşteptau înfriguraţi. Ora sorocită evadării se pierduse parcă între cer şi pământ. Noii întemniţaţi aduşi de dimineaţă, protejaţii unui temnicer, blestemau furioşi închisoarea.

S-a făcut linişte când Tamayo a apărut să împartă raţiile de mâncare, înjurând şi trântind cu polonicul în uşă. Cu asemenea gălăgie, vaietele lui Pedro abia se auzeau. Era totul hotărât pentru seara aceea, banii trecuseră în proprietatea lui Tamayo. Colorado, aşa cum fusese stabilit, scoase capul prin uşiţă şi ceru un felcer priceput în dureri de maţe.

— La dracu, Tamayo trebuia să deschidă până acum! Trece de noi, înadins! De mă mai ţine aşa mă îmbolnăvesc cu adevărat!

— Nu te pripi, amigo! Are el vreun plan. Aveţi răbdare puţin!

— Izbiţi cu inimă în uşă, senores!

Colorado se conformă, Gerry strigă şi el că întemniţatul Laredo nu se simte bine, ceru să vină un sanitar. Afară, marmita zăngănea pe ciment. Pedro rămase mai departe încovrigat, părea că suferă în mod serios, faţa i se aprinsese şi-l năpădise sudoarea.

— Grăbiţi, amigo! ţipă prin uşiţă Colorado. E grav!

— Să vă ia dracu cu mofturile voastre! Vă rup spinările în vergi! înjură Tamayo, iţindu-şi capul fioros în deschiderea

uşii. Pedro uită să se mai vaiete, contrariat de expresia feţei temnicerului.

— Ai mâncat măselariţă, tâlhare?! Ţi-ai întors maţele în tine şi acum strici liniştea orfelinatului?

Intră apoi la ei, uşor emoţionat în aşteptarea clipelor ce urmau.

Al doilea temnicer privea suspicios, cu mâna pe plăselele Coltului, atent la ce urma să hotărască Tamayo.

— S-o ştergeţi iute, cocoşei! Timpu-i scurt, îndată se lasă seara şi o să vă faceţi nevăzuţi! Sunt gata! folosi el tonul deciziilor mari, dar simple, care anunţă un sfârşit ce nu poate fi ocolit.

— Iartă-mă, amigo! Vei dormi fără dureri! îl altoi violent Colorado, încât celălalt temnicer era să dea bir cu fugiţii.

Pedro însă pândea. Îl prinse în braţe, acoperindu-i gura cu palma. Uimit, Tamayo căzu în iuţeala leşinului, în acel moment, Gerry îl pocni pe celălalt în falcă şi-i deschise o arcadă. Lupta era bine simulată. Răvăşiră apoi paiele, strâmbară coada polonicului, vărsară resturile mâncării pe jos, le rupseră cămăşile, le sfâşiară şi pe ale lor, vârându-le bucăţi de cârpă în degetele temnicerilor, apoi au deschis uşa şi au înzăvorât-o pe dinafară.

Nenorocirea le-a venit tocmai de unde nu se aşteptau. Vecinii, prinzând zgomotele, au simţit că este rost de fugă. S-au auzit strigaţi de glasuri cuprinse de febră. Au stat în cumpănă, nu ştiau dacă mai pot spera în reuşita evadării. O voce lăsată în urmă ajungea la ei când rugătoare, când ameninţătoare. Blestemele se împleteau cu implorările sfinţilor:

— Trageţi lacătul din ţâţână, muchachos[28]! Răcim noi sticleţii!

Nu le-au răspuns, tot ce auzeau nu-i privea.

— Meşterim fereastra, amigo! Apoi sunteţi şi voi liberi!

— Ne duci cu zăhărelul, blestematule! Sparge-ne colivia!

Texanii se aflau la capătul coridorului, forţau cerceveaua. În spate, înjurăturile se înteţiră. Gerry reveni la ei, să-i

[28] Muchacho – băiat, în limba spaniolă.

mintă.

— Mă întorc cu o rangă, amigos! Trebuie fărâmat lacătul!

— Ne înfunzi cu baliverne! Rupe ţâţâna uşii, ce dracu?

— Răbdare, scumpişori! În câteva clipe sunteţi afară şi voi!

Trebuia acţionat repede, cuiele ferestrei nu ieşeau, timpul trecea iute. Gerry îşi luă avânt şi aşa, plutind prin aer, trecu prin geamuri şi cercevele, aterizând dincolo, în curtea fortului. Şeriful s-a ales numai cu câteva tăieturi, îl urmară Colorado şi după aceea Pedro. Prin forţarea ferestrei făcuseră zgomot, dar peste puţin timp goneau spre zidul salvator. Pedro s-a aşezat capra, Gerry s-a urcat deasupra lui, iar Colorado s-a căţărat pe amândoi, ca pe un trunchi de copac. Ajuns sus, l-a tras mai întâi pe ajutorul de şerif, apoi, împreună, pe Gerry.

În acel moment, clopotul închisorii a dat alarma. Au sărit de pe muchia înaltă în stradă, nedumerind şi înfricoşând localnicii. Mulţi s-au dat îndărăt din calea acestor deţinuţi cu înfăţişări sălbatice. Unul începu să strige.

Nu era timp de pierdut. De clipele ce urmau depindea viaţa lor. Alergară din răsputeri în lungul străzii ce ducea la gară, după care cotiră pe o alta mai strâmtă, în direcţie opusă, să înşele urmăritorii. În spatele lor se iscase vacarm. Tropote de cai se auziră mai desluşit, poliţiştii călări ţineau acelaşi drum. Au ajuns la o bifurcaţie. Aici s-au despărţit. Pedro şi Gerry au ales o stradă mai puţin umblată, iar Colorado pe cealaltă. Acesta din urmă, învăţat de mic cu alergătura pe potecile ce se roteau cenuşii spre piscurile semeţe ale Făgăraşului, străbătuse o parte din drum de la despărţirea de Gerry şi Pedro.

Din curţi au ieşit mulţi curioşi. Temnicerii călări galopând au prăvălit câţiva gură-cască. Un localnic arătă urmăritorilor drumul apucat de evadaţi şi ameninţă cu pumnul spre ei. Păstrând iuţeala alergăturii, au ajuns la o răspântie în momentul când soarele aprindea orizontul într-un capăt al oraşului.

Intrară pe o uliţă largă înţesată de mexicani ce se apropiau de o biserică albă, acoperită cu aramă coclită,

furişată pe o ridicătură. Neputându-i feri, se izbiră de credincioşi şi săriră peste pietrele de veci dintr-un cimitir vecin bisericii. Izbutiră să treacă în altă stradă, urmaţi de poliţiştii ce se ţineau scai de ei.

— Dacă s-ar lăsa întunericul am fi salvaţi, spuse gâfâind Gerry. Presimt că ne întoarcem la Parras!

— Poliţiştii au cai, senor şi ne vor prinde curând, spuse Pedro, în timp ce două gloanţe răpăiră deasupra lor, ca un avertisment al celorlalte ce urmau.

— Aleargă în zigzag, Pedro! Treci pe sub pomi, că-i mai întuneric.

Împuşcăturile alungară oamenii din stradă la umbrele caselor. Trecură, tot aşa, în aceeaşi goană, de o bazilică, săriră într-o grădină luxuriantă, cu pomi exotici, călcară, fără să aleagă, peste azalee, iasomie, peste trifoi. Pedro, în plină viteză, se împletici şi căzu dincolo de un gard înalt. Şchiopătând, în uliţa vecină se izbi de o caretă trasă de un măgăruş. Un glonţ îi zgârie tâmpla şi se prăbuşi. Văzu atunci în iarbă o şopârlă cu pântecul lăţit de ouă, cu doi ochi ca două gămălii şi cu inima bătându-i în gât. Capul îi vâjâia ciudat. Gerry şi el, fusese rănit la umăr de un plumb. Un altul i-a găurit vesta pe poale, gura i se uscase, sângele îi lovea puternic fruntea, picioarele îi tremurau.

— Fugi mai departe, Pedro! Vom scăpa! îl încuraja Gerry cu vocea tăiată, aşteptând în fiecare clipă să cadă lovit de glonţ.

— Senor şerif, m-a lăsat piciorul şi nu mai văd de sânge. Fugiţi voi, senor! Aşa o să mă scoateţi din mâna lui Parras! abia îi mai auzi glasul.

Poliţiştii se apropiaseră ameninţători…

Un glonţ ţiui pe deasupra lui Colorado. Nu era timp să se mai încumete să privească îndărăt. Auzea galopul nesigur pe caldarâmul străzii. „Mexicanii nu trag prost, înseamnă că au ordin să mă prindă viu!” îşi zise în timp ce ocoli o cotigă cu lemne. Nu ştia nimic despre soarta lui Gerry şi Pedro. Auzea împuşcăturile din direcţia lor. Continua să fie urmărit

de călăreţul său, în timp ce un alt plumb se turti, piuind, de faţada unei case. Situaţia devenise critică, de poliţist îl mai despărţea cel mult 50 de yarzi.

Îi veni un gând salvator. Se aruncă fulgerător peste un zid de chirpici ce-i ajungea la înălţimea umărului. Ateriză dincolo nevătămat, unde se lungi peste un lan de usturoi verde. Un câine, tolănit la răcoare, sări şi, hămăindu-l iritat, năvăli furios spre el. Colorado goni prin curtea gospodăriei, ocoli pomii ce-i aţineau calea, escaladă ostreţele unui gard, străbătu ca o vijelie ograda înţesată de orătănii, luând în picioare păsăretul, care dezlănţui o larmă asurzitoare: cotcodăcit de găini, cloncăneală de curci, măcăituri de raţe, apoi izbuti să se strecoare într-o uliţă ce părea părăsită.

Alergă mai departe pe o cale străjuită de ziduri înalte, urmărit de încăpăţânatul dulău. Un moment fu cuprins de panică. Drumul se înfunda şi se auzea mereu tropotul greu al calului. Trecu cu furia desperării pe poarta deschisă a unei gospodării, în spatele unui car tras de bivoli. A fost ajuns de dulău. Deşi îl lovi puternic, animalul şi-a înfipt colţii în cizma lui. Continuă să alerge, zări fugitiv obrazul uimit al mexicanului. Un copil măsliniu ţâşni dintr-o trocuţă în care se juca, alergând gol puşcă, ţipând speriat. În ogradă se înălţa singuratic un stog de paie. Doi ochi speriaţi şi umezi de bufalo[29] îl priviră uimiţi. Abia acum simţi muşcătura câinelui. Străbătu curtea umbrită, pe sub crăci încărcate cu fructe. La doi paşi îi aţinu calea un gard de nuiele, dincolo – drumul liber. Intră pe o altă uliţă, avu senzaţia că s-a rătăcit, dar era pe drumul bun. Călăreţul ce-l urmărise se pierdu. Calea ducea spre o arteră largă, iar de acolo, gara era la doi paşi... Nu se înşela. Mergea fără grabă, domolindu-si inima şi oprindu-se îşi trecu blând degetele, fără urmă de tremur, prin părul ridicat a gâlceavă al unui pui de mexican ce juca poarca cu alţi copii. În acel moment simţi miros de porumb fiert năduşind sub cârpe. Continuă să treacă pe lângă locuinţe joase, acoperite cu trestie. Mame oacheşe alăptau copii în tindele caselor...

[29] Bufalo – bivol, în limba spaniolă.

Ajunse într-un loc mărişor, unde i se dezvălui o piaţă cu multe tarabe şi negustori înşiraţi la intrarea în gară. Calea spre libertate era la doi paşi. Un val de căldură i-a trecut prin corp. Taraba unui negustor ce vindea sandia îl ademeni. În Texas se coceau mai târziu. Cumpără cam un sfert dintr-o lubeniţă cu sământa arămie şi mâncă cu poftă, la câţiva paşi de vânzător. În faţa unei bodegi, un pâlc de ţărani beau bere din agavă, din căni de pământ, distraţi de un armonist. Colorado, zâmbi. Şi prin Sâmbăta treceau deseori cântăreţi ambulanţi.

Fluierul locomotivei anunţă plecarea trenului. Voia mai întâi să vadă în ce direcţie apucă. Iuţi pasul, gândind că misiunea lui trebuie dusă la capăt. Casele străzii se curmau subit. Urma un maidan înţesat cu troace, lăzi, butoaie, cutii şi bidoane. Înaintă hotărât spre staţie şi ajunse la o platformă de peron pietruit. Privirile i-au căzut drept pe câteva uniforme de poliţişti ce inspectau cupeurile de pe linii.

Se găsea în gara mare din Chaparros. Îşi îndoi spinarea înadins şi aşa, aplecat, trecu pe lângă un depou mic pentru locomotive, în faţa căruia se aflau un morman de lignit şi o pompă de apă. Doi feroviari îndopau cărbunii în tender. O maşină încinsă fumega pe nări, mutând vagoanele de pe linii. Colorado se depărtă de peronul de călători şi escaladă treptele înalte ale unei cabine de frână. Se găsea din întâmplare lângă o garnitură pregătită de cursă. Mâini dibace ciocăneau saboţii, căutând hibe. Era frământat de gândul că Parras va trimite ruralii să răscolească ungherele staţiei. Aici este primul loc unde se ascunde un fugar.

Un civil dădu ocol liniilor prin dreptul macazelor. Pentru o clipă i se păru că este Enriquez, cu capul zburlit ca un cafru. Dar nu putea jura că este el. Ca să fie sigur că nu va fi recunoscut, se aplecă mai mult de spate, târşind piciorul asemeni oamenilor schilodiţi de boală. Răsucit de umeri, parcurse liniile trecând printre vagoane. Sub haină îşi îndesă un ghemotoc de hârtie. Cine îl vedea îl asemuia cu un pedepsit de soartă; o victimă a cerului ori a iadului, un

paralitic nenorocit, cu ghebă. Fără să pregete, se furişă spre vagoanele garate pe o linie apropiată şi le citi destinaţia. Majoritatea ajungeau ori treceau prin Mexico City. Biruinţa se întrevedea.

Merse în lungul trenului şi ochi o platformă de frână, unde să se poată adăposti de curent. Drumul lung de câteva sute de mile nu era uşor de parcurs. Se auzi fluierul locomotivei, iar pe lângă garnitură, frânarii înţepeniră la posturi, ţinând în mâini felinare aprinse, fanioane, iar pe spinări aveau atârnate puşti sistem *Kmka* ce băteau la 800 metri. Pe una dintre tăbliţe citi: „Chaparros-Puebla”. Se dezlipi din acel loc şi iscodi marfarul. Trenul îi convenea.

Când garnitura prinse viteză, sări pe scara unei cabine şi privi îndărăt. I se păru că şi pelerinul luase trenul. Locomotiva trecea peste macazele liniilor de ieşire, prin faţa semaforului, cu braţul ridicat oblic. Aveau calea liberă. Acarul adresă mecanicului, şefului de tren şi întregii garnituri salutul convenţional, strigă ceva unui frânar din ghereta alăturată. A înţeles că vecinul său se cheamă Luis. Apoi, gara s-a pierdut, învăluită în umbrele ce pogorau din văzduh, aducând neprihănita înserare, întunecând vârfurile canionului Bachimba, destul de depărtat.

Trenul rula pe o vale peticită de arbuşti şi pini semeţi. Saboţii de frână se zvârcoleau apăsaţi pe roţi, fluierul locomotivei huia în strungă, vestind locurile unde lanţurile timonierilor, asemeni unor şerpi sofisticaţi, se încolăceau pe tambur. Goană monotonă în ritmul joantelor drumului de fier. Şi în acel moment, o siluetă mătăhăloasă se contura spre coada trenului şi-l observă cum fără grabă îşi completă lăcaşurile pistolului cu plumbi.

Şeriful Mulligan nici în ruptul capului nu se gândea să abandoneze. Drumul arăta ca pustiu, mai alergară câţiva yarzi şi se împiedicară de un furgon al intendenţei. Gerry luase puţin avans, privi îndărăt şi-şi văzu tovarăşul prins cu un lasou. Alt poliţist îl urmărea pe el. Se opri blestemând clipa potrivnică în care întârziase să spargă fereastra. Simţi strânsoarea frânghiei peste braţe, apoi fu trântit la pământ.

Se ridică ca împins de un resort, dar o nouă smucitură îl azvârli în glod.

Încercă fără izbândă să se dezlege în trapul impus de poliţişti. Amândoi gâfâiau, sudoarea şi sângele le acopereau obrajii, se găseau la capătul puterilor, ajunseseră nişte cârpe în acele frânghii, dar căzând ar fi însemnat să fie trântiţi, târâţi, să le fie zdrenţuită carnea de pe ei, pe muchiile rupte ale pietrelor…

Trecători curioşi, învingându-şi frica, îi iscodeau pe rurali, voiau să afle ce tâlhării făcuseră. Au fost conduşi de murmurul vocilor şi foşnetul copacilor înfrunziţi ce-şi trăgeau peste coroane, fără grabă, mantia nopţii. Mulţi dintre curioşi au aflat că, de fapt, ei erau străinii ce se bătuseră cu tartorii tavernei. Acum erau simpatizaţi.

Atmosfera se încingea în strada slab luminată. Pedro apucase să le spună că sunt nevinovaţi. Primiră ţigări gata aprinse de la un cetăţean mai cu suflet, cu care se răcoriră.

Noaptea cobora în defileu. Se auziră huiduieli. Subalternii lui Parras şi Sanchez nu erau agreaţi în Chaparros.

Protestele se atenuară, înjurăturile rămâneau treptat în urmă, din ce în ce mai în urmă, apoi se topiră pe stradă…

Au fost trântiţi în curtea închisorii şi lăsaţi un timp destul de mare să asculte orăcăielile broaştelor, dintr-o apă vecină, ce umpluseră noaptea. Cât timp au stat legaţi în curtea închisorii, Colorado n-a fost adus. Veni Parras. Călătoria făcută nu se terminase pe placul său, parcă i se înecaseră corăbiile. N-a lipsit mult să-i împuşte. I-a biciuit până au leşinat. Au fost treziţi cu apă şi bătuţi din nou.

A doua zi se găseau pe ciment, cu spinările tumefiate, îi dureau toate părţile corpului, nu-şi găseau un loc pe care să poată sta. Încercară să vorbească, dar patul greu al unui pistol bubui în uşă.

— Tăceţi din gură, c-o încasaţi din nou, spionilor!

Riscând să fie ciomăgiţi şi-au aprins cu amnarul şi iasca o ţigară. Fumul colinda pe sub uşă şi ajungea la temnicer. I se auzi vocea muiată, omenoasă, dar care voia să respecte

regulamentul.

— Un cigarrillo puteţi trage în piept. Mare belea aţi aşternut pe capul lui Tamayo! Este la carceră…

— Ne-ai uns inimile, sir! Ţigara ne-a mai stins jarul ce-l simţim peste tot. Santa Maria Madre să te răsplătească! îi ură Gerry.

N-au putut dormi. Durerile nu-i lăsau să aţipească. După mai multe ore, uşa celulei a fost trântită de perete. Un miros de alcool, de tutun fermentat, de sudoare şi de parfum ieftin îl semnalau pe Parras. Când poliţaiul intră în lumină, ochii parcă-i erau două flăcări. Vocea i se auzi, gâlgâită, batjocoritoare:

— Bouarul Stevens a mierlit la zece kilometri d-aci! N-a vrut să stea când ai mei l-au somat! Curând îi luaţi şi voi urma!

Gerry s-ar fi repezit la el, dar abia a putut să-şi mişte greutatea corpului. Ţeava unui pistol lucea în mâna temnicerului. Lumina gălbejită îl ajută să vadă rănile lui Pedro şi faţa-i suptă de istovire. Nici el nu putea arăta mai bine.

— Legaţia cunoaşte totul despre noi! spuse Gerry. Cineva va fi curând trimis în Chaparros. Suntem ianchei! Şefii tăi te vor azvârli din scaun, Parras!

— Până la protectorul tău, te jupoi eu de viu! – şi îndreptă negura ţevii spre pieptul lui Gerry – tună demenţial, aşa cum nu-l mai auziseră până atunci: Mâine în zori vă leg pe piept câte un cerc desenat pe carton, pentru plutonul de execuţie! Să vedem cine opreşte glonţul să intre în voi!

— Râd curcile de rânduielile închisorii, Parras! îl înfruntă Gerry. Curăţă-ne, dar nu ne mai scuipa! Adevărul va ieşi la suprafaţă. Iar atunci te paşte şi pe tine plutonul de execuţie!

— Gura, colţ veninos de coiot! urlă fără stăpânire Parras.

— Mă faci să râd, Parras!

— Îţi baţi joc de mine?

Pedro crezu că le-a sunat sfârşitul. Se putea jura că îngerul cu trâmbiţa cântase pentru sufletul lui Gerry Mulligan. Comisarul ridicase piedica, depărtase percutorul,

fără grabă şi-l lăsase să izbească capsa glonţului, dar lăcaşul fusese gol.

— Ai noroc, flecare! scrâşni comisarul, dar şi de această dată arma n-a luat foc.

Se auzi un sunet sec, temnicerul păli, iar Gerry fu trecut de răcori. Nici acolo n-a fost cartuş.

— Mâine ai să mori cu spatele la zid, bouare!

— Diplomatul din Mexico City este pe drum, Parras!

— Nu mai poate americanul tău de doi bouari ca voi! îi ripostă cu o voce liniştită, făcându-i pe texani să nu mai ştie ce să creadă despre schimbările acestui poliţist.

Parras plecă, trântind cu violenţă uşa de perete, iar în urma lui, fulgi de var căzură moi, dănţuind la întâmplare. Pe cimentul soios li s-a lăsat o gamelă cu apă şi o bucată noduroasă de pâine de manioc. Au izbutit să aţipească extrem de greu. Somnul binefăcător le-a biruit durerile, iar odihna le risipi gândurile sumbre. S-au trezit loviţi de un temnicer, ce-i părăsi curând. Nu izbutiră să-şi explice dacă totul a fost vis, ori realitate.

În dimineaţa aceea, lumina era mai bogată ca oricând şi scălda stâncile râpoase ale barranca-ului[30], dând transparenţă ireală apelor repezi ce spălau prundişurile negricioase şi cataractele mărunte ce se succedau pe albia râului vecin. Paznicii noi le-au adus la prânz un fel de ciorbă de agrişe. Zeama lungă le-au împins-o cu vârful bocancului. Îşi fărâmară pâinea din tărâţe în acel terci şi sorbiră amestecul ca pe un fel ales, servit la Amarildo.

După acelaşi tipar s-au mai scurs câteva zile…

— Pedro, astăzi meniul a fost mai bun!

— Nu-i semn rău, senor! Ceva se petrece aici!

Cei doi captivi n-aveau de unde cunoaşte că Parras era pe punctul să cadă la învoială cu Billy King să le facă de petrecanie. Suma dublată de vărul său primar, Manuel Moreira, începuse să-i spulbere teama ce-o nutrea faţă de superiorii săi din capitală, ştiind cât de severi devin când

[30] Barranca – strungă, trecătoare, în limba spaniolă.

vreun străin din nordul Mexicului murea în condiţii misterioase şi unde mai era amestecată şi poliţia locală.

Trecuse o zi de la plecare. Vegetaţia muntelui primenea aerul, care devenise pătrunzător. Apele susurau şi alergau pe văi înclinate şi adânci. Sub roţile neodihnite ale trenului huruiau poduri de lemn, din zidărie şi din metal. Distingea plopi rari, pini şi stejărişuri înclinate pe versanţi, coborând până în vecinătatea liniei.

Gerul se îmbrăca leneş cu o manta sidefie, iar luna apăruse ciuntită, în tâmpla cerului. Părăsind prudenţa, Colorado se săltă pe acoperiş şi se aşeză pe o tablă murdară de funingine, măturată de pala curentului. Pe vagoane călătorea familia unui feroviar care se muta într-o altă localitate – cu căţel, cu purcel. Se aplecă în aşa fel să nu fie uşor identificat. Hainele şi obrazul îl puteau trăda. Oricine l-ar fi putut asemui cu un vagabond.

Adormi în ghereta de frână şi visă drumul făcut din Missouri până în California. Caravana din şaisprezece care cu coviltir ce aduceau cu nişte corăbii ale preriei având călăuză un pistolar trăit pe frontieră, pe un anume Harry Stone, se roti în cerc pentru popasul de noapte. Paraschiva, mătuşa lui, mulse drigana şi le fierse laptele la foc. Se culcă sub car pe salteaua lui primită de la agenţii federali la plecare din Hardin. Drumul până acolo suise mult, urmând pista bizonilor şi drumul de fier pe care rareori îl părăseau. La câteva zeci de mile urmau să întâlnească Fortul Laramie. Jinduia pe atunci să intre în oraş să-şi cumpere un pistol. În ultimul oraş ardelenii au poposit să-şi cumpere provizii. Aşezarea era aproape de graniţă, cu negustori, cu aventurieri, cu un saloon ce avea şi tripou, cu un judecător beţiv şi un doctor scandalagiu. Acolo s-au fotografiat prima oară pentru o sticlă de palincă. În strada mare era lume adunată. Privi cum era spânzurat un om, un bărbat chiar frumos, cu mustăţile lungi, cu părul însorit petrecut peste gulerul jiletcii cu două rânduri de nasturi. Se trezi din aţipit, dar imaginea îi reveni. Insul purta ghetre peste pantofi, un sombrero negru, ca Alvala, iar de sub jiletcă i se vedeau

cele două Colturi. Judecătorul hotărâse ca pistolarul să moară cu armele la el, ca o cinstire pentru împuşcarea altora mai răi decât el.

S-a trezit. Ziua se îngâna cu noaptea. Privi spre ultimele vagoane ale garniturii şi zări silueta individului ce-şi pitea obrazul sub borul sombreroului. Veni o dimineaţă cu un glob solar roşu, scufundat pe jumătate într-un nor ce se urca odată cu el. Apoi, scăpat din ferecarea acestuia, îi aprinse pe cei ce se descopereau în terase, desenându-i pe rând, pentru ca, tot la fel, să-i părăsească, să-i lase să moară anonimi în văzduhul misterios. În jur – văioage sălbăticite, umbrite de plopi, pe fundul cărora licăreau fire nostalgice de apă. În depărtare, abia conturat – peretele golaş de stâncă al lui Sierra Tarahumar. Joantele suspinau ca un mecanism scâlciat, într-o aritmie nedorită, cu care nu se putea obişnui.

Trenul se opri într-o haltă. Văzu cum „pelerinul” sări pe furiş, cu sombreroul tras pe ochi. Aplecat de spate se duse la biroul de mişcare, unde veni şi şeful de tren. Explica gesticulând caraghios, dar părea că nu este ascultat.

Plecară. Urmăritorul său se instalase într-o gheretă de frână nu prea depărtată de a sa. La un popas a aşteptat să treacă un tren înţesat cu soldaţi, cu tunuri, cu mortiere, toate cu gurile la cer.

Dintr-un vagon de animale ajunse la el mirosul greu al bizonului. Îşi aminti de o anumită zi – când traversase America de la Est la Vest în caravană. La un popas a asistat şi el, urmărind un lung timp, cum erau jupuiţi coloşii bruni. Vânătorii albi urmăriseră cireada şi masacrul se întindea pe zeci de mile. Omul alb fusese necruţător, în urma parlagiilor, zeci de mii de tone de carne rămânea vulturilor şi coioţilor, pentru a-l lipsi pe indian de hrana lui de căpetenie, eliminându-l prin înfometare şi obligându-l să rămână în rezervaţii, ca el, omul alb să-i ia în stăpânire pământul cu bogăţiile lui, apele, aerul, cerul...

Petrecu o altă noapte într-o gară neînsemnată. Îl răzbi foamea tocmai când nişte poliţişti călări au început să

percheziţioneze trenul. S-a depărtat spre o margine a staţiei unde începea o lizieră de copaci. Culese fructe de cactus, opuntia, rănindu-se la mâini, trecu şi pe la pompa ce hrănea tenderul şi bău apă. Văzu de acolo cum poliţiştii se depărtau mofluzi suduindu-l pe „pelerin”.

Alergau pe văile întinse de la poalele Sierrei. Se vedeau cerealele podişului pătând pământul. Fâşii întinse cu cactuşi pereni, plantaţii de manioc defilară tăcute.

Se lăsa un nou amurg. Lumina se topea după pleoapele canioanelor înalte. Batopiles, Osteros, Simforosa defilau, rotindu-se depărtate şi tăcute. Urmaşii vechilor raramuri[31] nu se odihneau. Focurile aprinse arătau că minele de cupru nu sfârşiseră munca. Un şuierat gâtuit ca de astm semnaliză apropierea unui pod. Roţile se rostogoliră peste golul râului. Un afluent mărunt se pierdu în urmă.

Îşi zări urmăritorul. Trenul gonea învăluit de răcoarea podişului. Poliţistul se zgribuli în gheretă. A aţipit, dar a fost trezit de sunetele tampoanelor lovite brutal între ele. Trenul frânase pe neaşteptate.

Privi afară. În toate părţile – noapte şi pace. Ascultă ţârâitul greierilor şi fâşâitul bufniţelor. Un semafor le interzicea intrarea în staţie. Se săltă pe acoperiş şi nu-şi mai zări umbra. Ţipătul unei păsări răpitoare sparse noaptea în cioburi. Trenul porni din nou, iar în faţa lui, la prima gheretă, feroviarul cu numele de Luis fredona o melodie a guerilerilor.

Gândul unei răfuieli cu urmăritorul său, pe care îl zărise în spatele său, la trei vagoane distanţă, îl obseda. Se ridică pe marchiza frânei şi privi spre capul trenului. Negură şi scântei zburau în acea noapte – ca dintr-un cuptor al infernului – peste primele vagoane ale garniturii. Familia ce călătorise cu acelaşi tren rămăsese în ultima staţie. Urmăritorul, acoperit cu sombreroul său uriaş, aplecat sub un unghi al curentului, era la o mică distanţă. Colorado sări jos numără vagoanele ce-i treceau prin faţă, se urcă în cuşeta apropiată acestuia. Avu noroc. Frâna era liberă. Cu

[31] Raramuri – numele indienilor tarahumar „alergători pe picioare”.

tot corpul încordat, se căţără pe acoperiş, dar „pelerinul” se deplasase la capătul vagonului şi privea în noapte, spre locul unde ar fi trebuit să fie el. Colorado se târî pe acoperiş şi după puţin timp se găsi la câţiva paşi de el. Înţelese că se pregătea să sară pe celălalt cupeu. Nu mai zăbovi. Ajunse lângă el în momentul când îşi lua avânt. Fără să pregete, îl acostă, împungându-l cu vârful cuţitului în spate.

— Uşurel, mios amigo! Nu-i mare scofală sub roţi şi fără şiretlicuri de prisos, altfel, închei aici cursa! În timp ce-i vorbea, îi trase pistoalele din coburi. Acum, desfă-ţi centura şi las-o să cadă, uşurel, în spate.

Rivalul său începu să se dezmeticească. În timp ce-şi lepăda cartuşiera, mârâi înveninat de furie:

— N-ai să scapi de mână şefului, vânător de mufete!

— Tacă-ţi gura! Ei, băieţaş, ai prins nas?!

Lovit puternic în tâmplă cu ţeava pistolului, individul se clătină, alunecă, dar, încleştându-se de el, îl trase între vagoane şi numai prezenţa de spirit a lui Colorado îl făcu să se răsucească în aer şi să rămână cu jumătăţile trupurilor pe acoperiş. Celălalt atârna moale după izbitura primită şi, cu un efort supraomenesc, poliţistul îl ridică pe vagon. Îl întoarse cu faţa în sus şi-l privi. O surpriză. Fără îndoială, era Mac din Blue Town, scăpat de carabina lui Murphy în defileu şi venit în Mexic cu Billy King. Aşa cum i se întâmpla deseori, îşi recapătă rapid luciditatea. Încinse iute centura acestuia în jurul brâului său, apoi, luptându-se cu trupul masiv, îl coborî pe cabina de frână, de aici pe scară şi la o curbă cu rază mică, când trenul îşi redusese simţitor iuţeala, îl lăsă să buşească în buruian, cântărind ca şocul să nu-i fie fatal. Între a-l interoga acum, ori a se descotorosi de el, alesese ultima soluţie, fiindu-i mai la îndemână.

Capitolul IX – COLŢII TĂIOŞI AI GHEPARDULUI

Sub ameninţarea pistoalelor, Gerry şi Pedro au fost scoşi din vechea încăpere şi mutaţi într-alta. Dar minune! Găsiră un pat cu scândura goală, pe care s-au trântit bucuroşi. Ceva se petrecuse cu Parras! În seara aceea, dacă texanii ar fi fost la intrare în comisariat, l-ar fi văzut pe Billy King descălecându-şi calul şi lăsându-l în grija unui rural. În biroul lui Parras, lumina a stat aprinsă până noaptea târziu, iar discuţia dintre cei doi deveni la un moment dat violentă. Fostul bancher îi suplimentă suma mare de bani promisă anterior, ceea ce-l făcu pe comisar să-i promită capul poliţiştilor. Banditul a plecat satisfăcut, deşi avea unele îndoieli.

Dar la interogatoriul la care au fost chemaţi a doua zi, mai era de faţă şi un alt om al legii, care părea să fie superior lui Parras. Gerry a cerut să răspundă amândoi numai în scris, ceea ce li s-a aprobat. Urmă o chestionare sucită, care a durat destul. Trecuse de amiază.

Parras fierbea, oamenii ce până ieri ar fi putut fi striviţi de el sub călcâi, acum părea că i se vor strecura printre degete.

Poliţiştii texani nu se prea grăbeau cu scrisul, iar superiorul venit de la chestura guvernatorului era greu de cumpărat aici. Vina trecuse pe chefliii de la Sanchez, iar Cribar, după ce dezinformase anchetatorii, fusese eliberat, pentru „cooperarea” cu Parras şi nu mai putea fi găsit. Au fost vârâţi într-altă celulă şi nu le-a venit a crede ochilor: încăperea lucea de curăţenie.

— Senor şerif, nu-mi miroase-a bine! a spus Pedro. Avem aici saltele cu paie, dulap cu o uşă şi oglindă, ca la Gomez!

— Uite şi un lavabou, săpun şi prosop. Tot tacâmul civilizaţiei. Abia aştept să mă spăl, să scap de mirosul

neplăcut al peşterii unde am stat până acum.

— Cuverturile sunt de pe timpul lui Cortes, senor!

— Trai pe vătrai! Abia aştept să ne vedem în şei.

În ziua următoare, mâncarea adusă de temnicer era cu totul alta. Parras părea să fie încolţit, concesiile lui, grija arătată subit prizonierilor erau suspecte. Mai mult. La toate celulele se făcea curăţenie. Veniseră câţiva spoitori ce întindeau sineala pe pereţi. Mătura superiorilor curăţa bine.

Li s-a dat voie să fumeze, chiar în prezenţa lui Parras! Seara s-au plimbat prin curtea închisorii, dar cu însoţitor. Ca surpriza să fie completă, companionul-temnicer era Tamayo, ce fusese repus în drepturi. Era propus şi la o premiere. Retrogradarea şi pedepsele îndurate erau date uitării.

Primiră de la el un pachet de ţigări, fără bani. Dar în pachetul cu ţigări au găsit o scrisoare de la Gomez. Hangiul izbutise să trimită prin socrul său, padrele, câteva vorbe despre ei la guvernator, dar eliberarea lor depindea de poliţia din Mexico City…

Fugarul nu-şi amintea cât a aţipit, dar trecuse o vreme şi pe sub genele sale ostenite se strecurau zorile. Se visase printre indienii unei rezervaţii. Războinicii însoţiţi de neveste şi copii, plecau cu merinde şi înarmaţi, conduşi de călăuze spre păşunile bizonilor. Marele Spirit le vestise că momentul era prielnic pentru vânat. Iscoadele trimeteau la ei tot timpul veşti bune. Chipul lunii fie pe cer, poziţia ei, vântul, norii, toate glăsuiau că vânătoarea va fi norocoasă. Tăcerea era stelară şi în acea linişte s-a dat semnalul ritualic. Pe un arc de cerc larg, arcaşii, postaţi în dosul tufelor închipuite de ei, săgetară bizonii lovindu-i năprasnic sub umăr. Vergelele străpungeau patrupedele şi multe cădeau alături de altele, ce păşteau neştiutoare. Dar un bivol bătrân mirosi primejdia şi declanşă panica în cireadă. Turma a fost cuprinsă de streche şi galopă în direcţia arcaşilor…

S-a dat semnalul de oprire a săgetării animalelor.

Comunitatea avea hrană de ajuns, blăni pentru haine, mocasini, pentru samare, pentru burdufuri de apă, arme, corzi, sfori, clei pentru etanşarea canoelor în care pescuiau, în apele repezi şi în lacurile limpezi…

Cupola violacee a nopţii se albea spre un capăt al ei. Munţii se întindeau leneviţi, asemeni unor uriaşi. Primele raze pâlpâiră pe ferăstraiele crestelor acoperite cu zăpadă. Începea o nouă zi. Un ţinut arid îşi resfira spre oazele de verdeaţă braţele lacome, mărăcinoase, insaţiate, ca pentru a primi viaţă.

Garară la Jimenez pe o linie asediată de bălării. La peron, în acelaşi timp, mai opri ostenit un tren de persoane. Citi pe tăbliţa acestuia: „Vera Cruz – El Paso del Norte”. „Aşa ceva mi-ar trebui!” gândi Colorado, iscodind la ce se petrecea pe lângă tren.

Un frânar cu numele de Luis coborî, îşi făcu de lucru la o roată, privi în jur să nu fie văzut şi urmări atent un poliţist călare ce trecea printre linii şi intrase în vorbă cu şeful trenului. Ajunse şi la Luis şi-l descusu:

— N-am văzut în viaţa mea, senor, un evadat din Chaparros!

— Am veste că l-aţi pitit în mărfar!

— Mă jur pe copiii mei, pe prima muiere, pe nevasta de-a doua, senor, că nu ştiu vreun străin în tren.

Garnitura se urni din loc. Luis rămase pe scara gheretei ce-l adăpostea pe Colorado şi aşa defilară, prin faţa acarului cabinei de la ieşirea din staţie, cu mâna la chipiu.

Aveau în faţă linia nesfârşită, iar mexicanul zăbovea pe scară, cu un pistol în mână. În spatele lui, se roteau pământurile aride, tufărişuri sărace şi cactuşi piperniciţi.

— Poliţistul te căuta, senor! auzi de afară vocea limpede a feroviarului. Aţi evadat de la Parras şi aveţi premiu mare pe cap! Se zice că aţi ridicat mâna contra guvernatorului!

— Aşa este, amigo Luis! Eu sunt acel om!

— De unde-mi ştii numele?! spuse frânarul mirat.

— Dă-mi mai întâi o ţigară, Luis! Mi-e gâtul ca iasca!

— Eşti cumva senor Colorado, ori senor Stevens?!

— Amigo Luis, sunt şi unul şi celălalt. Cel scăpat de la Parras, de care văd că ai aflat şi mă mir de unde cunoşti acest lucru.
— Aţi luptat, senor, la Rio Perezoso, lângă Gaetano?
— Aşa ne-a fost soarta. Ne-a prins vârtejul acolo!
— Nu vă spun poliţiei, senor! Sunt văr primar cu Pedro Cordura. Pentru un timp aţi adus liniştea în Santa Rosalia. Luaţi o ţigară şi faceţi-mi loc să intru la frână.
Colorado pricepuse că poate avea încredere în feroviar, îşi strânseră frăţeşte mâinile şi se priviră. Luis aducea mult cu Pedro. Îngerul său bun îi spunea că acest frânar e un om de nădejde, că vor mai împărţi multe bucurii şi necazuri împreună.
— Eşti frate cu mine, senor. Pe locotenenţii lui Alvala i-ai făcut de râsul satului înainte să vă ia caii. După ce-a fost încolţit în lagună, se vântură vorba prin taverne că-şi reface banda. Dar îţi chiorăie burta, senor, de parcă ai avea adăpostită în ea o hienă! Te-am văzut de când te-ai suit, iar de la poliţist ştiam că a evadat un străin din gherla lui Parras. Bănuiam că eşti acel hombre de când ai lepădat din mărfar păduchele ăla. Ştiind cât este de afurisit, m-am mirat că ai avut milă de ticălos!
De pe acoperişurile vecine se auziră strigăte. Îl chemau pe Luis şi Colorado a înţeles că vizita frânarului la el fusese anunţată celorlalţi feroviari. De sus printre scândurile rare, îl ocheau câteva arme.
— Sunt cu un bun prieten de-al lui Pedro Cordura! Este totul bine!
Trenul îşi urma drumul, trecând pe lângă păşuni sărace, cactuşi şi o herghelie de cai broncos. Fluviul viu de cabaline galopa în direcţia în care mergea trenul, sub şefia unui bidiviu negru, spicat cu alb.
— O grămadă de cai! De i-ai prinde cu lasoul pe toţi, vorbi Luis vrăjit de mulţimea animalelor tinere ce alergau prin mărăcinişurile vecine, îţi umpli chimirul cu monezi de aur! Caii sunt aur, aur curat, senor!
— N-ar fi rău să strângi într-un corral o herghelie! îl

aprobă visător texanul, gândindu-se la ranchurile de cai din Texas şi la cele din California unde fusese şi el un timp cowboy.

— Ia asta şi mănâncă! Până în capitală ori Puebla, mai este destul drum.

Pe un ştergar scos din desaga petrecută peste cartuşieră, Luis a întins o turtă de mălai şi o bucată de caş. Mai trase de acolo o sticlă cu tegrita şi i-o întinse, îndemnându-l:

— Repară-te, senor, deşi este prea slabă pentru pistolari ca voi! Rachiul vostru este mai vârtos, dar ăsta pentru mine este o apă tămăduitoare, mă scoală şi după moarte.

Colorado se ospătă din merindele frânarului cu o foame de lup. După prânz, tăifăsuiră, pomenind şi numele bătrânului Cordura. Tatăl lui Pedro era venerat de nepot. Luis povesti ce aveau pe suflet ţăranii de la Jiquerillo. Mai toate pământurile bune fuseseră sechestrate de latifundiar. Apoi Luis plecă să-şi vadă de frână şi-l lăsă într-un vagon închis, unde-i aşternu pe jos să doarmă.

Noaptea a rămas singur, încercă să aţipească, dar tot felul de gânduri i se perindau prin cap. Nu înţelegea pentru ce-i stăruiau imagini trăite cu mulţi ani în urmă când trecuse America de la Est la Vest. Poate unde şi acest drum i se părea că nu se mai termină. Febra nerăbdării îl făcea să creadă că localitatea, ţelul lui se tot depărta, îşi aminti de un oraş lângă care caravana a zăbovit un timp. El, Ştefan, fusese trimis să cumpere un bidon de gaz. În strada mare, lângă gara ridicată într-un fel de piaţă, era mare fierbere. Era aşteptat trenul. Un afiş cât toate zilele anunţa nenorocirea abătută asupra urbei. Imaginea unui docar răsturnat de pintenul locomotivei şi a unei fete tăiate de roţi stăruia pe o faţadă falsă. Îşi roti ochii în jur şi observă că cioclul oraşului scosese la vânzare un sicriu din lemn de stejar. Din saloon migra în stradă muzica stridentă a pianului. Un şuierat îl înfioră. Gara trenul cu cinci vagoane. Mamele îşi adunară copiii pe lângă fuste, se înferecară porţile, câinii urlau. Monstrul pufăia mulţumit având în faţă, legat de locomotivă, pintenul „prinde-vacă”. Au coborât: un reverend, noua cantoră şi au fost descărcate lăzile cu

băutură şi cele cu praful de puşcă. De aici n-a urcat nimeni. Impiegatul ordonă plecarea. Trenul se urni, iar când ultimul lui vagon dispăru, copiii ieşiră în strada mare, porţile s-au dezlăcătuit şi întregul oraş respiră uşurat. Aveau de acum răgaz alte două zile până la alt tren, să se bucure fiecare...

Colorado se sculă şi privi afară. Trenul luneca pe şinele din oţel, iar la o barieră câţiva vaqueros aşteptau trecerea vagoanelor. Mulţi dintre ei erau indieni. Le-a admirat – atât cât l-a lăsat noaptea – pantalonii din piele cu franjuri la manşete, chaparajos, lasourile din cânepă de sisal. A trecut de ei, dar o întâmplare petrecută cu mulţi ani în urmă l-a făcut să zâmbească. Se găsea în rezervaţia indienilor Yuma. Războinicii aleşi pentru înfruntarea calului-de-foc ţinură postul ordonat de vraciul Urs-Viclean, făcură baia de aburi să-şi poată purifica trupurile şi sufletele, apoi în jurul focului oficiară incantaţii fâlfâind piei de şarpe, colţi de leopard, aripi de bufniţă, dansând cu scalpurile învinşilor atârnate în vârful suliţelor, să depărteze duhurile rele şi să le atragă pe cele bune.

Înarmaţi cu arcuri şi săgeţi, cu tomahawkuri şi lasouri, pândiră locomotiva, ce ostenită şuiera ca atinsă de năduf, urcând greu panta. Mai multe frânghii s-au înfăşurat pe după grumazul cazanului, încercând s-o gâtuie. Lasourile gemură întinse de caii putere ai maşinăriei. Alţi călăreţi s-au repezit cu securile să spintece burdihanul monstrului în care sălăşuia duhul-cel-rău. Şeile uşoare ale cailor fură smulse cu poverile roşii cu tot. Frânghiile pleznică ca nişte coarde-de viţă. Maşinăria locomotivei, şuierând fierbinţeală pe nări, îşi spori iuţeala de mers sub privirile uluite ale războinicilor Yuma. Urs-Viclean a înţeles că animalul putea fi răpus numai dacă îi erau date jos de pe linia de fier picioarele rotunde pe care alerga...

Era ziuă. Într-o margine a podişului, cerul, norii şi munţii îşi oglindeau chipurile în apa unei lagune. Vegetaţia era încinsă de soare, aerul tresaltă, cald, aromat de ierburi. Uriaşul cal-de-foc îşi frecă copitele de şine, tampoanele se împreunară într-o îmbrăţişare sălbatică, trupul enorm se

zgârci, adunându-se, icnind şi buşind. Cât cuprindeai cu ochii – un câmp convulsionat de frământări, din care răsăreau stânci colţuroase, ajunse acolo din frunţile albite ale Sierrei. Fluierul locomotivei se auzi ca un muget de fiară şi fu însoţit de o salvă de plumbi ce se înfipse în obloanele vagoanelor. Nu-şi puteau vedea bine atacatorii ce călăreau dinspre soarele aplecat mult la orizont...

Sub pavăza armelor, frânarii rămaşi în viaţă reparară linia, pentru a face loc trenului să-şi care povara. Pierduseră cinci oameni. La căpătâiul gropilor au însemnat numele celor căzuţi. Bandiţii au fost şi ei acoperiţi cu pietre şi pământ.

— Senor Colorado, ziua asta n-o vom uita curând! îl privi Luis cu recunoştinţă. Arma ta ne-a fost de mare folos astăzi!

Au venit şi ceilalţi să-i mulţumească, dar Colorado nu se simţea în largul său. Stânjenit de recunoştinţa lor s-a suit în gheretă.

Plecară. Trecură de Rio Nazos cu viteză redusă. Podul era betegit şi înaintau prevăzători peste el. În valea râului se coceau păioasele. Lăsară Torreon în spate. Văzu păşuni imense şi ferme împrejmuite cu garduri vii din cactuşi, veritabile trunchiuri cilindrice acoperite cu ţepi. Într-o staţie s-a ataşat mărfarului un vagon cu soldaţi trimişi să înăbuşe o răscoală în Puebla.

Soarele înclina spre asfinţit. Depăşiră Rio Santiago şi câteva coline acoperite cu pini negri. Noaptea se lăsase un frig puţin obişnuit. Cu toată pătura adusă de Luis nu putea adormi.

Îşi reaminti de un popas făcut în vecinătatea unui lac îngheţat de un ger timpuriu, când străbătuse America cu făgărăşenii de la Est la Vest. Trecuseră de Marele Lac Sărat. În ziua aceea cumpăraseră o vacă de la un ranch şi o frigeau la câteva focuri. Făgărăşenii îşi puseseră pe umeri şubele groase din blană, iar în picioare cizmele în care cătăniseră. Cioarecii din dimie îi vârâseră în carâmbi. S-au încălzit bând palinca ultimului butoiaş. Lui Ştefan îi stăruia

în urechi lătratul unui câine ce se încheia cu un plânset ca de om. N-a putut răbda şi părăsi tabăra având deasupra un cer sticlos şi tovarăşă luna, ce dintr-un cotlon îşi iţea chipul, sulemenindu-se în oglinda gheţii şi născând în ea simetria unei lumi atunci descoperite de el. Intră pe gheaţă să scurteze drumul tăind un colţ al lacului. Păşea fără să se gândească că gheaţa se putea rupe sub el. Acel lătrat l-a chemat până la capăt, la rădăcina unui copac unde înlătură cursa şi eliberă piciorul unui animal ce semăna a lup. A fost condus la stăpânul lui, un vânător de capcane, mort în somn, îngheţat de frig sub o pătură subţire. L-a îngropat pe nefericit. N-a fost lesne să înduplece animalul să-l urmeze pe luciul îngheţat al lacului. Dar când a ajuns în tabără, acesta s-a pierdut în desimea pădurii.

A doua zi mergând să-i arate lui Vianu mormântul, a găsit câinele cu capul prins în capcană.

Era ziuă. Prin faţă îi defilau aşezări omeneşti. Căsuţe de lut acoperite cu coceni. Mai departe panglicile verzi de pini se succedau amestecându-se în goana continuă a trenului. În coasta unui deal, aproape de o apă, hârâia o fabrică de zahăr. Aproape de linie, un ciurdar gonea cu pleasna biciului vitele. În apus, soarele poleise cu aur vârfurile munţilor, deasupra cărora se roteau majestuos condorii învăţându-şi odraslele să zboare.

Dimineaţa următoare i-a întâmpinat cu un cer promiţător. Câinii sălbatici urlau în depărtare. Pe un drum lateral, un poştalion se luase la întrecere cu mărfarul. Colorado îşi reaminti de eşecul suferit în spelunca lui Sanchez. Veniseră să-i atragă pe Enriquez şi Jeorge într-o cursă, să le smulgă numele celui care-i plăteau, ce nu putea fi decât Moreira, dar căzuseră ei în capcana întinsă de mexicani.

Ţinutul arid rămăsese în urmă. Un lan de agave coapte se culca sub hachetele tăioase ale secerătorilor. Peonii se opriră din lucru şi-şi fluturară sombrerourile spre mecanicul locomotivei.

Depăşiră Guanajuato. Alte nenumărate ore de goană

spre ţintă. Se apropiau de Mexico. Mirosul pătrunzător al pădurii de conifere înmiresma aerul. Luis vorbea de-ale lui.

— Trec la Gaetano, senor! Stăpânul fermei ne ia şapte piei. N-am altă cale de ales. Jiquerillo ne suge sângele ca lipitoarea! Suntem slugile boierului! Copiii noştri se nasc slugi! Ne jecmănesc şi portăreii! Cuţitul ne-a crestat osul, senor!

— Cu timpul, se vor schimba multe! Răbdare numai!

— Nu mai putem suporta! Latifundiarul este Satan din infern! Voi lupta lângă ai mei să biruim…

În faţă se profilau înălţimi trufaşe. Lăsară cu puţin în urmă râul Lerma. Într-o coastă a pământului, coşul înălţat al Muntelui-care-fumegă, „Popocatepetl”, ardea ca un calumet în soarele după-amiezii. O localitate agăţată pe un umăr de munte se învăluise în pânze diafane de nori, la fel ca cerul şi ca soarele pregătit să coboare. Toate se prinseră într-o nemaivăzută alergătură în jurul mărfarului ce se poticnea în urcuş.

Colorado avea un sentiment ciudat. Puţin ameţit, îşi sprijini fruntea încinsă de oblonul vagonului. Se gândea că misiunea ce le fusese încredinţată de marshall era la început. Până în Mexico City mai avea de străbătut mai mult de cinci mile.

Se auzeau sunetele depărtate ale clopotului mare de la Biserica Fecioarei de Guadalupe ce vesteau o vecernie. Mărfarul intră ostenit pe o linie apropiată de peron.

— Santa Maria Grande să te aibă în grijă, senor! Să izbândeşti!

— Să ajungi, teafăr la ai tăi, în Santa Rosalia, Luis!

S-au despărţit. Colorado părăsi staţia pe o cale ocolită, având o singură dorinţă: să ajungă cât mai curând la consul.

După ce străbătu câteva străzi, intră într-o prăvălie ţinută de un japonez. Nici nu s-a stins sunetul clopoţelului, că a şi apărut patronul, un ins micuţ, aplecat de spate, cu vocea mieroasă.

— Am de vânzare tot ce este pe lume! De la ace de cusut şi plăci de gramofon, până la umbreluţe şi săruri contra

leşinului. Am tot felul de arme: Colt, Dreyse, Bange, Peabody, Grusson, Armstrong, Kmka, Krupp, am hărţi cu toată lumea, cu jungla, cu Polul Nord, cu pustiurile Sahara, Nevada, Sonora, din Australia şi Arabia. Am hărţi ale cerului, să ieşi noaptea din cea mai întortocheată şi încâlcită pădure, am, senor, harnaşamente de cai, pinteni din bronz, muniţie, binocluri, tăbliţe pentru şcolari, boia, tacâmuri, ace de prins peşte, scorţişoară, hachete…

— Mi-ai făcut capul cât Sierra, jupâne! Vreau o hartă a locului! Atât şi nimic mai mult!

— Planul ăsta vă conduce paşii unde doriţi! îl îmbie asiaticul, măsurându-l de după lentilele lui duble, înrămate în aur. Un peso şi cincizeci de centavos! Este mai mult pe gratis! Dar mai am şi whisky scoţian la sticle de un quart ori brandy la măsuri de o pintă. Şampanie în sticle plumbuite, cafea de India, de Brazilia, de Arabia, ceai birmanez din Ceylon. Tot ce vă pofteşte inima găsiţi la mine, în orice oră din zi şi noapte!

Colorado a plecat mulţumit. Cumpărase harta numai cu un peso. O desfăcu şi o apucă la pas întins pe străzi, cu ochii la denumirile scrise. Încercând să traverseze o stradă, pătrunse într-o procesiune fără voia lui. Cortegiul urma mai mulţi lăutari care cântau o melodie destul de veselă pentru o înmormântare. Femei cu lumânări aprinse presărau drumul cu petale galbene. Sicriul cu mortul, aşezat pe ciomege zdravene, ţinute de bărbaţi pe umeri se apropia de mormânt. Încercă să iasă, dar n-a fost chip şi se amestecă în şuvoiul îndoliat, ocoli o capelă pictată în culori vii, umbrită de un copac. Cortegiul a ajuns la groapă, muzica a tăcut. Se auzeau suspinele şi bocetele rudelor dispărutului. Coşciugul fu aşezat în ţărână proaspătă. Bastoanele pe care purtaseră lada fură rupte deasupra gropii, să-l dezlege pe răposat de cele lumeşti. Un gropar a coborât în mormânt cu o lumânare aprinsă, îngenunche şi se rugă pământului să-l primească pe defunct. Deasupra, un padre, căruia îi lucea tonsura, turui o rugăciune din vârful buzelor. Colorado ieşi din Campo Santo cu inima strânsă, gândindu-se o clipă că

s-ar fi putut ca Gerry şi Pedro să nu fi avut parte de aşa un sfârşit. La poartă, fu acostat de un mexican, adus de spate, în nişte haine ca de căpătat, ponosite, cu o voce slugarnică, miorlăită, evitându-i privirea:

— Un trabuc mi-ar fi de folos, senor!

— Fumez numai ţigări, prietene! Îmi pare rău pentru dumneata! Şi acum te rog să-ţi vezi de drum! Bună seara!

— Mă dau în vânt după trabuce, poate fi şi început!

— Ai în faţă tutungeria, prietene! Buenas Tardes!

— Ştiu ce căutaţi, senor! Fără mine nu vă puteţi descurca. Endriago, pentru un peso, vă poate conduce în Mexico City! Vin de la store[32]. Nu vă uitaţi la un prăpădit de un peso. Senor!

Colorado îl fulgeră cu o privire mânioasă. Individul nu părea să aibă gânduri ticăloase. Dar nu-i inspira încredere. Trebuia să-i facă vânt.

— Din ce trăieşti, prietenul meu?

— Din ce pică, senor! Nu mergeţi la consul aşa. Vă duc la un barbero. Şi hainele vă arată rău!

— Ai haz, amigo. Doar n-am venit aici în peţit!

— După aia, cunosc o muchacha[33] renumită peste graniţă, senor! O să aveţi ce povesti.

— Baţi câmpii, amigo! Spui numai prostii!

— Dar o mâncare n-ar strica, senor! Şi în timpul mesei nu v-aţi plictisi. V-aş povesti tot ce ştiu despre oraş. De când s-au aşezat aici, în Tenochtitlan, aztecii! De ce au ales capitală insula din lacul Texcoco. Cum aztecii au supus pe olmeci, pe totonaci, pe tarasci, pe Zapoteci, pe mixteci, choluleni, tepanaci. Cum Cortes a cucerit după aia Mexicul cu cinci sute de conchistadori, despre Marina, fiica de rege, ţiitoarea lui Cortes, cum şi-a trădat neamul, cum au făcut spaniolii o flotă din bărci să poată trece lacul şi-au intrat cu ajutorul indienilor răzvrătiţi în palatul regelui aztec.

— Mi-ai făcut capul cât o baniţă, amigo! Am treburi aici, n-am timp de pierdut cu tine! îţi răceşti gura de pomană,

[32] Store – magazin, în limba engleză.
[33] Muchacha – fată, în limba spaniolă.

omule!

— Cunosc o panaderia[34] şi o pulqueria pe cinste, putem să luăm la iuţeală o bucată de friptură de batal şi o cană de cafea! Uite, am vorbit din nou prea mult şi m-a apucat foamea!

— Nu pricepi? N-am timp de palavre, omule!

— Cu banii ce faceţi, senor? Nu-mi tocesc gura de pomană: când vorbesc, flămânzesc. S-ar părea că aveţi bani, dacă aţi încuviinţat să vă conduc pentru doi pesos! De mai îmi daţi 50 centavos, vă plimb toată noaptea în oraş!

Au ajuns la piaţă. Pe tarabe ori pe pământ, felurite mărfuri. Grămezi cu nuci de cocos, cu pepeni, cu portocale, legături de banane, fructe avocado şi mango, aduse din Yucatan, mormane de ananas, rodii, saci cu alune, toate îşi aşteptau cumpărătorii. Jumătăţi de vită, de porci, de capre, de oi atârnau în cârlige, unele atunci jupuite erau trântite pe foi de cort. Pe rogojini dichisite, meşteri zlătari, prelucrători în aur şi argint, îşi strângeau bijuteriile de valoare, grijulii, în săculeţi din piele de lama. Olarii, cu vase smălţuite cu desene naive lucrate de indieni, înşirate în ţepuşe, se pregăteau pentru înnoptat. Într-o fundătură a pieţei, într-o dugheană, o calfă de cusător lua măsura unui curelar, să-i lucreze un sarape. Endriago se ţinea ca o umbră de Colorado, împuindu-i capul cu tot felul de poveşti. Ce-i adevărat, avea har la povestit şi ce-i spunea avea darul deseori să-i atragă interesul.

— Îndrugi verzi şi uscate, amigo! Ai mâncărici pe limbă!

— Aşa cere meseria, senor!

— De ce nu te angajezi ciurdar la vreo crescătorie? N-ai împuşca numai câţiva centavos când şi când, ai avea viaţa asigurată!

— Nu-mi vând libertatea, senor! Văcăritul e greu. De te paşte năpasta şi-ţi umflă puma ori jaguarul vreo oaie ori un viţel, te scaldă în palme vechilul. Eu n-aş putea suporta să

[34] Panaderia – brutărie, în limba spaniolă.

fiu bătut, senor! Mai bine liber ca frunza ori ca pasărea. Când am, mănânc, când n-am, rabd. De felul meu sunt bard, senor. Pot să vă recit din toţi poeţii locului, din cei ai Castiliei, ai Aragonului, dar asta vă costă în plus, senor…

Colorado asculta. Căuta să-şi amintească drumul din descrierea negustorului, făcută la urmă. Harta îi arăta că se învârte în loc. Localnicul îi turuia fără contenire:

— Chiar nu vreţi să luaţi nimic în gură, senor? Mă mulţumesc chiar, numai cu un cârnat făcut cu măcriş! Cunosc un birt unde se arde copal, miroase ca la regii azteci!

— Eşti catâr, omule! Mi-ai împuiat capul, d-asta flămânzeşti!

— Zăboviţi mult în Mexico? V-aş duce la Puebla şi la „Muntele-care-fumegă”, din care Cortes aduna sulf pentru praf de puşcă.

— Dacă n-ajungem iute unde am interes, nu vezi un centavo, amigo!

— Vă servesc cinstit, senor! Cred că am ajuns, mă plătiţi?

— Negreşit. M-ai colindat destul! Uite trei pesos.

— În faţă, aveţi casa căutată. Sunt mare norocos! Am putut să plimb un texan, deşi nu vorbiţi deloc rău limba de aici, senor! Înseamnă că sunteţi dintr-un oraş cu mexicani!

Colorado se îndreptă cu inima strânsă spre poarta înaltă din grilaj făcut din fier forjat, deasupra căreia trona pajura.

Un ghepard îmblânzit se ridică în ambele picioare pe înaltul zăbrelelor, dezvelindu-şi caninii tăioşi.

Gerry şi Pedro primiră într-una dintre zile vizita neprevăzută a lui Jimenez. Temnicerul era derutat de transformările survenite în ultimul timp, nu mai ştia cum să cumpănească lucrurile. Intrase în celula lor duhnind a băutură ieftină şi dându-şi ifose de superior.

— Căpitan Parras ordonă să vă ferchezuiţi! După ce vă lăsaţi bărbile în ciubăr, vă cheamă să luaţi masa de prânz cu el.

— Şi dacă nu ne este foame şi nu mâncăm? îl întrebă Gerry.

— Eu n-am văzut un arestat să-i dea cu uşa-n nas comisarului!

— O fi râs de tine, temnicer! îl sâcâi Gerry zâmbind sergentului cu înfăţişarea unui copil mare şi ticălos.

— Lui senor comisar, cu focul ce-l are pe cap, nu-i arde de şagă! Vin mai târziu să vă iau.

— Ce părere ai, ajutorule de şerif?!

— Vom vedea cum stau treburile, senor! Când te momesc mexicanii s-o iei din loc, trebuie să te stăpâneşti! Mulţi dintre ei trag pe la spate!

— Este precis vreo cursă la mijloc!

— Ştii cu ce seamănă asta, senor şerif? Noi acum suntem într-un lac şi nu ştim să înotăm, iar Parras e pe mal şi are în mână o frânghie, dar nu ne aruncă un singur capăt, ne azvârle în apă toată funia, cu amândouă capetele, să ne înecăm!

— Să nu ne speriem mai mult decât trebuie, băiete. Tu ai imaginaţia ta, cu care vezi opaiţul cât un vulcan!

— Vine ea ziua, senor şerif, să scăpăm din vizuina asta!

Bănuielile şerifului Gerry Mulligan s-au adeverit. Li s-au dat cămăşi curate şi pantaloni în stare bună. Remarcară că era îmbrăcămintea lor, trimisă de hangiu. Mai descoperiră şi peria de ghete şi vacsul început la han.

— Parcă mergem la fiesta, Pedro!

— Noi stăm cu tălpile goale pe jar şi voi râdeţi!

— Parras face paşi îndărăt şi nu de voie!

Jimenez intră mieros în celulă, deşi misiunea încredinţată nu-i plăcea.

— S-a schimbat calimera! V-a bumbăcit în draci! Aţi bolit o groază, acum vă dă demâncare! Presimt c-o să vă luaţi calabalâcul. Nu-s chior. Tamayo a fost prooroc. Mare gardian Tamayo!

Îşi împinse ceacăul spre ceafă, holbându-se la lustrul cizmelor iancheilor cu ochii săi ceacâri.

Intrară în camera lui Parras, bombăniţi de temnicer. Nimic nefiresc la prima vedere. Masă ticsită cu mâncăruri ce ademeneau.

— Simţiţi-vă ca la voi acasă! îi îmboldi cu ţeava pistolului, îndopaţi-vă cât vă ţine cureaua. Aveţi de toate. Şi califari v-a fript. Viaţă, nu alta! O să arătaţi ca butiile! Nu vorbesc fără rost, da' el jefe Parras risipeşte banii, nu-i calic! Cuvântul sfânt i-ar zice la asta caritate, io îi spun prostie! Şi muşchi cârcăliţi şi claponi v-a făcut. Mâncaţi ca nobilii!

Gerry privi prin fereastra deschisă şi nezăbrelită. Zări în podul de peste drum de comisariat, ieşind prin lucarnă, ţevile a două arme. La intrarea în încăpere – nici un gardian. Totul te îmbia s-o iei la sănătoasa, dar în frizeria de peste drum, scaunele erau toate ocupate şi doi poliţişti cu armele lor scurte pe genunchi îşi aşteptau rândul.

Veni Parras. Îi salută pe texani cu un rânjet, apoi le porunci să se aşeze şi lovi din senin în tabla mesei, de zornăiră paharele. Să nu fie înţeles greşit, scoase Coltul său greu şi-l trânti lângă tacâm.

— Caramba, colegas! Te coci de zăduf!

— Cu tunuleţul ăsta în faţă o să înghiţim cu noduri, senor Parras! Sunt destule guri de foc pe afară care ne ţintesc!

Comisarul se învineţi, înjură, în gând, toţi sfinţii din Chaparros. I-ar fi venit să răstoarne masa, dar avea ordin să ducă cu bine totul la capăt. Îşi scoase centura şi celălalt pistol, le dădu lui Jimenez. Vrând să pară o gazdă grijulie, spuse rânjind:

— Să n-aveţi teamă dacă mă dispun un pic mai mult.

Temnicerul, cu îndemânarea unui pachiderm, împărţi în farfurii felurile aşezate la mijlocul mesei. Transpirase şi trăsnea a sudoare şi a lavandă trecută. Îşi dăduse drumul la centiron şi la cămaşa cazonă. În faţă îşi petrecuse un şorţ deocheat.

— Te socoteam mare tejghetar! Ai muri de foame la un han!

— Mai iute trag pistolul din cobur decât să umplu o măsură cu brandy, senor comisar! Am ales cheia celulei, că pe aici, ea aduce leafă sigură şi vara şi iarna! La tejghea te paşte pofta să aghesmuieşti rachiul şi te alegi într-o bună zi cu un glonţ sub piele. Aici n-are cine să-şi descarce, arma în mine, că le iau pistoalele la intrare! Şi cu un şef aşa de bun

ca senor comisar Parras…

Apoi, temnicerul a rămas în spatele lor, de veghe. Vorbiră şi-şi arătară nemulţumirea pentru felul cum erau trataţi. Ceva scârţâia.

— Nu ne priveşte ospăţul, senor Parras. Omul dumitale parcă ne numără bucăţelele. Şi pe urmă pofteşte şi el, e suflet…

— Jimenez, cară-te dincolo! Să fii atent la semne! Când bat o dată, aduci mâncare: la două bătăi, te înfăţişezi cu udătură; când sparg un pahar, tragi cu pistolul în texanos. Vezi să nu le încurci, maimuţoiule, că n-ar fi întâia oară. Hai, executarea!

Masa a decurs în muţenie. Au aşteptat să mănânce întâi Parras, fiindu-le frică să nu fie otrăviţi. Texanii nu s-au atins de băutură, pentru orice prevedere. Se aşteptau ca la fiecare gest comisarul să arunce un vas de sticlă de perete, ca Jimenez să-i lichideze. Parras îşi urmărea un gând de-al său:

— Sunteţi poliţişti mai ai dracului ca ai noştri!

— N-aţi întrebat ce meserie avem! Nu era o taină!

— V-am crezut de-ai lui Alvala! Aţi jucat nemaipomenit cărţile!

— Ne-a distrat parascovenia! Am râs de abilitatea cu care v-a tras pe sfoară Cribar. Ce-o mai fi chicotind acum cu stăpânul lui!

— Am şi eu nişte ani în poliţie, am zis că vă sperii, dar ştiţi să păstraţi secretul profesional.

— Ca duritate, poliţia texană este mult rămasă în urmă! spuse bine informat şeriful Gerry Mulligan.

— Grănicerii de la Ysleta au dat sfoară-n ţară c-aţi trecut fluviul.. De atunci s-a ştiut că sunteţi poliţişti! Dar de ce aţi bătut drumurile până în văgăuna asta, şerifule?

— Ne miră, comisare! N-am trecut pe la grăniceri!

— Parras n-are clei în urechi! Pe la Ysleta aţi venit!

— Trebuie să fie vreo încurcătură! nu se lăsă Gerry.

— Ce ziceţi de bucate?

— Le-a făcut o mână pricepută de bucătar!

— Pe Gomez nu-l întrece nimeni! Are să vă coste ceva masa asta. El nu ia bani de la poliţie, aşa că îl plătiţi voi!

Pedro începuse să mănânce cu noduri. Mâncărurile din faţa lui costau o avere, iar el ştia că banii îi are număraţi. Lăsase o sumă mare acasă, la bătrâni.

— Abia aştept să-l laud pe Gomez, comisare! făcu Gerry haz de necaz.

Avea presimţirea că vor pleca curând de la poliţie.

— Foarte iute voi fi invitatul vostru la „Bâtlan”!

— Nu veniţi mâine? Va fi şi prietenul nostru Stevens acolo?

— Gomez este protejatul meu! evită el răspunsul. Dacă vă anunţa la poliţie când aţi tras în Chaparros nu-l costa zece sticle cu vin de Yucatan! rânji el.

Bătu o dată din palme. Jimenez intră în încăpere şi Parras îi aruncă generos o porţie de califar şi alta de curcan, îi turnă şi vin în pahar, umplându-l ochi şi dând peste margini.

— Pentru morţii neamului meu, veniţi din Iberia, texanilor! toastă Parras.

A fost adusă de câteva ori vorba despre răzmeriţa ţăranilor. Parras căuta să-i iscodească. Gerry şi Pedro nu se pricepeau la politică.

— Se zice că vânaţi nişte tâlhari veniţi aici de peste fluviu. Poate lucrăm împreună şi împărţim recompensa! Am o poteră ce prinde şi morţii. Mai deunăzi a fugărit un indian bănuit de furtul unui cal şi l-a încolţit în munţi, unde l-a spânzurat.

— Ne întoarcem, comisare, că nu ne prieşte clima de pe la voi!

— N-o să zăboviţi pe aici, colegas! Aştept dezlegare de la ştabi şi apoi – direcţia Rio Grande del Norte, acasă! Sunt mic, colegas, că v-aş da eu drumul. Arătă, parcă dezolat, tavanul afumat. Dar nu vă mai căutaţi oamenii?

— Am pus laţuri pentru iepuri, dar fugărim un jaguar. Facem calea-ntoarsă, comisare! Bill Stevens va fi de aceeaşi părere. Mă las de stele şi redevin cowboy. Fata mea nu mă mai aşteaptă! Puteam să-mi pierd pielea pe aici

pentru, câţiva dolari câţi încasez de la consiliul oraşului.

Masa se încheie. Întemniţaţii lăsară un Parras cherchelit bine.

— Ce părere ai prietene? îşi iscodi Gerry ajutorul de cum intrară la ei în celulă. Mi se limpezesc acum multe lucruri. Dar nu vezi, Parras nu vrea să ne zică nimic de Colorado!

— Comisarul e mare ticălos, senor şerif! privi Pedro apele tulburi ale oglinzii şi minte de îngheaţă apele!

După amiază încercară să doarmă. Tamayo îi trezi când se înnopta. Era în jenă financiară şi le ceru împrumut doi dolari. Gerry fără să pregete i-a scos din carâmbul cizmei. Se plimbară prin odaie un timp îndelungat, să obosească, făcând câteva mile bune. Nerăbdarea să se vadă cu Colorado nu-i lăsa să aţipească, mai mult se perpeliră în pat. Gerry avu coşmaruri. Înotă în ape mâloase, trecu prin torente, străbătu cascade, se împotmoli în nisipuri mişcătoare, a fost atacat de şerpii deşertului, s-a rătăcit într-un hăţiş cu fiare, iar o indiană ce descălecase un cal alb l-a condus în afara locurilor primejdioase, dându-i la urmă, un măr auriu aromat şi un colier din totemuri pe care şi-l desprinsese de la gât, de sub bluza din piele de căprioară. Pe fiecare totem era scrijelită steaua de şerif.

Capitolul X – UMERII DE PIATRĂ AI SIERRELOR

Gerry se sculă de câteva ori, alergă să privească la geamul cu zăbrele, visase că-i bate în fereastră Colorado, venit să-l scoată din închisoare. De fiecare dată însă, umbra paznicului era aceeaşi şi la locul ei, scurtă şi nemişcată lângă ciolpanul şoltâi. Cu ochii aţintiţi la zăbrele, Jimenez răsucea tutun în foaie de jurnal, omorându-şi timpul. În spatele uşii, pe gangul ce ducea la temniţe, gardienii pândeau celula lor. Un gând îl obseda, nu-l lăsa să închidă ochii. „Ce scopuri are cu noi Parras? Vom mânca mai departe numai alimente aduse de Tamayo! Mexicanii au otrăvuri puternice, care să ne dea gata, dar şi altele, care să ne omoare lent!”

În liniştea nopţii, ajungeau slab la ei strigăte curmate de gârbace. Poliţia din Chaparros îi silea pe ţăranii capturaţi în munţi să vorbească. Gerry se sculă. N-avea chef să doarmă, i-ar fi revenit coşmarurile. Numai indiana visată la urmă nu-i displăcuse. Mai mult, căuta să-şi amintească trăsăturile ei...

— Vă frământă grijile, iar eu visez ca pruncii, senor şerif!

— Fă-ţi somnul, prietene! Să ştii că dormi grozav.

Gerry, îngrijorat, parcurse lungimea chiliei un timp destul de lung. Se gândea cum să-i dea de urmă lui Moreira când vor ieşi din captivitate şi ce scorneli mai putea folosi Parras până să-i elibereze. Şezu mult pe marginea patului, privindu-şi vârfurile cizmelor hărtănite de pietrele peste care au fost târâţi de gardieni.

La orizont, cerul şi pământul şopocăiau cu noaptea mahmură şi zburlită de răcoare. Se trânti pe pat şi simţi blănile din lemn pe sub pătura cazonă uzată. Iscodi atent nişa de deasupra patului, o criptă plină cu ţesătură de păianjeni adăpostea un Christ, un fel de statuetă cioplită

într-un lemn negricios. Goarna absurdă a unui gramofon aducea o himerică făptură extraterestră, dintr-o eră îndepărtată, gonită în celulă de vântul dimineţii, ce creştea în timp, cu lumina. Aproape de uşă, un ciubăr grosolan, ca mărturie a captivităţii lor. În partea opusă se afla lavaboul, ştergarul, carafa. Acelaşi urlet, spart de gârbaci, neasemuit cu vreun alt sunet scos de om, trecu prin pereţi când ziua se îngâna cu noaptea. El denunţa cruzimea subalternilor lui Parras. Temnicerii schingiuiau, folosind mijloace barbare şi reprimau ţăranii ce luptau să-şi redobândească pământul luat de latifundiari.

Pedro nu dormea. Fără să lase impresia, urmărea zbuciumul lui Gerry. Încercă să ghicească ce-l frământă.

— Senor, aţi făcut noapte albă! Aşteptaţi să pice prietenul vostru, senor marshall Colorado.

— După aia ne pregătim de luptă cu Billy King, Pedro.

— Mă voi bate până la capăt! făcu aproape un jurământ peonul.

Toată dimineaţa au aşteptat înfriguraţi, patrulând prin încăpere. Aproape de amiază, uşa le-a fost dată la perete şi doi întemniţaţi intrară să le ducă hârdăul. Au recunoscut în pedepsiţii la corvoadă pe vecinii dornici de evadare. Aceştia îi priveau cu ochi răi, îi duşmăneau de moarte, i-ar fi înjunghiat. Circulase vestea prin celule că sunt sticleţi texani, reţinuţi de Parras.

Şi o surpriză: Gomez le-a expediat un colet voluminos în care au găsii ţigări, cămăşi, batiste şi o pâine lunguiaţă, unde ascunsese două pumnale. Hangiul lua în râs cruzimea lui Parras. Primise şi încuviinţarea să intre la ei cinci minute. Jimenez îi păzea la uşă. Hangiul vorbi cu sufletul la gură:

— Senor Heavy, odăile vă aşteaptă curate ca un pahar!

— Aduci ştiri grozave!

— Caii s-au împlinit de trai bun!

— Curând sărim în şei, jupâne şi drumul spre Texas!

— Lemnăria a scăpat de ploşniţe, senor! Lucrurile ce le-aţi lepădat le-am dat la etuvă pe cheltuiala voastră! Vorba

padrelui a ajuns la timpul cuvenit la guvernator!

— Eşti un mare grijuliu, jupâne!

— Am pus deoparte cinci galoane cu „vino santo” de la padrele Modesto! Un vin sfinţit de două ori!

Hangiul plecă, lăsându-i cu buna dispoziţie adusă de la han.

La amiază se auziră pe gang voci, răsunară porunci, strigăte cu glas tăiat de poliţist slugarnic şi temnicerul răsuci cheia arhaică în broască. Îşi arătă mai întâi obrazul ras, pudrat şi vestonul spălat de curând şi călcat cu urme de lustru.

— Iute, texanilor! Comisar Parras vă cheamă la o vorbă!

Cu inimile bătându-le mai iute ca de obicei, au ieşit în urma temnicerului. Îşi pipăiau pumnalele, decişi să-şi vândă scump pielea. Tamayo le povestise că Manuel Moreira mai făcuse o vizită lui Parras, cu o zi în urmă. Aşteptau înfriguraţi, pentru asta nu se grăbeau, vorbeau tare, să fie ascultaţi.

Intrară la Parras. Înalt, în costum de orăşean, cu obrazul ars de vânt, cu figura puţin încruntată şi cu ochii săi viorii, îi privea cu dragoste Colorado. Venise însoţit de un funcţionar al reprezentanţei ţării lor şi de un superior de-al lui Parras, un individ scund şi gras. Toţi conversau fără grabă, cu voci forţat protocolare. Cel de la consulat le strânse mâinile şi-i bătu jovial pe spate. Colorado se lăsă o clipă pradă bucuriei şi-i îmbrăţişă, aşa cum n-avea obiceiul.

— Toate-s bune, amigos! le-a zis simplu.

— În Mexic se încâlcesc treburile din nimic şi iese tămbălău, le zâmbi trimisul american şi le vorbi într-un moment când Parras răspundea unei întrebări superiorului său. V-aţi comportat de minune, băieţi. Sunteţi poliţişti de nădejde.

— Temnicerii din Chaparros sunt, în adevăr, prea zeloşi, senor! Carambolul ăsta afurisit ne-a dat mare bătaie de cap, încheie funcţionarul de poliţie superior, după ce mai schimbară amabilităţi.

— Şi-ţi trebuie oase tari să poţi îndura gârbaciul, arătă Gerry urme proaspete pe piept şi pe spate. Colegii noştri

mexicani s-au jucat cu noi. Au vrut să vadă la câte bătăi rezistăm!

Cu abilitate, superiorul începu să-l mustre pe temnicer pentru şicanele făcute celor din nord. Sergentul îşi juca bine rolul, avea înfăţişarea unui câine jordăit. Reprezentantul iancheu abia izbuti să-l convingă pe superiorul lui Parras să-l ierte. Acesta asculta mirat. Formalităţile de rigoare se încheiară iute. Parras rupse ostentativ pârile aduse de Sanchez. Fu aprobat de cei doi funcţionari superiori. Temnicerul aduse Colturile şi cartuşierele texanilor. Atmosfera se înviora. Lipseau numai aperitivele şi sticla cu brandy.

— Am ţinut colegii ca-ntr-un eden, senores! arătă Parras celula. Nu le-a lipsit nimic, absolut nimic!

Gerry, fără să se poată stăpâni, holbă ochii odată cu Pedro. Pe jos aşternuseră un fost covor, ciubărul dispăruse, lângă Christ ardea şuie o feştilă, gramofonul scârţâia un cântec californian înţepenit pe o spiră. În interior mirosea a răşină arsă. Păturile erau făcute şi primenite cu schimburi curate, peste zăbrele, o perdea.

— Am făcut multe peste regulament! De, ca între colegi!

Trimişii capitalei închiseră ochii, deşi amândoi aveau îndoieli. Graba cu care dereticaseră şi aduseseră lucrurile noi era vădită.

— E-n ordine, sir! Noi stingem neînţelegerea, zâmbi iancheul, făcându-le şi lor semn să lase lucrurile aşa.

— O vorbă înţeleaptă cântăreşte cât o sută de tratate, în bucătăria noastră vom pune ordine! Trăim vremuri încâlcite, închisorile nu-s piscine! Unde s-a sărit peste cal, reparăm! Când plita se roşeşte, muiem focul de sub ea, spuse mai-marele trimis al poliţiei din Mexico-City.

— Alte cercetări ar lungi rezolvarea! Noi urmărim să avem relaţii bune de graniţă cu Mexicul, cu care am încheiat destule tratate avantajoase! Să ne oprim aici, sir!

— Sunt de aceeaşi părere, senor! Un fleac ca ăsta să-l uităm iute! Vom pedepsi aspru temnicerii care n-au respectat regulamentul. Noi nu suntem pentru anarhie în

comisariatele noastre...

Trecură în sediul poliţiei, unde pe masă erau aşezate câteva păhărele umplute cu whisky, ciocniră pentru întărirea relaţiilor dintre cele două state vecine, pentru poliţia mexicană, pentru cea a statului Chihuahua, pentru poliţia americană, apoi s-au despărţit.

Drumul l-au făcut pe jos şi atunci, în euforia primelor clipe de libertate, li s-a părut că formele caselor, ale străzilor, ale pomilor, căpătaseră năucitoare geometrii, iar culorile lor, desfăcute în componentele spectrului, străluceau într-o beţie cromatică, sub cupola cerului. Acolo, sub ea, umerii semeţi de piatră ai Sierrelor Madre păreau pigmei neajutoraţi. În oamenii străzii, identificară viitorii clienţi de-ai lui Parras, în cazul că vreun jandarm îi declara suspecţi.

Când doi poliţişti calări îşi ridicară degetele la sombrerouri, ei le-au răspuns. Erau cei care i-au adus târâţi în lasouri. Pe stradă mulţi copii. Chico, puştiul ce-i condusese la Gomez, le făcu semne de admiraţie. Unii dintre cei care-i cunoşteau le zâmbi prietenos şi se ţinură o distanţă bună după ei, deşi prezenţa funcţionarului posac impunea respect. Pe lângă ei, ţânci agăţaţi de fustele mamelor le îndemnau spre tarabele cu dulciuri. Intrară la „Barbero Palancio”. Recenta cunoştinţă şi-a stăpânit greu emoţia revederii. Înfăţişarea lor, mai ales a lui Gerry şi Pedro, le asigura un câştig bun! Cu atâta dibăcie le fasona figurile, scoţându-le fizionomiile de sub pătura bărbii, încât şi ei abia s-au recunoscut. Funcţionarul nu i-a însoţit, le-a promis în schimb că vine la han. Înainte de despărţire, trimisul diplomat le-a lăsat împuternicirile reînnoite la poliţia din Mexico City.

— Lucraţi la suprafaţă! i-a sfătuit superiorul. Aveţi destui clopoţei să-i mai puteţi pitula. Numai Billy King ăsta ne mai lipsea! Dar, în fine, dacă-s ordine superioare, cu plăcere! râse el. Ştirile culese în capitală despre oamenii voştri au să v-ajute!

Trecuse mult peste ora prânzului. Se găseau la masa

pregătită de Gomez. Amploiatul se ţinuse de cuvânt şi-i vizitase. Discutaseră, pe picior de ducă, despre misiunea lor. Afaceri politice urgente nu-l lăsau să întârzie în Chaparros. Gomez nu l-a iertat. L-a îndopat ca pe-un gânsac. Protectorul lor se retrase fericit, evadând din mâinile hangiului, recunoscător că-i adusese muşteriii, pe care îi considerase până atunci pierduţi.

— Vă doresc mult noroc, băieţi şi pe curând în Texas! Am să-mi fac timp câteva zile să trec prin Blue Town. Se aude că aveţi un ţinut pitoresc.

După plecarea simpaticului arizonian, Gomez se destinse, îi venea chiar să cânte, zorind după treburi; era ziua lui de afaceri, zi aşteptată ca nici o alta până atunci. Pe masa încărcată cu liliac sălbatic, le aduse mâncăruri preparate pentru revedere. Pedro îşi linsese degetele după saramura de glăvoacă şi grindel, după carnea de vită pudrată în piper roşu. Delicioase li s-au părut rădăcinoasele potrivit tocate, cu maioneză şi castraveciori muraţi în oţet, amestecate cu carne fiartă de batal şi servite într-un tipar de budincă. Vinul ales de Gomez a pus capac la toate, colorând în rubiniu faţa de masă brodată cu bâtlani. Dar cel mai mult le-a plăcut carnea de mistreţ, friptă în cuptor cu vin şi împănată cu căţei de usturoi şi slănină.

Venise un flaşnetar cu ghebă, adus de hangiu, să anime pianina.

— Era să daţi ortul popii, senores! Un ageamiu ca mine murea în temniţă. Nu mai speram să recuperez banii!

— Nu se făcea gaură-n cer şi puteai închiria altora!

— Gomez nu putea prevedea când zburaţi de la carceră! Temnicerul nu dă nesilit în mână huhurezi ca voi. Unde aţi fi tras acu, dacă capu' ăsta al meu nu s-ar fi gândit? Dumnezeu este texan, altfel n-aţi mai fi văzut lumina zilei!

— Înmoi vorbele în mult sirop, jupâne!

— De călătoreaţi pe tărâmul celălalt, mă ruinaţi.

— Din contră, te-ai fi pricopsit de pe urma noastră! Pe trei cai ai fi încasat o sumedenie de dolari. Bidiviii noştri valorează o avere, amigo! Nu riscai nimic.

Gomez era trist. Cantora, îmbrăcată într-o fustă juponată, cu ciorapi negri, o metisă, ce-i drept apetisantă, suplă, cu un piept opulent, ochi ca jarul şi un păr lung, negru, împletit într-o singură coadă, în care-şi înfipsese un trandafir galben, îi distra cu un cântec de dragoste. Flaşnetarul chinuia pianina, ghicind greu notele cu degetele sale neînvăţate.

— Să lăsăm palavrele, jupâne! glumi Colorado. Ne apucă noaptea şi mai bine să ne zici ce pretinzi pentru odăi şi masă.

— Senores ar mai fi prânzul de împăcăciune cu Parras şi strădania mea să vă alin prizonieratul. Pachetele, cuţitele, plicul, marca pentru scrisoarea cerută de voi, vorba bună a padrelui…

Colorado deschise ochii nedumerit. Gerry lămuri fără lux de amănunte lucrurile, iar acesta se amuză. Zâmbi rece unui Gomez dezlănţuit.

— Caramba! Nu eram profet să prezic cât zăboviţi la gherlă. Odăile le-am păstrat închiriate în contul vostru. La plecare n-aţi lăsat o vorbă. Am adăpostit şi bagajele, înţelegerea a fost ca preţul chiriei să-l cuprindă şi pe cel al mâncării iar pentru vin oricât aţi bea, de fiecare masă să plătiţi câte doi pesos.

— Asta n-am mai vorbit, jupâne!

— Atunci, îmi pare rău pentru voi! Obiceiul casei îmi convine şi nu-l calc.

— Dar din doi pesos ne facem turtă, jupâne!

— Când aţi stat cu mine la masă aţi trecut cu mult peste tainul obişnuit. Iar în zilele petrecute la Parras, butoiul era deschis şi v-a aşteptat, senores! Ce înseamnă doi pesos la voi, când sunteţi plini de bani?! Trei poliţişti ianchei se uită la doi pesos?

— Omule, îi vorbi Colorado, de unde să visăm că ne încarcerează cineva?! Nu te-a costat nimic, n-ai luat de pe piaţă nimic pe credit pentru noi!

— Daţi-mi voie, senor! Odăile v-au aşteptat? V-au aşteptat! De gătit, am gătit! Am aprins focul în zilele vântoase. Vă cer nimica toată. Apa v-am schimbat-o din

carafe. Am aerisit zilnic, muştele le-am dat mereu afară. Am şters praful, albiturile le-am scos la lumină! Aici aerul este umed şi soarele le vede rar, numai ziua două ore. Sunteţi scârţari cum nu s-a mai văzut în ţara iancheilor! În afaceri nu trebuie să fii cărpănos!

— Spune preţul, jupâne! zâmbi indispus Colorado. Eşti pus pe jumulit! Privi crunt obrazul mexicanului, aprins de stacanele cu vin băute pe nerăsuflate, alături de ei. N-ai să primeşti prea mult!

— Îmi tăiaţi respiraţia, senores! Bine, vă las din preţ, dar mă aruncaţi în genune! oftă Gomez dând ochii peste cap. Nu fac nici o afacere cu voi. Sunteţi gâlcevitori, v-a şi sărit ţandăra! V-a snopit Parras în gârbace şi acum tăbărâţi pe un neputincios ca mine!

— Să discutăm serios, amigo! De la jumătate de preţ în jos, abia stăm de vorbă. Ne jumuleşti ca pe becaţe!

— Pe moaştele Sfintei Elmira, trag obloanele la han! Sunteţi zgârciţi, dar nu vă încărcaţi conştiinţa cu un hangiu slab de inimă. De supărare, fac icter! Şuguiţi şi vă târguiţi cu nefericitul de Gomez, un biet hangiu, o şotroagă ca mine, care este acum ca Iisus Nazarineanul, în care aruncaţi cu pietre. Am fost mântuitorul vostru, să ştiţi că nu sunt hapsân! N-aveţi pic de recunoştinţă, mă ruinaţi! Şi cine? Voi, prietenii mei! Îşi dădu stacana peste cap dintr-o înghiţitură. Ziceţi cât daţi, că mă înec, hai repede, prietenii mei de suflet!

— Eşti un bărbat norocos, prietene! Ai baftă chioară că ne-au picat parale de lângă „Muntele-care-fumegă”, din Mexico City, altfel nu eram aşa de generoşi! Îţi dăm jumătate din jumătatea cerută, hai, bate palma, jupâne! Te-am făcut fericit!

— Domnii mei, sunt falitul din statul Chihuahua!

— De o ţii aşa, jupâne, scădem jumătate din sfertul promis.

— Daţi-mi ce vreţi, să sfârşim târgul! Mă aruncaţi în iad cu datornicii neachitaţi. Dacă mai durează târguiala, alerg prin vecini să adun bani să vă plătesc eu vouă. Asta vreţi,

să mă scoateţi dator! O să mă aveţi pe conştiinţă! După dezastrul ăsta, mă duc la Matehuela să-mi lege cu fundă palmele pe piept. Dar până una-alta, să bem aldămaşul învoielii. Să nu începem altă vorbă până nu golim, ce-i în căni. Ufff! Cinstea o face nenorocitul de Gomez, ce judecă în afaceri cu inima. Îmi plăceţi aşa, cărpănoşi cum sunteţi! Când vă mai abateţi prin Chihuahua şi treceţi prin Chaparros, nu cumva să mă ocoliţi! Gomez rămâne omul vostru!

Hangiul îşi şterse mulţumit obrazul. Cantora îşi continua repertoriul dansând o rumbă lentă şi acompaniindu-se de castaniete.

În sală era destulă lume. Pedro trăgea cu urechea la vecini, sperând să prindă ceva important, dar mai toţi schimbau vorbe de clacă.

— Bateţi laba colea, încă o dată, pentru afacere! le scutură Gomez mâinile, după ce numără banii primiţi pe care-i îndesă în buzunarul şorţului.

— Intri în gheenă, jupâne! Când vezi pesos, parcă ai sorbi ambrozie.

— Îi fac din piatră seacă! În epoca asta, sărăcia este o plagă şi neamul nostru lipsit de avere se-nmulţeşte ca iarba. Toţi se luptă pentru pâine. D-aia îi înmulţesc, apoi îi duc la bancă, îi vâr în afaceri şi tot aşa, senores, fiecare dintre noi, ne străduim să lăsăm la ai noştri să apuce ceva cheag, să aibă cu ce pleca în viaţă. Noi, mexicanii, rămânem aici, să înmulţim ce am primit de la strămoşi. Avem familii cu zece-unsprezece copii! Pe toţi îi înălţăm! Le facem loc sub soare. Eu am doar nouă! Dar vina este a femeii mele.

— Vrem ştiri despre don Laudetta, jupâne Gomez. Ce se mai-aude cu acest „fermier”? schimbă vorba Colorado. Se zice că are o mină. Că prosperă şi are nevoie de mână de lucru….

— Este rareori văzut, senor! Îl ştiam de om aşezat, priceput la cultivarea pământului, dar nepotul lui, unul Moreira, a pus cu japca mâna pe tot. Hacienda este pe drojdie, pământul e nelucrat, cirezile le-a vândut. Dar mina

de argint se zice că-i vacă bună de muls!

— Dar pe unde este mina? Şi care-i drumul cel mai scurt la ea? Pentru ştirea asta putem azvârli câţiva pesos, jupâne!

Gomez se codea, nu ştia nici el prea multe, dar se ferea de complicaţii. Ţinea la traiul său de negustor liniştit.

— Chiar nu cunoşti nimic de Moreira? Ai încredere în noi, jupâne! – îi umplu ochi paharul pe care hangiul îl sorbi fericit.

— Se ştie că mina era în paragină, dar mai sigur este că a redeschis-o. Treaba asta a făcut-o nepotul, Moreira ăsta! Ce-am aflat este că vine des un „şef de echipă” de tocmeşte braţe de muncă!

— Am putea afla când pică la „Calandria”? Zi-ne!

— Mâine, este ziua când dă pe la tavernă. Câteodată vine şi cu un avocat, unul Willy, ce are mai iute mutră de gropar şi nu de om ce mânuieşte legile. Să mă ierte Sfântul, se plimbă vorba în ţinut că el ar măslui dosarele la socoteli cu profitul minei, să-l îmbrobodească pe don Laudetta.

— Multe mai ştii, jupâne!

— De-l căutaţi pe nepotul fostului fermier, să nu vă-mpingă păcatul să vă măsuraţi cu el, că nici franjurile de la pantaloni nu mai rămân din voi, domnii mei!

— S-o vedem şi p-asta, jupâne Gomez!

— A băgat bani în nişte motoare pentru împins apa pe uluc.

— Dar despre nişte indieni tolsuhni ai aflat ceva?

— Vin rar la han, în zilele de târg şi-s tăcuţi ca toţi indienii. Nu i-am întrebat nimic, că nu le place să te amesteci în treburile lor. Vorbesc un dialect aztec, aşa bănuiesc, aşa zice şi padrele, că nici San Antonio, care le ştie pe toate, nu-l dezleagă, darmite eu?!

— Ne-ai uluit cu câte cunoşti! De-ţi dezlegai limba la început, îl ocoleam pe Parras!

— Lui Amarildo să-i mulţumiţi! Mi-a vândut câteva veşti despre voi. Oameni de legat la rană-mi sunteţi! Am carte proaspătă de la el.

— Peste ce-am dat nu mai vezi un centavo, chiar dacă ne măguleşti! Zi-ne mai bine ce ştii de Billy King, Moreira ăsta al vostru!

— E al Diavolului, nu-i al nostru, senor Colorado. Nepotul lui don Laudetta este o mutră acră! Aşteptaţi o clipă! N-am ştiut ce bună se face pulpa de berbec după ce stă o noapte în oţet cu cimbru. Parcă ar fi pui de găinuşă, îmi mai arde să fiu vesel! Ştiţi vorba aia: Fac haz de necaz! Gomez n-are egal în tot Mexicul. Tare bine-mi pare că băieţii mei v-au adus la han! Tot la mine nimereaţi, că v-a dat adresa Amarildo. Ăsta-i cusurul meu, sunt sentimental în afaceri! Cine v-ar fi îngrijit caii mai bine ca mine? I-am ţesălat, i-am buşumat, le-am curăţat chişiţele de scaieţi. Sunt fără astâmpăr în grajd. Când cătăneam, am trecut odată în haine de călăraş prin faţa senoritei Matehuela, p-atunci nu eram luaţi, eram holtei, ce să vă zic şi iapa mea, după ce că era proastă, avea şi năravul datului din picioare şi nici nu prea suferea povară pe şale. Să mă arunce jos, nu alta! În loc să vadă Matehuela ce draci dădeau din mine, era să mă fac de râsul străzii.

— Spune drept, ţi-a fost frică să nu-ţi dea foc coşmeliei?

— Schimbaţi, vorba, senor! Dar să ştiţi că lângă pistolari ca voi, străbat Chihuahua fără teamă. Umbra pistoalelor voastre este întinsă!

— Cât locuim aici, n-o să ardă „Bâtlanul Albastru”! Dar pe Moreira nu-l duşmăneşte nimeni în Chaparros?

— Tot ce-am ştiut cunoaşteţi şi voi!

— Nu ne-ai spus dacă cei de la mină sunt mulţumiţi de el Jefe?

— S-aude că n-are cu ce plăti oamenii, deşi se ştie că ar fi trecut Rio Bravo cu o grămadă de bani, cu avere făcută la voi. Se mai spune că ar ţine şi indieni neplătiţi în mină!

— O vorbă şi te-am iertat, jupâne Gomez! Pe unde este mina, ai putea să ne spui ceva? Ne-ar interesa numai aşa, de curiozitate!

— Greu de aşezat degetul pe hartă, senor Colorado. Moreira ăsta s-a acoperit de negură. Îl păzesc doi bouari zdraveni!

— Grozav mister în jurul lui! Parcă ar fi Diavolul.

— Unii zic c-ar fi un „vagabond-în-frac”. Da’ pot fi vorbe! S-a făcut destulă vâlvă la-nceput, acum este lăsat în plata cerului.

Mai destupară gâtul la câteva sticle cu brumă pe ele, aduse de Gomez din străfundurile beciului. Senora Matehuela a încercat să-l scoale de la masă, dar n-a izbutit. Gomez trăia o zi mare, făcuse un bine prietenilor lui Amarildo. Bănuise că superiorii lui Parras n-aveau interes să se aşeze rău cu statele din nord de Rio Grande, unde locuiau rudele sale. Mai tăifăsuiră despre o seamă de lucruri, cantora plecase la alt local, cu închidere târzie. Flaşnetarul ghebos căzuse pe capacul pianinei, alături de friptura şi stacana de vin. Sconcsul dormea cu botul pe labe.

Afară, cerul atârna noros, texanii îşi simţeau capetele cât nişte buture. Gomez se arătase un neîntrecut povestitor. Au ieşit în stradă, urmaţi de hangiu. Dădură o raită pe la cai şi-i găsiră pregătiţi de drum.

— Arătaţi ca arhanghelii, senores! Veţi izbândi în afaceri, aşa îmi zice mie inima! Amarildo va fi împăcat când va afla de la voi că Gomez, s-a purtat ca un frate cu protejaţii lui.

A doua zi voiau să se dezmorţească şi au pornit pe o stradă fără o ţintă precisă. Un pui de mexican striga cu glas piţigăiat numele fiţuicii şi o veste. Pedro cumpără o foaie, se uită pe un titlu şi făcu ochii mari. Vorbi iute, parcurgând cu interes textul.

— Senor Gomez îşi dublează afacerile, creşte faima hanului cu noi, senores! O lipeşte pe geam când v-a afla ce s-a scris aici!

S-au strâns la un loc, lângă trunchiul cioturos al unui copac şi citiră ştirea în care se arăta greşeala poliţiei ce încarcerase, pe nedrept, nişte poliţişti ianchei. Ziarul informa cititorii, prin câteva vorbe şi despre misiunea lor în Mexic. Acum urmau să plece, întrucât banditul trecuse în California şi mai departe în Nord. Se vedea de la o poştă

mâna funcţionarului. Li se legaseră clopoţei la gât. Numai la asta nu se aşteptau.

Erau în han. Gomez citise rândurile, părea cufundat în lectura ziarului şi surâdea. Colorado ceru, frământat de un gând mai vechi, toate foile apărute cât timp ei zăcuseră la arest, păstrate de hangiu. Căutară cu înfrigurare, dar nu găsiră ziarul în care erau defăimaţi. Abia acum au înţeles că totul era o manevră a lui Parras, iar acel jurnal, cu articolul pe care nu-l mai aveau, fusese tras în câteva exemplare. În rest, din câte îşi aminteau, celelalte ştiri corespundeau cu ce văzuseră ei, inclusiv elogiul adus acelui comandant ce învinsese tâlharii în Laguna Fantomelor.

Au înţeles că numai reuşita evadării lui Colorado îl oprise pe comisar să-i lichideze. Autorităţile aflaseră de ei numai de la Parras şi mai târziu de la padre. Billy King scăpase o ocazie mare!

— Şi Moreira va citi astăzi ziarul, ori poate mâine, amigo!

— E necesar mai întâi să dispărem. Funcţionarul ne-a promis veşti şi ne-a dat!

Se însera. Prin oraş n-au zărit nimic suspect. Enriquez şi Jorge, văzuţi în diferite locuri de când ieşiseră de la Parras, nu s-au mai arătat, parcă se mutaseră din statul Chihuahua.

S-au întors în odăile lor, simţeau nevoia să rămână singuri, trebuia să se înţeleagă, să-şi facă un plan. Gerry îl rugă să le povestească amănunţit drumul la consul şi peripeţiile prin care a trecut. Întâmplările, relatate de-a fir-a-păr, le-au ascultat cu sufletul la gură.

Simţeau cum puterile le renasc. Gerry şi Pedro fumau alene ţigările lăsate de trimisul reprezentanţei ţărilor de la nord de Rio Bravo. Cu Gomez de faţă, Gerry înnodă şi el aventurile trăite după despărţirea de Colorado, povesti cu haz, deşi vieţile le atârnaseră de un capăt de aţă. Dar plimbarea făcută câteva ore în şir i-a toropit şi, păziţi de Pedro, căruia i-a căzut primul schimb, au adormit.

I-a întâmpinat o dimineaţă ursuză, cu un cer noros. În

faţa hanului zăboviră câţiva cântăreţi ce încercară să atragă atenţia unei asistenţe fără chef. Auziră hurducăind harabăi, toate se îndreptau spre piaţă. Negustorii, alături de căruţe, trăgeau caii de căpestre. Începuse forfota zilei. Gălăgia a crescut, tot felul de chilipirgii scormoneau tarabele, în faţa „Bâtlanului”, un individ cu o faţă şireată îşi instalase o masă pe care manipula trei găoci, ascunzând sub ele nişte boabe. Vocea i se auzea încontinuu: „Uite bobul, nu e bobul, unde-i bobul, senores?”. Cine nimerea carapacea sub care se găsea spiriduşul din sămânţă primea o găină mecanică, ce culegea neobosită grăunţe vopsite pe scândura de suport! Toţi care au încercat, au pierdut, în afara unuia, jurat să nu se înşele. Neinspiraţii lăsau în strachină centavos.

O cotigă trasă de catâri strângea gunoiul. Opri la Gomez, goli lăzile, stropi strada pe care seara se plimbau tinerii, trecu pragul hanului şi se întoarse cu o oală cu tot felul de mâncări rămase hangiului. Au aflat că era Herrage, amicul lui Escarpia, căruia îi vorbiră de moartea acestuia.

Au ajuns la Sanchez. Taverna era plină de fum gros, aerul mirosea a mahorcă şi a vinuri fermentate. Omul lor, pentru care veniseră, îşi legase calul de stănoagă. Era misitul lui Billy King, sosit să tocmească oameni. Au pândit peste două ore, iar la sfârşit, acesta ieşi clătinându-se. Odată cu vechilul se mai arătară şi câţiva indivizi deocheaţi. Vreo doi au dat fuga în oraş să-şi lichideze ultimele socoteli. Din locul ales pentru supraveghere, îl zăriră pe misit. Era o figură necunoscută. O nouă achiziţie a lui Moreira. La faţă semăna cu o pasăre de pradă, cu ochii bulbucaţi, părul negru creţ şi înfoiat, cu nasul coroiat, destul de înalt, la vreo patruzeci de ani, adus de spate. Părea un om rău, gata de, scandal. Îşi strânse chinga la cal, intră într-o băcănie şi făcu ceva cumpărături. Între timp s-au întors proaspeţii angajaţi. Se săltară cu toţii în şei şi apucară drumul ce îi scotea din oraş. Li se alăturară Jorge şi Enriquez, dar, ca un făcut, au dispărut imediat, ca înghiţiţi de pământ…

— Vechilul lui Billy King nu seamănă deloc a miner! spuse şeriful Gerry după ce copilul de grajd a lui Gomez, ce încălecase un măgăruş, s-a reîntors de pe urmele călăreţilor.

S-au hotărât să hoinărească prin oraş până la cină. Era cald, trecuse de amiază, când au ajuns pe o stradă pustie. Casele drepte, nealiniate la trotuar, păreau abandonate. Câţiva copii se jucau prin curţi, iar la umbră, câinii şi orătăniile aşteptau trecerea zăpuşelii. Părea că se găsesc pe o fundătură. La o margine a drumului, printr-un şanţ, curgea o apă abătută din cracul unui râu, în care gospodinele băteau rufele. Lângă ele, în coşuri de răchită, dormeau copii mici. Trecură de casele din scândură învelite cu petice din cutii de conserve şi intrară într-o uliţă mai largă, când, venite ca din senin, le ţiuiră pe la urechi mai multe gloanţe.

Dintr-o casă nelocuită de mult, două arme trosniră pe rând. Din fericire, n-a fost nici de data asta nimeni lovit. Gerry, sub protecţia plumbilor lui Pedro şi Colorado, se târî mai departe prin gropile străzii. Ceilalţi doi, ce se aruncaseră la prima împuşcătură la pământ, îl acopereau. Din tencuiala sfărâmicioasă a zidului în spatele căruia s-au adăpostit agresorii şi de pe lângă tocuri, cădeau bucăţi de mortar.

— Să nu-i pierdem, senor! avertiză Pedro şi păstrară focul îndreptat spre fereastră. Peonul se apropie de glaf şi, vârând pistolul în încăpere, trase la nimereală, rotindu-l. În timp ce Colorado pândea atacatorii, Gerry îşi calculă săritura. Zgomotul de şipcă făcută zob dovedea că şeriful era dincolo, în acea casă. Avu timp să vadă o siluetă ieşind prin dreptunghiul luminos al uşii. Individul era rănit de moarte şi căzu în curtea lăsată în pârloagă. Colorado ajunse la el şi văzu cum celălalt scăpase, sărind la vecini, peste un gard pipernicit şi de acolo se pierdu la un ocol, după o şură, apoi parcă reapăru, dar când atinse şi el împrejmuirea, era departe.

La auzul împuşcăturilor, sosiră câţiva localnici, mai toţi păreau că îşi feresc privirile. Multe femei s-au tras de la

porţi, cu ţâncii ascunşi sub fuste.

Pedro încercă să afle ceva de la muribund, urmărit de privirile de nepătruns ale celor prezenţi.

— Cine te plăteşte, câine? Unde dăm de stăpânul tău? Eşti în slujba lui Moreira? Hai, vorbeşte!

Enriquez deschise ochii tulburi, pe lângă gură i se prelingea o şuviţă de sânge. Nu mai avea mult de trăit.

— Amigo, sfârşitul omului este un lucru serios, chiar dacă a fost un ticălos în viaţă! Lasă-l să moară, Pedro! Îndură-se de el cerul! Să nu ne facem păcate.

Ajutorul de şerif încuviinţă din cap, dar îl cotrobăi în buzunare, de unde scoase o hârtie cu câteva însemnări ce dovedeau că lucra la Moreira. Îl lăsară acolo unde căzuse, lângă un oleandru.

— Cine poate spune ceva despre cel care a fugit? se răsti la bărbaţii de faţă Pedro, având ţeava pistolului îndreptată spre ei şi încruntându-se de parcă în momentul următor ar fi tras.

— A sărit peste ostreţ, senor! răspunse pripit un mexican cu un abdomen răsfrânt peste brăcinar şi cu o voce de scapet. Mai bine aprindeţi o lumânare Mariei Madre, că aţi rămas în viaţă şi nu-i mai căutaţi pricină!

Au părăsit locul, încercând să-l ajungă pe fugar. Înainte de plecare, Colorado lăsă, în văzul tuturor, individului cu care vorbise, câteva hârtii în pesos, pentru a se îngriji de rămăşiţele tâlharului.

După o jumătate de ceas erau în faţa „Calandriei”. Jorge intrase la Sanchez. Riscând să se transforme în ţinte vii, au trecut pragul, Pedro rămase în uşă, să-i acopere. În speluncă, aceeaşi atmosferă apăsătoare. Fumul otrăvitor cuprinsese taverna. Multe dintre figurile de faţă nu prevesteau nimic bun. Laredas şi Sanchez păstrau încă vii urmele bătăii, iar cele scrise în gazetă le tăiase pofta să se măsoare cu ei. Mergând cu spatele la uşă şi cu mâinile lipite de plăselele Colturilor, au ieşit la aer curat.

— Multă înghesuială, amigos! vorbi în stradă Colorado. Hai să ne vânturăm prin oraş. Să ne primenim plămânii,

aerul din strungă nu costă nimic. A sosit momentul să trecem la acţiune, amigos!

Toate drumurile duceau la Billy King, dar deocamdată, banditul nu se arăta, nu le făcea această favoare. Trimitea numai slugi plătite să-i lichideze, cărora le frângea gâtul.

— Billy King nu-i prost, şerifule! Îşi sacrifică lacheii!

— Acelaşi stil ca şi în Blue Town, Colorado! Nu-mi place că nu-şi arată nasul, evită o întâlnire pe faţă cu noi.

— Nici mie!

— Simt că pluteşte în aer primejdia, senores! Ochii multora din tavernă prevesteau rău de tot pentru noi!

— Nici noi nu i-am culca în puf, mărturisi Colorado.

— Locul unora va fi în arţar, cu gâtul în ştreang! le prezise Pedro sfârşitul, fără să se înşele deloc.

Intrară în catedrală şi rămaseră în pridvor. În jurul lor, o lume amestecată. Feştilele sfârâiau, iar în cutii din tablă, obolul din pesos zornăia rar. Mirosul fumului, al smirnei şi al tămâiei stăruia pretutindeni. Se găseau în naos. Băncile erau înţesate până la refuz. Din capela Fecioarei, glasuri cuvioase ajungeau până la statuia Mariei Madre cu pruncul, prelingându-se afară şi înălţându-se pe cerul înalt al strungii. Vocea preotului Modesto domina pe celelalte, cuvântul lui se auzea mai des şi singur, ceilalţi răspundeau, cu voci melodioase şi grave.

Texanii au rămas pe loc, să se încredinţeze dacă sunt urmăriţi. Se părea că nu. Aveau spinările ferite de peretele cu mucenici afumaţi. Ceremonia i-a furat, vocile adunate, unduioase, impunătoare îi atraseră. Pedro, lipit de trupul sculptat al lui San Antonio, croi cuvios câteva cruci.

S-au mişcat din acel loc şi ajunseră la o raclă cu rămăşiţele unei mucenice. Osemintele odihneau sub un geam, iar alături se afla cutia cu îndemnul scris citeţ pentru danie. Au lăsat şi ei câte un dolar din argint peste pesos şi, centavos. În jur, femei cu obrajii palizi, ofiliţi, bărbaţi cu oase betege, copii târându-şi câte-un picior ascultau smeriţi.

Procesiunea, înşiruită într-o anumită ordine, ca o apă

curgătoare, lină şi sub oblăduitoarea lumină a feştilelor, pătrunse în piaţă. Înaintea tuturor, un individ nu prea înalt de stat, cu o figură de alcoolic, târa o cruce sub care se ghemuise. Cei din procesiune îl urmau ca pe vechiul Christ, aruncând după el ignami putrezi, pătlăgele şi fructe viermuite. Fără să-i pese, el înainta spre o măgură pietroasă, unde urma să fie, simbolic, crucificat…

Era într-o vineri, mulţimea se prelingea supusă, ascultătoare, în acel segment de fluviu hipnotic, părea acum o lavă curgând – împotriva firii, în sus, pe pantă, urmând individul deocheat căruia i se aşezase pe cap o coroană cu flori de ciulini şi care semăna leit cu Jorge, angajat probabil să câştige câţiva pesos.

Au intrat la „Bâtlanul Albastru”. Gomez cunoştea întâmplările şi băură împreună ascultând melodia pianistului ce nu era alta decât Măcelul, cântecul de răzbunare mexican, care acum îi îndemna pe ei la revanşă…

Capitolul XI – ÎMPĂRŢITORUL DE DREPTATE

Se însera. Lumina fanarului se strecura în odaie tulbure, sărăcăcioasă. Texanii se găseau la Gerry şi rumegau planul de luptă cu Billy King. Întorcându-l pe toate părţile, au cernut primejdiile, iar la urmă le-au rămas şansele de izbândă. Ştiau că orice risc îi poate costa viaţa.

— Scorpionului să-i zdrobeşti coada cu acul în ea! De apucă să te împungă, îţi întinde peste obraz ştergarul de moarte, senores!

— Ştim o groază de întâmplări despre duşman, Pedro!

Puseră în discuţie mai multe modalităţi de capturare a banditului, dar o singură idee îi atrăgea ca Fata Morgana: Să-l captureze pe Billy King.

— Întunericul ne va ajuta, spuse Colorado.

— Nu-mi surâde să mă împăneze cu plumbi, prietene!

— Eu am jurat, când mi-aţi dat steaua s-o port, să vă urmez, oriunde este nevoie, senores! adăugă Pedro.

Prima gardă pe coridorul unde dădeau odăile hanului i-a căzut lui Colorado. S-au odihnit pe rând, să prindă puteri. Micul dejun l-au servit cu Gomez.

Colorado ceru hangiului să le prezinte datoriile la zi. Dorinţa oaspetelui l-a lovit pe hangiu ca un duş rece. Ştia că va veni clipa aceasta, dar nu bănuia să sosească atât de curând. Subit, figura lui veselă se întristă.

— Îl părăsiţi pe bietul Gomez! Trăiesc o zi neagră!

— Treburile ne mână, jupâne!

— Toată noaptea mi-au trecut prin palme pui gălbiori de găină. Visul ăsta îmi vesteşte bani! Şi voi zburaţi peste Sierra! Asta înseamnă că o să aveţi succes în misiunea voastră, iar mie o să-mi lăsaţi pesos! Să destupăm gâtul la o sticlă de porto pentru asta!

— Nu-i timp, jupâne Gomez! Am întins pânzele corăbiei!

— Cum vă este voia! Greu să ştiu ce gândiţi. Sunteţi la fel de ascunşi ca noi, mexicanii. Eu i-am mulţumit lui Amarildo că v-a trimis la mine şi cât m-aţi mai fiert până v-aţi hotărât să rămâneţi la hanul meu! În catastif v-am trecut cu nume false. Dar Gomez tace ca piatra!

— Bine spus! Amarildo este tartorele hangiilor, dar nici cu vărul lui din Chaparros nu mi-e ruşine! Te vom vorbi de bine peste Rio Grande, să te năpădească muşteriii! Vei agonisi un sipet de galbeni! îl ferici, într-un moment când masa era pe sfârşite.

Băutura aburi paharele din faţa hangiului trist. Sorbiră fără chef, fiecare cu gândul său. Erau la a treia sticlă de porto.

— Aveţi grijă de voi, băieţi! le vorbi afectuos. În ţara mea aţi întâlnit destule piedici. Mexicanii nu-s ca ceilalţi. Ei se închid în faţa străinilor. Se acoperă cu spinii măceşului. Greu lasă mexicanul omul de alt neam să-i ajungă la suflet. Rar zicem tot ce ni se adună în suflet. Nu ne descărcăm inima fată de nimeni şi fugim din ochii celor tari, să nu-i mâniem. Când tăcem, lăsăm să se înţeleagă ce nu ne convine. Suntem ca plantele podişului. Dacă n-avem, nu mâncăm, ştim să răbdăm până când cerul picură apă şi ne hrănim din cât ne-a dat el. Aşa suntem noi. Dar să lăsăm asta! Uite că m-am spovedit vouă, la nişte străini şi mi-am vândut sufletul.

L-au părăsit pe Gomez cu ultima sticlă abia începută. Achitaseră toate datoriile. Hangiul era în culmea fericirii.

Câteva minute mai târziu, trăgeau caii de căpestre prin piaţa plină de strigătele precupeţilor. Izbutind să se strecoare printre cumpărători, au ajuns pe un drum de căruţe. Cotigi gemând de mărfuri opreau într-un ocol, unde sub coviltire, pe tirizii ori pe cântare cu arc, se drămuiau darurile pământului. Într-o margine, un negustor abia se zărea dintre tot felul de rogojini şi o sumedenie de sombrerouri în toate culorile şi mărimile.

Texanii, înveşmântaţi în haine obişnuite ale localnicilor, nu puteau fi deosebiţi de mexicani. Gerry, prins de soarele

darnic al podişului, arăta la fel de oacheş ca Pedro. Purtau pălării cu boruri largi, cămăşi petrecute peste pantalonii din pânză, câte un sarape sărăcăcios pe spate, pentru a-şi feri de priviri pistoalele şi sandale în picioare. Au ajuns în apropierea speluncii lui Sanchez. În faţa intrării scârţâia o flaşnetă. Un perus rămăsese enigmatic pe poliţa caterincii. Nu-şi încerca nici un localnic planeta. Din tavernă, se auzea un cadril monoton, continuu.

Priponiră caii de un ciolpan lăturalnic. Gerry şi Colorado s-au amestecat printre trecători, iar Pedro intră în locantă, cu sombreroul pleoştit pe frunte, nebărbierit, năclăit de praf, mestecând alene tutun. Comandă o tegrita şi ocupă un scaun la o masă cu încă doi aborigeni. Ca din întâmplare, se nimeri lângă şeful de echipă, trimisul minei. Mai veni un individ şi luă loc tot lângă ei. Noul sosit ceru o băutură verde ca frunza de mentă.

Veni patronul speluncii, Pedro se ridică şi merse la bar, iar Sanchez se întinse la taclale cu necunoscutul, îşi făcură socoteli, iar ajutorul de şerif văzu un pachet de bani cum trece de la „miner” la Sanchez. Discuţia dintre ei lâncezea, numele lui „el jefe” îl rostiră de câteva ori.

Pedro plăti şi părăsi taverna, urmat la puţin de vechil. Plecară pe urmele lui şi îl văzură cum îşi strunea calul spre târg. Gerry se ţinu ca o umbră de el, la o distantă de câţiva yarzi. La aceeaşi depărtare venea Colorado şi la urmă Pedro, trăgând de căpestre catârii închiriaţi. Constatară că omul lui Billy King duce cu el în coburele şeii un mic arsenal: o carabină, două pistoale şi un cuţit enorm.

La şirul de stănoage ale pieţei, misitul îşi legă calul. Trase apoi după el catârul cu şaua de povară şi începu să cumpere, fără să se tocmească. Dădea peste tot preţul cerut. O dată se burzului şi duse mâna la sarape. Plătea dintr-o taşcă cu pesos în metal şi hârtie. Cumpăra felurite obiecte, vârfuindu-le pe samar. Pedro intră în vorbă cu un negustor şi-l convinse să-i schimbe bani mărunţi cu o hârtie primită de la vechil. În faţa unui cârciumar, a zăbovit multişor şi tocmi tescovină, vin şi ţuică din agave. Gustase pe rând din băuturi şi se trăsnise zdravăn.

Ieşiră din Chaparros. Ca să nu bată la ochi, lăsară o bucată de drum convenabilă între ei şi vechil.

Cei trei texani străbătură o adâncitură alungită călărind peste două ore în mersul potolit al calului. Ieşiră din defileu şi atinseră o răscruce de drumuri. Unul suia pe un platou acoperit de o păşune, iar la capătul ei se desenau coaste leneşe de munţi zimţate de pini. Într-o parte mai ridicată a solului se profila hacienda. Până acolo, ducea o fostă potecă de bivoli.

Urmăritul se simţea în siguranţă, băutura îi dăduse o stare de totală nepăsare.

Ferma se apropia. Gerry se opri, din prevedere, în dosul unei tulpini vânjoase. Curând, veniră şi ceilalţi doi. Trebuia să hotărască ce au de făcut mai departe.

— Îl ducem până la bârlog, senores! Trage vârtos din tescovină! Am luat o hârtie, aşa cum ne-a fost înţelegerea, s-o purecaţi. Din cât mă pricep, pare să fie măsluită. Este una dintre cele aduse din Blue Town!

— O să vedem asta mai târziu, Pedro! Să-l lăsăm să cotească zidul!

— Dacă sunteţi în pericol, vă sar în ajutor.

— Iar dacă tu simţi ceva în neregulă, dai alarma!

Fiind înţeleşi, căutară un loc de unde puteau privi peste zidul fermei în curtea mare, pătrăţoasă. Lăsară caii în grija lui Pedro. S-au deplasat apoi cu iuţeală şi s-au căţărat într-un pom. Ce li se înfăţişa le trezi interesul.

— Drace, din gospodăria aceasta, don Laudetta şi-a făcut o redută! Amigo, avem mare noroc că n-au postat oameni de pază pe zid. Ar fi putut să ne împroaşte cu gloanţe când ar fi dat cu ochii de noi.

— Este momentul să mai avem şi noi puţin noroc, după toate ghinioanele ce ne-au urmărit de când am trecut Rio Grande!

— Cu atâta băutură adusă de vechil, ăştia au să doarmă la noapte neîntorşi! Cred că erau însetaţi ca bureţii. Priveşte!

— Nu par prea mulţi, Colorado!

— Să nu ne grăbim, şerif! Am numărat cinci, unul şi unul!

Dincolo, peste zidul din adobe, ridicat dintr-un fel de cărămizi din pământ ars la soare, cât măsurai cu privirile se întindea o curte în formă de careu, destul de largă. Gardul avea creneluri pe creste şi era supus ruinei. Din loc în loc, zidul se năruia, arăta jalnic, la fel ca şi casa propriu-zisă, atinsă de paragină. Căutând să afle pe unde se poate pătrunde în locuinţă, zăriră două uşi. Pe veranda lungă cât ţinea clădirea, suiau trei trepte, iar de acolo, se deschideau intrările. Rămânea ca numai la faţa locului să afle mai multe despre bârlog.

La o distanţă bunişoară, văzură un grajd din bârne şi mai departe, un om de la fermă aşeza fânul cu furca. Sub un şopron, aşteptau, gata de drum, caii înşeuaţi. Îi numărară. Erau cu doi mai mulţi decât cei plecaţi de la Sanchez. Din magazie răzbăteau glasuri şi râsete de oameni chercheliţi. Tot acolo zăbovea diligenţa lui Moreira. Individul cu faţa de bufniţă era în zor, trebăluia pe lângă angajaţi, descărca samarele. Mac şi Gunn, înhăimuraţi în trenţe de bouari, ieşiră grăbiţi din casă, luară câte-o damigeană şi mai multe tigve cu rachiu şi se întoarseră. La prima treaptă apăru Willy, la fel cum îl ştiau din Blue Town, cu obrazul lingav, cu un zâmbet de om satisfăcut. Schimbând câteva vorbe cu vechilul, judecătorul se însenină subit. Venise udătura lui preferată: tescovina.

— Pe toţi dracii! Să n-o mai lungim! Dacă n-ai fi lângă mine, aş zice că am orbul găinilor.

— Drumurile par că se limpezesc, prietene!

— Uşurel! Nu zice hop, până nu treci puntea!

— Ferit bârlog şi-au ales fârtaţii! O adevărată redută!

— Aici s-a întâlnit Parras cu Billy King, Gerry.

— Ai putea spune de ce nu ne-au făcut de petrecanie?

— Le vom afla pe toate, dar fiecare la rândul său! A sosit momentul să părăsim copacul! îl sfătui Colorado.

Cu aceleaşi precauţii, ferindu-se de niscaiva iscoade nevăzute, au ajuns la Pedro. L-au găsit cântând dintr-o aşchie de lemn.

Se aflau toţi trei călări lângă copac. Cerul era înnourat, se zărea greu la câţiva paşi. Printr-o spărtură croită în nori, apăru luna. Poliţiştii reveniră la hacienda.

Prevăzători, călăreţii erau atenţi la propriile lor zgomote, dar şi la cele ale pădurii, apoi, subit, totul parcă înlemni în petele somnoroase ale vegetaţiei…

Trecură de portalul luminat slab, după ce-au lăsat caii în afara zidului, în grija lui Pedro, ce asigura retragerea. După două ore de la momentul despărţirii, ajutorul de şerif urma să intre în acţiune ori să le sară într-ajutor, dacă vor da semnalul. Colorado şi Gerry s-au furişat cu infinite precauţiuni. Porni mai întâi şeriful. Colorado rămase să-i acopere câţiva zeci de paşi. Acum se aflau împreună. N-au simţit prezenţa vreunui tâlhar pus de pază.

— Oamenii de veghe dorm!

— Mi-ar plăcea să fie aşa, dar poate suntem în negura ţevilor! Oricum te sfătuiesc şi pe tine să fii cu ochii mari deschişi.

Mai făcură câţiva paşi şi păstrând în mâini pistoalele au ajuns pe treptele unde începea veranda. Zidul jupuit îi aştepta. Totul se odihnea, numai broaştele se ciorovăiau într-o apă strânsă într-o adâncitură. Se sfătuiră din nou la picioarele scării, neştiind dincolo, în spatele uşii, ce primejdii îi pândeau.

— Rămâi pe loc, şerifule! Intervii numai la nevoie!

Colorado chibzui că timpul era prea preţios să-l irosească parlamentând. Şeriful din Blue Town nu părea dispus să capituleze!

— Pistolul, atunci, numai în caz de nevoie, amigo!

— A fost limpede sfatul! Intrăm în viespar?

Ţipătul unei bufniţe şi orăcăitul de brotăcei au fost acoperite de înjurături. Foşniră paie şi o namilă de om se lăsă mahmură pe scări. Împleticindu-se ajunse la ciutură, îşi băgă capul neţesălat în apă, se ridică mormăind şi urcă la loc scara. De centură i se legănau două tunuleţe. Omul îşi căuta culcuşul, apoi zgomotele se pierdură în oceanul de ierburi. Mai departe, se auzeau ţârâituri de greieri într-un

cor alcătuit fără cusur. Au rămas tăcuţi, pândind orice mişcare, lipiţi de zidul rece al verandei. Ascultară. De această dată, chiar vechilul urmărit de ei se apropie de pereţii pătulului şi coborî. Ameţit de somn, trase o sticlă legată cu sfoară din puţ, urcă cu ea, golind-o pe drum şi se trânti în bârlogul de fân, canonindu-se să aprindă amnarul, dar nu izbuti.

— Pornim, amigo! Aşa poate să treacă toată noaptea!

— E limpede, Colorado! Ce-ar fi tremurat de plăcere bunicul meu Archie să fie cu noi! El s-a răfuit numai cu indienii!

Se găseau într-un fel de vestibul, unde se loviră de harnaşamente, de nişte damigene mirosind a petrol şi a alcool, de saci cu porumb şi cartofi, lăzi cu conserve, troace.

Trecură prin câteva încăperi goale ori pline cu catrafuse. Apăsară pe o clanţă şi avură noroc. Intrară într-o cameră dominată de semiîntuneric, în care persista un miros acru de beţiv.

Colorado se împiedică de un hamac şi de marginile noduroase ale unui scrin. Când se obişnui cu lumina săracă, deosebi masa încărcată cu sticle şi pistoalele unui individ adormit ce părea dus de pe lume. Hainele aruncate în dezordine i se încurcau în picioare. Identifică: centura, cartuşiera, o cămaşă. Plastronul şi ghetrele de dricar i-au întărit convingerea că era Willy Simson.

Păstră Coltul în mână şi-l zgâlţâi. Judecătorul mârâi, înjură vizitatorul nocturn, pomeni numele unei femei şi adormi iar.

— Sus, judecătorule! îl scutură puternic, fără milă.

Fostul „împărţitor de dreptate” din Blue Town bolborosi ceva, scăpă o înjurătură, apoi se întoarse cu faţa la perete. Poliţaiul aprinse opaiţul găsit la îndemână, Gerry veni la faţa locului, îşi aşeză lumina sub bărbie, astfel ca razele să formeze umbre. Cine l-ar fi privit ar fi zis că este strigoi. Primind botezul unei căni cu apă, Willy înjură. Credea că Allison face şotii. O mână puternică apăsată pe gură îi tăie respiraţia, apoi fu aproape smuls din hamac şi înfipt în

picioare. Willy se dezmeticea greu, plutea între somn şi trezie, avea ochii tulburi şi obrazul ca de humă.

— Te pregăteşti de drum, Willy! Fără maimuţăreli!

— Găinarilor, aici veniţi voi să vă pricopsiţi? De se scoală Gunn, vă sparge capul cu gloanţe. Hai, luaţi-vă valea!

— Nu mai bate câmpii, Willy! Ne luăm tălpăşiţa împreună.

Willy pricepu vag că ceva nu e în ordine. Totul părea un vis rău. Nu era All şi noii-veniţi nu aduceau a borfaşi. Îi era somn, ar fi vrut să fie lăsat în pace. Aproape ţipă.

— Îmi încercaţi rău răbdarea! Vorbim mâine, la lumină.

— Îmbracă-te repejor, Willy Simson! Irosim timpul!

Acestuia i se învârtejeau gândurile în cap, nu pricepea încă cine e vizitatorul nocturn. Începuse să se îmbrace, frecându-şi favoriţii zburliţi. Hainele şi le alegea anapoda.

— Mergem să-i predăm lui Stirky arhiva judecătoriei din Blue Town! Mişcă-te mai repejor, altfel schimb foaia, Willy!

— Mă tem că ţi-ai greşit omul, înciudatule! Vorbeşti o limbă pe care n-o înţeleg. Spune-mi că eşti lefter de parale şi-o aranjăm, copilul meu! Îţi dau bani de te pricopseşti! Îţi vând şi pe gratis câteva ponturi!

— Nu-ţi e bine, Willy? Dă-i înainte cu înveşmântatul, altfel te salt în şa pe jumătate gol. Ia-ţi şi pincenez-ul!

Willy se dezmeticea. O umbră de teamă îşi făcu loc pe obrazul său certat cu briciul. Îl văzu şi pe tovarăşul vizitatorului nocturn şi înţelese totul. Cozondracii şi-i petrecu greu, plastronul rufos sărea din nasturi. O mâncărime afurisită îi furnica chelia.

— Sunteţi doi mamoni! Vreţi să mă aerisiţi, hai? Mă faceţi să cred că sunteţi strigoi?

— Drac şi strigoi eşti tu, Willy! Ar fi fost mai nimerit să te tai când dormeai, dar nu-mi încarc conştiinţa cu tine! Hai în şa! Gata, plecăm! Destinaţia, Blue Town!

— Pentru cine lucrezi, măi, băieţaş? îşi îndulci brusc vocea Willy. Câteva sutare, bani gheaţă, or să-ţi înmoaie răutatea!

— Aşa de puţin ai în pungă?

— Cinci sute bătuţi pe muchie cântăresc bine pe podiş!

— Ai preţ mai bun, Willy!

— Să zicem zece mii, urcă brusc Willy. Dolari în hârtie!

— Face mai mult pielea ta! Mă gândeam la cincizeci de mii!

Willy zări luciul cuţitului din mâna lui Gerry. Obrazul său de drac rămase mai departe înlemnit. Judecătorul avea oroare să fie tăiat, nu putea suferi să vadă sânge, mai ales pe al său, iar evenimentele, după cum evoluau, cam într-acolo se îndreptau.

— Văd că ţi-ai pierdut glasul. Scoate banii, Willy!

— Mâine în zori ridici cincizeci de mii, copilul meu!

— Până atunci, devii stârv pentru vulturi, Willy!

— Sub masă este un chepeng! vorbi Willy gâlgâit. Nu-s banii mei şi el jefe mă jupoaie dacă-l divulg!

— Adu-i şi numără-i lângă opaiţ! Dar repejor, Willy!

Judecătorul împletici cuvinte neclare, apucă o valiză înţesată cu bani, dar Colorado sări în ascunzătoare la timp, să-i smulgă din mână pistolul luat de sub trapă. Trase afară de acolo câţiva săculeţi ticsiţi cu monedă şi alţii cu hârtii de bancă. La lumina opaiţului, desfăcu baierele şi evaluă din ochi ce capturase. Întreaga agoniseală a celor din Texas, adusă aici, de Moreira. Alţi doi saci plini cu pachete de bancnote mexicane fabricate în Grota Şacalului au fost traşi afară. Willy asudase, se văita pe lângă ei.

— Mă nenoroceşti, băieţică! El jefe mă va curăţa. L-am ruinat! Aici este tot ce-a şterpelit într-o viaţă! Mă împuşcă!

— Treci la masă şi scrie-i o epistolă lui Billy King! Faci o plimbare cu Gerry Mulligan şi cu Steve Sharkey, cunoscuţi de tine în Blue Town!

Fostul jude a înţeles că pierduse partida. Între timp îşi aminti cine sunt agresivii lui vizitatori, dar se prefăcu că-i uitase. Colorado îl ridică ca pe un sac dezumflat şi-l aşeză într-un scaun, punându-i pana în mână după ce o muiase în cerneală şi-o probase să nu păteze hârtia.

— Să începem, Willy! Tu ascultă, vorbesc numai eu. Citi apoi urmele cernelii umede, lucind în licărul opaiţului: *„Moreira, nu pot să-ţi povestesc pe larg ce mi-a venit, aşa,*

odată, să mă retrag din afacere. Ţie lucrurile îţi merg din plin. Nu pierzi cine ştie ce, dacă trag pe dreapta. N-am pretenţii în afara celor 50.000 luaţi. Restul i-am lăsat la locul ştiut. Unde merg acum, cumpăr ştiubeie şi cresc albine. Nu râde, este o năzbâtie de-a mea! Fiecare dintre noi are câte-o patimă. Iau drumul Braziliei. Poate îmi reiau mai târziu meseria. Să văd mai întâi cum bat pe acolo vânturile. Să te potoleşti şi tu. Mă şi însor, că-mi trece vremea.

Willy Simson.

P. S. Să nu încerci să-mi iei urma, n-ai să mă găseşti!

Tot Willy.”

— Un plic, Willy şi trece-i adresa! În câteva zile află vestea!

Willy însăilă cu mâna moale locul unde se ascundea Moreira. „Mina San Felipe – Canionul Negru”. Apoi presără cenuşă pe scrisul umed şi pe adresa ce licărea.

— Prea bine, Willy! Saltă-te de la masă. Pune mâna şi tu la cărat şi gândeşte-te la un apărător bun pentru proces! Mergi cu noi în Texas! Şi un lucru să ştii: Nu e musai să ajungi viu acolo! Este clar?

— Te îmbeţi cu apă trezită, copoiule! Nu treci cu mine Rio Grande! Ai să vezi că Billy King te va reduce la tăcere!

— Te lauzi, Willy! Unde-s acum Gunn şi Mac? Mi-e dor de ei! De Mac m-am despărţit nu de mult, într-un mărfar! Puteam afla de atunci pe unde aveţi bârlogul, dar n-am voit să vă stric surpriza!

— Dacă-ţi dă mâna, intră dincolo. Dar de la Gunn n-ai să ieşi întreg, ţi se înfundă cu el!

— Îţi uşurezi şederea după gratii, Willy Simson! îl povăţui Gerry. Cooperarea cu noi ai început-o bine.

Fostul jude se trezise de-a binelea. Colorado îl lăsă în paza şerifului, trecu în altă încăpere, din care exala un miros acru şi ajunse lângă un hamac. Gunn dormea greu, căzuse într-un fel de comă a alcoolicilor. Un duşman de-al său ar fi putut uşor să-i vină de petrecanie.

Nereuşind să-l trezească, îl stropi cu apă şi abia izbuti să-

l ridice în capul oaselor. Gunn bolborosi ceva, înjură, se frecă la ochi, căscă şi iar înjură.

— Fără gălăgie, Gunn! În caz contrariu, eşti un om mort!

Banditul îşi scutură capul greu. Deşi mahmur, a înţeles că în faţa lui se găsea Colorado. Ultima oară îl văzuse legat în Grota Şacalului. La lumina slabă a opaiţului, pe faţa sa nu i s-a putut citi mirarea. Ştia că poliţaiul trecuse în Mexic, că fusese închis de Parras, că evadase, aflase şi de întâlnirea din tren cu Mac. Moartea lor fusese sorocită de Billy King. Enriquez şi Jorge primiseră misiunea să-i lichideze. Atentatul eşuase, dar plănuiseră să incendieze „Bâtlanul”, iar pe ei trei să-i împuşte. În dimineaţa zilei ce venea urma să se strângă la haciendă peste douăzeci de oameni aleşi pe sprânceană. Parras hotărâse să ia din închisoare aproape toţi poliţiştii la o poteră în ţinut.

— De unde ai răsărit, nenicule? Nu-mi erai astăzi hărăzit?

— Mă priveşte, Gunn! N-am venit să-ţi ţin o predică!

— Eşti sticlete texan, nu evanghelistul Marcu! La Willy ai fost?

— S-a prefăcut că nu mă ştie. Prietenul tău s-a ramolit. Tu pare c-o duci bine cu memoria!

Gunn icni, apoi râse fals. Prima surpriză trecuse. Ochii şi-i rotea după armă.

— Poate ai zbârcit adresa? N-avem ce discuta amândoi! Stai de vorbă cu Willy! El răspunde de mine. Să vadă ce spune legea! A fost jude şi le ştie mai bine!

— Pregăteşte-te de drum, Gunn! Dar scoală-te uşurel, cu mâinile pe cap! se dădu îndărăt Colorado, ţintuindu-l cu pistolul.

— Nu mă dumiresc cum o s-o scoţi basma curată până la urmă cu noi! rânji Gunn.

— Îţi faci socoteli greşite, băiete! Nu ţin să vă car vii peste fluviu! Aşa că, închide gura!

— Ai rătăcit drumurile, nenişorule, îi vorbi în zeflemea. Mă ştiu curat ca un prunc, copoiule! Poate cauţi pe altul?

— Eşti înglodat în păcate! Achită-ţi poliţa faţă de rancherii din Blue Town, apoi te poţi face vicar, Gunn! Hai mai repejor, că avem mult până în Texas!

— Nu mă scoţi, să mă tai! Mă ţin de ciochina lui el jefe, că omu-i tare în Mexic! Nu-i înnozi tu, copoiule, ştreangul în Chihuahua!

— Mişcă, Gunn! Şi lasă fasoanele!

— Ascultă aici. Îţi dau jumătate din tot avutul nostru, dacă pleci fără noi!

— Îţi complici situaţia şi cu tentativa asta de mită! Spune-mi, All, Mac, Billy King sunt la mină? Dacă eşti cinstit în răspunsuri, îţi reduci din anii de temniţă! Dă-i drumul!

— Asta te frige! Nu-i cunosc, copoiule! De când sunt în Mexic n-am călcat nici un text de lege.

— Te pârăsc lui Billy King că nu-l mai recunoşti ca şef, Gunn!

— Nu ne-am mai văzut obrazurile de-un car de timp! Stau aici cu Willy şi aşteptăm ploaia, să putem săpa pământul. Muncă paşnică, copoiule! Ce vrei, m-am dat pe brazdă!

Neclintirea poliţaiului îi turnase jeratic în suflet. Înţelegea că se spulberă unica lui şansă de a-l mitui.

— Îmi pare rău, Gunn! Am fi putut coopera!

— Billy King călătoreşte mult cu diligenţa! Are treabă la mină, vinde la cei în drept argintul, cu acte. El are banii! Vezi că sunt cinstit? Eu sunt slugă, şerifule! Şi uite că nu plouă şi lâncezim cu sămânţa în saci. O scot s-o vadă soarele. Dacă vrei, mâine te uiţi şi tu, să înveţi. Poate laşi pistolul şi te apuci de arat!

— Destule minciuni, Gunn! Mergem împreună la San Felipe, să-i facem o vizită lui Billy King, vorbi agale Colorado.

— Îţi vâri pietricele în cizmă, copoiule! Mai bine spune superiorilor tăi c-am mierlit-o, n-are să se facă gaură-n cer!

— Chiar aşa, Gunn?! Şi, neaşteptat, îl smuci de piept, întorcându-l cu faţa la perete, cu mâinile amândouă pe zid. Apoi, fără să-l lase să-şi iasă din năuceală, îi răsuci braţele atât de violent, încât Gunn, uluit, s-a trezit în cătuşe.

— Eşti copoi federal de clasă, şerife! Dar tot n-ai să ieşi cu mine din Mexic! Fac prinsoare!

— Vorbeşti cam mult, Gunn! Şi bagă în cap un sfat! Să nu-mi faci pe drum fasoane, că te dau pe mâna lui Pedro. Ajutorul de şerif nu prea se poartă cu mănuşi!

— Billy King îţi va fi naş, Colorado! Aici îţi vor putrezi oasele!

— Urma alege! Acum, ieşim afară. Dacă faci hărmălaie, rămâi aici, la ţară, cu palmele încrucişate pe piept!

— Te dai grozav, şerifule!

— Haide, Gunn! Destulă flecăreală!

Au ajuns în curtea slab luminată, însoţind prizonierii cărora le puseseră căluşuri, să se asigure că nu vor alarma pe ceilalţi. Era linişte peste tot. Nici urmă de Pedro. În corral, dormitau caii legaţi de ostreţe. Ajutorul de şerif se arătă curând, venea spre ei ducând bidiviii de frâie şi ţinând în mână Coltul său greu.

Plecară în tăcere. Paznicii lui Billy King se părea că dorm fără griji, puteai tăia pe ei buture de sicomor. Misterul îi intrigase. Gerry n-a putut răbda să nu-l descoasă pe ajutor.

— Te cunosc ca pe buzunar, prietene! N-ai ţinut însă caii strânşi de boturi, să nu fornăie. Ieri mişunau pe aici o droaie de mutre suspecte.

— Pedro n-a stat cu braţele încrucişate! Până mâine dimineaţă, gospodăria doarme-n pace, senor!

— Ai devenit misterios, de când eşti ajutor! interveni şi Colorado.

— Paznicii ne puneau în pericol! Nu-i aşa?

— Ne puteau lichida! recunoscu Gerry.

— Acum dorm ca pruncii de sân în copaie! I-am legat cobză!

— Ai făcut treabă bună, Pedro! conchise Colorado.

— Ai ajuns şi tu mare poliţist, bolborosi pe lângă căluş Gunn.

Bandiţii au fost ridicaţi pe cai şi legaţi de şei. Frâiele le păstra Gerry, ce conducea convoiul. Primul călărea Colorado, iar plutonul îl încheia ajutorul de şerif. După ce s-a sfătuit cu Colorado, Gerry le dădu jos căluşurile.

— Te-ai lăsat prins în arcan, ca un mocofan, Willy! se arătă înveninat Gunn. N-ai făcut gălăgie, te-au pus cu botul

pe labe!

— Ce puteam zice când am avut cuţitul la gât? Şi la mine au fost doi. Pe tine un singur copoi te-a scos din circulaţie! Suntem pe podiş mexican, Gunn! Eu nu disper cât timp Billy stă ţeapăn în şa! Într-o zi, două, schimbăm rolurile! Iar eşti pripit, Gunn! Am pierdut o luptă, dar războiul cu texanii continuă!

Trecuseră mai bine de trei ceasuri de când o porniseră la trap moderat prin locuri cunoscute. Gunn şi Willy înţepeniseră în şei. Judecătorul se plângea că n-a mai călărit de mult şi că a făcut rosături.

Au ajuns la „Bâtlanul Albastru”. În local l-au găsit pe Gomez moţăind pe tejghea. Lumina sticlelor de lampă cu gâturile afumate era mioapă, fitilurile căzuseră ori le micşorase hangiul. Pianistul dădea impresia că-i aşteptase şi el, dar sforăia răsturnat peste capacul pianinei, iar sconcsul se înfoie sub scaun, rotunjindu-şi trupul.

Capitolul XII – RĂZBUNAREA

Desenul bizar al crengilor de oleandru apărut pe tavan îşi dădea duhul odată cu stingerea fanarului din dreptul ferestrei. Lampagiul acţionase mecanismul şi sugrumase lumina în sita scofâlcită a becului, aducând subit în odaie astrul nopţii, ce-şi întinsese peste strungă pânzele-i argintii.

Curând, de sub cuta orizontului mijiră zorile. Sculaţi mai din timp, poliţiştii izbutiră să-şi pregătească caii de drum. În faţa hanului începuse forfota. Treceau căruţe rare şi femei ducând pe oblanice carafe îngreunate, într-un mers nevoit legănat, impus de cumpănirea poverilor.

La despărţire Gomez i-a îmbrăţişat de câteva ori, gest cu care texanii nu erau obişnuiţi. Mexicanul căuta să se arate tare. Colorado dărui fiecărui copil al negustorului câte-un dolar din argint.

Plecară, cu Gunn şi Willy şi cu un catâr cumpărat de la hangiu, pe care încărcase banii şi hrana de drum, îndreptându-se spre ieşirea din oraş. Gomez alerga după ei, îşi aduse aminte că mai avea o epistolă pentru Amarildo, scrisă de Matehuela.

— Asta ne mai lipsea, amigo! Se ţine de noi ca scaiul de oaie!

— Am rămas tot un suflet slab, senor! Îmi vine greu să mă despart de voi. Să-i daţi scrisoarea neveste-mi, lui Amarildo! I-am scris că afacerile îmi merg prost.

— Te porţi ca un gene-plânge, jupâne! În afaceri eşti însă dur! Cum ajungem, îţi trimitem veşti.

— Nu mai zăboviţi în Mexic, senores! Treceţi iute Rio Bravo! – încetini vocea.

— Îţi vom urma sfatul, amigo! Acum, adios!

— Mă bate gândul să trec în Texas. Găsiţi-mi un vad norocos! Nemetul meu este întins la voi, să fie aproape de Blue Town, să nu mă depărtez rău de Amarildo! Acum,

rămâi sănătos, senor Colorado!

— Te lăsăm în grija lui San Antonio! Aşteptăm să ne revedem!

— Când mai veniţi, vă pregătesc raţă umplută cu năhut! Iar pe cine ştiu eu – îi arătă pe prizonieri – să-i atârnaţi la zvântat! Drum bun, domnii mei generoşi cu Gomez din Chaparros!

Hangiul se vedea mic din ce în ce mai mic. Caii alergau într-un trap iuţit. Se luminase de ziuă şi ocoliră înadins gara, pentru a se feri de oamenii lui Parras.

Ieşiră din oraş. Soarele lumina valea umbrită de plopi. Colorado era frământat de un gând care nu-l lăsa să admire peisajul ce se descoperea la fiecare pas.

— Vestea c-am plecat ajunge lesne la Parras, iar Billy King nu se va lua, mai mult ca sigur, după scrisoarea lăsată de Willy!

— Vom vedea, Colorado! răspunse laconic Gerry Mulligan.

Lăsară mult în urmă oraşul, Willy încălecase un cal nărăvit, şaua lui era model vechi. Nu se prea împăca cu mersul călare. Căldura creştea şi simţeau că se coc în costumele de cowboy. Prizonierii vorbeau între ei şi lăsau impresia că au ceva de împărţit.

— Smolitule, voiam şi noi să ne dăm pe brazdă. Să tragem la mal! Vezi cine nu ne lasă să ne facem de treabă? Poliţia, Gunn!

— Să treacă de la tine, Willy! Scap eu de obrinteala asta şi te iau asociat. Ne facem mai întâi bouari. Ce viaţă va fi pe noi!

Zăduful se instalase trainic peste fâşia de pământ calcinată presărată cu ridicături pietroase şi ierburi rare, din care şerpii deşertului scoteau capetele. Tarantulele se pitulau în locuri umbroase, iar deasupra se roteau, maronii şi hămesiţi, vulturii caracara, aşteptând să moară vreun animal al podişului.

Plecaseră de două zile din Chaparros şi tăiau un ţinut

neînduplecat, pârjolit de clima toridă. Apa se împuţinase în burdufuri. Socotiseră porţii egale la toţi şi o cantitate destul de mică pentru cai. Cât cuprindeai cu privirea, un pământ roşu argilos, lihnit de apă, întrerupt rareori de o vegetaţie anemică. Oaze sărăcăcioase de cactuşi presărau podişul. După multe ore de mers, apăru o apă curgătoare puţin adâncă şi nu prea sălcie la gust, ce la o depărtare de câţiva kilometri se vărsa într-un lac. Descălecară. Caii erau osteniţi, deşi au mers şi pe jos să-i odihnească. Călăriseră şi noaptea, pentru a înainta mai repede, ziua adăpostindu-se în locuri umbrite, să suporte mai uşor lipsa apei. Lângă râu îşi ridicară tabără. Prin apropierea locului de popas văzuseră nişte reptile mari ce aveau carnea bună de mâncat. Lăsară caii să pască şi să se adape în voie. După puţină căutare, Pedro a dibuit în locuri de clocit o duzină de ouă de mărimea celor de bibilică. Carnea şopârlelor friptă la foc înteţit, le-a furnizat o masă suculentă. Ca gazde bune şi-au servit şi prizonierii, aşa cum scria în regulament.

— Zici că-i pulpă de berbec! trase o gură de apă Gerry.

— Sau chiar de pasăre crescută în ogradă, îşi şterse unsoarea cu dosul palmei Pedro. Nici curcanul nu-i aşa fraged! În fiecare zi aş mânca fără să mă satur vreodată.

Plecară după consumarea prânzului oferit de Pedro. Willy şi Gunn abia au fost convinşi să urce în şei. Prin ţinutul acesta dezolant au călărit toată noaptea şi o parte din ziua următoare.

Tăiau din nou o fâşie de deşert şi urma curând să se înnopteze. Caii îşi plecau boturile după fire spinoase de iarbă, pe care le mestecau stânjeniţi de zăbale. Priveau întinderea din faţa lor, aşteptând să găsească un fir de apă dulce. Pedro, cocoţat în şa, cerceta încordat terenul pentru a descoperi existenţa vreunui curs de apă.

— Aici, râurile seacă de zăduf peste noapte, senor! îşi bătu prieteneşte dereşul însetat pe crupă, strunindu-l să micşoreze ritmul mersului.

Caii au rezistat bine încă două ore. Apoi, ca înţeleşi, fornăiră şi se lăsară tot mai greu stăpâniţi. Adulmecaseră

apa şi se nelinişti rā. Relieful se modificase simţitor. Malurile râului erau umbrite de copaci mici, cu frunze ghimpoase, adaptaţi climei calde. Păsări mici, maronii, umpluseră locul cu ţipete.

După o zbârcitură a solului, apa le ieşi în faţă ca o binecuvântare, clipocind limpede pe mijlocul vadului lat de câteva zeci de picioare, sărind nesupusă şi sălcie peste un prag. Descălecară. Îşi trecură mai întâi mâinile umede peste obraji, pe care părul crescuse binişor, apoi băură, cu palmele făcute căuş. Burdufurile pline şi le-au adăpostit în dosul unor tufe, iar caii au fost lăsaţi în voie să-şi potolească setea. La câteva mile spre nord, firul apei se îneca într-o lagună puţin adâncă, formată într-un lut mocirlos, presărat cu ostroave, unde păpurişul se lăfăia ca într-un paradis.

Colorado, încropindu-şi o armă din cuţitul legat de o nuia vânjoasă, vână lângă un vârtej un fel de cosaci mărişori. La focul de tabără, în nişte oblojeli de lut moale, vârî peştii la copt, încingând cămaşa de pământ şi sfărâmând-o la urmă cu patul pistolului. Urmăriţi de o familie de vidre, s-au înfruptat din mâncarea gustoasă, pregătită după reţeta învăţată de la indienii hualpay!

Se înnopta. Seara se arăta paşnică, când două umbre subţiri căzură într-o oază de verdeaţă; două anhinga, păsări cu gât de şarpe, îşi căutau culcuşuri pentru o noapte.

— Mai avem ceva drum de străbătut până la mină! – cercetă Colorado harta cu atenţie la pâlpâirea focului.

— Este încă destul, senor! Mergem pe întuneric, dar noaptea asta o petrecem aici, aşa cum a fost înţelegerea!

— Odihnim caii. Avem de străbătut ţinuturi vitrege şi nu trebuie să le irosim puterile.

Îşi împiedicară animalele, lăsându-le să pască libere în jurul locului de popas. Curând, ţinutul căzu în stăpânirea frigului, instalat aproape brusc şi se înveliră în pături. Colorado, căruia i-a căzut primul schimb de strajă, animă focul.

Noaptea se târa zgribulită printre sălciile sub care şi-au

aşternut culcuşurile, dar un incident strică odihna drumeţilor. Gunn strivise sub el un scorpion. Înjurăturile scoase cu nemiluita i-au ridicat pe toţi în picioare. Ciracul lui Billy King era conştient că viaţa îi atârnă de un fir de păr.

L-au adus la repezeală lângă foc şi l-au dezlegat. Banditului, dacă nu i se dădeau grabnic îngrijiri, i se apropia rapid sfârşitul. Sângele îi fusese înveninat de antropodă. Pedro scoase cuţitul şi apucă mâna victimei. Colorado îl opri. Apoi, singur, înfăşură braţul lui Gunn mai sus de locul străpuns de ţeapă. Ca să îndure mai uşor operaţia, îi turnă o cantitate apreciabilă de tescovină pe gât. Apoi, apucă de la ajutorul de şerif lama cuţitului, arsă în foc şi dintr-o străfulgerare a oţelului, crestă muşchiul cât mai adânc, în dreptul înţepăturii. Un sânge negru porni să se scurgă. Fără să pregete, supse locul cu lichidul otrăvit şi-l scuipă în foc. Spălă apoi cu rachiu rana şi-i mai turnă o porţie pe gât.

O parte din venin apucase să se răspândească în corp, broboane de sudoare îi acopereau obrazul. Pielea i se împurpura de fierbinţeală.. Buzele i s-au albit, ochii îi luceau aprinşi de febră. Pedro obloji locul infectat cu buruieni muiate în rachiu şi-i înfăşură mâna într-o piele de oaie. Îi mai dădură să bea, apoi l-au înfofolit în câteva pături, după care l-au tras aproape de focul înteţit.

Întâmplarea era neplăcută. Până să i se decidă soarta, urma să rămână să-l îngrijească, amânându-şi plecarea!

— Satan te poate păstra în viaţă, ori te poate prăvăli în infern, Gunn! – îi prevesti Pedro un sfârşit neguros şi-i mai puse peste el o pătură.

Acum, când doctoricirea lui Gunn luase sfârşit, Colorado încerca să dea uitării primejdia la care se expusese.

O cât de neînsemnată ulceraţie ar fi avut în gură, otrava i s-ar fi răspândit în corp, iar moartea ar fi urmat inevitabilă. Şansa oferită lui Gunn putea să-l coste scump, dar la asta nu s-a gândit.

— Are mare căutare pielea noastră, copoiule! chicoti Willy.

— Gura! îi tăie vorba Pedro.

— Vânaţi premii, şerifule! Dacă moare Gunn, s-au topit

paralele! Aşa poliţişti lacomi de arginţi n-am întâlnit în Far West!

— Tăcere, Willy! îl povăţui Pedro. Să nu te înţepe şi pe tine un scorpion!

— Simt nevoia să dorm, şerifule! – bău Colorado câteva guri de tescovină, trăgându-se lângă foc. Aveţi grijă de tabără! Când se scoală Gunn, îi mai daţi rachiu, alt leac n-avem cu noi!

— Am înţeles, prietene! Trage un somn, poate mâine ne aşteaptă şi alte primejdii! Numai drăcia asta cu Gunn nu ne trebuia!

— Este un ticălos, şerifule, dar se află în puterea noastră şi nu suntem călăi! În Blue Town trebuie să-l ducem sănătos.

— Ascultă, şerifule, de ce nu ne dai drumul? Vă legaţi la cap degeaba. Mă bate gândul că voi aţi vârât scorpionul sub Gunn. Vreţi să-l curăţaţi cu acte în regulă şi cu martori! Acum urmez eu la rând! Noaptea asta nu dorm, stau treaz, lângă foc!

— Willy, nu ne strica odihna, răscoli focul Gerry, animându-l cu vreascuri.

— Vă convine, că aveţi haine groase, de bouari şi huzuriţi în ele ca în „eden”! Noi dârdâim, că ne-aţi scos din hacienda în cămăşi, parcă intrau zilele-n sac! Aşa poliţişti haini n-am mai văzut!

— Gura, Willy Simson! Alungi somnul lui Gunn! Îţi pun căluş dacă tulburi, tabăra! se ridică într-un cot Pedro, ameninţându-l.

— Ţi-a dat şeriful nas, peonule! Nu mai ştii ce-i ruşinea. Pe Gerry, şeful tău, eu l-am uns şerif şi n-aveţi un pic de recunoştinţă faţă de mine!

— Ai dreptul să te plângi la judecată de ospeţia noastră! vorbi tărăgănat Gerry.

În acest, timp Gunn delira, otrava lucra rapid şi viaţa lui se găsea în cumpănă. Colorado era des blestemat şi apela deopotrivă la urgia cerului şi a iadului. Un roi de „gândacul-lui-Hercule” se lăsă greoi, cu aripile obosite, atras de

lumina flăcărilor. Mereu alţi cărăbuşi cădeau, lovindu-se cu învelişul cornos de sol. Se pornise şi un vânt rece. Gunn se zgribulea de frig în culcuş, iar Pedro, trezindu-se ca alarmat de un ornic, îi primeni prişniţele. Willy avea chef de vorbă.

— Sunt necăjit de păţania lui Gunn, şerifule! Dă-mi să trag o gură de rachiu. Fii bun cu mine! Ştiu că mă-nţelegi!

— Să nu otrăveşti băutura, Willy, îi făcu hatârul Gerry.

Fostul judecător înghiţi lacom licoarea. Ochii i se dilataseră, faţa i se congestionase, tremura, cuprins de friguri.

— Văd în jurul meu tot scorpioni, şerifule! Urcă din pământ ca dracii la cununie. Să ne fi instalat tabăra într-alt loc!

Veni rândul la pază lui Pedro. Peonul se chirci lângă foc şi-i turnă lui Gunn tescovină pe gât ţinându-i capul ridicat.

Gerry, ieşit din schimb, identifică un foc de tabără în susul apei şi-l arătă lui Pedro. Ceva îl îndemna să ajungă acolo, să se convingă că nu sunt duşmani de-ai lor.

— Fac o plimbare până la vecini, Pedro!

— Dacă este Billy King, rămânem cu unul mai puţin!

— Mă apropii fără să mă simtă, prietene! Acum, sunt îndărăt! Trag numai cu ochiul, de la distanţă!

Gerry plecă. Încă de seară se pornise să bată vântul şi acum fâşâitul lui îi acoperea zgomotele paşilor, învolburând praful argilos prins în ierburi. Se apropie.

„În deşert ori în pustietăţi, este vital să cunoşti cu cine te învecinezi. Mi-e dat să-l capturez eu pe Moreira?”

Ajunse şi cercetă totul cu prudenţă. La început privi neîncrezător şi se frecă la ochi, uimit. „Drace! Un indian şi o indiană. Şi ce-or căuta prin meleagurile astea?”

Flăcările se înălţau şi coborau, zămislind umbre şi lumini pe obrazul liniştit al fetei. Cei doi se găseau la vreo zece paşi de el, sub un stejar ţepos, iar la vreo cincizeci, păşteau caii, dintre care se distingea un mustang alb.

S-a mai apropiat. Indiana era tânără, nu arăta să fi trecut de şaisprezece ani. Atât cât îl lăsa noaptea, îi desluşea trăsăturile desăvârşite. Pacea izbăvitoare a somnului îi acoperea chipul cu linişte. O asemui cu o zeiţă păgână,

stăpână a podişului dintre Sierre. Îi atraseră atenţia genele ei arcuite şi mari, gura frumoasă, nările uşor evazate ce pulsau în ritmul respiraţiei abia ghicite, odată cu pieptu-i, ce se ridica şi cobora, înfiorat de răcoarea nopţii. Un suspin al fetei sui în văzduh. „Cine or fi indienii? Pentru ce călătoresc singuri prin aceste pustietăţi? Mă fac nevăzut! Bărbatul ei, probabil, dacă se ridică să pună vreascuri pe foc şi mă vede va trebui să mă apăr. Mai bine plec, să nu se încurce lucrurile!”

S-a retras fără zgomot din luminiş. Vântul îşi schimbase şi el direcţia, acum bătea din spate şi caii puteau să-l simtă. Venise vremea să se grăbească, nu trebuia să se încaiere cu indienii. Ţinutul putea fi al lor şi cu siguranţă şi aici, la sud de Rio Grande, aveau loc ciocniri cu foştii stăpâni ai locurilor.

Vântul încetini, dar era mai departe frig. Pătruns de jilăveala rece a nopţii, Gerry ajunse la tabără, unde-i istorisi lui Pedro constatările. Crezură că indienii fac parte din vreun trib plecat la vânătoare şi s-au rătăcit. Şeriful n-a putut adormi. Privea cerul fără nori. Câte-un cărăbuş pica ameţit, pocnind de pietre, la pâlpâirile focului. Un vampir, urmat de altul, săgeta noaptea într-un zbor halucinant, iritând caii.

Timpul s-a consumat iute şi a luat din nou schimbul de la Pedro. Cele două ore au trecut repede şi Pedro continuă paza taberei. Gerry se înveli în pătură să doarmă până la ziuă, dar se gândea mereu la indiană, imaginând-o, aşa cum o părăsise, cu pieptul neacoperit când pâlpâirile gătejelor au străfulgerat în wampumul petrecut la gât. Indienele ştiute de el nu se puteau compara cu ea. Obrazul ei, cu trăsături delicate, reliefa o neasemuită feminitate, respira fără tăgadă nobleţea obârşiei din care cobora. Şi-o imagină îmbrăcată în rochiile fetelor din Blue Town, ducând pe frunte coroniţa din flori de mirt, suită într-o şaretă la dreapta oricărui rancher bun de însurătoare. Oboseala îl toropi, dar figura ei distinsă, pe care dănţuiau flăcările, nu se depărta. „Drace, Gerry! Ce se petrece cu tine?” vorbi

sieşi cu un glas pe care cu greu şi-l recunoştea.

Luna se ridica tainică şi subţire ca o banană din onix, albind tulpinile înalte ale plopilor vecini, obligându-l să contemple bolta cerească cu braţele pernă sub cap.

Când ar fi trebuit să se oţelească pentru înfruntarea cu Billy King, el colinda cu gândurile nostalgice la indiana lăsată lângă focul de popas! Şi-o imagina lipită de el, aşa mlădie cum era, petrecându-şi mâinile pe după umerii-i goi şi rotunzi, adunând-o la piept. Căzu într-un fel de beţie, chiar simţi atingerea catifelată a buzelor ei asemănătoare petalelor umezite de rouă. Îşi retrase mâna, ce i-ar fi mângâiat imaginea taliei, cutremurându-se de subţirimea mijlocului ei. Miresmele din păru-i lung, negru-albăstrui, i se risipiră în somn. Îl cuprinse o căldură dulce, în care se cufundă.

Îl trezi plânsetul unui pui de lup. Gunn blestema în somn, iar Gerry se ridică în capul oaselor şi răscoli cu privirea locul unde fusese în recunoaştere. Acolo, focul murea şi învia, pentru a naşte mereu alte flăcărui sortite pieirii, ca nişte iluzii, izvorâte dintr-un pumn de găteje. Voi să nu mai privească, dar nu se putu înfrânge. Încercă să nu-şi mai pună singur întrebări, dar nu izbuti. Se încăpăţână să-i uite înfăţişarea, dar ea era mereu prezentă, n-o putea alunga.

„Cine era indiana de fapt? Dar dacă Gunn dă ortul popii, vom pierde un martor preţios ce ne ajută să dovedim fărădelegile lui Moreira? Mâine plecăm după Moreira, după Moreira… Moreira… Moreira… Moreira…”

Adormi cu adevărat şi, fără să şi-o fi dorit, indiana i se arătă în somn aşa cum o mai visase altădată pe mustangul alb, aşa cum a cunoscut-o într-alt vis, acelaşi mustang pe care l-a văzut noaptea asta păscând…

Zorile zgribulite şi grăbite coboară de pe spinările Sierrei, se revarsă peste casele înalte din Santa Rosalia, ating vârfurile stejarilor ţepoşi şi curg trandafirii pe trupurile pinilor şi brazilor enigmatici, alungind odihna tihnită a nopţii, instaurată aici, zgornesc câinii vagabonzi aciuaţi în liniştea „caselor-celor-rămaşi-fără-trup”. Apoi astrul solar

suie, alături cu ziua, pe cer. Paiul şi ţigla învelitorilor urcă panta domoală a coastei odată cu locuinţele, cu acoperişurile lor, ce se aprind treptat cu creşterea luminii. În vârfurile rotate ale câtorva cedri spanioli, acele frunzelor s-au pornit să strălucească.

Prin coclauri, pintenaţii se sfădeau guralivi, zburlindu-şi penele colorate. Gobâile grăbeau spre cuibare, un bivol tânăr, flămând, îşi îţi capul prin ostreţele ţarcului. Un porc grohăi, bombănit de guguştiuci, uşi scârţâiră în balamale, voci de ţărani încă adormiţi, sculaţi cu noaptea-n cap s-o pornească la câmp, umplură ogrăzile, vestind începutul zilei în sat.

La o margine a Santei Rosalia, brâul de pădure lăsat pentru zăgăzuirea vântului de miazănoapte suie coasta, adăpostind satul, iar mult deasupra, soarele surprinde pe rând marginile norilor, înflăcărându-i, croind fără nici o regulă siluete pocite, desfigurându-i ori dându-le chipuri.

În ograda lui Cordura, liniştea rămasă după plecarea nopţii se destramă. Nepoţii încă mai dorm în hamacuri. Gardul din cactuşi candelabri se scutură din toropeală înveninat şi ţepos. Izvoarele zilei se strecoară printre tulpini sucite, ca printr-un labirint rău croit. Merii se debarasează de somn, ridicându-şi spre soare mădularele îngreuiate de roade. Arbuştii de rozacee, plini de floare, odată cu oleandrii îşi clătesc obrajii în roua limpede a cerului. În casa lui Cordura mai stăruia odihna dinaintea zilei. Geamurile proaspăt limpezite, la sărbătorile lăsate în urmă, păstrau aburul respiraţiei nepoţeilor.

De la plecarea lui Pedro, bătrânul pândise, alături de alţi săteni, cu arma în mână, intrările în sat. Santa Rosalia răsuflase uşurată în ultimul timp. Se zvonise că Alvala şi-a găsit naşul, c-ar atârna în funie dosit într-o oagă, ciugulit de vulturi, după ce fusese străpuns de gloanţe.

În această dimineaţă, o presimţire îndepărtă liniştea bătrânului. Voi să-şi spulbere vaga teamă ce-l târcolea şi tăie cerul şi pământul deopotrivă, cu semnul răstignirii, suflă în cele patru vânturi nenorocirile, apoi spălă cu apă

sfinţită tulpina rodiului şi stropi cu busuioc peretele dinspre răsărit, să nu se izbândească visele rele. Intră în casă şi dădu peste cap un ţoi de tescovină, să-şi adune îndrăzneală din rachiu, dar temerile nu-l părăsiră, îi ţintuiră sufletul ca în piroane.

Luis, ca feroviar umblat, a fost chemat de Cordura să se sfătuiască. Au hotărât ca satul să păstreze armele, iar de s-ar încumeta tâlharul să şterpelească din puţina hrană a sătenilor, să-l întâmpine cu plumbi. În noaptea aceea, bătrânul dormise iepureşte. Frământat de tot felul de gânduri, la prima geană de lumină a sărit de pe laviţă. Mai ştia că paza a fost ridicată de Munos. Poliţaiul i-a somat pe ţărani să aducă puştile la poliţie, spunând că, este de datoria lor să apere satul, dar bătrânii obştii au amânat îndeplinirea poruncii. S-a lipit şi hârtia alcaldelui cu felurite ameninţări: Cel găsit cu flintă dosită urma să fie ologit în bătăi, apoi copt la soare, legat de stupul infamiei în piaţă. Munos a promis că va apăra aşezarea şi pacea izbăvitoare i-a cuprins pe toţi.

Vâna jandarmilor le-a lăcătuit încrederea în suflete. Plugarii munceau orbiş până târziu după apus, ogoreau pământul, striveau seminţele în oloiniţe, adunau rachiul din cazane, treierau păioasele pe câmp cu năsade, îşi răsplăteau munca deşertând pe gâtlejuri năstrape pline cu tegrita.

După ce Pedro fusese lăudat în gazete, apărute în Chaparros, Cordura îl aştepta în fiecare zi să-i deschidă poarta, să-l aşeze în capul mesei. Fiul răzeşului promisese că în drum spre Rio Grande se va abate în sat. Luis nu-i ascunsese faptele aşa cum s-au petrecut. Ştia din viaţă că dreptatea cerului, puterea braţului şi iuţeala plumbului fac bună prietenie atunci când vieţuiesc împreună.

Ca de obicei când nu avea somn, Alvala intrase în tufanele bandiţilor. Fusese înfrânt de Gaetano şi nu putea uita, îl umilise în faţa oamenilor; îi „întinase” ceea ce credea el că se numeşte „autoritate de şef”. Pierduse mai mulţi oameni ce ucideau fără să tresară. Iancheii apăruseră

ca un blestem. Înţelegerea cu Moreira de a-i preda pe texani acestuia ori să le facă de petrecanie, pentru el, Alvala, a fost o nenorocire. Între timp, Carlos şi Zagal, doi oameni apropiaţi, căzură în laţul întins de jandarmi şi zăceau întemniţaţi în Quemartlan, sorocul judecăţii se apropia. Era puţină speranţă să scape nepedepsiţi.

Un junghi ce i se îndesise în ultimul timp, îl săgetă în furca pieptului. „Zagal se pricepea ca nimeni altul să-mi dreagă mişmaşul din tegrita cu buruieni ce-mi domolesc răul! Cribar nu-l nimereşte! Al lui, aduce cu leşia, dar înţepeneşte durerea ca Satan! Ogârjitul de Piojo mi-a suflat la ureche să fiu atent să nu-mi strecoare vreo iarbă rea de ducă, să-mi ia locul. Cribar şi Madera mă vor mort! Le arăt eu!" Duse tigva la gură şi înghiţi de câteva ori. Alvala ajunse la un loc de pândă, dar glasul lui Piojo îl stopă.

— Două degete de tabac ai? Mă frig palmele a bătaie!

— Îţi ascunzi gândurile, Piojo! Nu cred ce zici, dar mă bizui pe tine că n-ai să sari peste cal!

— Când ne aruncăm în şei, şefule? Târnosim mangalul degeaba!

— Să crape bine de ziuă, Piojo! După această „venganza[35]", să mai avem la cine merge să strângem birul pentru zile negre!

Alvala îl părăsi pe locotenent. De când a fost înfrânt de guerileri, a împânzit cu paznici, drumurile ce duceau în lagună. Auzi cornurile cu mugetele lor şi-i plăcu. Timpul trecea greu şi ajunse la muşuroi. Termitele nu dormeau. Neobosite, în şiruri lungi, fiecare la distanţe egale, toate cu aceleaşi mişcări, cărau leşul calului împuşcat. Se întoarse spre tufanul unde dormeau Cribar şi Madera.

— Trezeşte oamenii, Cribar!

Îl simţise că-i surpă şefia, la fel ca Madera. Numai că ultimul îi era mai de folos. Sălbăticia lui băga groaza în cei care erau jefuiţi. Acum, după ce-şi refăcuse banda, gândea că i se vor umple magaziile cu lucruri furate. De atacat, nu-l va ataca nimeni, că armata avea alte lucruri de făcut. Pe el,

---

[35] Venganza – răzbunare, în limba spaniolă.

glonţul îl ocolise până atunci, parcă avea contract cu Diavolul.

Porniră. Santa Rosalia se descoperea în razele de început ale zilei. Apărură tulburi casele, merii aplecaţi de roade, drumul ce urca lin, ficuşii sălbatici căţăraţi pribegi spre culmea dealului, apoi pădurea într-o fâşie de arbori vânjoşi. Se auzeau cârâiturile papagalilor treziţi de ropotul cailor. Prepeliţe cu gâtul alb zburară înfricoşate.

Alvala opri trupa sub un pâlc de sălcii, apoi trecu vadul lui Rio Perezoso şi împărţi pe mal călăreţii în trei. O porniră îndemnându-şi caii.

Goana începută crescu lângă casele mărginaşe şi aducea cu alergătura bezmetică a unei hoarde de tătari pe cai sălbatici, neînvăţaţi bine cu frâul. Praful stârnit îi învăluia, copitele răscoleau pământul din drum. Fiecare pâlc de călăreţi alerga spre ţinta lui, conform poruncilor capului bandei.

Cordura ieşi în prispă la trecerea furtunoasă a tâlharilor. A înţeles dintr-o ochire ce-a hărăzit banditul satului. Prin ocoluri se iscă gălăgie, câinii săriră la garduri. Lătrăturile lor se amestecară cu strigătele de tâlhari, născând un vacarm, întrecut de împuşcături. Coşarul lui Cordura a luat primul foc, apoi urmă acoperişul casei, în lungul uliţei şi alte şarpante începură să ardă. O ciovică săgetă năucă dimineaţa, arătându-şi coada despicată ca de rândunică. Bătrânul slobozi vitele din şopron. Sergio şi Emilliano aduseră iute puştile din tainiţă, ocupându-şi locuri pentru tras. Femeile şi băieţii răsăriţi scoteau apa cu ciutura, aruncând-o în foc. Madera sporea incendiile, în goana calului, azvârlea torţe aprinse peste tot ce putea arde. Cribar împuşca fără milă ţăranii, depărtându-i de pârjol. Nepoţii mărunţi ai lui Cordura au fost pitulaţi de bunica lui Pedro, o nonagenară vioaie, printre mangotierii din dosul ogrăzii. Nevasta lui Emilliano trăgea paiele aprinse, cu o furcă, de pe streaşina din lemn. Pistoalele atacatorilor expediau gloanţe cu nemiluita.

Locotenentul Munos, trezit de zgomotele luptei, îşi rândui

oamenii pe creneluri, priponi porţile cu grinzi vânjoase şi deschise o nouă partidă de cărţi cu ajutorul său, un fel de revanşă ce i-o acorda acestuia.

La hacienda lui Jiquerillo, vechilii, argaţii şi văcarii aşteptau înarmaţi în locurile alese de luptă. Şerbii au fost împinşi cu sila în şoproane şi păziţi cu străşnicie, să nu înceapă şi ei o răzmeriţă. Marele moşier făcuse, cu o zi în urmă, o slujbă în care preotul se rugase să păstreze neatinsă şi să întărească sănătatea stăpânului, pentru a se răsfrânge binele asupra truditorilor.

Alvala, pitit într-o margine de sat, primea veşti prin Piojo, socotit ager la minte şi sprinten la alergătură.

— Şefule, să n-o pui la inimă. Ne muriră trei oameni! Dă-mi câteva degete de tutun, că mă-nec de năduf. Spune-mi, să oprim atacul asupra prăpădiţilor ăstora?

— Domol, domol, să-mi adun răsuflarea!

— Să-i rărim, căpitan Alvala! îl asmuţi Madera, ştergându-şi obrazul crestat de un glonţ.

Inima îi bătea duşmănoasă în piept.

— Mai uşurel, Madera! vorbi chircit de pe crupă. Ce fac poliţiştii? Dacă se amestecă, părăsim locul!

— Nu le-am văzut ţintele de pe şei, capo!

— Dar oamenii lui Jiquerillo? Latifundiarul are trecere la guvernator, nu-i bine să ne luăm în furci cu ăştia!

— Dârdâie pe ziduri, capo!

— Să vorbească, Madera, Piojo! Îi cam furi vorba din gură!

— Aşteaptă ţesala noastră, şefule! Dar nu-i timp acum de el!

— Potoleşte-te, Madera! D-asta ţi-a fost dat să porţi un cap pe umeri: să judeci cu el.

Alvala îşi recapătă culoarea în obraz, durerea din furca pieptului îl lăsa încet, îşi simţea puterea renăscându-i. Bău câteva guri de rachiu una după alta. Gândi puţin şi rosti în silă:

— Ocoliţi cu glonţul pe cei buni de muncă!

Alt grup de tâlhari trecu în galop pe uliţe şi culcă săteni

la pământ. Între timp, Alvala, sfătuit de Madera, dădu o nouă poruncă: Fără milă, fără iertăciune. Şeful bandei porni la gospodăria lui Cordura. Venise momentul mult aşteptat: Răzbunarea! Ţăranii îi înfruntaseră cu puştile împărţite în ograda lui Cordura. Şi tot de la Cordura plecaseră cei din ceata lui Gaetano veniţi în lagună, să-i scoată pe texani din mâna lui, chiar dacă la urmă s-au îmbrăcat în haine de soldaţi.

După cei din Santa Rosalia s-au mai ridicat la luptă şi ţărani din alte sate, scoţând armele îngropate în pământ. Începuseră mulţi să se tocmească! Auzi? Să se târguiască cu el, Sergio Felipe Antonio Alvala!

Din gospodăria lui Cordura, şerpii flăcărilor muşcau lacomi. Luis, alături de Sergio, împuşca din locuri ascunse, aruncând banditţii în colb. Schimburile de focuri s-au domolit treptat. Cordura a fost grav rănit. Emilliano, părăsindu-şi locul să-i sară în ajutor, fu străpuns de glonţ. Sergio şi frânarul traseră foc după foc în atacatori. Amarilla, mama lui Pedro, căzu atinsă în inimă de Madera. Rosita se muie lângă ciutură ca o lumânare de seu. Catoche ţipă surd, cu un picior muşcat de plumb. Alvala zări, printr-un nor de praf, prăbuşindu-se alţi doi acoliţi de-ai săi. Îl săgeta şi pe el o arsură prin sarape. O bucată de fier îi crestă umărul. Frica îi trecu ca gheaţa prin spinare. Piojo, ajuns lângă el, pricepu că Alvala şade în cumpănă.

— I-am fituit. Să mergem, şefule! Le-a ajuns!

Dar ochii vultureşti ai tâlharului se opriră pe cămaşa pătată de sânge a lui Cordura. În acel moment, se învioră, cuprins de o bucurie drăcească. Sătenii lăsară puştile să-şi stingă casele. Mulţi zăceau în ţarină morţi ori răniţi. Madera părea mulţumit, dar nu-şi potolise setea de sânge.

— Căpitan Alvala, dă-mi-i mie, să-i răcesc până la unul!

— Iar te pripeşti. Madera! Adună oamenii în faţa ogrăzii lui Cordura!

Tirul ucigaş îi împiedicase pe Luis să-l târască pe Cordura în spatele casei. Tatăl şi fiul nu mai aveau mult de trăit. Bătrânul auzea chemarea strămoşilor răzbătând din humă, îi vedea aşa cum arătaseră când erau tineri şi vânaseră

bizonii pe tărâmurile din nord. Biruinţa înclinase de partea lui Alvala. Cei rămaşi în viaţă, din ai lui Cordura, s-au retras în grădină, pentru, a se salva. Satul fusese devastat. Multe case erau scrumite. Piojo îşi alese câteva vorbe să-şi împlinească gândul ce-l muncea: Să plece cât mai curând!

— Alvala, chiţcanii ăştia de câmp şi-au primit pe săturate porţia! Le-ai înmuiat bine spinările! Să ne adunăm morţii şi s-o luăm la sănătoasa. Acum, când e linişte, Munos se poate răzgândi.

— D-asta ţin la tine, Piojo! Tu ai cap de şef!

Piojo a dat ocol satului şi nu peste mult, din uliţele strâmte sosiră nouă tâlhari în viaţă. Tot nouă erau morţi. Răniţi erau şapte. Pe figura-i ticăloasă îi încolţi un rânjet, capul îi mergea la afaceri.

— Cu ce adun de la cei duşi, plătesc scăpaţii de glonţ!

În tabăra învinşilor, frânarul gândi că era momentul să se retragă. A lupta mai departe, i-ar fi sortit pe cei rămaşi încă în viaţă din neamul lui Cordura unei morţi sigure.

Capitolul XIII – POLIŢIŞTII DIN SANTA ROSALIA

Luis şi Sergio, alergând cu sufletele la gură, tăiară ograda lui Cordura, mânaţi de gândul îndeplinirii promisiunii făcute bătrânului înaintea atacului mişelesc: Să scape micile vlăstare de mâna ticăloasă a tâlharului. Grăbiră cât putură, alegând scurtături. Au ajuns sfârşiţi la tainiţa lor, ascunzătoarea pentru vreme de restrişte. Ochii celor neobişnuiţi cu locul greu ar fi putut deosebi chepengul în lanul cu lujeri din porumb pe care era arăcită fasole. Oricine ar fi jurat că acolo este răsadniţă.

Nevasta frânarului şi cu toţi ai ei adăpostiţi aici primiră mărinimoşi pe cei scăpaţi de glonţ. În acel întuneric stăpâneau frica şi dorul de viaţă. Feroviarul vorbi cu respiraţia întretăiată, opri inimile pe loc, peste care revărsă căldură, topind sloiurile de gheaţă ce le învăluiseră până atunci.

— Dacă acoliţii lui Alvala ajung aici, nu vor putea răpune pe cei în viaţă din stirpea lui Cordura! Ne vom vinde scump pielea.

Cu ură înverşunată împotriva nelegiuiţilor, s-au pregătit de luptă, alegându-şi locuri de unde puteau secera agresorii fără să poată fi reperaţi. Aşteptară astfel, un timp îndelung, cu privirile fixate în cătări, să rărească neghina…

Bandiţii se adunară toţi, câţi mai erau, în faţa casei lui Cordura. Uliţa devenise neîncăpătoare. Se făcuse linişte. Se auzeau pârâiturile grinzilor acoperişurilor ce ardeau şi urletele câinilor. Prăvălia sardinezului, aşa-zisul Magazin-cu-de-toate, plecase într-o rână, trasă de tăvălugul aprins. Sergio Felipe Antonio Alvala şovăia.

— Madera, un sat nenorocit ca ăsta mi-a ucis nouă porumbi!

— Ofensa a fost răscumpărată scump, şefule! se amestecă Piojo. Dar am stat destul timp pe aici! Să bem o gură de tegrita şi la drum!

— Nu-i timp de petrecere, Piojo! S-o pornim spre lagună!

— Să-i târăsc după cai cu funia pe câţiva, şefule? Să-i pătrundă groaza pe nărtoşii ăştia! Să se închine ţie, ca lui Hristos!

Alvala n-a răspuns. În gând, îl blestema pe Madera. Prinsese un prilej să vâre spaima în calicii pitiţi prin ocoluri, să-i păstreze supuşi până la sfârşitul vieţii. Trimise ciracii prin gospodării şi traseră după ei în uliţă tot ce le-a căzut în mâini. Lepădăturile nu s-au tândălit şi au adus în ghionţi şi în lovituri de gârbace pe toţi cei care se codeau. Oamenii n-aveau de ales. Armele tâlharilor îi pândeau.

Bandiţii i-au trântit pe Cordura şi Emilliano la picioarele lui Alvala.

— Rabla asta, Piojo, mi-a ridicat mieluţii de ţărani în cap! L-aş putea lega de ciochina şeii, să-l înşir pe drum! Cordura, ridică ochii-ncoace! se răsti la bătrânul ce răsufla greu, cu un obraz livid, udat de o sudoare rece.

Alvala îi văzuse rana urâtă din abdomen, ştia că n-are scăpare. Cotul unei mâini, sfărâmat de glonţ, îi atârna ca o foaie de hârtie.

Starostele se simţea rău. Chipul lui Emilliano se învăluia treptat de ceaţă, frigurile morţii îl cuprinseră, cu fiecare moment se apropia de acel întuneric, peste care nu se mai afla nimic, ori dacă exista ceva, urma s-o afle peste puţin timp.

— Linge-i cizmele, Cordura! ridică Madera patul armei.

— Iar te pripeşti! Saltă-i obrazul!

Cribar şi Madera îl sprijiniră pe muribund de gardul-viu. Apoi se depărtară. Cordura între timp căzuse, Alvala rânjea la sătenii ce-şi înveliră obrajii în măşti impenetrabile.

— Eşti în mâna mea! Cere-ţi iertare că m-ai înfruntat, Cordura!

Bătrânul simţea sfârşeala dinaintea morţii. Lovitura de cizmă primită în piept de la Alvala, chiar în clipa aceea, i-a

mai prelungit viaţa. Văzu cum băiatul său se pierdea. Făcu doi paşi, se odihni la jumătatea drumului, mai înaintă şi ajunse la căpătâiul feciorului. Vârî mâna teafără sub grumazul lui Emilliano şi îi ridică obrazul spre el. Privirile lor se întâlniră. În acest moment, Emilliano zbură spre piscurile Sierrei. Cu degete fără tremur, închise ochii mezinului şi-l sărută. Simţi în el junghiul morţii. O lacrimă ca piatra prundişului i se rostogoli pe obraz. Se ridică ţinând parcă în cârcă munţii, cerul, cu păcatele oamenilor. Întoarse privirile şi văzu pe Amarilla şi pe nevasta lui Emilliano moarte. Răsuflarea îi deveni grea, rănile nu-l mai frigeau, rămase cu gânduri puţine şi cu privirile de plumb.

— Pedro va afla ce s-a întâmplat în uliţa mare.

Blestemă, mişcându-şi greu buzele, pe Alvala şi liota lui.

— Cordura, unde-i Pedro? Ai primit veşti de la el?

— Vei atârna în funie, vierme! N-ai să scapi de Pedro!

Alvala, Cribar şi Madera s-au apropiat de bătrân.

— Pocăieşte-te de faţă cu ăştia şi-ţi las în schimb viaţa, Cordura!

Alvala privi cerul, pe care strălucea soarele şi urmări discul învăpăiat ce urca pieziş, pentru a zăbovi puţin în rodiul pe care-l aprinse într-o margine. Fierbea în venin. Îl vedea şi pe Madera cum rânjea fericit. El fusese naş la toţi ai lui Cordura, urmărise fiecare glonţ al lui de la înălţimea unde şezuse pitit. Madera, parcă ghicindu-i gândurile, vorbi cu glas tare, în stradă:

— Căpitan Alvala, eu le-am venit de hac. I-am secerat pe ai lui Cordura. Dă-mi-l, să închei şirul, şefule! spuse banditul, încremenind şi împietrind sufletele oamenilor de faţă.

Însuşi soarele li s-a părut multora că s-a învăluit într-un zăbranic, în timp ce o undă ca de plumb întunecă privirea muribundului. Mulţi bărbaţi ieşiţi în uliţă jurară moarte tâlharului şi ciracilor lui. Puterea dinaintea morţii îi limpezi privirea lui Cordura.

— Spune-ne, mortăciune, unde sunt străinii din nord?

Bătrânul înnodă câteva vorbe, uitătura îi deveni sticloasă, mâna teafără se lupta să depărteze nişte lire

nevăzute de păienjeni, aşezate la rădăcina nasului. Acum era neputincios, incapabil să lovească, să pedepsească, printr-o altă răzbunare, pe care n-o putea duce la capăt. O şuviţă de sânge îi curgea domol în colţul gurii. Un ţăran, leat cu el, plecă fruntea, rostind *Padre Nuestro*. Madera lipi cuţitul de pieptul acestuia. Un murmur, ce ducea cu el un blestem al ţăranilor de faţă, pluti peste case. Arme de tâlhari ieşiră din coburi.

— Dă-ţi drumul la gură, Cordura! Şeful te lecuieşte, nu şi-a călcat vorba, spune-ne unde-s veneticii. Din închisoarea lui Parras au ieşit, pentru ei ai ajuns aici! zbieră Cribar.

— Trei mârţoage de peste Rio Grande mi-au stricat prietenia cu un sat întreg. Am să-i jupoi de vii dacă-mi cad în mână, promise Alvala.

Dar Cordura abia auzea. În gând, blestema strămoşii tâlharului. Ştia că-i sosise sfârşitul. Viaţa lui, aşa cum fusese ea, îi defila prin faţa ochilor. Copiii lui Emilliano vor fi crescuţi de Sergio, la fel ca ai lui. Îşi cunoştea băieţii. În spate ardea casa făcută de-o viaţă întreagă. Peste un perete atârna o bucată de acoperiş. Catoche va trăi! Se văzu tânăr, ogorând pământul, apoi mulţi ani la rând bătând drumurile rele ale ţării ca guerrero[36] sub mai multe stindarde. Ca veteran, sub Juarez, luptase cu spaniolii în ’61, cu englezii în ’62, apoi cu francezii până în ’65, când a fost trimis acasă peste voia lui, nemaiputând ţine pasul celor în putere. Lupte din ’61 până în ’67. Văzuse – aşa poate i-a fost dat – pe împăratul Maximilian de Austria căzând sub rafala plutonului de execuţie la Queretaro, în ’67. Scena morţii i-a rămas proaspătă, parcă fusese ieri. Soldaţii cu vestoane albastre de paradă, cu ghetre albe şi curele la fel, cu săbiile lor subţiri, încovoiate, atârnându-le pe şolduri, cu ceacăiele albastre, puse pe-o sprânceană, preocupaţi de îndeplinirea ordinului, supravegheaţi atent de civilii curioşi cocoţaţi pe zidul fortului, trăseseră fără să clipească, vârâseră gloanţele într-un străin, adus de europeni, dar fără putinţă să fie acceptat de oamenii

[36] Guerrero – războinic, în limba spaniolă.

podişului. Acum, el, Cordura, se sfârşise. Întâmplări din viaţa sa, petrecute cu mult în urmă, se înghesuiau să treacă prin clepsidra timpului ce-i mai rămăsese de trăit. Urmaseră zile bune în timpul lui Juarez. Liberalul iubea cu adevărat Mexicul şi pe oamenii simpli. Apoi, după el, timpurile s-au stricat. Îl văzu pe Jiquerillo împingându-i pe locuri sterpe, oblăduit de domnii din Mexico City şi de părinţii mânăstirilor, dar viaţa trecuse.

— Fii blestemat, Alvala! Şi după moarte, să hoinăreşti ca dihor! Să te naşti la loc om şi să sfârşeşti de fiecare dată dihor!

Îl scuipă în obraz în momentul când Madera, lângă el, îi înfipse adânc cuţitul în piept. Dar din acel loc n-a mai curs nici un fir de sânge. Madera vru să împuşte alţi ţărani, însă Alvala, alb la faţă, l-a oprit.

— Domol, domol, Madera! N-ai cap nici cât un greiere. Şi aşa l-ai făcut erou pe Cordura! Nu le mări numărul! Pe cei morţi atârnaţi-i în funii. Să putrezească în sfori!

Ţăranii au fost târâţi prin colb şi ridicaţi în frânghii. Primul fusese luat Cordura, iar Perro şi Madera când l-au apucat au avut un moment de ezitare. Bătrânul era mort, dar rămăsese în picioare drept, rezemat de gard. Li s-a părut că ating o stafie, iar semnul nu-i plăcu nici lui Alvala. Nu după mult, nouă funii păstrau întinse tot atâtea trupuri profanate.

Din curţi, urlau câinii a nenorocire, iar soarele îşi lepăda zăbranicul şi îmbăia în lumină ticăloşia. Stoluri de porumbei roiră în văzduh, ridicându-se în cercuri din ce în ce mai mici şi suind spre astrul zilei.

— I-am agăţat în funii. Sergio Felipe Antonio Alvala n-a rămas nimănui dator! Să vă fie de învăţătură să mai ridicaţi mâna împotriva binefăcătorului vostru!

După ce tâlharii îşi rotiră caii în uliţă şi-i aduseră la acelaşi cap, plecară hăuind şi sloboziră focuri de pistoale în tencuiala caselor, urâţindu-le cu găuri ca de vărsat des şi negru.

Pe şei, la sfârşitul alaiului de ticăloşi, se bălăngăneau leşurile. Un nor de praf se ridică în urma trapului iuţit al călăreţilor. În Santa Rosalia natura îşi cerni din nou chipul.

Alvala îşi perie sarapele cu măturica, blestemând durerea ce-l încerca. Voia să-şi vadă tufanul din lagună, să se întindă la răcoarea pământului, umbrit de nuielele înfrunzite, să-şi îmblânzească cleştii de fier ce parcă îi tăiau măruntaiele, să nu mai vadă pe nici unul dintre aceşti bandiţi tineri, viguroşi, cu mulţi ani de trăit înaintea lor.

Luis şi Sergio ieşiră din ograda frânarului în stradă şi, muţi de durere, tăiară funiile spânzuraţilor, sub ochii speriaţi ai localnicilor. Bătrânul, leat cu Cordura, se apropie îndurerat, cu o voce blândă:

— Nu ridicaţi mânia banditului asupra celor scăpaţi de urgie. Să-i fi lăsat până la coborârea asfinţitului şi-apoi, în taină, să-i fi creştinat, aşa cum cere legea pământului.

A mai trecut un timp şi Munos urmat de jandarmi veni în pasul grăbit al cailor, ţinând strânşi în frâie bidiviii neliniştiţi de mirosul pârjolului. Văzu cele întâmplate şi obrazul lui de vechil îngalonat tresări. Mare prăpăd se abătuse asupra satului. Şi prăvălia arsese, rămăsese din ea numai pleoapele murdare ale storurilor. Chibzui cum să ticluiască raportul la mai-marii săi. Puţin lipsise ca focul să mistuie toate casele, iar el să nu mai aibă ce apăra. Alvala cam întrecuse măsura.

— Să nu vă jeluiţi în scris, că n-am timp să judec jalbele! Am să vă-nmoi spinările cu cnutul, v-am zis să aduceţi armele! Aşa vă trebuie! Dacă le predaţi, nu se întâmpla prăpădul ăsta! Am să fac anchetă, să vedem cine a tras primul! Ridicaţi mâna asupra guvernatorului?

Un om de-al său se apropie şi-i zise la ureche ceva tainic. Munos ceru amănunte şi în timp ce-şi asculta inferiorul, obrazul îi deveni stacojiu. Ţăranii aşteptau ajutorul lui.

— Spânzuraţii să fie ridicaţi îndărăt în copac! De ce aţi schimbat starea de fapt a lucrurilor? Cum dracu mai pot cerceta pricina? Aşa cere regulamentul, proştilor! Repede, să-l suiţi pe fiecare la locul său, altfel vă snopesc în bătăi! Asemenea tărăşenie încâlcită n-am întâlnit.

— Morţii se cade să-i îngrijim, senor Munos! Padrele să-şi

pogoare harul şi să-i dezlege de păcate!

— Să le cânte *Padre Nuestro* în funii! Dumnezeu aude peste tot! Şi-a cam făcut de cap Alvala, dar aşteptaţi să întreb la chestură, la superiorii mei. Voi face ce mi-or zice ăia de acolo.

Jiquerillo primise oaspeţi şi începuse o însufleţită partidă de pocher. Şerbii ascultau afară, în genunchi, slujba după-amiezii, oficiată de paroh şi o predică bogată în poveţe, de supunere faţă de stăpânul locului.

Şi în toiul rugăciunii, un vechil aduse „vindecătoarea ştire” că don Jiquerillo, stăpânul lor, îi ierta de păcate, ca părinte şi stăpânitor, pe cei pedepsiţi de el.

Rio Perezoso curgea scâlciat în albia sa şi, împrumutând parcă mânia din sufletul sătenilor, se tulbură înfuriat de un vârtej ce alerga zănatic în josul râului, se zbătu printre ierburile spinoase ce se întindeau dornice de apă.

Cei care priviseră vârtejul pornit din senin, împrăştiaseră vorba, mulţi ani după aceea şi asemuiseră sufletul lui Cordura cu acel şarpe de praf şi aer zănatic ce alergase pe întinsul podişului, să-şi afle odihna furată de tâlharii lui Alvala.

Gunn încă nu se înzdrăvenise şi i-a mai reţinut pe loc încă o zi. Febra îl părăsise, dar ochii îi căzură în fundul găvanelor. Lumina lingavă a focului se juca pe faţa lui mare şi păroasă muşcată de ţânţari.

Gerry făcu inspecţia cuvenită prizonierilor. Constată că legăturile erau trainice. Indienii plecaseră cu o zi în urmă. Ridicaseră tabăra de cum se risipiră vălurile nopţii.

Trecuseră pe lângă ei, făcându-se că nu-i văd. Indiana strunise mustangul alb ce tropăise mândru parcă de povara sa, asemuită de texani cu o veritabilă amazoană ieşită din vegetaţia vecină râului.

Şeriful îi admirase mut umerii rotunzi, arşi de soare şi coapsele armonios împlinite. Îl torturase asemănarea izbitoare dintre indiana ce i se arătase în somn şi această fată ce călărea tot un mustang alb.

În dimineaţa ce-a urmat, a dat buzna asupra lor o rafală

înverşunată de ploaie, pornită dintr-un nor scăpat de colţii ascuţiţi şi golaşi ai Sierrei. Se dezlănţuiră şi se încrucişară trăsnete, apa turnată parcă din găleată se prăvălea năucă, udându-i la piele.

Gunn fu oblojit să nu răcească. Au aşezat peste el tot ce-l putea feri de umezeală. Tâlharul avea obrazul pământiu, febra îi revenise, ochii aprinşi îi scânteiau. Până la sfârşit, frigul l-a pătruns la os şi-l înfierbântară cu rachiu. Fără ruşine, îmbujorat de tărie, ceru să i se adauge ceva la porţie:

— Daţi-mi să mai beau, dacă vreţi să puneţi mâna pe premii!

— Te-a scăpat dracul din cârcă, Gunn! Bea apă!

— La boala mea, vraciul îţi toarnă rachiu cu sila pe gât.

— Ai prins glas, smolitule!

— Dă-mi o gură de apă-de-foc şi stau liniştit! Vă promit că mă fac iute bine, să călăriţi mai cu spor.

Colorado turnă în gamela lui Gunn rachiu, făcându-i hatârul, bucuros că banditul părea să fie mai bine dispus, semn al însănătoşirii.

A doua zi, cerul se limpezi şi se pregătiră de plecare. Râul vecin îşi schimba treptat culoarea, venea tulbure şi mărit, aburii pământului vătuiseră văioagele şi, ca prin minune, plantele firoase ce tândăliseră anemice, culcate la pământ, îşi îndreptau tulpinile văzând cu ochii. Dintr-un smârc se ridicară lopătari roz pentru diurna lor peregrinare. Gunn primi voie să călărească legat, dar banditul încercase să-şi roadă sforile de o piatră.

Pedro a fost oprit greu să nu-i aplice pe moment corecţia prevăzută de regulament. Ca să nu se repete, ajutorul i-a citit dintr-o cărţulie „ce avea voie şi ce nu avea” un prizonier în timpul cât era dus la judecată.

— Ai ajuns mare ajutor de şerif, râie de peon! Te-a scos Gerry în lume şi te făleşti că ţi-ai atârnat stele peste tot! Până mai ieri vindeai agrişe şi coacăze pentru doi cenţi, peon jigărit!

— Eşti mai veninos ca şarpele cu clopoţei, Gunn! replică Pedro. Te-a muşcat scorpionul şi l-ai lăsat mort tu pe el!

— Gunn şi cu mine n-avem valoare, copoiule! se amestecă Willy. Suntem a şaptea spiţă de la roată. Pe noi nu scoateţi decât un praf de dolari! Vă lăudaţi cu mine de parcă eu aş fi Mac Nall şi l-aş fi împuşcat pe Wild Bill Hickock la Deadwood.

— De nu te cuminţeşti, Gunn, am să-ţi vând calul şi restul de drum ai să mergi pe jos!

— Faci pe grozavul, că te ascunzi în umbra armei lui Colorado!

— Te mai ridic o dată în şa, Gunn. Dacă nu laşi funiile în pace, stricăm prietenia!

Gerry asculta abătut, scrutând cu ochii zarea. Se luminase bine, soarele începuse subit să ardă, păturile întinse pe pietrele încălzite se zvântară, aşteptau numai semnul lui Colorado. Ceva nu era în ordine cu şeriful.

— Îţi lucesc ciudat ochii în cap, şerifule!

— Ce-ai zice să mă-nsor, Colorado?

— Ţara piere şi baba se piaptănă! Şi cine este mireasa?

— Indiana de care ţi-am vorbit!

— Ai fierbinţeli, Gerry! Dacă n-ai glumi, aş crede că aiurezi.

— N-am nevoie de dădacă, bunul meu prieten!

Plecară. În prima parte de drum au trebuit să ocolească câteva muşuroaie de furnici albe. Termitele le-au reamintit de moartea tragică a lui Escarpia.

Au mers atât timp cât lumina a stăpânit cerul, cu o mică odihnă pentru amiază. Noaptea au poposit într-o vale adâncă, lăsând caii împiedicaţi să pască. Acum erau din nou la drum. Soarele se ridica trufaş, încălzind ogoarele de grâu şi trestie-de-zahăr.

Pe ramura joasă a unui stejar, un leopard îşi ascuţea colţii, rupând dintr-o maimuţă. Locurile păreau neatinse de om de la facerea lumii.

După alte câteva mile, în faţa lor se rotiră pe cer în cercuri largi, de unde cădeau spre prăzile ochite, harpiile!

Mai înaintară un timp, apoi găsiră urme vizibile de lupte

dintre insurgenţi şi trupele guvernatorului. Din ambele tabere rămăseseră oameni neîngropaţi. Răpitoare şi corbi ca tăciunele ridicară capetele, stânjeniţi de la ospăţ. Ocoliră locul cu un sentiment neplăcut, grăbind pasul cailor.

Trecură aşa pe lângă o aşezare din case mărunte, părăsite, ce lăsau umbre subţiri peste locurile pârloagă. Pe pământul fără haturi – livezi tocate de omizi. Câteva femei îndoliate scormoneau în pământ după manioc[37]. Bărbaţii lor luaseră în mâini puştile cu ţevi lungi şi fiarele de coase, să-şi caute stropul de dreptate secat de latifundiari. Vitregia ţinutului crea o atmosferă apăsătoare. Dintr-un lan prizărit de grâu, ţâşniră, greoaie, găinuşele, măturând vârfurile coapte ale spicelor. N-au avut timp să vâneze şi mâncară resturile din traiste, astâmpărându-şi setea cu apă dintr-o fântână vecină unei troiţe. Lui Willy şi Gunn le-au fost dezlegate braţele, să poată culege spice de grâu, ca apoi să le fărâmiţeze şi să obţină un aluat primitiv, cu care îşi minţiră foamea.

S-a apropiat de ei o femeie îndoliată, ce repeta aceeaşi întrebare:

— Nu cunoaşteţi numele guerilerului ce comandă răzvrătiţii şi care mi-a luat bărbatul în oastea lui?

N-au izbutit s-o convingă că ei aveau altă misiune, să ducă peste Rio Grande nişte păcătoşi. Ea ştia că pe podiş dreptatea se împlinea odată cu atârnarea în funie ori străpungerea răufăcătorului cu gloanţe. Vădana, pricepând că mai au cale lungă până la Rio Bravo, se depărtă la o margine a satului, de unde se întoarse cu o tigvă cu lapte şi cu o poală de tortillas. Se ţineau de fustele ei cinci copii, toţi desculţi. Poliţiştii i-au dat o sumă mărişoară în pesos, dar n-au putut-o îndupleca să-i primească. Gerry i-a îndesat cu forţa unuia dintre fii, în sân.

Erau la drum şi iuţeau pasul cailor printr-o iarbă înaltă. Peisajul devenise mai puţin dezolant. Pe o mare suprafaţă se întindeau păşuni. Aici, crescătorii de vite prosperau. Bizoni îmblânziţi rumegau sătui păziţi de văcari. Roiuri de

[37] Manioc - arbust tropical cu rădăcina în formă de tubercul.

bufalo-birds, mici păsări ce se hrăneau cu insectele de pe spatele mamiferelor, însoţeau turma. Alţi ciurdari dădeau ocol cirezii, pocnind din lasouri, hăuind.

Observară că pândarii sunt indieni şi aduceau cu indigenii provinciei Chihuahua. De sub sombrerourile lor largi li se vedea părul bogat, lins, negru-albăstrui şi adunat în cozi.

Nişte fapte petrecute cu mulţi ani în urmă îi reveniră în memorie. Caravana din care cu coviltir înainta anevoie în drumul ei de la Estul la Vestul Americii.

Soarele ardea pe cer şi în stânga lor, la peste două sute de yarzi, drumul de fier străbătea preria.

Urmau o veche pistă de bizoni şi au fost ajunşi de fluierul unei locomotive ce-şi făcu apariţia, ridicându-se pe o pantă ce suia şaua terenului pe unde veniseră şi ei. Apoi auziră un fel de tunet depărtat, ce curând se limpezi, se transformă în ropotul înfundat adus de alergătura unei imense cirezi.

Emigranţii ce-şi părăsiseră căminele în Lumea Veche, asistară la un sport gustat de la o vreme de mulţi călători ai liniilor ferate ce străbăteau întinsele spaţii cucerite în lumea Nouă. De la mai fiecare fereastră a vagoanelor, porneau gloanţe trase de feluriţi aventurieri, ce culcau bizonii, răpuşi fără nici o judecată.

Animalele, ce aduceau de departe cu o maree neagră, fuseseră cuprinse de streche. Cădeau laolaltă bivoli tineri, alături de alţii bătrâni. Unul după altul, coloşii bruni îşi frângeau grumazurile, răpuşi de omul alb, pentru ca la urmă, el să fie declarat campion. Dar imaginea i se destramă…

Acum sub soarele podişului mexican indigenii îi urmăriră cu privirile bănuitoare, chiar ostile, rotindu-se pe cai cu faţa spre ei, până i-au pierdut din vedere.

Nu peste mult timp, un pâlc de călăreţi se apropie în goana cailor. Prevăzători şi-au pregătit armele. Pe Gunn şi Willy i-au lăsat în grija lui Pedro. Cei care galopau erau ţărani, bine înarmaţi, călărind cai mexicani. Când i-au recunoscut au fost cuprinşi de nedumerire.

— Bine v-am găsit! îi salută în grabă primul călăreţ.

— Bună, Luis! Ce vânt te-a mânat să spargi inima catârului? Ce atâta grabă pe tine să ne ajungi?!

— De trei zile vă număr paşii! Fără ajutorul jupânului Gomez nu vă luam urma! Am scurtat drumul mult să vă prind! Vă aduc ştiri proaste.

— Le ascultăm, prietene! Ia-o încet!

Între timp, descălecaseră şi se adăpostiseră sub umbra generoasă a unui stejar. Luis vorbea cu mâhnire.

— Nu-i bine, prietene Colorado! Dacă arma ta nu şedea alături de ale noastre, în mărfar, eram acum sub brazdă la şase coţi!

— Ce legătură are cu durerea de care vorbeai la început?

— Are, senor! Dacă muream acolo nu mai vedeam ce-a fost în sat!

— Pare că aduci veşti cu adevărat proaste, amigo Luis!

— Câinele de Alvala, după ce şi-a refăcut banda, a ars Santa Rosalia, a omorât o groază de săteni şi patru din neamul lui Cordura. Părul ţi se ridică de groază. Sângele strigă să fie răzbunat, sufletele morţilor târcolesc rămăşiţele din care au ieşit şi aşteaptă izbăvirea de la voi.

Urmă o pauză grea, fiecare îşi aduna gândurile. Pedro tulburat de acea veste înspăimântătoare îşi aprinse o ţigară, mâna îi tremura. Imaginea nenorocirii de acasă îi stăruia în minte..

— Bătrânul a zburat la cer ca un viteaz, bătrâna la fel! Înainte de a-şi da sufletul, ai tăi au doborât jumătate din tâlhari. Alde Cordura nu i-a spus banditului unde aţi plecat şi l-a scuipat în văzul satului. De ciudă, Madera l-a tăiat, dar din locul ăla n-a mai curs sânge şi muri ca un copac în picioare.

După ce reluă de la cap istorisirea, se făcu linişte. Pedro avea impresia că sub el mocnea jarul şi carnea îi ardea ca pusă la foc mic. Simţea nevoia să rămână singur şi se depărtă, sfâşiat de durere. Luis continua să vorbească. Furia, neputinţa îşi dăduseră întâlnire în sufletul său.

— Viermele ăsta de gunoi nu merită să umbrească pământul. Strada mare este pustie, toţi o ocolesc, apăsaţi

de teamă zic rugăciuni, să alunge strigoii.

— Îţi dăm ajutor! promise pentru toţi şeriful Mulligan.

Pe frânar, întâmplările îl zdruncinaseră.

— Oamenii-s răi, frate Colorado! Vine sfârşitul lumii!

— Cei care au venit cu tine se-ncumetă să lupte cu Alvala?

— Am încălecat catârii şi nu coborâm din scări cât timp nu facem dreptate în Santa Rosalia. Ne-am pus nădejdea în pistolul vostru!

Pedro se apropie. Spatele îl avea drept, poate mai drept decât în alte zile, obrazul i se liniştise, dar ochii îi ardeau, încinşi de focul răzbunării. Ura îl îndemna să-l pedepsească pe Alvala fără grabă, fără greşeală.

— Pornim spre sat, Pedro, să împlinim rânduiala, să dăm omul pământului, iar pe Alvala să-l răsplătim cum se cuvine!

— Viaţa la ai mei nu se mai poate înnoda, senor Colorado! Am trecut Rio Grande pentru Billy King. Durerea mea este mare, dar îi avem pe Willy şi pe Gunn şi trebuie să-i prindem şi pe ceilalţi. Vânt prielnic este! Haita lui Alvala se mişcă iute şi harţa cu el va mai dura! Marshallul ne-a poruncit să nu ne răfuim cu tâlharii. După Billy King, mă voi socoti eu singur cu Alvala. Ţăranii şi-au îngropat de atunci fraţii, Munos n-o fi câine, să-i fi lăsat să putrezească în funii?

— Sunt de aceeaşi părere, Pedro, dar până la un loc!

— Daţi-mi dreptate! Este mai bine aşa, senor Colorado!

— După ce punem mâna pe bandiţi, dăm o raită în Santa Rosalia!

— Banditul Alvala va muri, aşa cum cere răzbunarea! N-am să mă împotrivesc, dacă mă ajutaţi. Iar Madera este numai al meu!

Şi sătenii de faţă au jurat să-i ajute să-l prindă pe Billy King. În puţine cuvinte, Colorado le-a povestit fărădelegile acestuia, iar cei din Santa Rosalia au înţeles că tâlharul dacă nu-l întrecea pe Alvala avea tot atâtea păcate ca şi el.

Mai era până să se lase înserarea şi hotărâră să

poposească în vecinătatea unor încrengături vii de arizona, crescute pe lângă un curs mărişor de apă ce boscorodea printre meandrele umbrite de magnolii şi cactuşi uriaşi cu braţele alambicate.

Amurgul cobora fără grabă, cuibărindu-se în viroagele dantelate şi adânci ale munţilor vecini. Şerpi alburii de fum se împleticeau între stâncă şi cer, născând nori enigmatici. După aparenţe, se aflau lângă o aşezare de indieni, în apropierea minei San Felipe. Colorado scoase din coburul şeii harta locului şi o despături pe iarbă. Willy şi Gunn îi urmăreau cu ochi şireţi. Deşi făcuseră un ocol bunişor, să deruteze niscaiva urmăritori, se găseau nu prea departe de bârlogul unde se aciuase banditul. Au hotărât ridicarea taberei.

Descălecară, dar un fapt neprevăzut le răsturnă socotelile, îi înconjurară indieni înarmaţi ce apăruseră dintre tufele vegetaţiei ca nişte ulii ţâşnind dintr-un lan de secară. Orice împotrivire părea inutilă. O luptă angajată cu ei ar fi însemnat curată sinucidere. Gunn şi Willy înţeleseră situaţia, iar obrazurile lor se luminară.

În fruntea pieilor roşii, un aborigen voinic, ce avea pieptul acoperit cu o blană de jaguar, cu o figură inteligentă şi înarmat cu o puşcă de fabricaţie recentă, îi privea încruntat. Şi lângă el, fata indiană, al cărei chip, Gerry şi-l întipărise în gând, păstra o armă în mâini. Privirile duşmănoase ale indienilor îi neliniştiră. Le fusese încălcat de străini pământul stăpânit de ei în numele vechilor azteci. Fapta trebuia judecată, apoi pedepsită.

Bătrânul Ştefan Şercanu se opri din povestit. Imaginile au mai persistat un timp, apoi s-au topit în ceaţa văii, prin imensele depărtări unde trăisem, ca aievea, întâmplările alături de eroii de atunci. Colorado nu ostenise istorisind, dar venise peste noi întunericul şi primul său gând a fost să aprindă lampa de pe o margine a scrinului. Prin aburul sticlei lunguieţe, lumina se risipea, binefăcătoare, în odaie. Afară se desprimăvăra, mirosea a pământ reînviat de sub

omătul ce încă mai zăbovea pe spinările stâncoase ale Făgăraşilor şi în văile puţin văzute de soare. În casă nu era destul de cald, dar nu făcea focul.

Ne-am oprit în cerdac, unde Şercanu îşi aprinse pipa din lemn de cireş. Fumul străveziu se răspândi în aerul rece al înserării. Peripeţiile petrecute departe de ţară, în închisoarea lui Parras, pericolele în care intrase de bunăvoie lângă fiii podişului dintre Sierrele Madre, ce luptau pentru păstrarea roadelor revoluţiei lui Juarez, gâlceava cu temutul Alvala, toate îmi descoperiră faptele ce-l mânaseră pe Şercanu spre culmile primejdiilor. Am înţeles că luptase din toate puterile să aşeze binele şi adevărul, la locul cuvenit. Doream cu ardoare să mă înalţ lângă Şercanu ce împingea strâmbătatea pe teascul neînduplecatei îndreptări, înlesnind adevărului să ajungă în matca limpezilor străluciri, acolo unde chiar binele se purifică, alegându-se definitiv de rău...

Ne-am plimbat o bucată de vreme la răcoarea Oltului, ce şopocăia între malurile lui dantelate şi în noaptea aceea am aflat că Annie i-a dăruit doi copii. Unul, cel mic, se stabilise în Middle West, în Culberton, din Idaho, iar fata, Rozalia, căsătorită cu un oltean, Ioan Frangulea, din Mehedinţi, devenit în Lumea Nouă Johnny Frank, ajunsese învăţătoare şi preluase de la Guernnessey catedra în Blue Town. A venit de câteva ori pe la Baia de Aramă, ca şi mama ei, să cunoască locurile de unde-i plecase soţul.

Annie trăia, era încă în putere, fusese de mare ajutor lui Cecilly, mama lui Gerry.

Bătrânul mă luase după umeri, suise costişa ce urca la gospodăria lui şi ne-am aşezat în faţa căniţelor cu palincă.

Flăcările buturii de la focul aprins dănţuiau lent pe ştergarul vărgat şi pe împletitura straiului şi a velinţelor frumos rânduite. Îmi mai dăduse un caiet cu însemnările aşternute în lunga şi aventuroasa lui viaţă de marshall, în câteva oraşe fierbinţi din Far West. Citisem scrisul acela mărunt, ostenitor şi-l recitisem de câteva ori, mai buchisisem datele consemnate în ordinea trecerii lor. Forţa ce sălăşluia în cuvântul scris îmi descoperise lumea faptelor

de atunci, aflasem aproape totul despre eroii întâmplărilor povestite şi de alţii, pe care nu-i cunoscusem încă. Îmi ordonasem şi eu ideile aşa cum s-au înlănţuit peripeţiile notând, în vacanţele ultimei clase de gimnaziu pe sute de pagini, viaţa trăită în Vestul îndepărtat de Ştefan Şercanu.

M-am despărţit de Colorado şi m-am îndreptat spre cealaltă parte a vetrei satului, unde locuiau ai mei, cu gândul să înşir pe hârtie nemaipomenitele isprăvi auzite în ziua aceea. Fostul marshall mai zăbovea în ţară numai două săptămâni şi se îmbarca la Constanţa, pentru America. I-am privit statura înaltă şi obrazul neclintit, strângându-i mâna puternică.

— Să vii mâine, flăcăule, tot pe timpul ăsta! Am să-ţi zic ce mi s-a mai întâmplat în Mexic, că nu s-au gătat aşa iute peripeţiile d-acolo! Vezi să le îndeşi bine în cap, că hârtie ai destulă şi minte văd că nu-ţi lipseşte! Eu mă luptai şi avui răbdare să le aştern aşa cum s-au petrecut ele! Isprăvile mai uşor le trăieşti, da’ mai trudnic e să zăboveşti cu pana după ele. De le mai apuc scrise de tine cât oi mai avea de trăit, aşa cum ţi le-am povestit, mi-ar plăcea să le buchirisesc aci, la lampă. D-asta ţi le-am zis, să nu le înstrăinez, să rămână în ţara asta unde am crescut şi au trăit toţi ai mei, stârpea din care mă trag, Şercanii…

Capitolul XIV – TOMAHAWKUL AZTEC

Soarele strălucea într-o limpezime a cerului, pentru a coborî după o creastă golaşă de munte, când sfatul lui Colorado căzu, în acel luminiş, ca o poruncă de neamânat:

— Lăsaţi armele, amigos! Trebuie să le câştigăm bunăvoinţa! Ne cer cu siguranţă tribut că străbatem întinderile de pământ ale satului lor. Nu le stârnim ostilitatea! Zic să ne supunem!

Descălecară şi puştile le rămaseră în oblâncuri. S-au gândit să nu-i înfurie, pentru a nu-şi complica situaţia. Oricum, trebuiau să renunţe să-şi petreacă aici odihna. Willy şi Gunn rânjeau.

— Pedro, vezi ce le moşmăie prin capete! După priviri, ne cercetează ca pe nişte duşmani neîmpăcaţi. Zi-le, amigo, că suntem în trecere, o mică plimbare şi p-aci ne este drumul!

Ajutorul de şerif începu un dialog lung cu cel care părea să fie şeful. În acest timp, texanii au rămas mai departe sub ameninţarea armelor. Pedro i se adresă cu câteva vorbe amintite din aztecă, făcu pauze lungi, mimă însufleţit, dar interlocutorul se păstra tăcut şi ostil. Spre uluirea lui Pedro, când sfârşi de repetat vorbele, arătând multă bunăvoinţă puterii de înţelegere a indianului, acesta răspunse greţos, într-o spaniolă fără multe păcate, neescamotându-şi dispreţul pentru metis şi pentru efortul de a se face înţeles în limba fărâmiţată a aztecilor.

— Străinii au încălcat pământul nostru rămas de la străbunii azteci, stăpânitori ai întinderilor de dincolo de Rio Bravo, din ţara ianchee şi până la tierra caliente[38] din Yucatan. Când roata de foc va fi sorbită de Sierra Madre, să fiţi la o distanţă de mers călare măsurată în ceasuri câte degete am la o mână. Dacă texanos încalcă înţelegerea, Şoim-Înţelept îi trimite la strămoşii lor cu feţele palide să

[38] Tierra caliente – şes torid, pământ cald, în limba spaniolă.

rătăcească în pustietate şi să se hrănească cu păianjeni de deşert! Am zis! încheie tânărul şef alocuţiunea.

— Parcă ar fi Montezuma, Regele-Soare, amigos! Credeam că are pretenţii mai mari! Vatra satului lor nu se întinde la cinci ore de mers în pas domol de cal! Vom mai vedea, zic să ne tocmim cu el!

— Vorbeşte mult străinul cu plete ca pana de corb! Bărboşii din Iberia veniţi pe plaiurile aztecilor au adus numai nenorociri. Şi oamenii albi de faţă pângăresc pământul satului nostru. De nu ascultaţi, Şoim-Înţelept vă trimite pe „locurile-celor-fără-trup”!

Li s-a lăsat timp de gândire. Nu era de glumit cu indienii înarmaţi cu puşti, cu arcuri, cu săgeţi şi cu tomahawkuri! Mulţimea armelor potrivnice i-ar fi dovedit lesne într-o luptă. Colorado recunoscu în ei pe indienii urmaşi ai aztecilor din Chihuahua. Mai toţi aveau culoarea obrajilor bătând în verzui, erau îmbrăcaţi cu pantaloni din pânză de sisal, iar partea de sus a corpurilor o purtau descoperită. Sub o fâşie îngustă de piele petrecută în jurul părului îşi înfipseseră pene de papagal cu vârfurile aplecate. Mulţi dintre ei aveau nasurile găurite, în care ţineau diverse podoabe. Călăreau cai cenuşii, scunzi, corciţi, nervoşi, fără şei.

— Oamenii albi roagă Şoimul-Înţelept să-i păsuiască până mâine când răsare soarele din nou pe aceste locuri. Treburile îi mână apoi mai departe. Ei vin de dincolo de Fluviul Grandios, din nord, unde duc tâlharii de faţă, să fie judecaţi după legile Stăpânului-lor-iancheu din Washington! Pe aproape, se ascunde capul acestor nelegiuiţi, ce-şi zice în Mexic Manuel Moreira! Tânăra căpetenie să cumpănească!

Indianul tresări. Înaintă un pas şi îmboldi cu ţeava armei pieptul texanului. Părea că se va sluji de glonţ.

— Colorado n-a minţit niciodată un om cu pielea roşie!

— Cu ce dovedeşte faţa palidă cu numele apei ce-a fierăstruit Munţii Stâncoşi, că este duşmanul Cârtiţei-Şirete?

— Dacă ai umblat printre oameni albi, poate ai văzut la

nord de Rio Bravo cine are steaua de poliţist.

— Ducem peste apă aceşti ticăloşi, ce sunt prietenii lui Moreira!

Gerry îşi trase însemnul din buzunarul cusut al vestei din piele, făcându-l să lucească într-un spic de raze şi-i săltă lui Willy mâinile ferecate în cătuşe.

— Sunt scăparea voastră! rânji fostul judecător. Când va afla Moreira, o să moară de râs! Nu-i scăpaţi voi, copoilor!

Cuvintele lui Willy, rostite într-o spaniolă amestecată cu engleza, au fost pricepute de căpetenie, tensiunea crescu în luminiş.

— Faţa-palidă-fără-scalp a scos din gură numele lui Moreira! Şoim-Înţelept îi porunceşte să spună de unde îl ştie pe Cârtiţa-Şireată?

— Nu-l cunosc, indianule! Am zis şi eu aşa! Mai bine dezleagă-mă, să putem vorbi despre poliţiştii ăştia!

— Albul-fără-scalp e de-o teapă cu Moreira! îl etichetă Colorado.

Pe figura indianului se adânci umbra unei furii. Dacă bandiţii n-ar fi fost în grija texanilor, le-ar fi venit de petrecanie. Toate armele se mutară spre Willy şi Gunn.

Păreau hotărâţi să-i culce la pământ. Colorado înţelese pe loc primejdia.

— Şarpele-cu-Pene, zeul zeilor, a dat indienilor vitejie, dar şi răbdare. Iscusinţa folosirii armelor să şi-o dovedească pe câmpul de bătaie. Noi, albii, mai întâi judecăm tâlharii. Şi indienii fac la fel. Oare urmaşii aztecilor au schimbat obiceiurile moştenite de la zei? Peste Rio Bravo sunt aşteptaţi. Acolo au ucis, au furat, acolo au minţit, au înşelat semenii lor albi!

— Cârtiţa-Şireată, ce are şi numele de Moreira, ţine cu sila indieni tolsuhni să-i scoată argint din văgăunile pământului. Duşmanii Cârtiţei sunt fraţii noştri.

— Dacă tolsuhnii ne ajută să prindem Cârtiţa-Şireată, atunci ei stârpesc viermele care roade tuberculul sănătos de manioc.

— Prietenul alb a scos un mare adevăr din gură. Vorba o are limpede ca Rio Bravo la izvoare. Oamenii albi vor veni

de hac lui Moreira!

— Şoim-Înţelept a moştenit darul ghicirii de la zei. Numai că el n-a promis să vină alături de poliţiştii texani să culce la pământ Cârtiţa!

Se făcuse un prim pas. Tânăra căpetenie strigă războinicilor săi porunci în aztecă, iar aceştia îşi schimbară atitudinea.

Gerry era însă absent la tot ce se discuta. Nu-şi lua ochii de la indiană. Femeia i se părea mai frumoasă, aşa cum arăta pe mustangul ei alb. Aducea cu o amazoană ieşită din umbroase şi tainice păduri, dar fata nici nu catadicsea să-i arunce, vreo privire.

Între timp, indienii lăsară armele spre pământ. Colorado se apropie de Şoim-Înţelept şi vorbiră îndelung. După un timp, fiecare se întoarse spre oamenii lui.

Colorado explică:

— Suntem invitaţi în sat. Am înţeles că numai căpetenia mare a tolsuhnilor hotărăşte dacă vin şi supuşii lui cu noi în urmărirea lui Moreira.

— De ce n-am merge în sat, prietene? Ideea nu-i rea!

— Ar trebui să rămână aici cineva. Dacă lucrurile se termină rău şi gazdele noastre se răzgândesc?

— Nu-s eu omul nimerit să nu fiu cu tine, Colorado! Apoi, indienii mexicani sunt diferiţi total de ce-am văzut eu în rezervaţii! Cei din Salt River şi Gila, din Arizona, cărora le-am dat tribut vite când am trecut cu cireada, nu aduceau cu aceştia, aşa că ne ducem cu toţii la tolsuhni, fu de părere Gerry, urmărind indiana cu privirea.

Şoim-Înţelept observase comportarea albului, dar faptul era mărunt faţă de treburile importante în care intrase. Fata îşi ridicase fruntea întinsă, cu bentiţa îngustă din fâşii colorate din piele de lama sub care ascundea o pană delicată de păun.

Se auzi vocea Şoimului:

— Oamenii cu feţele palide pot veni fără grijă în sat la tolsuhni! Wigwamurile tolsuhnilor au unde-i adăposti. Nu cerem nici un tribut de la prietenii albi.

— Cred că ţi-a căzut cu tronc indiana, aruncă gluma şerifului între două vorbe schimbate cu Şoim-Înţelept.

— Încetează cu pisălogeala, Colorado!

— Dacă-i jumătatea Şoimului, o să-i risipeşti bunăvoinţa!

— Colorado, am să-ţi urmez sfatul. De-acum, o să stau cu ochii numai în copaci, prietene!

Plecară. Colorado călărea alături de şeful indian, urmau apoi fata, Gerry, Gunn, Willy şi la sfârşit Pedro şi ţăranii aduşi de Luis. Războinicii tolsuhni însoţeau convoiul cu armele în cumpănă, atenţi la prizonieri să nu încerce să evadeze.

În acest fel, trecură printr-o vegetaţie deasă, bogat colorată. Aici, pânzele trandafirii ale luminii cernute prin frunzişul împreunat căpătară transparenţe ireale.

— Şeful tolsuhnilor m-a trimis printre feţele palide. Am făcut patru clase în Pradilla, apoi am învăţat grădinăritul şi plugăritul la o hacienda, unde părintele Alende s-a legat cu jurământ să mă îngrijească. Restul de învăţătură mi-a fost dat de un alt slujitor al zeilor albilor adăpostit de tolsuhni. Am mai lucrat pământul la o fermă, să cunosc tainele lui Xipe, zeul semănăturilor, să pot scoate cât mai multe roade din sământă.

— Poate că unindu-ne puterile vom învinge mai uşor Cârtiţa-Şireată! încercă Colorado să-l câştige de aliat pe indian.

Indianul însă nu asculta. El îşi continua alte idei.

— Moreira păstrează cu sila războinici tolsuhni, să-i tragă din pământ argint. Xilonen, zeiţa porumbului crud, este mâniată pe tolsuhni că nu-i aduc îndărăt din robie, să-i putem da jertfă stoguri din ştiuleţi cu porumb. Dar am ajuns aproape de sat.

Arătă cu mâna colibele dispuse într-un cerc, înconjurate de copaci în culori închise. Toate aceste case se roteau în jurul unui wigwam mărişor. Aşezarea era ridicată pe marginea unui lac violet, rămas neclintit, hrănit de doi afluenţi ce se aruncau peste muchiile unei stânci roase de apă.

Se apropiau de o livadă de pruni americani, persimmon şi

de cuiburi de tomato, cum fuseseră botezate roşiile, într-o culoare portocalie. Coasta pe care se căţărau culturile era povârnită. Cioturile foştilor copaci, arşi pentru mulţumirea lui Xipe, ca cenuşa să îngraşe solul, glăsuiau că pădurea fusese distrusă, dar unghiul iute al pantei înlesnea puhoaielor să care ţărâna şi să măture recoltele tolsuhnilor.

— Tenocatecuhtli, zeul aztec al hranei din toate timpurile, explică Şoim-Înţelept, a fost zgârcit cu adoratorii lui, sfidând ofrandele aduse lui şi neînvăţând aztecii cum să-şi îngraşe şi să-şi irige pământurile. Dar terenurile cu pante iuţi pe care sunt împinşi de latifundiari, mai greu este să asigure hrana triburilor indienilor, din cauza sărăciei recoltelor.

Trecură printre colibe, durate din nuiele împletite, bulgărite cu pământ, acoperite cu trestie, văzură wigwamuri răsărite, toate eliptice şi ascuţite la vârf, ce se terminau cu frunze de palmier. Nenumăraţi membri ai aşezării îi suspectau. Indienii întăriseră paza intrărilor în sat. Pe înălţimi, iscoadele semnalizau cu fumul focurilor aprinse. Localnicii erau îmbrăcaţi sumar. Mai toţi purtau taparrabouri, un fel de şorţuri din pânză, triunghiulare, petrecute pe după talie. Numai câţiva aveau traşi pe ei pantaloni dintr-un material lucrat în război, un fel de ţesătură deasă îngrăşată în uleiuri, pentru trăinicie şi vopsită cu poke, o buruiană ce colora. Femeile îşi acopereau sânii cu pânze ori cu şaluri. Bărbaţii, arămii la culoare, mulţi dintre ei cu obrajii vopsiţi cu ocru aveau pometţii proeminenţi, ochii negri şi pielea feţei atinsă de vărsat. Erau de statură mijlocie, părul îl purtau lung, pe ceafă, ori strâns sub pălării cu boruri înguste şi cu calote largi.

Când câinii au simţit străinii apropiindu-se, au început să latre cu spinările zburlite şi alarmară aşezarea.

În mijlocul satului, luminişul era umbrit de pohikery, un soi de nuc american gros şi cu lemnul tare. De crăcile joase ale unor arbori erau legate căuşuri cu ţânci de lapte, unde gângureau, feriţi de porcii şi câinii spurcaţi la carne de

prunc. Printre copacii mari crescuse castanul pitic, chinquapin, prezent peste tot în aşezarea indienilor.

Copii răsăriţi împrumutaseră gravitatea de pe obrazurile celor mari, ameninţând în joacă cu arcuri şi săgeţi inofensive. Ochii lor, uşor alungiţi, cătau la Şoim-Înţelept şi la fata căpeteniei, văzându-i întorşi cu feţe-palide, ştiuţi de ei ca vrăşmaşi, pentru că de la albi li se trăgea întotdeauna ceva rău. Multe indiene, de toate vârstele, iscodeau suspicioase. Una însărcinată, scoasă de gălăgie din wigwam, vădi ostilitate străinilor, dar se ascunse, înciudată că i se văzuse pântecul îngreunat.

Era un moment ce nu putea fi dat uitării. Şoim-Înţelept, urmaşul şefului indian, se întorcea cu albi înferecaţi şi cu alţii călărind, flegmatici, cu armele la ei.

Texanii văzură fete mlădii, întrecând în frumuseţe pe cele din rezervaţii. Taliile fine ale localnicelor, mersul lor trufaş, negrăbit şi fără tangarea şoldurilor, respingeau orice intenţie de a-şi reliefa formele, cu care le înzestrase darnica natură. Tinere nemăritate, rămase într-o dispreţuitoare aşteptare, se fereau să placă străinilor, aşteptând supuse omul trimis de destin.

Vânt-Furişat mustră aspru o indiancă nubilă surprinsă că-şi împletea în păr panglici colorate şi, cu un gest poruncitor, o trimise în tepee.

Gerry nu ghicea vârsta fetei. Bănuia că nu poate trece de 16 ani. Şuviţele părului său mătăsos, într-o culoare negru-violet, îi curgeau pe umerii goi, mângâindu-i şoldurile. Şeriful se gândi să intre în vorbă cu azteca spre care simţea o misterioasă atracţie. Încropi o frază după tipicul celor auzite la Colorado şi o rosti cu glas uşor.

— Gerry, prietenul lui Colorado, voieşte să cunoască cine a ras cu atâta meşteşug pomii de frunze şi de scoarţă?

— Vânt-Furişat a înţeles ce caută să afle prietenul alb. Lucrul acesta l-a făcut moosu. În limba indienilor înseamnă: „El taie, el netezeşte!” Voi îi ziceţi cerb, vorbi indiana după o pauză. Dar cerbii mari mexicani au rămas puţini şi numai pe aici trăiesc.

Şeriful parcă plutea pe vârfurile wigwamurilor. Fata i se

adresase în spaniolă. Auzise o voce unduioasă, cu un timbru cald, vorbise curgător, stăpână pe ea, poate fusese puţin ironică, dar el n-a simţit, iar dacă a observat, a trecut-o cu vederea.

— Nu ne mâniem pe moosu. El ne dă carnea, ne dă blana, coarnele, din oasele lui facem arcuri şi săgeţi cu care vânăm, din vinele lui împletim sfori, reîncepu ea să vorbească.

Dar se apropiau de coliba căpeteniei, o construcţie impunătoare, ridicată în mijlocul luminişului. Jur împrejurul wigwamului – meri, adaptaţi locului şi nuci scunzi şi rămuroşi.

Îi întimpină un indian aplecat de spate şi-i salută cu răceală. Părea un fost „Sagamore”. Era părintele actualului şef de trib. Au ridicat şi ei braţul în sus. În mâna stângă păstra un toiag din lemn de cedru, de care se ajuta, de fapt un baston de fost cârmuitor aztec, iar peste umeri purta o piele de jaguar. Le-a urat şedere lungă la tolsuhni.

În căpetenia aşezării şi în vrăjitorul satului – ce apărură lângă bunicul lui Şoim-Înţelept – Colorado recunoscu, surprins, pe Yacunda şi Payata, cunoştinţele recent făcute la spelunca lui Sanchez din Chaparros.

— A fost dorinţa Şarpelui-cu-Pene să revedem oameni albi cunoscuţi în Pulqueria lui Sanchez! îi primi cu figura misterioasă Payata, vraciul comunităţii.

— Yacunda n-are destule vorbe să dea glas bucuriei că-l vede din nou pe prietenul alb şi-l primeşte cu plăcere în wigwamul lui! le făcu invitaţia la ospeţie şeful tolsuhnilor.

Intrară înăuntru. Coliba era de formă ovală, fără mobilier. Se întrezărea o vatră din piatră acoperită cu oale de fiert. Pe o legătură de ferigi şi frunze de palmier acoperite cu blăni de jaguar era aşternut patul căpeteniei. Un perete al încăperii din paiantă, acoperit cu piei de vidre, avea pe el atârnate arme: o puşcă, felurite arcuri, tolbe cu săgeţi, tomahawkuri, dintre care unul din argint, o sumedenie de cuţite cu incrustaţii, unul din silex, o hacha uriaşă şi suliţe pe măsura şefului de trib.

Li s-a adus în căniţe de lut rachiu făcut din agavă. Yacunda îşi aprinse calumetul şi eliberă fumul într-un anume ritual. O rotocoală o trimise Vulturului, a doua Şarpelui şi a treia Jaguarului, de fapt, simbolul Trinităţii, al Şarpelui-cu-Pene, Quetzalcoatl. Colorado repetă şi el, veni apoi rândul lui Gerry şi al lui Payata. Indienii ţineau solemni în mâini bastonaşele unse cu răşini, acoperite cu lustru şi încălţară în picioare mocasini, tăifăsuind şi stând jos ca orientalii, unde aşternuseră piei de bursuc.

Pe soba joasă, dintr-o plită de piatră, femeia lui Yacunda, ajutată de Vânt-Furişat, pregătea cina. Coliba nu avea coş, fumul şi aburii se amestecau într-o ceaţă înecăcioasă, aerul deveni curând aproape de nerespirat. Li s-a deşertat în străchini de pământ succotash, o fiertură din porumb crud şi fasole, cu bucăţi de carne de porc şi pemmican, un fel de carne bătută şi uscată la vânt, într-un amestec de fructe şi untură. În loc de pâine mâncară hominy, preparat ca mămăliga. Prânzul a decurs în tăcere. Nu s-au folosit de linguri, că nu erau, ci de un fel de coji subţiri de pâine, din care făceau căuşuri. Ca băutură, li s-a turnat în ceşti de pământ bere din agave, cunoscută de ei din Texas.

— Mayanel, zeul pulquei, a oprit pe tolsuhni să bea apă-de-foc! Noi scoatem fire-water din persimmon, pomii văzuţi de oamenii albi roşi de moosu, explică Payata. Dar o vindem la târg.

Tânăra fată aprinse o căţuie de copal, iar miresmele se răspândiră în wigwam. Călcând cu un pas furişat, ca un şopot tainic, le aduse într-o strachină întinsă din pământ ars, peste ferigă, fructe proaspete de cactuşi. O nevăzută nisiparniţă măsura cu sărăcie timpul. În colibă se instalase răcoarea. Fiica lui Yacunda i se arătă lui Gerry ca o surată a naiadelor. Acum era lângă el şi-i turna cacao îndulcită cu miere de maguey. Yacunda îşi dresese glasul, vorbea rar, cu o căutată răceală, auziră o voce ce părea că vine din străfundurile Coatlicuei, stăpâna milenară a pământului, mama zeilor, după indienii mexicani.

— Mânia zeilor se va abate asupra Cârtiţei, că ţine cu sila tolsuhnii în scorburile pământului să-i scoată argintul din

adâncuri.

— Să ştie Yacunda, şeful vitejilor tolsuhni, că pielea Cârtiţei-Şirete ne aparţine şi nu suntem dispuşi s-o înstrăinăm.

— Prietenii albi se îmbată cu apă de izvor. Cârtiţa nu se va lăsa prinsă de trei poliţişti, oricât ar fi ei de îndrăzneţi. Oasele lor vor albi deşertul podişului, vorbi Payata zâmbind cu neîncredere.

— Vraciul tolsuhnilor, Payata şi sfetnicul de preţ al lui Yacunda scoate nestemate din gură, îl lăudă Colorado. Şarpele-cu-Pene ne va ajuta să zăvorim uneltirile Cârtiţei.

— Prietenii albi, cu secerătoarele-de-bizoni ce le duc cu ei, pot culca toţi oamenii Cârtiţei, chiar dacă aceştia se caţără pe zăpezile trufaşe ale Sierrei. Şi mai au şi ţărani din corcirea bărboşilor din Iberia cu femeile indienilor, ce mai bine ar fi murit decât să intre în wigwamurile albilor!

— Ţăranii n-au luat numai însuşirile strămoşului alb, fratele meu Yacunda, ei poartă în sânge şi virtuţile omului roşu.

— Senor Colorado dă jos de pe cer condorul, chiar dacă zboară la peste o mie de yarzi, schimbă vorba Pedro.

— Iuff! se minună Gând-Şiret, tatăl lui Yacunda, Ce nevoie mai au străinii de tolsuhni? Şoim-Înţelept să înveţe de la el cum să coboare vulturul din văzduh. O piele de jaguar nu-i cade rău în cobur. Tolsuhnii vor povesti copiilor minunea asta.

— Nu-i mare scofală, spuse cu modestie Colorado.

— Nici Şoim-înţelept până acum n-a fost înfruntat de nici o faţă palidă. Aztecii au rămas războinici neîntrecuţi, îşi susţinu nepotul fosta căpetenie.

— Dacă prietenul alb va învinge pe fiul căpeteniei tolsuhnilor, atunci Yacunda să ne dea zece războinici să prindem Cârtiţa, aruncă provocarea, fără să clipească, Pedro!

Treptat se instală o tăcere pe care numai sfârâitul copalului o tulbura.

— Yacunda, şeful tolsuhnilor, se învoieşte! Armele le va

alege Gând-Şiret. Dacă prietenii albi au alte păreri, să le zică!

— Cădem la învoială, Yacunda! Întrecerea să fie mâine. Apoi, pornim spre vizuina Cârtiţei.

— Prietenul alb să ştie că Şoim-Înţelept nu va fi învins!

Căpetenia pecetlui înţelegerea cu o înghiţitură zdravănă de rachiu, păstră câteva momente liniştea, apoi începu din nou să vorbească:

— Oamenii albi stăpânesc arme iuţi şi trimit la strămoşii lor pe indieni. Albii sunt uniţi între ei ca picăturile de apă din mare. Numai în Mexic, ţara marelui preot Mexi, indienii vor face cu timpul un pământ al lor, al indienilor. Sufletul lui Yacunda sângerează când ştie că în Texas comanşii au fost izgoniţi prin lege în New Mexico. Seminţiile noastre sunt alungate pe locuri sterpe ori vârâte în ocoluri din sârmă ghimpată. Pentru asta, Şoim-Înţelept va învinge!

— Yacunda nu este departe de adevăr, dar Colorado va câştiga!

— Cârtiţa-Şireată este greu de prins prin găurile unde se ascunde, se amestecă Payata. Numai preoteasa zeilor aztecilor va da înţelepciune lui Colorado şi prietenilor lui s-o prindă în laţ.

— Generalul alb din oraşul lui Mexi, acolo unde s-a ridicat primul altar Şarpelui-cu-Pene, trimite soldaţi călări să ne ia pământurile. Dar veninosul Moreira nu este pedepsit!

N-a răspuns nimeni. Yacunda vorbise cu tristeţe în glas, Colorado voi să întrebe ceva pe Gerry, însă şeriful se înţelegea din priviri cu fata căpeteniei ce păzea căţuia de copal. În încăpere, miresmele răşinii îmbălsămară aerul.

— Am vrea, spuse Pedro, să aflăm de ce cu atâţia războinici n-aţi putut veni de hac Cârtiţei-Şirete?

— Puştile puilor de cârtiţă sunt iuţi şi-i pot răpune pe ai mei, asta o ştie mai bine ca noi fratele alb Colorado!

— Tolsuhnii sunt mai viteji şi mai numeroşi ca tâlharii! îl susţinu pe Pedro, cumnatul lui Gerry Mulligan.

— Prietenul alb, Colorado, nu ştie că Acamapichtli, sufletul străbunilor indieni mâniaţi de Montezuma când bărboşii din Iberia au supus Imperiul Aztec, nici acum n-a

iertat pe urmaşii aztecilor?!

Payata privea mucul de jar al calumetului, sorbind visător din sucul de agave pus în faţă. În clipa următoare, Vânt-Furişat era la Gerry, ce parcă plutea în visele acelei lumi atunci descoperite. Glasurile severe ale indienilor, miresmele copalului, berea de agave cu acea aromă bizară, mersul abia simţit al fetei, degetele ei reci ca gheaţa întârziate pe toarta ceştii, aveau tâlcul lor, fiori necunoscuţi îl scuturau.

Indiana cu siguranţă că simţea arsura din privirea albului şi se retrase în colţul umbros, în aşteptare. Străinul era altfel decât războinicii tineri ai tribului. Părul lui galben ca aurul strălucitor căzut în câteva inele peste fruntea arsă de zăduful preriei, statura lui înaltă, mersul său domol de jaguar înaintea săriturii fatale, ochii lui cu irişii albaştri, în care se adunau ultimele raze de soare ale zilei, asemeni înmănuncherii lor în adâncurile iezerului în care deseori înota, toate o atrăgeau, o ademeneau spre el ca un destin.

Fata căpeteniei se scutură ca de vedenii. Se auzi chemată de femeia lui Yacunda, făcu fără grabă câţiva paşi, când în sidefiul scoicilor din gherdanul prins la gât i se arătă un semn. Cochiile vorbiseră ceva ce nu trebuia zis.

Fumul des al tutunului i-a mutat lângă culcuşul căpeteniei, unde ardea un opaiţ. Le revenea mereu gândul confruntării cu cârtiţa.

— Prietenii albi nu renunţă să-l aducă viu pentru judecată şi să-l treacă peste Fluviul-Mare pe Cârtiţa-Şireată?!

— L-am fi lăsat hoitul aici pentru corbi, răspunse inspirat Gerry, dar, cu toate că ştim ce greu va fi, trebuie să-l luăm cu noi!

— Prietenul meu Yacunda s-a răzgândit, vrea să meargă cu noi fără să-mi mai încerc priceperea în lupta cu Şoim-Înţelept?

— Bărbatul ce-şi zice Colorado are mintea ageră pe cât pare să aibă de iute braţul. Peştele mort hrăneşte puiul viu, iar carnea Cârtiţei am vrea să hrănească lupii de prerie ori s-o dăm la vulturi. Asta este soarta urmaşilor Bărboşilor-

din-Iberia ce fac rău indienilor. Poporul lui Mexi va fi stăpânul podişului, întrucât sângele bărboşilor este o picătură din lacul Texcoco! Urmaşii aztecilor nu-şi vor părăsi colibele şi nici vetrele satelor. Noi de faţă, tolsuhnii, niciodată n-am fost îngenuncheaţi.

Ascultară cu interes spusele lui Yacunda. Erau lucruri pe care le auzeau pentru întâia oară şi se minunau de unde şeful indian dezlegase faptele poporului său. Istoria întortocheată a acelui colţ de continent o moştenise din tată-n fiu, ca pe un bun de preţ al urmaşilor celor cuceriţi de spanioli.

Ieşiră din colibă şi dădură ocol satului. Suiră mai întâi o coastă lină, din vârful căreia se vedea mai bine Canionul Negru. Undeva, într-o margine a lui, un şarpe alburiu de fum, scos de vetrele unde galena argentiferă se prăjea, se înşuruba într-un nor. Acolo era mina San Felipe. Şeriful nu era de faţă, dispăruse fără să lase vreo vorbă unde poate fi găsit.

În drumul lor văzură copiii indienilor mânând iezi, spre locurile de înnoptare. La hotarele satului ardeau focuri de semnalizare aprinse pe înălţimi. Coborâră valea şi la o margine a aşezării, lângă o colibă recent construită, se făptuia ritualul unei căsătorii. Yacunda l-a condus pe texan acolo, iar momentul solemn al actului i-a obligat la tăcere. Priviră la doi adolescenţi îngenuncheaţi, aşteptând să scadă ultimele pâlpâiri ale unui foc aprins între ei. Indiana, ce nu împlinise paisprezece ani, subţire la talie şi sumar îmbrăcată, avea taparrabo-ul dintr-o pânză albă, înflorată, care îi acoperea goliciunea şi păstra cordonul fetiei legat pe după talie. Sânii tari, armonios arcuiţi, erau ascunşi în parte de pânza brodată cu flori mici. În părul negru, lung şi bogat, ce-i atingea şoldurile, îşi înfipsese un pieptene colorat, din lemn. Perechea fetei, un viitor războinic tolsuhn, ales dintre tinerii satului, cu pieptul şi spatele tatuat, ţinea alături de el armele dăruite de căpetenie şi câteva piei de tapir… Flăcările sucombară şi cei doi nou căsătoriţi se ridicară, alăturându-se umăr la umăr de o parte a jarului. Apoi, tânăra indiană, cu capul plecat într-o atitudine de

subordonare, îşi urmă bărbatul, stăpânul ei, căruia îi era datoare supunere şi credinţă, spre coliba devenită wigwamul familiei.

Părăsiră locul şi Yacunda a înţeles că albul din Texas mai văzuse asemenea ceremonii de unire simplă, fără fast, ale indienilor.

— Zeii au dat apa cu zgârcenie tolsuhnilor! intră el în alt subiect. O cărăm de la iezer, dar oamenii tribului vor schimba firea locului, pământul pe care-l avem acum nu-l mai lăsăm spaniolilor, o să-l apărăm cu viaţa. Latifundiarul o să înţeleagă că nu ne mai pot împinge în „Tierra-Frio”, cum spun ei Pământului Rece, unde este numai atâta hrană cât să nu murim. N-o să mai ardem pădurile, deoarece cerul se mânie şi nu ne mai dă ploaie! Cenuşa nu se păstrează în pământ decât un an sau doi, apoi solul sărăceşte. Dar steaua-luminoasă-a-înserării a urcat pe copaia cerului, să plecăm!

În acel moment apăru Şoim-Înţelept. Indienii s-au tras deoparte, la două lungimi de cal şi sporovăiră în limba tribului. Când căpetenia s-a reîntors, i se putea citi pe obraz o nestrămutată hotărâre. Colorado află că tânărul indian şi cu încă zece războinici se învoiseră să lupte contra lui Billy King.

— Prietenul alb îşi va măsura mai departe puterea şi agerimea cu fiul meu, pentru ca tolsuhnii să-şi aducă aminte că un aztec pe nume Şoim-Înţelept s-a întrecut cu albul ce poartă numele apei ce s-a încumetat să-şi taie vad prin Munţii Stâncoşi.

Începuse o nouă zi şi satul se trezise devreme. Gerry abia spre dimineaţă s-a întors, călare pe Blaky, însoţit de fiica căpeteniei. Colorado văzuse că, deşi abia se crăpase de ziuă, multe femei indiene se apucaseră să împletească rogojini şi coşuri din nuiele, iar altele pregăteau fierturile. Străpungând fumul gros ce domina o colibă, desluşi localnici meşterind oale de pământ sau modelând figurine, nişte zei păgâni din lut, vopsindu-le în culori aprinse. Într-un

colţ, doi papoose[39] răsăriţi depăşunau ştiuleţi pentru uscat, alţii alegeau ignami. La câteva războaie primitive, neveste indiene ţeseau pânze din bumbac şi din fire de agavă, iar într-o oloiniţă rudimentară, alte femei voinice striveau seminţe, colectând sucul lor în vase de pământ. În alte colibe, aztecele pregăteau cu pricepere pasta din boabe de porumb pe nişte planşete butucănoase cioplite în piatră. Copii mărişori, desculţi, acoperiţi cu sombrerouri jerpelite, rămase de la cei mari, mânau capre şi lame spre poalele verzi ale unei măguri. Bărbaţii în putere zoreau să taie pini pentru colibe. Un băiat, cam de doisprezece ani, venea de la iezer încovrigat sub cobiliţă, ducând apă în găleţi. Alţii, scăpaţi de corvoadă, fugeau, cu undiţe improvizate, la peşte. Într-o margine, un lan de trestie-de-zahăr cădea sub machetele localnicilor.

Într-un adăpost de crengi, indiene împleteau pălării stând pe jos. Firele de palmier se împerecheau, se răsuceau, încrucişându-se unele cu altele, născând desene sofisticate şi armonii de culori. Spre o margine a satului, un indian ajutat de altul încărca pe un samar cuşti cu papagali, cu destinaţia unui oraş apropiat. Yacunda aduse discuţia despre lupta hotărâtă cu o zi înainte:

— Astăzi, tolsuhnii vor vedea întrecerea dintre albul poreclit în ţările din îndepărtatul Apus, Colorado şi Şoim-Înţelept, fiul meu, ce până acum n-a fost niciodată învins de nici un om roşu ori alb. De acel nuc – arătă copacul puţin înalt, dar voinic, rămuros şi fără vârstă – se vor prinde ţintele!

S-a dat semnalul de început. Gând-Şiret a tras o săgeată în cerul zilei, în timp ce se auzea un cântec păgân, o melodie când iute, când înceată, compusă din note stranii, acompaniată cu şuiere ca de mierle scoase din nişte fluiere şi din tobe făcute din scoarţe de copaci.

Apărură zece războinici aleşi de bătrâni, ce din goana calului azvârliră săgeţile în ţinte. „Înţelepţii” comuniunii

[39] Papoose – copil denumire folosită de indieni.

judecară iscusinţa arcaşilor şi păreau mulţumiţi. I-au urmat un şir însemnat de suliţaşi. Apoi luptătorii, din alergătura iuţită a cailor, îşi încordară muşchii tărcaţi în culoare galbenă, muşchi ce semănau cu odgoane răsucite şi din culmea elanului aruncară tomahawkurile. Lemnul vibra de lovituri, dar numai două se înfipseră aproape de ţintă. Galopând apoi într-un şir indian fără cusur şi fiecare din acelaşi loc, sloboziră din nou săgeţile. Şoim-Înţelept a câştigat încă o dată. Pe obrazul lui Yacunda se instalase trainic mulţumirea pentru că fiul său nu-i înşela încrederea.

Se apropia clipa intrării în întrecere a albului din Texas. Mijloacele luptei le hotărî Gând-Şiret. Pe împletitura din fibre colorate de palmier s-au aşezat câte două rânduri de arme. Spre mulţumirea perfect ascunsă a bătrânului tribului, omul alb nu s-a codit să se lupte cu arma pe care a pus primul mâna fiul căpeteniei. Dar înainte de începere, indianul, aplecat de ani, a pretins texanului să îmblânzească un cal sălbăticit şi să demonstreze tolsuhnilor ce cunosc crescătorii de cai de la nord de Rio Bravo. Sub privirile uşor ironice ale celor de faţă, Colorado se aruncă în cârca bidiviului de pe o stinghie înaltă a rodeou-ului. Urmă apoi o luptă care pe care, dintre om şi animalul furios, ce se prelungi cu un delir. Un wigwam se nărui ca un umbrar şubred din lujeri de trestie putrezi. Albul se păstra, pe animalul ca turbat, greu, din ce în ce mai greu. De câteva ori, după cabrări disperate, calul încercă să se răstoarne pe spate, dar călăreţul înfipt în coama lui, strângându-l între coapsele sale transformate în două chingi ca cea mai trainică şa, îl obliga să nu se culce. Convulsiile repetate, ridicările în două picioare deveniră treptat spasme deznădăjduite, neputincioase. Nărăvita povară a rămas lipită de el, părea cusută de greabănul calului bronco. Sosi mult aşteptatul sfârşit.

Albit de sforţări, înfiorat pe picioarele lui lungi, pe care se desenau elegant vinele, bidiviul înfrânt se lăsa stăpânit, fornăind greu, docil, epuizat. Biruitorul îi petrecu căpeţeaua pe cap şi frâul, desfăcându-şi lasoul, din care înaintea

întrecerii şi spre uimirea tuturor, chiar cu riscul să fie atins de copitele animalului nărăvaş, îşi improvizase o chingă peste mijlocul acestuia. Se auziră iuff-uri de admiraţie. Viclenia Gândului-Şiret nu folosise decât în parte, ea fusese înţeleasă de Colorado din capul locului. Acum văzu că avea o mai mare însemnătate decât îi atribuise, simţindu-şi tremurul tuturor mădularelor, inferioritatea fizică, ce-i adevărat, momentană.

Sosi momentul întrecerii, cu Şoim-Înţelept. Lovitura de început i-a căzut indianului. Texanul ascunse la spate un bob de porumb. Gunn şi Willy nu s-ar fi lăsat atât de lesne păcăliţi, dar lui i-a prins bine. Îşi putea trage răsuflarea după încercarea la care fusese supus.

Fiul căpeteniei se arătă un ochitor greu de întrecut. Săgeţile lui s-au înfipt toate, grupate în centru. Poliţaiul din nord nu-şi dezise nici el îndemânarea. Vergelele lui pătrunseră printre celelalte şi toate, trei alcătuiau un „buchet” mai concentrat decât al Şoimului. Urmă aruncarea cu tomahawkul. Securea lui Colorado era din argint, cântărea peste treizeci de funzi. Într-un galop drăcesc, bine condus, scoţând strigătul de luptă al aztecilor, Şoim-Înţelept zbură spre locul de azvârlire al securii. Arma lui descrise un arc de parabolă şi se împlântă în lemnul nefericitului pohikery, aproape de inima ţintei. Răsunară strigăte de admiraţie pentru Şoim.

— Hai, băiatule, să le arătăm ce putem! vorbi blând albul pagului său, apoi, în alergătura furişată a lui Picior-Uşor, străinul se depărtă mult, extrem de mult, să-şi ia avânt, unii nici nu l-au mai văzut, crezură că a abandonat lupta. Urmă apoi o nălucitoare alergătură, unde cal şi călăreţ deveniră un tot, o vedenie ce tăia luminişul, un fulger însoţit de strigătul de luptă al indienilor Ute. Se auzi un trăsnet înfundat în miezul răbdătorului nuc. În acea clipă, bidiviul cu părul lucios pătat cu alb, ridicat de la pământ, plutise cu războinicul alb asemeni unui zeu păgân; parcă zburaseră peste tolsuhnii surprinşi fără măşti, cu obrazurile crispate, poate asemeni acelora ale străbunilor ce s-au găsit prima oară în faţa ibericilor, asemuiţi atunci cu trimişii zeilor ostili

veniţi să-i pedepsească pe azteci pentru împilarea triburilor supuse.

Teama mutei admiraţii stăpânea sufletele. Vocea lui de necomparat se lovise de wigwamuri, cutremurându-le, de steiurile de piatră din coastele Sierrei, zburlise coamele golaşe ascunse în nori.

Mirarea bătrânilor fu încătuşată iute sub aceleaşi glaciale măşti, agăţate cu iscusinţa dobândită în secole. Şoim-Înţelept a fost a doua oară învins.

Dar avu loc azvârlirea cuţitului cu ochii legaţi. Fiul lui Yacunda trebuia să nu se mai lase dovedit. Fiarele zvârlite de el vibrau în jurul centrului. Într-o tăcere mormântală, albul cântări locul unde pomul trebuia străpuns de cuţite, apoi se lăsă legat la ochi; acum, întors cu spatele la copac, se răsuci la comanda Gândului-Şiret şi-şi proiectă fulgerele pe care nu le vedea, printre celelalte, toate trei înmănuncheate în miezul ţintei.

Se întrecură cu armele de foc. Şoim-Înţelept doborî o calandrie pitită într-un rămuriş des, de unde nici cel mai ager ochi n-ar fi putut-o deosebi. Glonţul texanului trebuia să probeze faima deosebită căpătată în West, faima lui de neîntrecut gunman.

— Nu te da bătut, Colorado! auzi vocea lui Gerry.

— Am mai tras cu pistolul, amigo! îşi linişti prietenul şi în acel moment se gândi să-i distreze pe tolsuhni, aşa cum meritau.

Trase repetat într-o tinichea goală aruncată în aer, îndepărtând-o cu fiecare împuşcătură, până când obiectul se zări de mărimea unei vrăbii, apoi mai mică, din ce în ce mai mică, pentru a cădea anonimă, redusă la dimensiunile unui muscar, în frunzişul rar al unui stejar ţepos. În luminiş s-a instalat tăcerea mutei admiraţii pentru străin.

Se găseau în coliba căpeteniei. Fierturile se preparaseră din carne uscată la vânt, iar în nişte străchini din lut aveau în faţă fructe de cactus. Fumul se risipise şi o anumită răcoare stăpânea binefăcătoare. Yacunda nu-şi putuse vindeca mândria rănită de texan, se mai găsea sub

impresia eşecului fiului său.

— Şoim-Înţelept s-a lăsat prea uşor învins astăzi, dar el este cu sufletul uşurat. Omul alb nu are pereche în orice ţară din Lumea-Nouă. Îl las cu inima liniştită să meargă cu el în bârlogul Cârtiţei.

— Orice faţă palidă ar fi fost învinsă de Şoim! A fost o întâmplare că am câştigat, poate numai zeii locului m-au ajutat, ştiind că sunt frate cu tolsuhnii şi cu indienii paşnici.

— Prietenul meu vrea să tămăduiască ambiţia şi mândria Şoimului. Albul-din-nord este mai destoinic decât a vrut să arate.

Mâncară în coliba căpeteniei. Tânăra indiană avea grijă de ei.

— Prietenul bălan a fost mai mult plecat de când Yacunda v-a deschis uşa colibei lui! El mai repede se aseamănă cu un somon decât cu un războinic!

— Era pe-aproape! S-o fi dus la cai! îi căută o scuză, tocmai când Gerry se înfăţişă, bărbierit proaspăt şi îmbăiat în iezer.

— Oamenii lui Yacunda au grijă de tovarăşii de drum ai albilor. Femeia indiană se arată slabă faţă de omul alb şi dârză faţă de tolsuhni, îşi mustră într-un fel fiica Yacunda. Ea îşi alege singură bărbatul şi-l duce în wigwam. Vânt-Furişat este tăcută ca piatra şi se află peste tot ca vântul, vorbi fără ranchiună, în timp ce fata şi Gerry părăsiră coliba, ieşind grăbiţi, la lumina zilei. Poliţaiul bălan are vorbe meşteşugite, dar puterea din braţ nu şi-a arătat-o până acum.

— Gerry Mulligan este un războinic alb viteaz, Yacunda! Are pumnul ca de piatră şi dă muscarul jos din cârca bizonului. Vânt-Furişat va uita de el iute când vom pleca.

— Când s-a gândit Colorado să tragă afară Cârtiţa din bârlog?

— Îndată ce soarele va răsări din nou, fratele meu!

— Soarele răsare de fiecare dată după ce noaptea se ascunde în spatele Sierrei Madre. De ce atâta grabă? N-am întrebat zeii să ne spună dacă începem lupta şi nici duşmanului n-am trimis vorbă că ne batem cu el până ce

unul dintre noi nu va mai fi.

— Înţelepciunea lui Yacunda o întrece pe a tuturor şefilor indieni din Lumea Nouă. Se vede că aztecii au venit de la soare-răsare şi numai şiretenia ibericilor şi trădarea neamurilor de indieni, supuse de azteci, i-au învins. Dar fraţii noştri atârnaţi în funii ne cheamă.

Când ziua cocheta sfioasă cu noaptea, apăru şi Gerry călare pe Blaky. Avea ochii lunateci, obrazul palid, părul căzut pe frunte şi fredona un cântec de cowboy. Şeriful arăta ca un adolescent cu faţa tulbure.

— Amigo, cred că ai luat-o razna. Mâine ne măsurăm cu Billy King!

— Am văzut un crotal năucitor, prietene! Este îmblânzit de indiană. Pare că e totemul lor, din câte am înţeles. Şarpele a fost gelos pe mine şi la prima ocazie îl fac mănuşi, râse Gerry şi intră în coliba sa, cu pas domol şi cu Stetsonul pe ceafă…

Colorado trăi o nouă noapte de coşmar. Se sculă de câteva ori şi merse la prizonieri, le verifică legăturile. Pedro şi Luis întăreau garda indienilor şi a ţăranilor din Santa Rosalia. Gerry a fost surprins moţăind în pragul colibei lui, pândind sosirea zorilor.

Capitolul XV – CANIONUL NEGRU

Umbrele nopţii se retrăgeau gonite de lumina ce aurise podişul, părăsind satul tolsuhnilor, ce se scutura de toropeală. Texanii erau treji. Numai Gerry adormise spre dimineaţă şi nu le-a fost prea uşor să-l aşeze pe picioare. Hotărârea lui Yacunda de a porni în ziua următoare războiul împotriva lui Billy King a fost întâmpinată cu bucurie de tolsuhni. O agitaţie cum nu se mai văzuse la ei îi stăpânea încă din zori. Bătrânii tolsuhni ieşiră din colibe şi păstrau pe figuri întipărită seriozitatea momentului. Trebuiau să ducă la sfârşit un ceremonial moştenit de la străbuni. Yacunda şi toţi ai tribului îşi vopsiră pielea în culori de război. În păr, de această dată, purtau penele ridicate în sus, cu vârful spre nori.

Lângă coliba căpeteniei au fost aduse o grămadă de oase vopsite în culori de flacără. Pricepură că erau osemintele străbunilor ce muriseră în luptă şi armele lor victorioase, că acolo, în faţa lor, se pregătea serbarea reîncarnării. Identificară securi cu tăişuri din cremene, arcuri şi săgeţi ascuţite, având ca vârfuri oase de peşte. Mai văzură temutele macane, un fel de ghioage din lemn de sicomor cu ghinduri, praştii arhaice, scuturi din lemn şi din piei groase de bizon, paloşele hacha, alături de felurite suliţe din lemn tare cu vârfuri din piatră, cu care vechii azteci înfruntaseră pe Cortes.

Câteva tobe cernură un şuvoi de sunete, emise într-un tact violent şi iute. O trompetă cu muştiuc de dovleac ţipa intermitent şi scurt, ţinând tactul melodiei, reproducând probabilele şi neîndurătoarele lovituri de tomahawk şi de hachete. Şi în acest timp, cei de faţă mormăiau în cor replici lui Yacunda, cu voci grave, prelungi şi triste. Dar festinul se încheie şi, purtaţi de alai, se apropiară de o colibă din care ieşea un fum înecăcios.

Intrară. Ochii texanilor se obişnuiră greu cu semiobscurul de acolo şi cu aerul înecăcios. O bătrână uitată de ani şi de zeul întunericului prepara într-o oală o fiertură otrăvitoare pentru săgeţi, bolborosind un descântec şi mestecând zeama, într-un anume ritual, fiertură menită să răspândească turbarea. Nonagenara, după ce prepara leacul de ducă, în care războinicii urmau să-şi înmoaie vârfurile săgeţilor, avea să moară otrăvită de vapori. Înainte de plecare, mai făcură o inspecţie prizonierilor. Gunn se întremase rapid, ca urmare a oblojelilor lui Payata, Will nu dormea, înjura mărunt.

I-au părăsit şi se aruncară în scări, lăsând captivii sub paza indienilor. Ura tolsuhnilor împotriva Cârtiţei prinsese rădăcini trainice. Yacunda împărţise sfaturi pentru apărarea aşezării. Satul căpătase înfăţişarea unei comunităţi asediate, pe înălţimi ardeau focuri de semnalizare.

Yacunda îi urase lui Colorado:

— Fratele alb să se întoarcă aducând Cârtiţa în funii! Ţi-am încredinţat singurul meu băiat. Zeii Mexicului sunt alături de voi!

Vânt-Furişat călări o parte din timp alături de şerif şi nu i-a fost lesne să se oprească la graniţa aşezării. După despărţire, Gerry întoarse de câteva ori capul. Avea sufletul împărţit între datorie şi dorinţa să rămână în sat.

Dar fata se mistui în spatele vegetaţiei bogate, pierzându-se în umbra îndepărtată a copacilor.

Drumul călare a durat mai bine de şase ore. Escaladară un versant abrupt, folosind cărări tăinuite, au mers pe drumuri străbătute odinioară de cerbi, ocolind privirile iscoditoare ale eventualilor bandiţi postaţi pe stâncile negre ale canionului.

Fiul căpeteniei şi indienii se dovediră neîntrecuţi în descoperirea locurilor de trecere printre muchiile prăvălatice. Urcau necontenit. De câteva ori, ceaţa densă i-a oprit. Călăreau în nori! Îi însoţea mereu primenita mireasmă a coniferelor. Pini îndrăzneţi se întreţeseau cu copacii crescuţi la mare altitudine ce se vedeau lăptoşi în

aburul vătuit ce-i înconjura. Caii mici ai indienilor răzbeau pe terenul accidentat mai uşor, nu se poticneau, ca ceilalţi. Sub serpentinele de sub ei, apa curgea în vârtejuri.

Erau din nou mângâiaţi de soarele ce săruta vârfurile canionului, conştienţi de nenumăratele pericole ce-i păşteau la tot pasul.

Între timp, drumul devenise mai uşor, din cârca muntelui nu mai cădeau pietre, apoi coborâră pe trasee şerpuite şi abrupte şi la sfârşit au ajuns la o pantă lină, umbrită de pini.

Înaintând prudenţi, să nu fie zăriţi, atinseră piciorul unui drumeag. De unde se găseau, măsurară cu ochii întreaga panoramă a minei. Au rămas pe loc şi au trimis doi indieni să descopere eventuale iscoade. Când s-au asigurat că se pot încumeta să meargă mai departe, au străbătut încă un drum povârnit, dar ascuns de priviri, ajungând la câţiva paşi de hotarul retras al minei.

Din câte arătau împrejurimile, aşezarea părea părăsită! Pe o parte din suprafaţă, pământul era pleşuvit. Începuturi de săpături, nenumărate caverne erau presărate în jur. Multe puţuri fuseseră abandonate. Ulucul din dulapi, pe care curgea apa deviată de la pârâu, se prăjea bâzâit de insecte. Sitele de spălare lâncezeau părăsite lângă hârleţe, sape, cazmale, ciururi şi târnăcoape. Terenul răscolit arăta jalnic. Privind atent aşezarea, Colorado o asemui cu alta, cea de pe Rio Sacramente, unde minerise.

Pe linia de decovil staţionau vagonete înţepenite cu pietre sub roţi. La cincizeci de yarzi se găsea intrarea în tunelul principal. Simţi nimerit să se consulte cu Şoim-Înţelept şi cu şeriful Gerry.

— Nu-i uşor să eliberăm prizonierii, Şoimule!

— Cei din labele Cârtiţei scot minereu până seara târziu.

— Şoimule, ducem caii la adăpost, apoi ne facem un plan, amigo!

S-au despărţit apoi în două. Fiul lui Yacunda cu o jumătate din indieni se alăturară lui Colorado, iar cealaltă parte a fost încredinţată lui Gerry. Pedro, rămas lângă şerif, avea misiunea să-l supravegheze. Acelaşi lucru făceau şi

Colorado cu fiul căpeteniei.

S-au hotărât ca Şoim-Înţelept şi Colorado să inspecteze terenul unde urma să se dea lupta. Văzură sitele de spălare şi mormane de steril şi galenă argentiferă.

— Şerifule, împresurăm galeria principală! Nu iese nimeni de acolo decât în cătuşe ori cu mâinile pe piept! Să ne asigurăm însă mai întâi dacă nu-s ceva bandiţi rămaşi prin magaziile astea.

— Bună idee. Colorado!

Trecură la aplicarea celor stabilite. O parte din oameni se furişară spre depozitul de unelte, aproape de cuptoare şi vatra de prăjire a galenei, căutând o ieşire. Colorado şi indienii se apropiară de galerii printr-alt loc.

Ajunseră la barăci. Intrară. Nu se afla nimic. Peste tot lucruri răvăşite. Veni la rând bucătăria. Sosiseră şi Gerry şi Pedro între timp. Aici găsiră doi indivizi dormind, frânţi de beţi, în spatele unei plite. Câteva cratiţe fierbeau molcom, la foc mic. Cinstiseră pe săturate tescovină şi puteai tăia pe ei noduri de carpen. I-au sculat scuturându-i vârtos. S-au trezit şi mexicanii făcură ochii mari în faţa Colturilor şi a cuţitelor ce le pândeau scalpurile. Nu le venea a crede ochilor, totul părea un vis urât.

Primul vorbi Pedro.

— Bucătarilor, ridicaţi mâinile sus!

— Cine este tartorele minei? îi luă la rost şeriful Gerry.

— El jefe este senor Moreira. Noi suntem bucătari oropsiţi!

— Câţi paznici sunt în mină, amigo? Şi fără minciuni!

— Douăzeci cu toţii! Aici intră şi vechilii, senor!

— Captivi câţi hrăneşti?

Îi lipi pistolul de tâmplă.

— De două ori câţi temnicerii, senor! Noi gătim, facem muncă de slugi! Aveţi îndurare, senor, cu nişte nenorociţi ca noi!

Isprăvură vorba cu ei, după care i-au legat, dosindu-i sub o masă. Au înţeles că mai aveau destul timp până minerii ieşeau la lumina zilei. Din prevedere, se apucară să

inspecteze încăperile. Prin multe locuri, linişte şi neorânduială. Ajunseră la dormitorul minerilor. Se cutremurară. La fel ca în alte mine unde se lucra cu sclavi, erau încastrate cu piroane în grinzile pereţilor lanţuri şi brăţări pentru ferecarea prizonierilor în timpul nopţii. Mizeria locului n-avea margini, fiul lui Yacunda era mâniat, vocea îi tremura, ochii îi scânteiau.

— Tolsuhnii ar aşeza Cârtiţa la stâlpul caznelor dacă i-o daţi!

Într-un depozit găsiră dinamită, cătuşe, sumedenie de fanare, lingouri de argint, târnăcoape, felurite obiecte de bucătărie în dezordine.

Intrară în mină la adăpostul armelor. Lumina anemică a unui felinar se risipea, în tunelul plin de jilăveală. Înaintară, asediaţi de mirosul greu de galenă argentiferă. Ajunseră la o bifurcaţie, de unde coborâră într-alta mai scundă. O bubuitură depărtată cutremură pământul, aproape oprindu-le inimile. Zgomote izvorâte din străfundurile minei, amplificate şi întortocheate ca un păinjeniş cu fire, se risipeau în galerii. Bolta mucedă şi lipicioasă susţinută de stâlpi putrezi se putea prăbuşi în orice moment. Tânăra căpetenie nu spuse un lucru prea măgulitor pentru Moreira. În urma exploziei, deschideau o galerie, începând cu o cavernă, să scoată la lumină argintul aztecilor. Se luară după zgomot, tavanul deveni scund, mai povârnit, surparea pereţilor sub apăsarea plafonului o arăta de neînlăturat. Picături cu miros sulfuros cădeau ca o măsură de ornic. Au ajuns la un abataj unde captivii scheletici încărcau vagoneţii sub lovituri de cnuturi. Paznici bine hrăniţi arătau ca împieliţaţii. Pentru o clipă, obrazul descărnat al lui Allison, cu ochii lui şterşi, albicioşi şi mutra de brută prostită a lui Mac se arătară într-un cerc de lumină. Pe Billy King nu l-au zărit. Nu puteau face nimic. Să fi deschis focul ar fi însemnat să pericliteze viaţa întemniţaţilor. Galeria s-ar fi năruit peste ei.

Se găseau din nou la lumina zilei şi-şi umplură plămânii cu aerul proaspăt al după-amiezii. Pedro, între timp, prinsese un paznic fugit să dosească un lucru furat. După

ce l-au descusut, îl legară fedeleş. Timpul trecea greu, soarele înclina spre asfinţit. Începură a se teme că Moreira e rătăcit cu afaceri prin alte coclauri, când la capătul galeriei principale se auziră voci de vechili, porunci şi înjurături. Apărură primii vagoneţi încărcaţi şi gardieni, apoi se arătară alţii gemând de minereu şi tot mereu alţii, urmaţi de garda stăpânului minei, care curând, toată, se găsea în afara tunelului. Răpăi o primă salvă de gloanţe pe deasupra bandiţilor, se iscă panică, tâlharii armară carabinele. În aer plutea moartea. Căruţurile o porniră singure pe drum îndărăt, afară de primul scos din mină.

— Toată lumea aruncă armele! Altfel, intraţi în iad! răsună porunca şerifului Gerry Mulligan.

Răspunsul nu întârzie. Asupra lor s-au abătut plumbi! Cartuşele trase sub imperiul fricii oarbe greşiră ţintele. Asediatorii au trimis şi ei gloanţe în plin. Căzură nenumăraţi paznici, cei scăpaţi o rupseră la fugă spre galerii. Focurile bine ţintite mai culcară la pământ alţii. Întemniţaţii au fost surprinşi de frică şi, derutaţi, se împiedicară între ei, făcând larmă. Lucrurile nu ieşeau aşa cum ar fi trebuit. Şeful tolsuhnilor strigă indienilor că vor fi curând eliberaţi. Luis spuse acelaşi lucru ţăranilor captivi. Bandiţii ascunşi în gura tunelului secerau din plin în tot ce nimereau. Căzură indieni de-ai lui Yacunda şi ţărani luaţi de misiţii lui Moreira. Un măcel greu de stăvilit se întinse pe locul din faţa galeriilor. Mulţi căzură străpunşi de proiectilele rătăcite. Poveţele nu mai valorau două parale. Se declanşă un talmeş-balmeş de strigăte, de ameninţări, de chemări, când vocea lui Colorado se înălţă, acoperind haosul, cu limpezimea sfatului înţeles de unii la timp. Captivii se răsfirară, aruncându-se la sol, mulţi se târau de-a buşilea, în frigurile groazei, căutând locuri neatinse de gloanţe. Bandiţii se arătară şi picături de moarte li se prelinseră multora în corp Blesteme, gemete şi vaiete se amestecară între ele. Armele nelegiuiţilor detunară şi ele. Căzură oameni veniţi să înfrângă răul. Un ţăran din Santa Rosalia fu trântit pe spate de plumb şi privi pentru ultima oară cerul.

— O încărcătură de dinamită le vine de hac, senor! propuse Pedro, în timp ce se apropiau de vagonet cu înzecite precauţiuni.

Puseră la locul lui explozibilul şi pregătiră fitilul pentru aprins.

— Aveţi cinci minute să ieşiţi fără arme, cu mâinile ridicate!

— Să te ia dracu, vânătorule de mufete! răcni furios Moreira.

— Aprinde fitilul de aici, Pedro! Ştiu cât face jucăria până în inima minei. Vor sfârşi cu şoriciul ars, amigo!

— Acum vă ia dracu în cârcă! le prezise Pedro, în timp ce vagonetul se urni şi, treptat, începu să-şi sporească iuţeala.

Vehiculul în care sfârâia un fitil, a cărui minusculă flăcăruie înainta spre explozibil, prinse viteză, alergă spre gura galeriei, aducându-le grăbit sfârşitul, un sfârşit de neînlăturat.

Urlete fioroase de neputinţă, blesteme de tot felul, înjurături grele, mexicane, mai departe bezmetica goană a multora spre salvare. Toţi au fost întâmpinaţi de o barieră de foc de arme. Căzură destui, dar printre cei întinşi la pământ n-au zărit pe Allison, pe Billy King, pe Mac.

Mai trecu cam un minut şi o bubuitură năprasnică, urmată de o mişcare seismică, a cuprins locul. Zgâlţâiturile solului, toate venite ca din miezul lui găunos, odată cu un nor de praf ce bufni prin gura tunelului, îi împleticiră, îi determinară să-şi piardă cumpătul. Totul aducea cu erupţia unui vulcan. După ce ultima galerie se nărui, lucrurile se liniştiră treptat. Numai praful se mai ridica într-o pulbere înecăcioasă, pe care curentul o îndepărta greu.

Răniţii grav, fără putinţă de a fi salvaţi, au fost scutiţi de chinuri. Indienii şi-au îmbogăţit cingătorile cu scalpuri. Trei bandiţi scăpaţi cu viaţa fură predaţi foştilor întemniţaţi. Pe muchia unei nicovale căzură sfărâmate brăţările de fier.

Într-un individ îmbrăcat îngrijit, cu un obraz vindecat după o lovitură de secure, fu recunoscut don Laudetta, ajuns un mameluc în mâna lui Billy Ring, acum împuşcat în spate, cum arăta rana, de unii de-ai lui, pentru a stinge cu

siguranţă nişte probe. Îl mai recunoscură pe Jorge, pelerinul, cel ce cărase într-o vineri simbolul crucificării înaintea alaiului padrelui Modesto.

— Au fugit pe un drum tăinuit, lăsaţi-mi viaţa! le vându ştirea unul dintre vechilii capturaţi. N-am apucat să-i urmăm.

— Ai vreo idee unde a dispărut Moreira?

— Este o cabană la cinci kilometri, senor! Îi ajungeţi iute!

Nu era timp de pierdut. Lăsând poveţe pentru Luis, Colorado îl luă cu sine pe Şoim-Înţelept, pe Gerry şi doi indieni. Porniră ca nălucile pe urmele banditilor.

Când umbrele serii începură să se ascundă în adâncimea canionului, ajunseră la locul stabilit. În pragul cabanei, lângă stănoagă, doi oameni zăceau împuşcaţi. Unul nu trecuse încă bariera vieţii. Cu destule eforturi, smulseră câteva vorbe de la el. Aflară că Billy King fugise cu diligenţa, iar un chervan cu argint apucase altă cale.

Ţinură un mic sfat şi s-au despărţit în două grupuri. Colorado şi fiul căpeteniei galopară pe calea ce urca coasta canionului. Gerry şi indienii, pe cealaltă, un drum mai ocolit. Revederea fusese fixată în satul tolsuhnilor, dacă nu se întâlneau la înfurcitura de unde plecau acum…

Drumul apucat de Colorado se îngusta, ţinea aproape de peretele canionului. Indianul spuse:

— Şoim-Înţelept vede noaptea ca atunci când soarele arde pe copaia cerului.

Îşi struni apoi calul, atent însă la zgomotele prinse în galopul furibund. Suişul se înrăutăţise şi încetiniră. La o distanţă de două sute de yarzi, auziră un îndemn de cai. Strigătul se repetă, au oprit.

Desluşiră rostogoliri de roţi ce năşteau ecouri în coastele Canionului Negru. Din toate zgomotele ce ajungeau la ei, au înţeles că au în faţă diligenţa. Vorbiră în goana cailor şi suiră pieptiş câteva serpentine. La capăt, pe drumul la care au ajuns, le surâdea izbânda, întrezăreau umbrele diligenţei.

Cupeul mare, umbros, în lunecarea lui, se contura la

peste o mie de paşi. Şinele roţilor izbeau în pietre, aprinzând siliciul, scântei se răspândeau pe faţa drumului, trădând prezenţa bandiţilor.

Au gonit un timp, odată cu copacii înfipţi în muchea drumului hârtopat, care lunecau toţi îndărăt, noduroşi şi strâmbi, tăind lumina picurată a nopţii ce poleia cărarea, înfăşurând-o în benzi înşelătoare rămase mereu în urmă, pentru altele ce se descopereau cu fiecare pas.

— Îi ajungem, Şoimule! Sper ca Moreira să fie în cupeu!

— Dacă prietenul alb nu vrea Cârtiţa, pentru funie, scalpul ei mi-ar împodobi cingătoarea, făcu o propunere desluşită Şoimul.

Diligenţa alerga fără odihnă. Drumul ce-i despărţea de trăsură scădea şi s-au înţeles să acţioneze. Şoim-Înţelept îşi încordă arcul, săgeata sfâşie aerul, înfigându-se adânc în umărul surugiului. Urmă o ploaie de înjurături. Goana diligenţei scăzu. Pe o fereastră îşi făcură apariţia gâturile a două carabine, urmate de pălălăi. Trăsura hurducăia şi plumbii se pierdură în hăuri. Goana continuă pe un drum plin cu gropi, vecin cu muntele de piatră de pe care picura apa. Un glonţ ţiui pe lângă urechea lui Colorado. La flacăra lui zări figura osoasă a lui Allison.

— Vântu-i de preţ, Şoimule! Trebuie să-i prindem vii!

Alergară prudenţi după diligenţă. Întunericul se adâncise, devenise cleios, ca un catran unsuros, în timp ce luna aluneca pe faţa cealaltă a peretelui de stâncă. Drumul era rău, plesniturile de foc ale bandiţilor se năşteau şi sucombau pe luciul vopselei.

— Mai dă-i o veste surugiului, Şoimule! Poate opreşte!

— Mâna-iute-ca-fulgerul nu vrea să moară de săgeată?! Şi vergeaua îl atinse, înfigându-i-se în celălalt umăr. Otrava începuse să-şi facă efectul, Mac urla, dar nu opri caii. Încercă să-şi smulgă fierul, nu izbuti. Marginea căii era ruptă, o roată, în goana ei, atinse golul.

— Să-şi plătească poliţele tâlhăriilor, Şoimule!

Fiul lui Yacunda întinse puternic arcul şi slobozi vergeaua. Mac înţepeni în capra trăsurii. Hăţurile i-au alunecat din mâini, iar caii slăbiţi din frâie alergau ca

fugăriţi de iele. Puşcăriaşul eliberat de Sherman să se bată cu sudiştii la Secesiune, în Georgia, fusese lichidat!

— Şoim-Înţelept să mă acopere! Merg la Cârtiţă!

Focurile trase de indian rupseră aşchii din lemnul pervazului. Allison, ieşit la fereastră, încasă un glonţ ce-i răni braţul. Arma lui Billy King detună, iar banditul crezu că-şi lichidase urmăritorul. Strigă la Mac să oprească, Allison pierdea sânge.

Îl despărţeau de scara diligentei două-trei lungimi de cal. Billy King alese calul din raza vederii şi trase. Indianul ce-l călărea se aruncă din scări, prăvălit pe stâncă. Dintr-o ochire, Colorado înţelese că viaţa acestuia nu era în primejdie. Jocul de-a viaţa şi de-a moartea continuă. Banditul a priceput că Mac trecuse frontiera, văzându-l cum se bălăngănea ca un sac plin cu manioc. Înveninat, slobozi glonţ după glonţ în urmăritor, fără să-l rănească. Trase şi el foc după foc, ţintuindu-l pe bandit departe de fereastră. Lemnul tare al pervazului sărea muşcat de plumbi. „Dricul ăsta trebuie dat la remontă!” glumi în sinea lui poliţistul şi zbură ca o nălucă pe lângă cupeu, aruncându-se pe un cal înhămat la trăsură. Picior-Uşor îşi micşoră goana, rămase în urmă.

Moreira aşteptase să se sfârşească împuşcăturile. Recunoscuse neiertătoarea carabină a lui Colorado şi îşi încărcase arma în spatele pereţilor căptuşiţi cu tablă groasă ai cupeului. Poteca înota acum într-o lumină anemică. Drumul era drept, fără pante, iar luna spoia cu var coroanele pinilor.

Billy King scoase prudent capul şi privi în noapte. Nu-şi mai zări duşmanul ce se târa pe oişte şi se căţăra pe capră. Tenacele poliţist stăpânea alergătura cailor. Cuprins de furie, împuşcă prin geamlâcul cupeului, împănându-l pe Mac cu plumbi. „Mai opresc din goană, apoi – ce-o urma!” îşi zise Colorado trăgând de hăţuri cât îl ţinură puterile. Animalele nu s-au lăsat lesne domolite. La o hurducătură, oiştea se frânse de la cruce, iar şleaurile, forţate, plesniră după primii yarzi. Caii îşi continuară drumul scutiţi de

povară, târând după ei proţapul şi hamurile. Diligenţa mai înaintă sub impulsul inerţiei, după câteva momente iuţeala i se anulă, apoi roţile prinseră a se rostogoli îndărăt.

Colorado căută mecanismul de frânare, trase de el, dar – mii de draci! — instalaţia nu folosea la nimic. Hotărî să-şi joace viaţa.

— Gata cu tine, Billy King! Ţi s-a înfundat, arată-te!

— Crapă, texane! ripostă celălalt.

Traseră amândoi. Trupul lui Mac îi mai scăpă o dată viaţa, iar carabina lui Billy King zbură izbită de glonţ. Trăsura câştigă viteză în alergătura ei la vale, faptele se precipitau, pentru ultima oară încercă să frâneze vehiculul, fără izbândă.

Sfârşitul se apropia, cupeul începu să se depărteze de peretele stâncos, drumul făcea un unghi lin, căderea în gol nu putea fi ferită, în acel loc nici pomi nu mai erau în marginea căii. Se simţea năclăit de sângele ce-i udase subsuoara cămăşii. Îl cuprinse un fel de febră. Locurile atinse îl frigeau. Gândul obsesiv să ajungă la Billy King îl crispa. Dar se apropia de marginea prăpastiei. În acel loc cursa se frângea, acolo se năruia jurământul făcut celor din Blue Town să-i aducă pe bandiţi vii. Se hotărî fulgerător. Sări fără să pregete, prin golul ferestrei, în diligentă. În acel moment, corpul lui Mac se prăvăli de pe capră şi se lovi moale, inform, de stâncile negre ale canionului. Banditul cruţat în mărfar îi salvase acum viaţa.

Billy King văzu silueta lui Colorado cum zboară prin aer, trase, uluit de saltul acrobatic al texanului şi greşi ţinta.

Allison zăcea pe o pernă, iar şeful bandiţilor ridică a doua oară arma. Nu avu răgazul să percuteze, deoarece poliţistul îl izbi cu putere peste obraz, scăpă carabina lui All şi mai primi un pumn. Allison îşi reveni din slăbiciune, încercă să tragă cu mâna teafără, dar încasă şi el o lovitură nimicitoare. Căzu într-un colţ, blestemând. Venise sfârşitul! Colorado se azvârli în ultima fracţiune de secundă în portiera trăsurii, antrenându-l odată cu el şi pe Billy King, atunci când cupeul întâlnise sub roţi hăul şi se înclinase. Forţând uşa diligenţei, se făcu un zgomot strident, iar calea

li s-a eliberat. Trupurile lor plutiră o clipă, mari, greoaie, deasupra abisului, unul după celălalt, neajungându-se.

Colorado simţise răsuflarea adâncului şi zărise la timp piatra neagră a peretelui de care se lovi şi rădăcina unui arbore de care s-a agăţat cu desperare. Îşi ascultă loviturile inimii odată cu izbiturile cupeului de muchiile stâncilor în rostogolirea lui spre patul canionului, înfiorat de urletul de om în agonie al lui Allison. Toate îi dădeau de ştire unde se găseşte. Un genunchi îi era aproape strivit de şocul loviturii, la fel un cot. Apoi, liniştea îşi recuceri teritoriul. Se auzeau clar vuietul apei ce rodea pereţii muntelui la câteva zeci de yarzi sub el şi ţipătul repetat al unei buhe.

Inspiră şi expiră fără grabă, izbutind să-şi domolească bătăile inimii. Ştia că numai o judecată limpede îl putea salva să iasă din încurcătură. Înţelese că şansa lui e minimă, deşi îşi găsi un reazim relativ solid pentru un picior, strivind un cuib de pasăre într-o scorbură, pe care poate providenţa i-a scos-o în faţă.

Reuşi, cu o forţă supraomenească, să se înalţe deasupra abisului şi să-şi tragă pe stâncă corpul. La urmă îi veni aproape să leşine de efort. Abia a putut să se ajute de piciorul rănit şi de mâna rănită. Încercă să se ridice, dar căzu într-un genunchi. Întunericul înota în stele de toate culorile.

Moreira îşi reveni după căderea violentă. Nu ştia dacă texanul a părăsit şi el trăsura. În aterizarea pe stâncă se rostogolise, oprindu-se în umărul muntelui. Învingându-şi slăbiciunea se ridică în capul oaselor, când Colorado încercă să facă acelaşi lucru. Realiză că este întreg, iar cizma i se împiedică în Coltul său de 45! Respiră, mulţumind cerului ori iadului pentru triumful său.

O sfărâmătură de piatră se prăvăli în vecinătate, în prăpastie. Străpunse întunericul şi în ochi i se aprinse un fulger. O veche patimă îi fu răscolită. Aplecat de spate, la câţiva paşi, se găsea Colorado. Îi venea să urle de bucurie. Celălalt nu era înarmat, mai mult, părea să fie grav rănit.

— Rău pentru tine că n-ai plesnit! Du-te la strămoşii tăi! –

trase banditul.

Se auzi un ţăcănit metalic şi atât! Apăsă din nou pe trăgaci, acelaşi rezultat. A treia oară, un glonţ detună şi-i arse celuilalt obrazul. Înjură furios. Mai încercă, dar negura ţevii rămase oarbă. Moreira reluă cursa butoiului, dar nimic! O furie dementă îl domină. Căută în redingotă, pipăi cartuşiera, peste tot sufla vântul. Azvârli cu furie pistolul în Colorado, însă pripeala tâlharului i-a salvat lui viaţa. Bucata de fier l-a lovit doar la cap. Izbitura îl făcu să-i joace stele de foc prin faţa ochilor şi izbuti cu o sforţare supraomenească să se ridice. Moreira era aproape, cu un stilet în mână, lovi, dar întâlni aer.

— Ai să crapi, Colorado! Din Grota-Şacalului mi-ai scăpat! Aici ţi-am îngropat steaua de sticlete! Ţine, copoiule! – şi lovi din nou.

Avu din nou noroc şi-l izbi cu mâna teafără, puternic, la figură. Moreira se clătină, rămase în picioare, dar Colorado se dezechilibră şi căzu într-un genunchi. Celălalt îşi calculă săritura şi se aruncă cu întreaga greutate asupra lui. Lama ascuţită fu deviată în ultima secundă. Situaţia lui deveni critică, fusese crestat la braţ, durerea îi smulse un geamăt.

— Nu-mi scapi, sticlete! Mai bine rămâneai în lumea ta Veche, valahule! Ai vrut să mă duci în faţa rancherilor la judecată! Na şi pentru Harris şi pentru Mac şi pentru All!...

Fierul străfulgeră, tăindu-l la umăr. Colorado izbuti să se ferească, pieptul ţintit de bandit n-a fost atins. Rana îl săgeta şi începu să-şi revină din epuizare. Moartea era deasupra lui. Nu abandonă lupta şi, cu mâna liberă, încercă să-l îndepărteze. Apăsat sub greutatea celuilalt, împiedică apropierea stiletului de piept. Nu izbuti şi simţi arsura ascuţişului într-o fostă cicatrice. Sângele prelingându-i-se pe piept, ca ieşit dintr-un izvoraş, îl făcu să-şi piardă treptat cunoştinţa. Simţi că sfârşitul e aproape, iar el părăsise stânca, se găsea tot cu Annie, îi vedea ochii limpezi în culoarea albăstrelelor, cu părul ei de grâu copt şi cu talia puţin îngroşată, aşteptând darul matrimonial. Dar lângă el era Billy King. Uită de bandit şi se văzu cu ea în Făgăraş, unde ridicaseră casă nouă. În ţintirim puseseră stâlpi de

veci în locul celor putreziţi, le îngrijiseră mormintele la ai săi, lăsând şi o sumă de bani pentru bătrânii nevoiaşi din sat.

Totul se risipi, apăru în schimb marshallul Mighty. Sudori reci i-au îmbrobonat obrazul, venise momentul ca el, Colorado, să dea atacul, ori să se lase terminat…

Pe Canionul Negru era tot noapte, cerul se deschisese larg, ca o poartă limpede împodobită cu safirele aştrilor, asemeni unui brad de iarnă. Şi în acel moment, cu un efort violent, ridicându-şi braţele deasupra capului, îndepărtă mâinile banditului. În această poziţie, începu să râdă, hohotind neprefăcut. Trăia o eliberare nervoasă, uitase că legătura între viaţa lui şi veşnicie, la el se rezuma într-o singură lovitură de cuţit, pe care celălalt putea să i-o aplice cu uşurinţă.

— În spatele tău este sfârşitul, Billy King! Predă-te!

Colorado privea peste umărul acestuia, în întunericul opac, la salvatorul venit în ultimul moment; figura lui parcă jubila.

— Pedro îţi va fi şi ţie naş, cum i-a fost şi lui Harris!

Moreira se înfioră. Gândi la pericolul ce-l păştea, ştiind că fusese urmărit de mai mulţi călăreţi. Banditul înclină să se uite în spate, iar Colorado, cu mâinile împreunate într-o neînduplecată ghioagă, îl lovi cu ură în golul stomacului. Izbitura fusese nimicitoare. Tâlharul se frânse în două şi căzu ca o zdreanţă peste poliţistul epuizat de efort.

Se trase de sub el, aproape leşinat. Curmat de mijloc, îşi inspectă rănile. Nu arătau să fie atât de grave, nici tăietura de la piept nu-l îngrijora, ea se amplificase în imaginaţia sa. Îi tremurau muşchii de la picioare, genunchiul îl săgeta. Billy King zăcea răpus la doi paşi de el. Îi aruncă cu vârful cizmei stiletul, ascultându-i căderea în prăpastie. Îl cuprinse o sete de viaţă pe care o mai încercase la ieşirea din Grota Şacalului. Simţea renăscându-i puterile prin nevăzute izvoare. Inspiră însetat aerul rece al nopţii. Când îşi inspectă coburii, atinse mânerele Colturilor. Şi cuţitul era la locul său. „Ce se întâmplă cu tine, Ştefane?! Dacă le-ai

uitat, înseamnă că nu le mai suferi! Vine vremea să le pui în ladă, şerifule! Ia dangaua şi însemnă viţeii!”

Butoiaşele aveau lăcaşele pline, şase cartuşe de 38! Cătuşele le simţi în mână şi înferecă banditul fără cunoştinţă. Copleşit de moleşeală, se rezemă de peretele drept al muntelui, în timp ce pe cer aştrii, în componentele spectrului, se tăiau sub diferite unghiuri…

Visă – ori totul se petrecuse în realitate? – că se găsea pe marginea Oltului, venise şi copilul şi toţi trei îşi bălăceau picioarele în apa ce crescuse mult peste maluri, dar aici cădeau de sus, în vâltorile Canionului Negru, stele vinete, sângerii, toate arzând pe coame.

Nu-şi mai putea da seama dacă leşinase. Timpul se deşira nemilos. El, tiranul Cronos, alerga pe infinitul său drum o durată de care uită.

— Mâna-iute-ca-fulgerul este în viaţă! auzi lângă el vocea Şoimului. Cârtiţa-Şireată a rămas cu scalpul pe cap! Prietenul tolsuhnilor să tragă pe nas din mirosul ierburilor – îi dădu să inspire dintr-o pungă cu buruieni usturoiate. Bea mescal, fratele meu alb! Prietenul tolsuhnilor n-are răni să petreacă un timp lung în wigwam! Să trezim Cârtiţa, că boleşte, deşi blana ei n-are găuri!

A trecut un timp lung până ce-i reveniră puterile. Genunchiul era mai departe amorţit de durere. Întunericul fusese răpus de zgomote ce creşteau. Deosebi mai întâi fornăiturile de cai, apoi identifică bidiviii diligenţei, lăsaţi de izbelişte. Unindu-şi puterile, deshămară patrupedele şi le pregătiră pentru drum.

Făcură calea-ntoarsă. Şoim-Înţelept a înţeles neputinţa albului să se suie singur pe cal şi l-a ajutat.

Călăriră îndelung. În timp ce văzduhul îşi schimba culoarea, dincolo de canion mijea ziua. Strigătele gureşelor păsări, trezite matinal prin copaci, făcea noaptea să se retragă cu mantia-i neguroasă de pe stâncile negre şi prăpăstioase ale canionului şi de pe văile puţin umblate de om. Şoim-Înţelept izbuti să îngâne păsăretul diurn.

Între fiul căpeteniei şi micile vietăţi pornite pe sfadă în cor se legă în acel răsărit un dialog pestriţ, asemeni vorbirii

omeneşti codificate, curmată brusc la ivirea indienilor călări, ce se apropiau la trap grăbit.

Tropotul îşi mări intensitatea, apoi siluetele negricioase se măriră, toate decupate pe fundalul norilor joşi, spălaţi de soarele ce creştea odată cu ziua. În fruntea pieilor roşii, vopsiţi în culori de război, călărea Yacunda, ţinând în mâini temutul tomahawk din argint. La o lungime de cal veneau Gerry şi Vânt-Furişat.

Colorado simţi că i se frânge în mijlocul pieptului o neaşteptată căldură, ce-i curse apoi în tot corpul, ca o maree binefăcătoare. Şi-au strâns frăţeşte mâinile, fără să descalece. Cu Yacunda s-a apucat bărbăteşte de umeri.

Capitolul XVI – FLINTE DEZGROPATE

Au mai zăbovit încă o noapte la tolsuhni peste cele şase câte trecuseră de la capturarea lui Billy King. Colorado s-a vindecat iute, dar vraciul socotise că nu e nimerit să se încumete încă la drum. Payata întrecuse orice aşteptări în folosirea leacurilor. I-a oblojit rănile cu ierburi şi rădăcini de plante tocate. Durerile îl lăsară de tot, iar puterile îi renăşteau miraculos. Între timp, Colorado a fost pus la curent cu peripeţiile şerifului Gerry Mulligan.

Chervanul îngreunat cu lingouri nu înaintase prea mult. Călărind cu iuţeală, Gerry s-a apropiat de codârlă fără să fie simţit şi sări în spatele surugiilor. Răcnetele de luptă ale aliaţilor săi îl acoperiră. Un vizitiu aruncă din şa un indian, dar fiind somat de şerif să ridice mâinile în sus n-a mai putut trimite al doilea glonţ. Carul încetini, o săgeată bine ţintuită îl înţepeni pentru vecie. Nici celălalt n-a avut un viitor mai strălucit. Gerry recunoscu în surugiii doborâţi două pramatii aservite lui Allison, cunoştinţe din Blue Town. Unul era chiar Ace, cel scăpat din închisoarea Orăşelului Albastru de Bill King.

Metalul preţios a fost depozitat într-o peşteră unde indienii păstrau oasele străbunilor glorioşi. Billy King, Willy şi Gunn au fost ferecaţi într-o colibă din bârne şi puşi sub pază straşnică.

Misterioasa aşezare părea că se trezise. Rugurile ardeau înteţit, găteje vânjoase se mistuiau sub un cer cu stele ce puteau fi numărate.

Focurile de tabără întreţinute de santinele se reflectau în ochii răpitoarelor, atente la vânzoleala oamenilor. Broaştele orăcăiau într-o baltă apropiată. Colorado nu putea dormi. Se sculă din patul aşternut pe frunze, merse la prizonieri să inspecteze locurile. Văzu mai întâi indieni înarmaţi alunecând printre colibe. Se aşeză la un foc şi-şi aminti de

sentimentele locuitorilor când s-a reîntors în sat. Aducerea celor ucişi a abătut asupra comunităţii un val de întristare, dar şi de mândrie, de invidie pentru privilegiile dobândite de eroi, de a putea vâna cât urma să dăinuie viaţa fără capăt, pe celălalt tărâm, săgetând bizoni pe plaiurile de vânătoare.

A doua zi potrivit obiceiului păgân, au suspendat şapte conuri funerare la înălţime, ferite de fiarele sălbatice, ca vitejii morţi în luptă să putrezească în aer, iar oasele să se albească la soare. Ele aveau să păstreze vie în memoria viitorilor războinici tolsuhni, lupta dusă de trib împotriva Cârtiţei-Şirete…

Yacunda nu avea somn. Inspectând tabăra însoţit de Şoim-Înţelept, l-au găsit pe Colorado şi s-au aşezat neinvitaţi lângă foc. În acel moment, un roi de cărăbuşi zburând întortocheat, îi făcură să-şi ferească obrajii.

— Fratele meu alb pleacă mâine să ducă Cârtiţa la nord de Rio Bravo!

Vocea lui Yacunda îl trăda. În ea se citea părere de rău.

— Amicul tolsuhnilor se desparte de voi cu inima tristă!

— Izbânda lui Colorado va face înconjurul locurilor de aici!

— Fără ajutorul lui Yacunda şi al zeilor albilor pierdeam lupta!

— Acamapichtli şi Huitzilihuitul, primii regi azteci care au scuturat jugul străinilor, i-au ajutat şi nu idolii de care vorbeşte Colorado, aduşi de peste Marea-cea-Mare de Bărboşii-din-Iberia!

— Aşa este, cum zice fratele indian!

— Albii îşi fac *machinaw*[40] groasă din legi, schimbă vorba Yacunda. Cele în care scrie să nu se fure oamenilor roşii păşunile şi locurile semănate sunt date pe foc, ori sunt ascunse de ochii indienilor.

— Lumea n-a fost limpede ca apa izvorului nicicând şi niciunde! Peste tot, Yacunda, răul trebuie ales de bine! În patria lui Mexi se va întoarce dreptatea aşteptată de

[40] Machinaw – pătură la indieni.

indieni! Urmaşii indienilor vor avea viaţa asigurată, pământurile lor vor rodi, copiii vor învăţa în şcoli înalte, laolaltă cu albii. Latifundiarii n-or să le mai ia ogoarele!

— Timpurile când Şarpele-cu-Pene se arăta indienilor s-au rătăcit în grotele unde păstrăm în taină comorile. Aztecii au venit de dincolo de Rio Bravo, aici au fost stăpânitori. Am cucerit întreg podişul şi în insula Tenochtitlan ne-am zidit capitală. Cu toate astea, de pe timpul viceregilor aduşi de iberici, latifundiarii ne împing spre Tierra-Helada, pe pământurile îngheţate ale Sierrei. Albii ne dispreţuiesc, spun de noi că mirosim a vizuină, că suntem eretici. Şi asta datorită faptului că zeul bătăliilor doarme îmbătat de gloria lui Montezuma, ce a supus 30 de regi, iar indienii nu se unesc să ia scalpul marilor stăpânitori de pământ hrăpăreţi. Ei se lasă dezbinaţi. Chiar limba noastră este pestriţă de la sat la sat, încât ne înţelegem greu şi ne vrăjmăşim ca nişte străini.

— Oamenii din Ţara lui Mexi vor fi egali în drepturi şi în datorii până la urmă, aşa cum mulţi albi sunt în ţările lor, Yacunda.

— Viaţa voastră nu ne place, fratele meu alb. Eu n-am ştire că undeva în Lumea Veche oamenii au ajuns cu adevărat egali între ei. Noi însă sub imperiul lui Montezuma am cunoscut măreţii pe care albii nu le vor atinge. Dar nici atunci indienii n-au fost egali unii cu alţii. Regele a apăsat genunchiul pe grumajii învinşilor. De la Rio Bravo la Yucatam, vasalii lui Montezuma stăpâneau pentru satrap pământul, apele, cerul cu păsările de pe el, animalele apelor şi ale pământului. D-asta nici zeii n-au ţinut cu aztecii când ne-am luptat cu conchistadorii. Acum, ibericii ne-au sărăcit, au pus mâna pe aurul şi argintul nostru, ne-au alungat ca pe coioţi, aşa cum şi voi aţi făcut-o cu fraţii noştri de peste Fluviul Grandios, ce-s acum în rezervaţii.

— Indienii îşi pot schimba soarta numai dacă vor împrumuta obiceiurile şi modul de trai al albilor, Yacunda! Numai aşa îşi vor câştiga un loc mai blând sub soare, pentru că fiind mulţi, vor deveni puternici şi vor întrece albii în pricepere şi vrednicie. Dar pentru toate astea, tolsuhnii

trebuie să înveţe…

— Şoimul a luat multe din aceste lucruri de la iberici; vom îngrăşa pământul şi vom aduce apa râurilor pe el, vrem să ne construim case ca albii. N-o să le fie lesne tolsuhnilor. Indianul este născut să nu asculte pe nimeni, să vâneze şi să lucreze pământul ce n-a mai fost cultivat de om. Dar astea sunt visele lui Yacunda şi ale Şoimului. Tolsuhnii iubesc muntele. Noi ştim unde sunt îngropate oraşele dispărute, ne cunoaştem trecutul fără să-l fi scris undeva, ştim locul unde este El Dorado. Ţinem în păstrare comori nesecate în peşterile munţilor şi ducem cu noi, după ce sufletul părăseşte trupul, secretul strămoşilor. Niciun alb nu le va găsi şi oricare se va încumeta să afle de ele, va muri…

— Nu-i va fi uşor lui Yacunda şi Şoimului să-i înveţe pe tolsuhni să trăiască ca oamenii albi!

— Înainte de venirea omului cu faţa palidă, pământurile erau nesfârşite şi ne mutam când voiam pe altele mai roditoare. Albii i-au dovedit pe indieni. Calul de foc a călcat preriile şi a intrat prin inima munţilor, el n-a putut fi oprit. Albii cunosc puterea apei care fierbe. Ei vorbesc prin sârme cu iuţeala fulgerului. Minţile ni le-au tulburat cu apă-de-foc colorată adusă din Lumea Veche, poporul meu a fost slab.

Noaptea se sfârşea cu încetul, pe Gerry nu l-a mai trezit. Făcuse rondul însoţit de indieni. Vânt-Furişat fusese văzută în sat puţin în aceste zile. Fără a cere consimţământul cuiva, indiana şi şeriful s-au dus călări la mina San Felipe, unde o sumedenie de poliţişti în şei inspectau prăpădul. Au găsit acolo câţiva supravieţuitori, printre care bucătarii ferecaţi aşteptând plecarea.

Colorado îi părăsi pe indieni şi intră la prizonieri. Gunn şi Billy King dormeau, Willy în schimb cugeta stând turceşte.

— Eşti dracul gol, Colorado! sări Billy King în picioare, repezindu-se la poliţist, dar a fost stopat de Colturile ce-l ţinteau.

Yacunda şi Şoim-Înţelept pătrunseră înarmaţi în colibă. Texanul îl prinse fulgerător de stâlp, fără să-l lovească,

încătuşându-l. Şi Gunn fu bine înferecat. Între timp, Yacunda strigase o poruncă şi intrară doi indieni înarmaţi cu securi şi cuţite lungi, ascuţite.

— Îţi faci vise deşarte că ne treci Rio Grando, Colorado! Ascultă ce-ţi zice Willy Simson, au să-ţi rămână oasele aici!

— Închide gura, Willy! Şi nu-ţi mai umfla muşchii sub legături, că tot n-ai să scapi!

Judecătorul devenise stacojiu sub sfori.

Dimineaţă. Vraciul şi bătrânii, înainte ca satul să se trezească, drept bucurie pentru reîntoarcerea tolsuhnilor din captivitate, aprinseră un rug din coceni de porumb, aducând jertfă lui Nilonen, zeitatea porumbului. Printre castanii pitici şi prunii sălbatici se foiau copii, aşteptând plecarea războinicilor albi.

Între timp, Payata controlase rănile lui Colorado. Îl găsi bine, putea înfrunta vitregia ţinutului. Tăieturile se închiseră miraculos. I-a mai dat o legătură de buruieni şi sfaturi pentru folosirea lor. Şi Gunn se însănătoşise.

— Prietenul tolsuhnilor este bun de carne, dar să nu-şi risipească puterea din pumn, când arma lui doboară şi spiritele rele!

— Carabina azvârle plumbul Payata, atunci când braţul se dă bătut! Eu am tras într-un seamăn numai când n-am avut altceva de făcut! Viaţa luată unui aproape nu mai poate fi pusă la loc…

— Mâna-iute-ca-fulgerul scoate din gură mereu vorbe cu tâlc. Tolsuhnii au ascultat cu luare-aminte spusele fratelui alb, dar Steaua-luminoasă-a-înserării se sfârşeşte în iezer, iar prietenii albi au în priviri dorul de ducă! Şi până la Rio Bravo sunt multe zile de mers călare.

Vânt-Furişat îşi împletise în păr flori sălbatice de pădure. În mâini ţinea un wampum din amulete naive şi-l dărui lui Gerry. Şeriful se frământase toată noaptea şi, ca un hoţ, dăduse târcoale wigwamului fetei căpeteniei. Cu o seară înainte schimbaseră primul sărut. Gerry o învăţase această manifestare erotică a albilor.

În acest moment, îşi amintea de clipele petrecute în

prima parte a nopţii când tâlharii încercaseră să evadeze. Atunci, razele lunii poleiau iarba cu argint. Se găseau într-un luminiş. El privea hipnotizat chipu-i, pe care se scălda lumina lunii. Dar umbrele ierburilor şi ale copacilor zămisliseră războinici indieni ce aduceau panica aruncării securii. Vocea indienei acoperi foşnetul vegetaţiei şi susurul izvorului, alungându-i vedeniile.

— Omul-din-nord, Gerry, poate spune de ce-i bate aşa de tare inima? Aşa păţeşte totdeauna când stă lângă o fată?

Şi pieptul indienei tresăltă ca împins de lava vulcanului!

— Gerry risipeşte vorbele cum găinuşa împarte hrana puilor!

— Iar Vânt-Furişat este ca valul mării unde se varsă Mississippi! De fiecare dată este altul şi aduce la mal bogăţiile adâncului!

— Aici şi-au făcut vizuina doi racconi – îi arătă animalele ascunse după o cracă groasă culcată la pământ, strângându-şi un şiret în jurul gleznei sale subţiri.

— Peste Rio Grande i-am numit bursuci, spuse el lipind-o strâns de umărul său, atent la animalele duşmănoase.

Îi admiră în tăcere silueta fără cusur şi pieptul tare, ce tresălta de sub bluza din piele de căprioară cu mâneci scurte şi franjuri, legată în jurul mijlocului. Fusta scurtă din fâşii din blana aceluiaşi animal îi descoperea coapsele sculpturale, ca de mahon.

Şeriful trecuse fluviul pentru Billy King, dar indiana îl oprise să asculte, cântecul duios al păsărilor. Mâna i se lenevise, nu mai era iute la smuls pistolul din cobur. Firea sa dârză se muia. Pe duşmanul său l-ar fi cruţat, i-ar fi dat o şansă, când celălalt l-ar fi fulgerat cu glonţul.

Amintirile se depărtau, acum se găsea călare lângă fată, urma să plece. Cu o seară înainte îi dăruise un medalion adus din Fort Stokton şi-i promisese să-i trimită şi poza lui prin poştă.

— Nu o squaw albă a dat cutia asta Soarelui-Dimineţii?

— L-am cumpărat de la bazar! Vreau ca el să-ţi amintească de Gerry Mulligan – i-a mângâiat părul bogat,

petrecut peste sânul acoperit cu o eşarfă croită cu zgârcenie dintr-o pânză ţesută cu flori lucind ca un sidef.

Vânt-Furişat se bucurase ca un copil. Medalionul devenea pentru ea un totem. Îşi lipi emoţionată obrazul de umărul lui..

— Fata căpeteniei bănuieşte că Soarele-Dimineţii stă cu gândul la Steaua-Oraşului-Albastru. Poate că Gerry are în wigwamul său şi papoouse! vorbi cu gelozie indiana.

— Să cred din asta că Vânt-Furişat îl iubeşte pe Gerry?

— Femeia indiană nu ştie să zică vorbe mari. Ea este supusă şi credincioasă stăpânului ei toată viaţa, oricât acesta rămâne în colibă cu ea!

Gerry o mângâiase, adunând-o la piept. Au stat aşa, în lumina lunii, până ce zorile i-au grăbit spre satul tolsuhnilor.

Au pornit la drum. Blaky şi mustangul alb, parcă înţeleşi, mergeau alături, dar pierdeau distanţă cu fiecare, pas de ceilalţi. Gerry şi Vânt-Furişat tăceau. În fruntea grupului, şeful tolsuhnilor călărea ros de gânduri. Gerry nu-şi dezlipise ochii de la fată, fusese cuprins ca de beţie. Vânt-Furişat părea învăluită într-o aură, obrajii ei catifelaţi se îmbujoraseră, iar râsu-i senin clincănea ca un şirag de perle. Caii lor se apropiaseră şi Gerry simţea mai tot timpul atingerea coapselor arcuite ale fetei, ca dăltuite de un iscusit modelator, ce-şi îndemnau bidiviul în mersul ales, potolit.

Când au rămas singuri, indiana trecu pe Blaky, cu uşurinţă, să-şi lipească capul frumos de pieptul şerifului. Gerry purtă astfel dulcea povară sub lumina complice, despărţită atunci în fascicole trandafirii. Au descălecat şi caii au rămas să pască iarba necălcată de picior omenesc, fornăind mulţumiţi de frăgezimea ei.

Dintr-un loc cu vegetaţie bogată, cei doi bursuci tulburaţi de copitele cailor, priveau la oameni: femeia indiană se odihnea pe covorul mătăsos al ierbii, aşteptând supusă îmbrăţişările omului alb. Şi în acele momente, fără să şi-o fi dorit, gândurile şerifului alergară la Archie, bunul său, căruia un vraci apaş îi prezisese că nepotul său, adică el, Gerry Mulligan, îşi va lua de soţie o indiană. Ce-i spusese

Archie, acum nu-i displăcea, chiar ar fi vrut să se izbândească. Se sărutară prelung, mâinile lui mângâiară obrazul fetei, dându-i într-o parte o şuviţă de păr negru, cu degetele fără tremur. Se scutură de amintirea bunului Archie şi rămase în acel luminiş singur cu fata indiană neasemuit de frumoasă.

Printre arborii luminişului, o zburătoare de un verde strălucitor, frângându-şi subit lunecarea în aer, se odihni pe ramura unui copac cu frunzele ţepoase.

— Ştie Soarele-Dimineţii ce se zice despre pasărea asta?

— N-am văzut niciuna din neamul ei până acum!

— Este o quetzal, ce nu poate sta prinsă. Când cade în mâna omului, ori i se smulg penele de pe spate, ea se omoară!

Gerry a înţeles tâlcul vorbelor indienei, dar ceilalţi se depărtaseră prea mult şi el trebuia să-i urmeze.

— Soarele-Dimineţii vrea să fie acolo unde-l cheamă datoria! Coliba unei indiene nu este pe măsura unui alb!

— Tâlharii trebuie duşi la judecată. Am jurat să servesc legea! Fata căpeteniei ştie de la Yacunda ce înseamnă să-ţi faci datoria.

— Vânt-Furişat nu-i pe măsura unui şerif texan, asta o ştiu!

— Gerry nu îndrăzneşte să ridice ochii la fata lui Yacunda!

— Dacă Gerry ar împărţi coliba cu fata lui Yacunda, ea i-ar face războinici viteji, cum nici o alta n-ar fi în stare!

Discuţiei intrate în impas i-a urmat tăcerea. În ochii ei albaştri, alungiţi, se adunaseră două lacrimi ce au fost culese de buzele lui. S-au sculat în picioare, puternic tulburaţi.

— După ce Moreira va fi judecat în Blue Town, Gerry se întoarce la tolsuhni, s-o ceară de nevastă pe Vânt-Furişat.

— Omul alb, Gerry, este cu gândul la plecare. Prietenul tolsuhnilor, Colorado, a ajuns la graniţa pământului nostru. Grăbeşte-te!

Şeriful Gerry Mulligan o apucă pe după mijlocul gol.

— Fata lui Yacunda îl va aştepta oricât pe omul-alb-din-miazănoapte! îi acordă întreaga încredere femeia indiană.

Au fost conduşi de mamiferele curioase, până ce omul alb sări în şaua mustangului negru, cu aceeaşi agilitate ca şi aborigenii roşii ai pădurii. Străinul apucă mâinile fetei, le sărută şi luă din ele un buchet de flori colorate, de pădure. Indiana se urcă în şaua mustangului alb. Apoi, albul privi un timp la ea. Îi văzu irişii viorii, ce-i escamotau în străfunduri gândurile.

Femeia struni frâul calului, se întoarse, după ce lăsase un ultim sărut pe buzele albului, arătându-i că nu-i mai e străin acest obicei învăţat de la Soarele-Dimineţii.

S-au despărţit la începutul luminişului. Fiica lui Yacunda alese drumul spre sat fără să întoarcă privirea. La răstimpuri, ridica mâna făcându-i semne lui Gerry. Se mistuiră pe rând printre şerpuirile cărărilor, fiind înghiţiţi de vegetaţie.

Şeriful îi ajunse din urmă pe ceilalţi. Trecuse un timp mărişor de la despărţirea de tolsuhni, dar gândurile îi alergau la ei. Călărise multă vreme alături de Yacunda. Cuvintele indianului i-au pătruns în suflet şi nu le putea uita.

— Omul-alb-din-Texas ar fi făcut cinste indienilor dacă şi-ar fi ridicat un wigwam în sat la tolsuhni. Şoim-Înţelept ar fi avut un frate de la care să înveţe obiceiurile bune ale albilor, am fi crescut şi noi herghelii de cai şi turme de bivoli!

Gerry a rămas neclintit în hotărârea sa, iar la urmă a strâns senin şi bărbăteşte mâna căpeteniei. Mai presus de dragoste, îşi pusese datoria. Poate şi privirile sfredelitoare ale lui Colorado îl hotărâseră.

Acum, după despărţire, când îşi amintea de ea, îi străbătea prin trup o căldură nemaiîntâlnită. Zâmbea închipuirilor, încerca să le alunge, dar ele reveneau, îl urmau ca nişte duhuri rele, ori bune, nici nu mai ştia cum sunt şi nu izbutea să se descotorosească de ele. Colorado îl observă, zâmbi înţelegător, dar simţi nevoia să-i dea un

sfat:

— Am trecut şi eu prin stări d-astea. Vino-ţi în fire, Gerry! Încheiem misiunea şi te întorci la indiană!

— Pare un destin. Parcă nu mai pot lupta, Colorado! Simt că mă trage aţa îndărăt. Într-o dimineaţă ai să te trezeşti fără mine.

— Fleacuri, amigo! Fă exerciţii temeinice pentru smulsul pistolului din cobur. Altfel, vei fi un ginere presărat cu flori în harabaua cioclului şi cărat în vreun ţintirim din Mexic. Clar?

— Hai la plimbare, băiatule! zâmbi flegmatic Gerry, îndemnându-l pe Blaky cu pintenii, mai mult decât ar fi fost nevoie. Mustangul ţâşni pe lângă ceilalţi cai, lunecă ca o săgeată, galopă o bucată de drum, în timp ce peste cal şi călăreţ răcoarea adia binefăcătoare. Am s-o duc la ranch. Cantora lui Amarildo să fie sănătoasă! N-are nici un drept asupra mea! Ce va spune Paggie? Murphy mă sâcâie de la un timp să merg la ei la masă. N-am nici o obligaţie pentru el. Mamei i-ar surâde să ne unim ranchurile. Ce să-i fac, gânduri de mamă! Dar cei din oraş?! Vor jura că nu ne mai cunosc, pe noi, alde Mulligan?! Texanii acceptă greu unirea cu indiene. Sunt atâtea fete de măritat prin locurile noastre! Chiar Gallanger s-ar înciuda! Nu o dată în saloon, la o carte, a deschis vorba despre Minnie şi Martha, fetele lui, amândouă de măritat! „Dacă nu una, cealaltă, Gerry!” Parcă ar fi pânză de cumpărat. Vânt-Furişat întrece texanele, este altceva!

Se distanţă o bucată de drum. Se trânti în iarbă şi rămase cu ochii închişi, s-o vadă pe indiană aşa cum era la despărţire, s-o vadă plimbându-se cu rochii probate la croitor şi încercându-şi pălării la store! L-a cuprins o curioasă beţie. Desluşi pasul lui Picior-Uşor şi în adevăr, Colorado dădu colţul. Vocea prietenului suna zeflemitoare.

— Amigo, te-ai depărtat cam mult. Prin locurile astea, oricând te poate înţepeni un glonţ! Te-ai aprins ca iarba pârlită de soare! Las-o, Gerry, încolo, avem treabă, băiete!

Gerry n-a catadicsit să-i răspundă. L-a privit fără să-l

vadă şi s-a aruncat în şa, urmând drumul până la popas într-o desăvârşită muţenie. Colorado se gândea dacă nu cumva Payata i-a dat vreo băutură de dor pentru indiană. Cecilly i-l încredinţase la plecare, trebuia să-l ducă viu îndărăt!

Şi-au instalat tabăra lângă o apă destul de adâncă având vecini mai multe familii de castori.

Dimineaţa răcoroasă l-a găsit pe Gerry în şa, cu ochii umflaţi de nesomn. Ultima parte a nopţii se perpelise sub pătură, iar acum moţăia sub Stetson. Mica trupă străbătuse peste nouăzeci de mile.

— Hai în recunoaştere, amigo! Mai ne dezmorţim puţin, schimbând ritmul trapului, propuse Colorado nu mult după ce făcuseră un popas.

— Nu-i rea ideea, simt că am prins mucegai în târâtul ăsta lent, pe legea mea! se întinse Gerry ca după somn şi unindu-şi vorba cu fapta, s-a depărtat de restul călăreţilor o distanţă mărişoară.

Mergeau pe un drum invadat de vegetaţie, o veche pistă de izvor, de jur împrejur, rarişti şi pâlcuri verzi de săpunăriţe. De ramura înaltă a unui copac atârna amorţit un leneş. Colorado sărise din şa, zărind un cuib de pasăre căzut într-un mărăciniş. Se reîntoarse cu un pui golaş de hoco, în tuleie, urmărit de privirile contrariate ale şerifului Gerry Mulligan.

— Este numai maţe şi ţepi, prietene! Nu-ţi ajunge nici pe o măsea! Găina când se întoarce n-o să-l mai găsească.

— Te miorlăi ca babele indienilor.

— Lasă din mână vieţuitoarea!

— Prinzi fluturi, Gerry Mulligan!

— Înseamnă că te baţi cu mine, Colorado! mârâi livid şeriful.

— Trezeşte-te, Gerry!

Strânse mai departe vietatea ce cârâia sugrumată, fără şansă.

Colorado încleştă mai tare pumnul. Şeriful se aruncă asupra lui să-l împiedice, dar un pumn îi explodă în bărbie. Căzu năucit. Şi în timp ce încerca să-şi revină după teribila

lovitură, îşi aminti de Happy Saloon, de Pearson, ce-i împuşcase tatăl, de dona Hilda plecată din orăşel, de Billy King şi ciracii lui ce-i atacaseră în Defileul Morţii, de maşinaţiile acestuia, omorârea lui Warner şi Travie, spânzurarea nevinovatului Paulo. Se văzu apărând banca oraşului de tâlharii lui Billy King, apăru Gaterul lui Harris, de unde tot Colorado l-a salvat, goana după bandit până aproape de Rio Grande. Răzbunarea lui King, atacul asupra lui Blue Town. Acum, faimosul bandit se găsea în puterea lor şi a lui, a şerifului Gerry dar el aproape uitase de datorie. În sufletul său se găsea numai indiana! Ameţeala după lovitură trecuse, creierul începu să i se limpezească, se sculă greu în picioare, frecându-şi falca.

— În regulă, amigo! Sus în şa, Gerry! Vor crede sătenii c-am înnebunit, ori soarele ne-a pălit capul!

O porniră amândoi, la început mai iute, apoi se lăsară ajunşi de ceilalţi.

Pedro şi sătenii făcură ochii mari. Nu înţelegeau cum se umflase şi se roşise obrazul şerifului Gerry Mulligan, ce uitase să mai fredoneze melodia de dragoste a cowboy-ului cântată la Trace în saloon.

Intrară în Santa Rosalia, pe o cărare ce suia spre uliţa mare. Pământul arăta ca o cărămidă arsă, locurile cultivate cu porumb şi arbuşti de bumbac erau acoperite de linţoliul de praf. Ţăranii trimişi în recunoaştere au adus veşti proaste. Ai lui Cordura odihneau mai departe, atârnaţi în copaci.

— Coiotele de Munos a murdărit legământul făcut de om cu ţărâna.

— Ai tăi vor fi răzbunaţi, amigo! reînnoi făgăduiala Colorado.

— Senores, pistolari de-ai lui Alvala ne pândesc, aduse vestea Luis. Ochesc din locuri bune de tras!

Descălecară şi-şi adăpostiră caii. S-au furişat apoi prin gospodării, făcând ocoluri, să le cadă în spate bandiţilor. În acest timp, Luis şi ţăranii aşezară de-a curmezişul drumului

un car şi-l blocară. Lucrurile însă se precipitară. Gerry zări primul un bandit aciuat într-un coşar, după zborul speriat al unei păsări cu pene cenuşii, cu coada lungă şi cu pete albe. Ocoli prin livadă, se furişă pe lângă ţarc şi se apropie, nevăzut de inamic. Se pregăti de luptă şi aruncă o piatră în direcţia opusă. Banditul scoase capul la zgomot, nu-şi zări inamicul, înjură. Îl mai momi, se arătă, dar de data asta l-a văzut şi tâlharul pe el. Au tras amândoi odată, dar plumbul şerifului a fost mai iute! Făcând o tumbă spectaculoasă, individul se prăbuşi peste parapetul coşarului.

De peste drum se auziră alte două focuri de arme. Un tâlhar fu obligat să-şi oprească calul în faţa baricadei formate de ţărani. Ghinionul său! Gloanţele sătenilor nu l-au cruţat. Apăru şi Pedro după puţin timp, târând de picioare un bandit în care aruncase cuţitul. Apoi, pacea cuprinse strada. Obrazul peonului păstra gravitatea momentului.

Sătenii ce până atunci iscodiseră înfricoşaţi de după garduri prinseră curaj şi ieşiră unul câte unul, îmbărbătaţi de cutezanţa celor aduşi de Luis. Sosi şi Munos, însoţit de trei poliţişti călări. Nu arătau deloc încântaţi. Îi recunoscură pe străini.

— Aruncaţi armele, texanilor!

— Eşti grăbit, Munos! Nu-ţi mai da ifose! Zi-le oamenilor să-şi vâre puşcoacele în oblâncuri. Şefii tăi îţi comandă să ne ajuţi!

— Armele la ochi! porunci el în timp ce descifra hârtia.

Figura comandantului de jandarmi din Santa Rosalia deveni pe rând violetă, măslinie, galbenă, apoi se înverzi. El, ca fost argat, cădea în genunchi când un ştab de seamă îi poruncea. Şi actul pica din Mexico City, de la tartorele poliţiei, a cărui semnătură o cunoştea. Deveni mieros.

— Vina o purtaţi voi, mios amigos! Cu acte ca ăsta, fărâmaţi orice poartă de poliţie. Aş fi jurat că sunteţi niscaiva pistolari plătiţi să-i coborâţi din frânghii. Tâlharii îi duceţi peste Rio Bravo?

— Chiar aşa, Munos!

— Dacă o cereţi, punem şi noi, cei d-aci, umărul la loitre!

— Aşa te vreau, Munos! Îţi mulţumim, dar suntem convinşi că o scoatem singuri la capăt! vorbi agale şeriful Gerry Mulligan.

— Dacă ziceaţi de atunci, de când aţi rămas fără cai, că sunteţi poliţişti, se schimba totul. Dar pentru asta, Alvala a scărmănat satul şi-a omorât săteni! Vă pasc o droaie de necazuri!

— Este în firea noastră să înfruntăm primejdii, Munos!

— Nu-i căutaţi sfadă, colegas! Treceţi iute Rio Bravo!

Era greu să priveşti victimele ticălosului Alvala coborâte din frânghii! Ţăranii aduseră lăzi croite din timp şi în secret, pe măsurile morţilor. Întreg satul a ieşit în uliţă. Jalea se citea pe obrajii cerniţi ai tuturor, când au sărutat mâna scheletică a lui Cordura. Prin faţa lui trecură tineri şi bărbaţi de o seamă cu el. Peste o duzină de familii din sat fuseseră cununate de el şi botezase peste treizeci de copii. Alcătuiră un cor ce preceda procesiunea şi care în întregul ei semnifica revolta, înfrângerea, neputinţa. Ruga adresată cerului şi luată mereu de la capăt, vaietele înăbuşite, toate se legară într-o jale de nedescris. Sub dagherotipul lui Cordura, ce-l înfăţişa ostaş, ardeau lumânări de seu. Pedro, sfătuit de texani, plecase cu ai săi rămaşi în viaţă, într-un chervan, să-i încartiruiască la rude.

Trecuse de miezul nopţii, se culcară sub cerul liber, dar odihna le-a fost înjunghiată de trosnete de arme. O parte din cer se aprinse de flăcări uriaşe, şerpuind prin acoperişurile din trestii, prin hangare, gemând de baloţi cu bumbac, în odăile cu lambriuri ale lui Jiquerillo.

Santa Rosalia s-a trezit buimacă. Unii săteni se căţărară prin pomi, să vadă mai bine ce s-a întâmplat.

Curând, vestea s-a răspândit în tot satul, s-a întins ca o magmă, a intrat în sufletele nevoiaşilor, ale obidiţilor de până atunci, răscolindu-le suferinţele, inimile. Se revoltaseră şerbii de pe moşia boierului.

Trosnete de puşti cu cremene şi de carabine se îndesiră, hărmălaia crescu, glasuri în revoltă se ridicau pe uliţa mare, alergau cai fără harnaşamente, încălecaţi de şerbi înarmaţi

cu hachete, cu furci, cu flinte scoase din locuri dosite, conduşi de un argat pe nume Alvarez.

Numărul răzvrătiţilor se mări cu cei din sat aprinşi de umilinţe, de ura mocnită: ochii tuturor luceau himerici, într-o noapte ce ardea. O singură chemare răzbătea prin tumultul strigătelor: „În munţi, la guerilerii lui Gaetano!” Îndemnul avea putere de hipnoză, îi scăpa de şerbie, vindeca spinările şfichiuite de bice, exalta sufletele…

Oamenii lui Munos, copleşiţi, se retraseră din faţa curentului de nestăvilit, din faţa gloanţelor ce albeau trunchiurile pomilor, rupeau din zidurile afumate ale caselor, ştirbeau crenelurile unde erau dosiţi poliţiştii!

Zorile i-au găsit pe toţi treji. Pedro, cu obrazul palid şi tras, cu ochii duşi în fundul capului, s-a întors însoţit de Luis.

În depărtare, hacienda lui Jiquerillo ardea, vechilii şi şerbii trudeau s-o scape de pârjol. Şeful poliţiei era chemat de latifundiar să dreseze acte, să noteze numele celor fugiţi pentru a cere sprijin armatei guvernatorului.

Au părăsit aşezarea înaintea cântatului cocoşilor. Munos la plecare, căutase să şi-i apropie, vorbindu-le blând, blajin. Se ştia vinovat că nu-l împiedicase pe Alvala să ucidă sătenii. Raportul adresat şefilor săi fusese confuz, iar acum izbucnise răzmeriţă în Santa Rosalia. Pârjolul de la Jiquerillo încurca peste măsură treburile. Orice greşeală îl putea scoate din pâine şi trimite îndărăt la îndeletnicirea lui de argat de unde fusese avansat.

Capitolul XVII – DUEL ÎN PRERIE

Distanţa ce-i despărţea de Rio Grande se micşora, înaintară mult pe un podiş asemănător celui texan, spinările muntoase se zăreau mărunte, amestecate cu învălmăşeala norilor. Mai întâlneau ţinuturi presărate de stânci bolovănoase din granit şi copaci piperniciţi. Cactuşii se căţărau peste tot, neînduplecaţi, înfigându-şi rădăcinile în crăpături de piatră. Uitaseră de vegetaţia văilor adânci şi scurte, umbrite de pomi. Avansau în stepa împânzită cu cactacee şi agave şi depăşiră o fâşie de pământ sterp, o margine dintr-un deşert întins.

După două zile de mers, poliţiştii plecară, aşa cum avuseseră ordinul din sat.

Sătenii din Santa Rosalia, la prima răscruce de drumuri urmau să se abată spre un defileu, să treacă în Sonora, unde se aduna o oaste însemnată sub flamura răzvrătitului Gaetano.

— O să-ţi ducem dorul, Luis! Fără tine şi oamenii tăi nu eram aici.

— Noi rămânem datori prietenului Colorado!

Se însera şi poposiră într-un luminiş, unde descoperiră o fâneaţă bogată şi hrană din belşug pentru cai.

— Până dimineaţă, rămâi cu noi, Luis! Pleci pe lumină, amigo!

Pregătiră tabăra, lângă o apă curgătoare învecinată cu stejerişuri, ce intra treptat în stăpânirea amurgului. Printre umbrele frunzişului, arbuşti spinoşi din păducel cu lăstari târâtori adăposteau cuiburi de păsări greoaie de prerie. Gerry şi Pedro au vânat un curcan, din care au făcut friptură.

Nici prizonierii n-au fost daţi uitării. Billy King şi Gunn i-au întâmpinat cu înjurături, iar fostul jude Willy se prefăcu încântat de corectitudinea texanilor.

Au tras la sorţi schimburile de gardă pentru noapte şi rondul de început al lui Colorado a decurs în linişte. Vântul se înteţise şi căra un praf argilos peste câmpie. Scâncetele unor pui de râşi părăsiţi de părinţi au tulburat liniştea nopţii, speriind caii.

Dimineaţă, sătenii din Santa Rosalia se urcară în şei şi plecară, urmăriţi de ochii tâlharilor şi de puii de lincşi ce le pândiseră somnul, lăsând în urma lor un legământ: tâlhăriile lui Alvala trebuie pedepsite. Ei vor spune totul lui Gaetano.

Părăsind tabăra, au trecut prin faţa unui arbore fără frunze, asediat de cactuşi în formă de dovlecei acoperiţi cu flori dumnezeieşti, în infinite culori.

La un moment dat, caii începură să fornăie neliniştiţi şi nu prea târziu, pocnetele mai multor închizătoare de puşti îi atenţionară de o iminentă primejdie. În jur plutea moartea.

— Gerry, îndărăt în pădure! Ne paşte un pericol!

— În aer dansează Necuratul! încuviinţă şeriful.

Au acţionat cu maximă iuţeală. Au tras vârtos caii de dârlogi, să facă drumul înapoi, dar din mărăcinişurile ce legau pădurea de restul podişului îi ocheau nenumărate arme.

— Fără bravuri! îşi sfătui Colorado tovarăşii şi rămase în aşteptare, cu mâinile apropiate de plăselele pistoalelor.

— Gringos, fiţi potoliţi! ajunse la ei un glas răguşit, înecat de tuse.

Un trosnet de armă, însoţit de o flacără şi bluza lui Colorado fu străpunsă de glonţ. Al doilea plumb aruncă pălăria lui Pedro.

Vocea le era cunoscută. Alvala se ridică din spatele unei tufe rămuroase, se arătă înalt şi adus de spate, cum era, – cu ochiul său mai mic, puţin pieziş şi tulbure – cu o cartuşieră nouă petrecută peste sarapele găurit de gloanţe, sub care păstra şi acum pistolul, cu cornul său de bivol, ce-i servea ca teacă de cuţit.

Puse Coltul în cobur şi îşi perie cu măturica praful imaginar de pe sarape.

— Gringos, pentru ce dracu târâţi cu de-a sila pe

senores?

Gerry se mânie că sunt făcuţi din nou venetici, vru să-i răspundă cum s-ar fi cuvenit, dar surpriza îi înecă glasul. Din spatele a două tufişuri se arătară Parras şi Tamayo, temnicerul din Chaparros.

— Ei, Cribar, Piojo, Madera, uşuraţi de arme pe gringos! Apoi scoateţi brăţările de la senores! Parras, ţi-a venit inima la loc?

Comisarul se furişă ca o cobră printre oamenii lui Alvala, scoase cheile cătuşelor de la texani şi le luă Colturile şi carabinele. Cribar l-a ajutat să adune armele, dar nu pierdu prilejul să-l lovească peste umăr pe Colorado cu patul unei puşti, dezechilibrându-l pe cal.

— Ţine-ţi mâna acasă, Cribar, altfel, schimbăm foaia! Va fi al tău într-o bună zi numai dacă meriţi acest dar al lui Alvala!

Povaţa lui Alvala sosise târziu. Billy King, primul eliberat, smulse pistolul lui Parras din toc şi trase în Colorado. Ura ce-i fierbea în sânge, cătuşele atunci scoase i-au făcut mâna nesigură. Poliţistul se aruncă de pe cal. Când atinse pământul, Billy mai apăsă pe trăgaci. Pedro, plutind pe linia focului, îl acoperi cu corpul său pe marshall, dar glonţul îl lovi pe el în piept, roşindu-i cămaşa.

Trosni o altă armă de foc. Coltul din mâna lui Billy King zbură azvârlit de plumbul lui Alvala. Glasul tâlharului preveni:

— Gringos sunt ai mei! Aveţi leşie în ţeste? Vegheaţi la ăştia!

În acest timp, Colorado şi Gerry, sfidând pistoalele bandiţilor, încercară fără izbândă să stăvilească hemoragia lui Pedro.

— Necazul tău a străbătut Chihuahua, dar sticleţii sunt ai mei şi ai vărului Moreira! vorbi Parras cu glas dulceag, încercând să-i linguşească. Aşa ne-a fost înţelegerea, Alvala!

— Şi acum, pesos! Parras! Bani bătuţi în metal preţios, ca învoială! – se grăbi tâlharul să-şi primească răsplata

cuvenită.

Comisarul trase afară din coburul şeii o pungă doldora cu monezi din aur şi argint, deschizându-i agale baierele şi i-o aruncă în mână după ce schimbase nişte priviri cu Moreira.

— Vărul meu îşi plăteşte cuvântul ca un rege, Alvala! Capul bandei deşertă săculeţul din piele în sombreroul său negru, trecându-şi degetele prin metal şi-i ascultă sunetul subţire, apoi răsturnă monezile la loc. Un rânjet de avar îi urâţise faţa.

— N-a fost tocmeala pe atât! Îţi râzi de mine, Parras!

— Niciun peso în plus, Alvala! Pe deasupra, îmi porţi recunoştinţă. Nu o dată mi-am astupat urechile să fac poteră, să-ţi iau urma!

— Baţi câmpii, comisare! Cu ce-ai dat, nu îngrop un caiman! Darmite trei copoi texani ce-i puneau, vărului Moreira frânghia de gât! Şi pielea ta, Parras, cântăreşte greu în aur! Dar aici nu face nici cât una de coiot! Hai, mai scoate, nu te calici la câţiva gologani! Tu eşti poliţai cum sunt eu părinte!

— S-o sfârşim, Alvala! Mă aşteaptă un comisar în Sonora! Ştie că te urmăresc şi dacă nu apar te va căuta şi-n gaură de şarpe!

— Ai fierbinţeli, Parras! Vreau plata pentru mexican, că-l pierd pentru recompensă, başca pentru munca mea!

— Învoiala a fost ca sticleţii texani să rămână ca ostateci vărului meu Moreira. Aşa că noi suportăm pierderea mexicanului.

— Prostii! Gringos sunt ai mei! Am o răfuială veche cu ei! Plăteşte-mi paguba, altfel vă iau caii şi mergeţi pe jos.

Comisarul, înţelegându-se dintr-o privire cu Moreira, i-a mai dat o nouă taşcă cu monezi, pe care o scoase de sub veston.

— Catârul este al meu, comisare! – înfipse Coltul în pieptul lui Billy King, care apucase frâul. Joacă prin pânza sacului flăcările Diavolului. Avutul copoilor îmi aparţine, rânji, neluând în seamă furia lui Moreira. Armele mi le lăsaţi! Şi nu uitaţi vorba asta! Să nu vă ţineţi după noi, comisare! Dacă-mi mai răposează un ostatic, vă atârn cu

capul în jos, de frânghii, să vă roadă coioţii obrajii!

Au rămas cu armele în mâini până ce Parras dispăru cu acoliţii săi. Billy King spumega de furie. Alvala îşi călcase vorba!

În tabăra bandei se făceau socoteli privitor la viaţa lui Pedro. Mai toţi erau de părere să fie împuşcat, texanii să-i sape groapa, alegându-se un loc ce ocolea drumeagul.

— Arunci o haraba de argint pe râpă, Alvala, îi întinse momeala Colorado. Prietenul meu valorează însutit greutatea lui în argint. Păcat pentru asemenea pierdere. Nu-l lăsaţi să moară!

Tâlharii ciuliră urechile. Alvala împinse pistolul lui Cribar.

— Spui gogoşi. Şeful eşti tu, Colorado!

— N-ai decât să-l cureţi! El singur cunoaşte locul argintului.

— Te joci cu focul! Omul este un poliţist mărunt.

— Pedro este în mâna ta, dar fii atent! Lăsându-l în viaţă, îţi bagă o haraba de metal alb în buzunar. Bănetul zace pe patul apei din Canionul Negru. Numai el ştie locul comorii!

— Propui o afacere! Mexicanul în locul argintului?

— Chiar aşa, Alvala!

— Ce zălog pui în schimb?

— Capetele noastre!

Între timp, Alvala descărcase catârul. Uimirea şi-o ascunse iscusit. Aşteptase acest vicleşug al texanilor. Găsi fân, muniţie, un lingou de argint curat şi un săculeţ cu monedă în aur. Peste toate – un pachet cu bancnote mexicane fabricate în Texas.

— Scot glontele, Alvala?

— Mi-aţi tras şi mie cacealmaua, gringo! Mi-o plăteşti tu dacă nu-mi spui unde păstraţi banii luaţi de la Moreira! Vă jupoi de vii!

— Au luat drumul Texasului în cutii de fier păzite de soldaţi.

— Şi cu banii mexicani, făcuţi de Moreira la voi? Aveţi aici o probă, un pachet! Cu ăia ce-aţi făcut, Stevens?

— I-am trimis la Mexico City, Alvala, să aprindă focul cu

ei!

— Sunteţi iuţi la faptă şi şireţi! Dar mai schimbăm noi câteva vorbe de treaba asta, după Quemartlan!

— Îl doctoricesc, Alvala?

— Ai cinci minute, gringo, cu nisiparniţa în mână!

— Vreau un cuţit ca briciul! Şi tescovină tare!

Colorado spălă locul cu rachiu, îndepărtă sângele, în timp ce şeriful ardea fierul. Pe gâtul lui Pedro turnă aproape un litru, să îndure mai uşor operaţia. Ajutorul de şerif privea încrezător la Colorado ce-şi rupsese cămaşa în feşe, pentru bandajat.

— Ţin-te bine, amigo!

Vârî cuţitul în rană pe urmele glonţului, dar nu-l ajunse. Pedro nu clipi. Cribar zgâria pe un cartuş numele Pedro. Ajunsese la litera „d”. Figura rănitului devenise pământie.

— Iartă-mă, Pedro! Mă rog pentru tine să am noroc şi lărgi puţin rana.

Ajunse sub proiectil cu vârful tăios şi-l dislocă. Totul nu durase mai mult de două minute, dar părea că s-au scurs ore. Fruntea ajutorului de şerif se brobonase, respira întretăiat, o grimasă de durere i se săpase pe obraz. Texanul turnă în rană tescovină şi un suc de buruieni atunci frământate, primite de la Payata. Tâlharii jucau un şeptic. Numai Alvala urmărise interesat îndeletnicirea lui Colorado.

— Nu eşti prost, Stevens! Dacă şi argintul există, mă faci om!

— Pedro te-a şi făcut, Alvala! O haraba de metal alb!

— Copoiule, să ştii că ţi-l iei pe cap! Tu-l cari la Quemartlan! îi faci o năsălie din nuiele, aşa ai să-l duci mai bine. Pe cal nu se poate ţine atâtea zile. Dacă mâine este negru la obraz, îl împuşc…

— Nu-ţi va părea rău, Alvala! Pedro va trăi şi te face bogat! Şi-ar mai fi şi ai noştri din Mexico City care ar da câţiva dolari pentru noi.

— Asta ar fi bine pentru toţi, dar mai mult pentru voi!

— În Quemartlan, Pedro va intra în şa, Alvala!

— La treabă, străine! Faceţi-i târlia. Până-mi mestec tutunul, să fim în şei. Să fie trainică, să nu-l înşiraţi pe

drum, rânji Alvala.

După o jumătate de oră, targa era gata, Colorado şi Gerry o meşteşugiseră, după procedeul indienilor Yuma. Alvala zâmbea.

— V-aţi dovedit şi aici pricepuţi. O sanie ca asta, nici cel mai destoinic împletitor indian nu izbutea s-o facă. Păcat că nu eşti dintre oamenii mei, te numeam mâna mea dreaptă, Stevens!

— Eşti mărinimos, Alvala, dar meseriile noastre se bat cap în cap.

— Nu-ţi cunoşti interesele, străine! Eşti în puterea mea. Un semn dacă fac, eşti mort!

Colorado îi ocoli privirea. Acoliţii erau în picioare, armele le aveau pregătite, dar dezlegarea n-a venit, Cribar ridicase piedica.

— Stevens, ne oprim cu trăncăneala aici! Am pierdut mult în viaţă, aşa că pot da cu piciorul la argintul tău. Am înfricoşat Opunta, Guadavas, Opodepe. Norod de nu puteai arunca un ac a ieşit la porţi să-l vadă pe Felipe Sergio Antonio Alvala! Ziceam că-s de-ai lui Juarez! Cordura ăsta a fost ca o apă liniştită ce-a săpat adânc. El şi cei din satul ăla nenorocit! Să-ţi intre bine în cap. Puiul lui Cordura trăieşte cât are să-mi fie de folos! La drum, veneticilor! Până la Quemartlan îmi sunteţi ostatici, apoi mă duceţi la argint! Aţi înţeles? Mi-ai rărit oamenii, băiete! În Santa Rosalia mi-ai trântit la pământ trei! Aţi coborât şi ţăranii din funii! După ce iau argintul te căsăpesc!

— Până atunci, hai la Quemartlan, Alvala! Pe drum, poate ne înţelegem! Eşti om de afaceri şi văd că te pricepi să le conduci ca nimeni altul pe podişul mexican!

A doua zi, şeful tâlharilor se apropie călare de Colorado. Un gând nu-i dădea pace. Îşi făcea de lucru cu pistoalele, le verifica încărcătura, apoi, dintr-o dată, îi vorbi:

— Este că te-ar storci Cribar dacă l-aş lăsa s-o facă?

— În Mexic s-aude c-ar trage fără egal Cribar!

— Este plămădit din iad şi praf de puşcă străine! Tu eşti

dintre pistolarii valoroşi? De tine n-ai zis nimic! Spune ceva!

— Îmi ieşise vorba că eram cel mai iute la tras cu pistolul!

— Numai să te fi păstrat, gringo. Podişul ăsta îţi înmoaie mâna!

Colorado tăcu. Vorbele au fost schimbate cu voce scăzută. Alvala arăta nehotărât. Cercetă cum era aşezat Pedro pe târlie şi nu-l văzu pe Cribar apropiindu-se de ei. Un gând îl neliniştea pe Alvala.

— N-ai fost limpede deloc! Poţi să-l culci în ţărână?

— Hotărăşte ziua când să mă măsor cu el! Deşi n-am chef să-mi joc capul ca să-ţi distrezi tu oamenii! Plumbii încheie iute răbojurile vieţii. Şi eu şi Cribar putem fi neîntrecuţi, dar judecata o face numai pistolul, Alvala!

Grupul, având în frunte pe Alvala, urca podişul spre Quemartlan. Înaintară mult în nordul platoului. Trecură câteva zile, iar texanii vegheau târlia să înlăture pe cât posibil poticnelile. Tocmai intrară pe un tăpşan şi poliţiştii se sfătuiau:

— Viaţa lui Pedro pare să fie în afară de pericol, Gerry!

— Până la Quemartlan mai sunt o groază de zile, Colorado! Ai făcut bine că le-ai dat ideea că ar plăti răscumpărarea consulul.

— Numai să nu dea Billy King mai mult între timp, şerifule!

— Alvala nu vrea să-i piardă pe Carlos şi Zagal! E limpede!

— Dacă se reface Pedro, încercăm să evadăm, amigo!

— De-ar veni clipa asta mai iute! Alvala ţine să duelezi!

— Adevărat, Gerry? Vrei să mă bat cu Cribar?

— Nu-i uşor să-ţi răspund pe loc. Trebuie să chibzuiesc. Treaba nu-i atât de simplă!

— Un şerif gândeşte iute, Mulligan! Vreau să-ţi cunosc părerea.

— Eu aş lăsa lucrurile astea baltă! Povestea îmi displace.

Ajutorul de şerif ceru apă, obrajii nu-i mai ardeau. Starea sănătăţii se îmbunătăţea. Drumul era hârtopat, presărat cu

bolovani greu de ocolit. Rănitul mai suferea, scăpa fără voie câte-un geamăt, rana i se închidea greu, cu toate leacurile lui Payata. Deseori, se aplecau în mersul potrivit al cailor şi-i dădeau să bea un suc de buruieni.

Era prima zi când nu-l mai scuturau frigurile rele ce-l zgâlţâiseră din ziua rănirii lui. Opriră pentru prânzit. Colorado izbuti să-l înduplece să mestece carne uscată de bivol, să bea apă şi să ronţăie măduvă de trestie-de-zahăr. Refacerea lui grabnică hotăra soarta tuturor. Evadarea depindea în primul rând de Pedro.

Era miez de noapte, iar de pază făcea Cribar. Bandiţii dormeau iepureşte, fiecare unde şi-a aşternut. Chervanul împovărat cu argint îi obseda pe toţi. Şi în vis călăreau în jurul târliei, suspectându-l pe ajutor să nu-şi ia zborul. Străbătuseră pământuri încinse de soare, cu crăpături căscate în el; făcând parte din Deşertul Altarului, în care picioarele cailor se afundau des. Rar puteau înainta la trap. A doua zi, Alvala hotărâse ca Pedro să încalece. Şeful bandei citise pe faţa convalescentului că se întremase. Acum, dormea legat în funii, de teamă să nu evadeze, Cribar era de strajă, arăta stăpânit de demoni. Tocmai venise la rănit şi în drum călcă înadins peste mâna lui Colorado, zdrelindu-i pielea sub potcoavă.

— Să te ia dracu, pui de căţea! Îmi încurci mersul!

— Latri la lună! N-am chef de tine acum!

— Vorbeşti urât şi te costă! Am să-ţi rup os cu os!

— Mescalul ţi-a dat vocea asta, Cribar! Lasă-mă să dorm!

Au mai trecut două ceasuri. După provocarea lui Cribar, Colorado nu îndrăznea să se culce. Pedro nu dormea nici el, dar spre sfârşitul veghii, Cribar, trecând prin imediata lor apropiere, îşi repezi cizma în obrazul poliţistului. Lovitura nu şi-a atins ţinta, Colorado veghea, în avânt, Cribar se dezechilibră, se recumpăni greu, faptul îl întărâtă şi se aruncă asupra lui, ţinând în mâini un capăt de frânghie, cu care încercă să-l sugrume! Făcu un efort, îndepărtă sfoara şi-l lovi cu genunchii strânşi în abdomen. Cribar era beat,

mirosul alcoolului îi duhni în faţă, părea că se găseşte într-un prag al nebuniei. Scoase pistolul, însă Piojo se aruncă asupra lui. În cădere, glontele plecă din ţeavă. Alvala, trezit de larma focului, ieşise în prag, cu armele în mână.

— Străinul a aruncat paie pe foc, şefule. Am auzit cum l-a blagoslovit pe Cribar. Să se măsoare pe lumină cu pistoalele.

Şeful bandei făcu un semn lui Piojo şi Cribar să intre în cortul său, unde ţinură un sfat, ce a durat destul.

— Senor Colorado se joacă cu viaţa! îi imputǎ ajutorul de şerif.

— N-ar fi pentru prima şi ultima oară, amigo!

— De învingeţi, vă atârnă în funie!

— Am să trăiesc s-o văd şi p-asta!

— Cumpăniţi cu multă judecată fiecare fleac! Dar pentru duelul cu Cribar luaţi lucrurile prea uşor! Inima-mi zice că va fi rău!

— Înţelege, amigo! Alvala vrea duelul! Nu-l pot opri!

— Şi dacă-l dovediţi şi dacă nu-l dovediţi, n-o să fie bine!

Colorado n-a mai avut vreme să-i răspundă.

— Să mergem la stăpân! îl smuci de braţ, pe texan, Perro.

Oamenii lui Alvala auziseră de iancheu, îl văzuseră ce poate, îl ştiau şi pe Cribar. Un duel le pria. Cu al lor aveau multe răfuieli; le ciupea din soldă, le oprea din împărţeală, greşea înadins, dar era de-al casei, pe când texanul…

— Fie, frăţioare! Mâine zburaţi-vă creierii! Ţie, Stevens, îi vorbi mieros texanului, ca un jude, îţi dau un glonte, iar lui Cribar, că este de-al meu, îi vâr la nimereală trei plumbi în butoi. La noapte fac de pază Piojo şi Perro. Îl păziţi voi!

— De Cribar ăsta s-au auzit multe lucruri în Arizona! Nu trage deloc rău! îl nelinişti Colorado pe Gerry, înainte ca el să cadă într-un somn adânc.

Era o dimineaţă răcoroasă. Bandiţii fierbeau cafeaua în ibrice soioase la focul de bivuac. Au scos cutii de conserve, fâşii de slănină afumată şi pesmeţi. În ţepuşe sfârâiră bucăţi de carne de cal purtate sub şei. Mâncară pe săturate. Ora fixată se apropia.

Pedro se întremase.

— Arăţi a-ntâia, amigo! Vorba lui Gerry: te vindeci curând!

— M-aţi tras afară din groapă, mă simt ca un nou-născut!

— Mai ai nevoie de câteva zile! După care încercăm să fugim! Încă un bob zăbavă, prietene!

— Te baţi în duel cu Cribar şi n-ar trebui! El are trei gloanţe.

— Aşa se pare! Am tras o carte proastă, dar acum nu mai am încotro! Trebuie să-i fac pofta acestui Alvala!

— V-aţi gândit cum să-l doborâţi c-un singur glonţ?

— Mi-am jurat să nu-mi las pielea în podişul Mexican, dar nu depinde numai de mine, amigo! Cât despre cum să-l dobor, asta n-o ştiu!

— Alvala vrea să ne lichideze fără să supere autorităţile!

— În cotlonul ăsta nevăzut de lege, el este stăpân!

— Dacă Billy King a plătit pentru noi şi alt aur, senor?!

— S-ar putea să ai dreptate, dar nu mi-ar plăcea deloc.

— Presimt că acest duel va aduce un sfârşit negru.

— Sper să nu ghiceşti ca Marele Vraci Comanş!

— Dacă Alvala vrea să scape de Cribar?

— Şi aşa ceva se poate, dar numai pistolul şi cerul decid cine rămâne după duel!

— Bănuiţi unde vă pune glonţul?

— După înfruntare, am să-ţi povestesc!

Vocea lui Alvala i-a întrerupt. Colorado terminase să-i bandajeze pieptul, îi mai turnase din leac peste rană şi plecă, somat de Piojo, ce-l păzea, stându-i postat în spate.

În cortul banditului erau mulţi ciraci. Cribar îl privea duşmănos. În timp ce Alvala aruncase pe pământ armele, Madera începu să-i povestească lui Colorado cum va fi împuşcat, drept între ochi.

— Să nu cârtiţi că bătaia n-a fost cinstită, gringo! Ai un cartuş şi o să vă bateţi cu pistoalele voastre! Vă mai întreb, poate noaptea v-a răcorit ţestele! V-aţi răzgândit?

— Dacă şi Cribar vrea, eu las baltă duelul ăsta!

Privirea saşie a celuilalt înjunghia. Socotea cu siguranţă

că texanul nu-i poate scăpa. În văgăuna unde înnoptaseră, credea că-i va îngropa faima celui de la nord de Rio Grande. Scăpă vorbele flegmatic:

— Am să-l găuresc precis şi te iert de pariu, capo!

— Însă pierd schimbul şi recompensa, băiete! Dar te iubesc prea mult. Texanul este al tău! Curăţă-l în felul în care l-ai lichidat pe Joe din Nebraska! Acelaşi soare este şi astăzi pe cer! îi făcu un semn.

Cribar şi Colorado s-au aşezat spate-n spate şi străbătură preria în direcţii opuse. Gerry îi văzu pe cei doi la douăzeci de paşi. În acel moment, se rostogoli un nor deasupra păşunii.

Colorado terminase numărarea paşilor şi se întoarse. Gerry îl văzu aşteptând semnalul cu picioarele puţin depărtate şi coatele arcuite spre spate. Ştia că prietenul său avea acum toţi muşchii încordaţi ca un arc, atenţia fiindu-i concentrată la plăseaua pistolului, ce trebuia scos fulgerător. Tâlharul îi jurase moarte mai de mult, încă din sat, iar el, Colorado, se apăra într-o luptă absurdă, aproape fără sorţi de izbândă. Nici bandiţii nu-şi aminteau să mai fi aranjat Alvala o asemenea bătaie. Povaţa şefului dată lui Cribar, se părea că va reduce orice şansă poliţistului şi asta le surâdea până la urmă…

Fibrele întregului corp al texanului vibrau sub aparenta nemişcare. O concentrare pe care numai apropierea morţii i-o dădea, îl ajuta să pătrundă gândurile adversarului. Pupilele i se micşorară, iar privirea-i pătrunzătoare pândea printre liniile încremenite ale pleoapelor respiraţia tâlharului. Întreaga-i voinţă i se aduna, în aşteptarea clipei fatale ce hotăra viaţa lui şi a tovarăşilor săi.

Cribar îşi alesese un loc neted sub umbra alambicată a unui cactus candelabru, ce-l făcea mai puţin vizibil. Acolo îşi înfipsese tocurile în pământ, mărindu-şi stabilitatea, îşi umflă pieptul, inspiră îndelung pentru domolirea inimii. Pistolul şi-l pregătise pentru mâna stângă. Momentul se apropia. Îl tortura însă un gând: Cum îl terminase pe Joe din Nebraska?! Cu coada ochiului aştepta semnul lui Alvala.

Nici unul dintre adversari nu se gândea că va trage al

doilea. Fiecare pândea clipa când cartuşul său trebuia să iasă primul. Nu s-a găsit nimeni, niciodată, să-l sfătuiască pe Colorado cum să învingă. Fiecare confruntare, nedorită, de acest fel, se deosebea de cea dinainte. Lăsă şi acum totul pe inegalabila lui iuţeală la tras, în care credea şi căreia i se încredinţa.

Semnalul se auzi şi în aceeaşi clipită şi-au smuls pistoalele din coburi. Spre uimirea celor ce asistau, poliţistul se aruncase fulgerător în iarbă, timp în care-şi căutase cartuşul, percutând de cinci ori la rând cu iuţeala fulgerului, scurtând cursa percutorului cu mâna liberă. Pistolul lui Cribar în acest timp bubui de două ori. În cădere, poliţistul se rotise, iar când atinse pământul, în fine, glonţul lui alergă înaintea celui de-al treilea, tras de Cribar.

Colorado era cu obrazul în ţărână, scuturat de un fior. Alvala nu jucase cinstit. Adversarului său îi aşezase la rând trei cartuşe.

Cribar căzuse încovrigat, dar rămase sprijinit într-un genunchi, cu arma în mână. Spre uluirea asistenţei, texanul se ridică în picioare, înalt cât era, cu obrazul senin, pe care nu tresărea nici un muşchi şi privea la fumul albăstrui rămas pe ţeava ce nu-l trădase.

În acel moment, Cribar făcu un efort supraomenesc, ridică pistolul, fixă fără greş cătarea, trase de două ori, dar mâna îi căzu şi plumbul, ultimul, fluieră pe lângă tâmpla lui Colorado. Se prăbuşi în iarbă, fără viaţă.

Cu acelaşi pas negrăbit, neîntrerupt nici când plumbii celuilalt bubuiseră, poliţistul ajunse la Cribar, vârî botul cizmei sub el îl răsturnă cu faţa spre cerul înseninat şi putu vedea cum mâinile lui Cribar se chirciseră, iar unghiile i se învineţeau. Pe pieptii cămăşii i se întindea o pată de sânge.

Colorado îşi continuă drumul, pândit de pistoalele celorlalţi. Ajuns la Alvala, îi înmână arma. Tartorele era cuprins de cleştii durerii, frânt de mijloc. Madera şi Piojo îi înfipseră învingătorului Colturile în coaste şi aşteptau răspunsul ce întârzia.

Banditul îşi reveni, le făcu semn să aibă răbdare şi, ajuns

la Cribar, îi smulse arma, deşertându-şi în palmă ultimele cartuşe. Îl buzunări şi trase afară un teanc de hârtii de bancă mexicane şi unele de dincolo de Rio Grande. Ochii de bandiţi domoliţi de flăcările răzbunării, acum se rostogoleau lacomi. Cribar era un mort bogat.

— Cu cel din Nebraska, inventat de mine, te-am zăpăcit bine, tăunule! îşi râse în barbă Alvala. D-asta nu puteţi să fiţi voi şefi!

Soarele, martor la izbânda texanului, se cocoţase, într-o coastă a văzduhului, scăldând cu neprihănită lumină cactusul candelabru la rădăcina căruia se sfârşise tâlharul. Tensiunea crescuse printre ciraci.

Fu adâncită o groapă de către ianchei, cu lamele cuţitelor, nu prea adâncă, iar la sfârşit au mai fost îmboldiţi să sape alte trei. Alvala, reîntors la cortul său arăta ca scos din minţi. Spumega:

— Cribar a trădat de două ori! A mierlit ca un pui de găinuşă! Avea şase gloanţe la el, iar copoiul numai unul! Banii îi împărţim între noi. Îl vârâm numai la un cot adâncime, c-a fost un Iscariot! Mi-a călcat porunca. A luat bani de la Moreira, care ne paşte urmele şi cu care s-a întâlnit noaptea fugind din tabără, iar cel de pază l-a lăsat. Mai avem vânzători printre noi!

— Pentru asta se cuvine să moară şi văcarii! rânji Madera.

— Alvala are ultimul cuvânt, sugeră Piojo. El este capul nostru. Să-l lăsăm mai întâi să-i treacă durerea şi la urmă sfârşim cu ei…

Capitolul XVIII – PRÂNZUL LUI AMARRO

Zi arsă de soare, cu praf şi zăduf. Pomii aliniaţi în faţa gheretei staţiei lâncezeau. Peronul, purtând amprenta lăzilor târşite, din care se scurgeau zemuirile de peşte şi de tomate fierte de căldură, era bântuit de muşte mari, verzui şi lipicioase. Felinarele din gară dormitau apatice şi fumurii. Pe ochii urduroşi ai câinelui impiegatului bâzâiau gângăniile. Staţia se vădea pleoştită în mijlocul câmpului. Târguşorul vecin, spre care şerpuia un drum rău, tremura în arşiţă. Un pui de mexican mesteca fructe verzi, strepezindu-şi dinţii. În încăperea de lucru a slujbaşului, cutreiera zăpuşeala. Aceleaşi insecte hămesite târcoleau pachetul lui Amarro. Orătania picnită de boală, tăiată când încă s-a mai scurs sângele din ea, acum rumenită la foc şi turta din făină de mălai răspândeau un miros ademenitor. Amarro venise cu bucate alese. Telegraful îi bătuse pe bandă o încâlcitură de linii şi puncte. Era vorba de o întârziere a trenului aşteptat. Mai sus de haltă, linia a fost smulsă de pe traverse de insurgenţi. Garnitura mai zăbovea. Impiegatul îşi sprijini ochelarii pe nas, mai citi banda. Urma să fie linişte un timp. Dar cât? Asta nu mai ştia nimeni. Nici din partea cealaltă nu puteau trece trenuri, că era o singură cale şi gara vecină era cu multe şine, aveau unde staţiona.

— N-are pentru ce să mă doară capul! Leafa merge la gară, chiar când nu-s garnituri!

Ciego, câinele, l-a auzit, a lătrat. Parcă i-a dat dreptate.

— Avem odihnă, Ciego! S-a fărâmat calea, prietene! Ce zici d-asta?

Câinele căscă plictisit, ridicându-se în două picioare pe masă. Îşi scutură capul de muşte, dar insectele nu se clintiră. La un moment dat, deveni atent la altceva, ciuli urechile, dar totul fusese o părere.

Căldura îl cocea pe Amarro. Gărarul îşi aminti de un lucru şi zăbovi puţin la pompa cu apă, unde se clăti pe mâini. Piciul pitit în buruian o zbughi cu nădragii în vine, ştiindu-l aspru cu cei de o vârstă cu el. Dar omul în etate îl uită şi privi liniile staţiei. Ciuperca şinei abia se zărea dintre rugii sălbatici. Macazul îl unsese, semnalele de acces în staţie fuseseră uitate pe „intrare”, iar acarii dormeau în legea lor. Fluierul locomotivei îi trezea, cât şi lătratul câinelui când alerga după trenuri, să muşte din roţi.

— Ciego, hai să ne ospătăm! îl bătu prieteneşte pe spate.

Patrupedul devenit în timpul anilor un fel de camarad de serviciu se bucură şi lovi cu coada lui lăţoasă tocul uşii.

— Dar stai, să vedem întâi ce mai este în gară.

Îşi scoase capul prin crăpătura uşii, apoi ieşiră amândoi. Câinele scheună, prelungirile stăpânului de această dată le suporta greu.

Reintrară în biroul afumat de lampa cu ulei. Tovarăşul de singurătate se aşeză pe burtă, aşteptă cu botul pe labe. În lemnul duşumelei, animalul auzi tropot înfundat de copite ce răneau pământul. Scheună, se ridică, ceru parcă voie pentru o amânare a mesei, voia să iasă de acolo, dar Amarro îşi despături fără grabă merindele. Dădu din coada-i lăţoasă, ridicându-şi neliniştit ochii îmbătrâniţi spre găina ce juca în ceaţă, chelălăi auzind mai bine ropotul depărtat al cailor, în vreme ce Amarro ofta împăcat. Femeia îi legase cu rafie ceapa verde şi mai multe fire de usturoi, iar alături adăsta bucata de brânză proaspătă. Şistarul era umplut cu apă atunci scoasă din puţ, iar mirosul fripturii se răspândi în încăpere. Dulăul îşi muta des privirile de la ştergar la uşă. Nu mai răbdă, ridică pe masă labele, dar fu suduit. Era de fapt paznicul staţiei, ţinea de urât la toţi impiegaţii, lătra noaptea când se apropiau de linii fiarele sălbatice. Amarro rupse pasărea în două, animalul pofticios se linguşi, târându-se cerşetor pe burtă. Îşi şterse botul cu limba lui vânătă, încărcată, lătră dogit, cu ochii fascinaţi spre porţia lui mult aşteptată. I se aruncă târtiţa, o ajunse când atinse podeaua, o hălpăi, apoi hămăi nervos, auzind tropote înfundate de cai. Icniturile în pământ se desluşiră, drumul

fiind izbit de potcoave învăţate pe potecile proaste, ropotul slăbi într-un mers de trap, înlocuit apoi cu pasul de voie, pietre de terasament scrâşniră sub fierul copitelor. Ciego prinse fornăiturile bidiviilor, le auzi şi stăpânul, care din prag numără călăreţii, cântărindu-i cu uitătura omului trăit lângă trenuri: adunătură de scursuri! Păli. Treburile arătau necurate şi se mai puteau smoli în cazanul Diavolului. Îi văzu suind peronul întărit de pavele din lemn rotund.

Amarro îşi căută cu gândul sineaţa, dar pofta îi fugi. Ajunse la povaţa că puşca lui cu cremene nu i-ar fi ajutat, era un fulg în faţa armelor tâlharilor. Nu arăta bine haita de bandiţi! Nu văzuse atât de numeroşi călăreţi în faţa biroului de pe timpul lui Maximilian, când francezii trecuseră prin gară ca o vijelie, urmăriţi de Juarez. Doi descălecară, ţinând mâinile pe pistoale, dispreţuindu-l cu privirile pe sub sombrerouri. Îi cântări: „Mutre nelegiuite şi fioroase, hoţi de drumul mare sadea!”

Câinele mârâi, înteţindu-şi lătratul şi văzând o umbră ce se apropia de stăpân, se azvârli asupra agresorului. Piojo trase, animalul se frânse şi căzu într-un spasm de moarte. Alvala scuipă.

Impiegatul staţiei păli, se aplecă şi ridică capul câinelui, străpuns de glonţ. Era cald, moale, fără viaţă. Dacă-i era ursit să moară şi el, unul dintre cei şapte fii îl va răzbuna!

— Piojo, glontele costă pesos! Pistolul se ţine cu cheltuială. Nu strica un glonţ de 45 pentru o piele de câine! Gărare, hai să intrăm în casa ta! Eu sunt milos, nu-s hain, ca Piojo!

Trecură toţi trei prin perdeaua din fâşii rupte din ziare. Aici, privirile le luciră, mirosul păsării le-a înfipt un cui în stomacuri.

— Trăieşti pe picior mare, feroviare! Duci viaţă de hidalg! Ce bine este să stai lângă fustele muierilor! Eşti mare domn! Să mă ia prima sfântă din călindar, dacă n-ai muiere de ispravă! Ia să prânzim, Piojo! Ăsta ne-a chemat la masă! Nici brânza nu-i de lepădat! Iar găina ţi se topeşte în gură! Vâră în burdihan, Piojo! Am mâncat atâta porumb crud, că

acum o să începem să nechezăm!

— Capo, ca pe timpurile cele bune!

— Ce nume porţi, amice? Eşti ţăran get-beget de la coada vacii?

— Miguel Amarro, senor comandant!

— Măţăraia asta se-nvârteşte? arătă banditul teleimprimatorul.

— E-n stare de mers şi zi şi noapte şi iarna şi vara şi când afară trăsneşte şi când te cloceşti de căldură şi când…

— Taci, că te-mpuşc, gărare! Tu să-mi răspunzi la vorbă! Ce tren ai acum? Şi fii atent la vorbă. La prima minciună eşti mort!

— Nu mai vine de sămânţă! Linia-i zobită în vale şi trenurile vor sta până o pune la loc.

— Nu-s prea învăţat, dar pare scris aici ceva, arătă Alvala panglica de hârtie cu liniile şi punctele alfabetului Morse.

— Manipulatorul transmite orice spusă, orice cifră, în orice limbă. Poţi scrie cu el cântece, chiar poezii. Staţi să vă arăt!

— Atunci, smângăleşte nişte vorbe de la mine, auzi? Să ajungă în capitală. Dar să scrii ce-ţi zic eu, altfel… îl prinse subit de pepţii cămăşii şi-l ridică de la podele. Dacă trăncăneşti de la tine măcar o palavră, îţi împuşc fiecare deşt în parte, de te fac ciung. Şi te dă ăştia afară de la gară! Bagă la cap ce-ţi zic!

Amarro fu lăsat pe duşumea şi-şi vârî la spate cămaşa sub betelie. Privirile îi arseră o clipă, dar se stinseră ca o scânteie.

— Am o casă de copii, senor! Am să vă servesc cu credinţă.

— Sergio Felipe Antonio Alvala este numele meu.

— Porunciţi, senor căpitan! Nu vă ies din vorbă! Vă sunt slugă!

Alvala rânji. Isprăvile din Santa Rosalia făcuseră înconjurul ţării. Îşi aduse aminte de un lucru şi i-l şopti lui Piojo.

— Gara noastră n-a primit un oaspete de seamă ca senor Alvala! De ştiam că zăboviţi în staţie, tăiam curcanul! Unu

am şi-i gras.

— Mă înalţi pe Popocatepetl în loc să scrii, gărare!

— Ziceţi-mi iute, căpitan Alvala, că vă prind înţelesul!

— Repetă după mine, rar şi limpede! Zi-i: senor consul…

— Senor consul, îl îngână Amarro, urmă apoi textul: *Copoii voştri mi-au căzut în mână! Dacă vrei să nu ţi-i vezi atârnaţi în frânghii, trimite-mi iute 50.000 dolari bani peşin. Copoii se cheamă: Miguel Laredo, Bill Stevens, Joe Heavy, pe numele din hârtii. Mai vreau să pui o vorbă la Quemartlan pentru Zagal şi Carlos! Dolarii îi trimiţi pe numele lui Sergio Felipo Antonio Alvala! Vine un om de încredere să-i ridice pentru mine. De-mi joci vreo festă, îţi fac şi eu oamenii turetci de cizme! Al vostru, ALVALA.*

— Bine ticluit, capo! Ai judecată de şef mare, căpitane! Nu-i şef de bandă ca tine în tot Mexicul!

— Amarro, ai bătut spusele mele corect, fără să mănânci din vorbe?

— Ca pe *Crez*, senor comandant!

— Fă o probă cu ălălalt de la capătul firului, să mă dumiresc dacă a priceput zicerea! Şi tu să-mi spui ce auzi!

Amarro ceru celuilalt să repete. Alvala asculta cu urechea atentă. Părea mulţumit.

— Nu eşti prost, gărare! Piojo, omul este al tău, dar iute!

Ieşiră. Bandiţii înţeleseră ce se punea la cale. Pe figura slujbaşului gării nu se citea nimic trist, nu se arăta înfricoşat, mergea încet, împins de ţeava armei, resemnat de ce i se pregătea.

— Între linii, Piojo! Este la fel ca-n ţintirim!

— Pot sta pe şină să-nghit un fum de ţigară, senor Piojo?

— Trage din asta, că arde! i-o întinse pe a sa şi Amarro înghiţi fumul ca pe un dulce venin, apoi întoarse grumazul.

— Îs gata!

Se auzi detunătura, urmată de altele. Fură smulse piesele telegrafului şi aruncate între linii. Masa fu răsturnată. Geamurile făcute pulbere de scaunul trecut prin ele. Amarro era viu.

— Labele găinii tu le-ai mâncat, gărare! Să-ţi ţii gura!

— Pot să mă scol d-aci, că frige şina, senor Piojo?

— Acum, îngroapă-ţi javra!

Amarro îşi puse şapca pe cap fără grabă, răcorindu-şi plămânii cu ţigara. Banditţii din scări împuşcară, hohotind, fanarele.

Acarii de la cabine se treziră, dar priveau uimiţi. Cu greu se dumeriră: trecuse pe la ei haita lui Alvala.

Amarro, palid, blestemă tâlharii, îşi făcu cruce, apoi îşi şterse transpiraţia cu poalele cămăşii. „Mai întâi cazmaua pentru Ciego, apoi să îndrept ce s-o mai putea după prăpădul ăstora şi să anunţ şefu'…"

Trecu o zi podidită de caniculă de la data expedierii telegramei şi banditţii se găseau în şei. Acum, Alvala se gândea să strângă iute gologani. De când se ştia a visat să-i curgă printre degete aur şi argint, metal valabil să meargă pe orice timpuri. Dolarii texanilor vor fi un balsam pentru el, nu erau ca troacele, mâncarea ori grânele luate ţăranilor: toate aveau preţuri mici şi duse la piaţă, riscau să fie prinşi. Banii, în schimb, deschideau şi raiul şi iadul, în aur sălăşluia Necuratul! Văzuse în viaţa lui, atâta câtă trăise, cum ochii de pescar, de văcar, de târgoveţ, de boier ori de hidalg luceau cu aceleaşi văpăi în faţa „ochiului-dracului". Îşi aminti: când don Laudetta scotea galbeni la joc, ceilalţi făceau febră. El, Alvala, nu agonisise prea mult. În coburii şeii căra bani de aur şi de argint, aramă n-a oprit. Bancnotele pentru copoi îl vor aşeza pe linia de plutire. Apoi, în Bolivia, trecutul se va îngropa, Carlos şi Zagal, fraţii lui de cruce, vor rămâne lângă el.

Depăşiră un şir de copaci, care mai potoliră fierbinţeala cailor. Un scorţar cu gâtul alb şi pântecele gălbui toca o omidă pe zbârcitura unei crăci. Viitorul începuse să-l preocupe pe Alvala. Se săturase de încăierări. Uitase numărul omorurilor, îl stăpânea obişnuita lene peste oboseala bolii ce-l reţinea în momentul când ar fi avut nevoie de mâna lui iute ori de gândul său tăios ca lama de brici. Numai aurul cărat pe furtuni, trecut prin râpele adânci, peste munţii înzăpeziţi ori junglele tropicale îi

îndulcea plictisul, îl fericea, îi liniştea sângele. După ce Carlos şi Zagal vor fi liberi, Piojo îl va urma la conducere. Cribar se prăpădise, iar Madera n-avea chemare. Văzuse şi privirile aprinse ale lui Pedro, ştia că-şi juraseră unul altuia moarte. Cu ăsta va mai distra o dată oamenii, iar mexicanul nu era refăcut. Alte amintiri i se perindau în minte: îl slujise pe Laudetta mulţi ani, îi cunoştea matrapazlâcurile, cum jupuise la sânge pe şerbi. Peonii crăpaseră bătuţi de el, Alvala, din porunca stăpânului. Dar nu l-a plătit pe măsura credinţei lui. Pentru asta i-a copt-o seniorului, l-a lovit, dar n-a murit. În seara fugii golise şi cutia de bani a mănăstirii. Daniile pentru bula morţilor au ajuns la el, viitorul dumnezeu de hoţi. La plecare a luat cu el câţiva argaţi şi şerbi. Printre aceştia se numărase şi Escarpia, ticălosul ce l-a trădat în lagună. Şi-a înjghebat banda. La trecerea prin sate, ţăranii îi întâmpinau cu mâncare. Nici el n-a făcut pe atunci mult rău. S-a unit cu Gaetano Silvas ce-şi alcătuise o adevărată oaste. În drumurile străbătute împreună n-a putut jefui mare lucru. La luptă deschisă şi în hărţuielile cu armata, nici el, Alvala, nu s-a prea ales cu câştig. Dar a făcut rost de o groază de arme, de haine militare, de muniţie. Bani găseau rar la ostaşi. Numai caii lor puteau fi făcuţi gologani, dar aveau de furcă să ardă cu dangaua semnele regimentelor.

N-a putut merge prea mult timp pe acelaşi drum cu Gaetano, şeful guerilerilor avea alte scopuri. La despărţire, Gaetano l-a blestemat. Trecuse mult de ora prânzului şi alte gânduri îl frământau.

Gaetano Silvas avusese o noapte grea. Acum privea cu ochii jumătate deschişi la muchiile ce mărgineau depresiunea. Se găsea într-o stare de semitrezie şi, fără să fi dorit, plutind pe un abur desprins din pâcla densă a locului, îşi văzu strămoşul venit odată cu Cortes din Caraibe, alături de alţi conchistadori, tăind cu săbiile băştinaşii îngenuncheaţi, cu grumazurile aplecate. Închinându-se lor ca unor dumnezei, îşi închipuiau că zeul

Quetzalcoatl, Şarpele-cu-Pene, aşteptat să le aducă fericirea, venise în sfârşit, dar supărat pe ei şi pentru asta le trimitea focul din soare prin ţevile puştilor. Dar episoadele istoriei zburau, abia le putea urmări, anii deveniseră secunde.

Îi văzu înaintând spre capitala lui Montezuma, ucigând, înmulţiţi cu triburile răsculate, nemulţumite de stăpânirea aztecilor şi care înlesniră înaintarea celor 500 de conchistadori. Femei târâte cu sila, în corturile învingătorilor, erau înfierate. Indienii, stăpânitori ai pământului, îi întâmpinau pe venetici cu tutun, cu vanilie, cu flori, cu copal arzând în vase de argint, cu fructe aromate, îşi plecau spinările, le dăruiau rogojini împletite cu pene de păsări, wampumuri, podoabe din aur. Îl văzu pe Cortes, iar strămoşul său, ibericul, se ţinea aproape de conchistador. Apoi se înfiripă palatul regelui, o lectică din aur şi recunoscu în ea pe Regele Regilor, apoi războiul spaniolilor, cele patruzeci de mii de canoe umplând lacul Texcoco, unde fusese zidită capitala Tenochtitlan. Se cutremură. Recunoscu pe strălucitorul rege omorât cu pietre de supuşi. El, regele peste regi, căzuse din vârful piramidei clădite pe forţă, pe supunerea brutală a vasalilor, fusese renegat, apoi ucis ca orice profanator. Toţi cei care îl înconjuraseră, chiar el, regele, primiseră pedeapsa ca venită de la zei, în genunchi, resemnaţi. Calul şi călăreţul au crezut că sunt o singură făptură: zeul, Şarpele-cu-Pene. Armele de foc – lava din fier topit a astrului solar. Văzu apoi şi sfârşitul lui Cuauhtemoc, nepotul şi ginerele lui Montezuma.

Gaetano se scutură de vedenii. Îşi aminti că merindele se terminau. În drumul lor întâlniseră numai sate pustiite, sărăcie, jale. Apa vecină a râului glăsuia peltică în implacabila ei lunecare spre vărsare. Pâcla se ridica spre culmi, ajunse rară, mică, la foişorul improvizat într-un copac desfrunzit. Geana zilei stârni păsările amorţite, glasuri pestriţe de papagali, de mătăsari, de colibri, de tucani şi cardinali, toate amuţiră auzind fâlfâitul unui pelican căzut în bulboana unei ape. Apoi, viaţa obişnuită a văioagei fu

tulburată de trâmbiţa lui Bisonte ce sclipi în vârful foişorului. Începea o nouă zi. Din marginile înalte coborâră santinele, iar schimburile lor urcară cu armele pe spate, mahmuri.

— Buenos manana, Andode! Se arată vreun semn de la duşman?

— Linişte, Juan! Nici ţipenie de suflet p-aci!

— Mâine-i şerpuiala dracului! Federalii vin la căsăpeală!

— O încălzi soarele şi bordeie de şerbi, Juan!

Vorbele se pierdură în panta văioagei. Începură a se trezi ţăranii. Femeile soldaţi se apucară să pregătească masa bărbaţilor lăsaţi încă puţin în odihnă. Alături de cortul lui Gaetano flutura steagul de luptă al insurgenţilor.

Comandantul răzvrătiţilor a rămas un timp cu gândul la ce avea de făcut în ziua aceea. Cunoştea că insurgenţii sunt flămânzi, muniţia o avea insuficientă, entuziasmul trupei nu scăzuse, ştiind că luptă pentru zile mai bune, zile cu soare, dar aveau şi destui răniţi ce nu se vindecaseră complet. Urma să dea o nouă luptă şi nu putea întrezări sfârşitul ei; poate îl aştepta victoria, dar putea să fie şi el învins…

Fără să şi-o fi dorit, îi reveniră vechile imagini, pe care nu le putea izgoni, din istoria neamului său aşa cum o ascultase la padrele Almadia. Şi-l închipui pe strămoşul său, alături de alţi conchistadori, cum tăia braţe şi capete de indigeni slab înarmaţi şi croindu-şi drum spre palatul lui Montezuma. Văzu cum o sumedenie de idoli erau sfărâmaţi, idoli la care se închinase străbuna sa, indiana. O văzu ca pe un fum şi în acel moment când el, conchistadorul, străbunul său, o înfierase şi o vânduse ca sclavă altuia, aşa cum se găsea, însărcinată, schimbând-o pe o amforă de rachiu. Dar ziua se cocoţase trainic pe întinsul cerului şi vedeniile se destrămară. Până la această tabără au mers cinci zile. Se săturase de luptă, ar fi vrut să revină la vechea lui îndeletnicire, să-şi lucreze pământul, dar crezul comun, nevoia de dreptate pentru toţi, îl păstra în şa.

Oamenii ce-l urmau juraseră să se bată pentru o viaţă mai bună promisă de Juarez. Almadia le explicase pe larg

guerilerilor rosturile luptei. Nu mai puteau da îndărăt. Ostatecii erau târâţi în lungi convoaie spre forturi şi executaţi în faţa ţăranilor aduşi cu de-a sila. Asuprirea lui Montezuma, împotriva căruia se răsculaseră vasalii săi, aliindu-se cu spaniolii, se transformase în altă asuprire mai dezgustătoare. Gaetano chemă pe Sebastiano şi Alvarez. Se sfătuiră mai bine de un ceas. Şeful răsculaţilor zgârie pe faţa sfărâmicioasă a pământului urme greu de desluşit pentru ochii celor ce nu ştiau aşezarea locului. Toţi cei de faţă prinseră tâlcul semnelor. Drumul larg ce urma un defileu căpăta un sens; de ambele margini ale înălţimilor, Gaetano prefigura două rânduri de guri de foc.

Insurgenţii se spălau – mulţi dintre ei – în apa rece a râului. Nenumăraţi erau metişi din Chihuahua, din Coahuila şi Durango. Cu mâinile ce odinioară ţinuseră machetele şi coarnele plugului, îşi treceau apa limpede peste obrajii supţi de foame. Unii şedeau la masă cu femeile, având în faţă pregătită mâncare caldă.

Gota, Colgado şi Bolsero, veniţi cu Alvarez, intraţi în apă, îşi spălau piepturile prăfuite. La doi paşi de ei, Jacinto, un ţăran pirpiriu, dar isteţ la minte, însoţit de Baldado beau din unda limpede.

Primiră de la capul răzvrătiţilor sfaturile de luptă. Mai aveau de străbătut cam vreo douăzeci de kilometri prin arşiţă până la locul hotărât. Chascar văzuse cu o zi înainte o caleaşca cu doi boieraşi înmănuşaţi şi cu ghetre peste încălţări, iar de sub reverurile redingotelor le ieşeau plastroanele albe ca petalele de nufăr. Le scăpăraseră călcâiele când dăduseră cu ochii de ei. Acum, pe lespezi încinse de foc, scoase din patul râului, luptătorii coceau tuberculi de manioc şi porumb curăţat de pe cocean, în timp ce felurite zgomote colindau tabăra. Fiarele de coase erau ascuţite pe pietre tari de râu.

Părintele Almadia păstra în inimă o singură dorinţă: Să se verse cât mai puţin sânge. Ochii lui cenuşii, înnouraţi, plângeau. Armele străfulgerau în aşchii de soare, prin ţevile ghintuite se arătau ochilor străfundurile văzduhului. La

chemarea lui Almadia, s-au strâns în jurul lui comandante. Vocea acestuia poposi la fiecare dintre insurgenţi, femeile se cocoţau pe locuri mai înalte să asculte.

„Pământurile voastre de sute de ani sunt supte de latifundiari, urmaşii conchistadorilor. A curs în acest răstimp sânge nevinovat. A sosit vremea de luptă. Să ne luăm îndărăt ce-a fost al nostru, ca stăpâni după strămoşul nostru indian! Am fost făcuţi şerbi şi legaţi de moşiile domnului. Trupurile le-am pierdut, dar ne-au rămas sufletele. Am udat cu destulă sudoare şi sânge pământul podişului. Vrem drumuri, vrem şcoli, să ni se aducă apa pe locurile cultivate. Luptători, avem nevoie de carabine. Ne trebuiesc tunuri de câmp. Le vom lua de la armată. Pe văile Sonorei ne aşteaptă şi alţi guerileri. Să nu avem milă de duşman! Să nu-i lăsăm timp să ajungă în Sonora cu arme! Să le luăm noi! Nu ne vor întoarce din drum! Am jurat să luptăm şi să învingem!”

Gaetano se înflăcărase. Pâlcul de insurgenţi strâns în jurul său îl înaripase. Printre ei îl văzuse pe Andas. Latifundiarul i-a ars casa, ultimul copil scăpat de foc a fost strivit de calul unui ofiţer. Bolsero îşi ţinuse, cât vorbise el, maxilarele încleştate. Îşi lăsase nevasta cu cinci copii în grija soacrei. Pământul i-l luase senorul Pescador. Cepillo fugise din sat de ura împotriva lui Munos şi a lui Alvala. Cu un cap mai înalt decât toţi, se vedea Bisonte, un iconar dintr-un sat vecin cu Santa Rosalia, adus de focul răzbunării. Jandarmii îi împuşcaseră fratele în faţa alcaldiei.

După ce vorbise Gaetano, Almadia rostise rugăciunea, implorând cerul şi iadul deopotrivă pentru a-i pedepsi pe cei care se încumetase să-i înfrunte.

Porniră la drum peste zece duzini de ţărani, unii călări, iar ceilalţi pedeştri. Îi urmau carele cu soldaderas. Pe samare de catâri era încărcată muniţia şi în văzduh, în urma lor, se roteau nelipsiţii caracara, vâslind lenevit, în cercuri largi.

Padrele Almadia le ceruse luptătorilor îngăduinţă pentru răniţi, pentru învinşi. Acum se răsplătea trăgând din tigva

cu rachiu.

Cu urale „Viva Gaetano!” coborâră muchiile împădurite ale văioagei şi depăşiră o topliţă. În multe priviri înotaseră în lacrimi fulgerele jurămintelor de a-şi da viaţa pentru crezul luptei lor. Parohul se înfioră. Zgura amărăciunilor ce-i acoperise sufletul o simţi cum se cojeşte, lăsând în locul ei răni greu de vindecat. Văzuse umbrele suferinţelor săpate pe chipurile trase ale luptătorilor. Ar fi vrut ca el, padrele, să se poată judeca, să se învinovăţească de părăsirea credincioşilor din parohia sa şi a şcolii unde dăruia copiilor buchea cărţii. El povăţuise ţăranii să-şi dea viaţa pentru împlinirea idealului comun, fără însă a sădi în jurul lor mai multe suferinţe. O întâmplare zguduitoare îl determinase să pornească cu oastea. În satul lor, soldaţi, conduşi de un ofiţeraş turbulent, căutaseră fugari de la o fermă. Înfuriat că nu i-a găsit, militarul poruncise să fie împuşcaţi, la nimereală, zece săteni. Printre ei se nimeriseră Grosero, Sucio, Ciudadano! Almadia, rugat de ţărani, a ieşit înaintea militarului. Ofiţerul i-a adus cuvinte de ocară. Atunci, el l-a afurisit şi, sub un cer învăpăiat, a fost croit cu cravaşa. A căzut într-un genunchi şi s-a rugat pentru el. A şuierat un fier de coasă, dar tânărul militar a scăpat. S-a tras în ţărani la întâmplare. Alcaldele, aflat în sat, n-a putut să-i îmblânzească. Au căzut şi mulţi dintre ostaşi, tot ţărani, ca şi ei. Un ofiţer mai mare în grad, venit cu o companie de soldaţi, a oprit vărsarea de sânge. „Padre, iartă-l dacă poţi!” i-au revenit în minte vorbele acestuia. „De când se ştie lumea, ordinea la început s-a făcut cu strâmbătate. Îngrijeşte-te de sufletele morţilor!”

A plecat din sat cu mulţi ţărani, într-o noapte de cărbune. Pe Andas, Gaetano l-a oprit lângă el, la comandă. De atunci, el, Almadia, a stat multe nopţi de vorbă cu Gaetano, învăţându-l din istoria ţării lor. Pe tâlharii nesupuşi, răzeşul îi spânzura. Între latifundiari şi el şedeau însă militarii trimişi de domnii cu mănuşi albe din Mexico City. Soldaţi îmbrăcaţi cu haine albastre, cu ceacăie înalte îi vânau prin văgăunile unde poposeau.

Colilia plopilor scămoşi era purtată pe aripa moale a

vântului. Câmpul nelucrat, năpădit de buruieni cu firul veşted, îi pârjoli ochii cu jale acum, când se găsea lângă şeful răzvrătiţilor. Gaetano îşi întoarse capul puternic, cu obrajii măslinii, încadraţi cu perciuni stufoşi şi mustăţi răsucite la marginea gurii. Ridică braţul. Călăraşii descălecară, iar pe cai se urcară tălpaşii.

Aşa cum fusese învoiala, luară prânzul din mers. După un timp, Almadia, făcut atent de un ţăran, se răsuci în şa şi văzu un pâlc de călăreţi apropiindu-se în galop. Bisonte sună goarna, dar străinii domoliră fuga cailor. Nu arătau să aibă intenţii duşmănoase. Ajunşi aproape, se auzi desluşit o voce plină de spaimă şi ură. Era Luis.

— Banda lui Alvala a pus mâna pe străinii ce-i cunoaşteţi. Nu-i timp de zăbovit. Parras, Moreira şi Alvala le-au jurat moarte!

— Acum avem alt ţel, Luis! Să ne, sfârşim întâi misiunea!

— Fără sprijinul vostru nu-i putem smulge din mâinile tâlharilor!

Gaetano şi Almadia au înţeles că necazul lui e mare, dar momentan nu-l puteau scoate din impas. Le promise ajutor, dacă vor rămâne în viaţă, după lupta ce urma să aibă loc. Îşi încredinţară şi ei vieţile lui Silvas, iar Almadia le dădu binecuvântarea.

Ştefan Şercanu tăcu. Vocea lui rece ca oţelul o mai aud încă şi acum, când scriu. Trupa insurgenţilor, ridicată la luptă de nedreptăţile latifundiarilor, de cler, de oamenii guvernatorilor, se topea, îşi pierdea materialitatea şi în locul mirificului ecran se înfiripă Valea Oltului, ce atunci o priveam vrăjit, cu ochii cu care urmărisem peripeţiile fără seamăn ale lui Colorado şi ale prietenilor săi. Povestirea a fost curmată într-un moment când nu puteam întrezări care va fi soarta eroilor. Poliţiştii texani erau în ghearele fiorosului Alvala.

Dar prin văgăunile Făgăraşilor primele raze de soare poleiau cu sidef frunzişurile somnoroase ale desişurilor. Obosit după lunga noapte petrecută lângă focul din găteje,

am apucat fără grabă drumul spre casă pentru a-l lăsa pe bătrân să se odihnească. Cum fusese înţelegerea, urma ca în seara următoare să ne întâlnim oricum.

Dacă noaptea era liniştită şi cerul senin, rămâneam, ca în alte daţi, sub stejarul brumăriu. Dar mai înainte, trebuia să vin să adun vreascuri.

Capitolul XIX – ŞARPELE-CU-PENE

Cu adevărat, noaptea ce-a urmat s-a arătat promiţătoare şi bătrânul Ştefan Şercanu reîncepu povestea: Treceam şi eu, alături de insurgenţi, pe lângă lanuri cu porumb pipernicit, cu grâu, cu trestie-de-zahăr. La umbra unor arbori de cafea, un vechil golea dintr-o tărtăcuţă mescalul, veghind hărnicia şerbilor. Când a dat cu ochii de insurgenţi, s-a înspăimântat de moarte, s-a retras într-un lan cu porumb, a încălecat un catâr şi a dispărut spre hacienda să-şi alarmeze stăpânul. Se scurseseră de atunci peste zece ore de mers, ieşiseră din acea vale adâncă şi Gaetano ridică mâna, înalt, comandând oprirea. Apoi, cu palma streaşină la ochi, inspectă locul. În spatele lui se adunară insurgenţii. Pentru toţi era limpede că au ajuns la locul viitoarei lupte. Bolsero, Jacinto şi Cepillo îşi despovărară spinările. Scăpaţi de încătuşarea sarcinilor, simţiră aerul curat invadându-le plămânii. Ochii lor cercetară valea pe care odinioară o udaseră apele unui râu deviat între timp, pe fundul căruia şerpuia un drum pietruit, unde urmau să se bată.

Avu loc un mic sfat şi Gaetano se înţelese cu Sebastiano şi Andas cum să înşire gurile de foc ca soldaţii să fie prinşi într-un păienjeniş de moarte. Duşmanul nu avea să cunoască mila. Gaetano inspecta aşezarea dintr-un vârf înalt. Pentru fiecare găsi un sfat folositor. Insurgenţii ţinteau drumul din toate părţile. Plănuiră să-i lase să intre în curmătură, apoi Bisonte să sune atacul. Almadia se apropie de Gaetano, era muncit de tot felul de gânduri.

— Comandante, am inima grea, parc-ar fi o bucată de piatră!

— Să-ţi cruţi viaţa, să aibă cine se ruga pentru cei duşi!

— Cea cu coasă n-are nevoie de mijlocitor, fiule! Ursitorul alege ziua când funiile vieţii se rup ca mustăţile de

oleandru!

Almadia se retrase la umbra măruntă a unui arbust, scoase de sub anteriu nelipsita ploscă cu rachiu şi trase o duşcă. Gaetano voia ca el să nu folosească arma.

Mai trecură câteva ceasuri. Capul răzvrătiţilor şedea în spatele unui pin de care era rezemată flamura lui de luptă. Socotea ca după izbândă trupa să mărşăluiască spre Sonora; dar ziua asta nimeni n-o putea preciza.

I se înălţă cortul lângă un pin rămuros. După miezul nopţii, Jacinto aduse vestea că inamicul ridicase tabăra la câteva mile de ei. Vegheaţi de santinele, s-au culcat să-şi adune puteri pentru luptă.

Febra necunoscutei confruntări încinsese aerul dimineţii. Jilava mantie de brumă le-a pătruns în oase. S-a mai întors un cercetaş. Militarii se apropiau. Pe insurgenţi îi încerca neliniştea. Ţigări răsucite din mătase de porumb ardeau în degete tremurânde. Otrava buruienii mângâia sufletele.

Un sunet scurt, ca un zvon potolit din şoapte nedezlegate, creştea, venea spre ei. Călcătura aritmică de copite, scârţâiturile de chesoane prin drumul desfundat, încet-încet, toate deveniră mai limpezi. Ceaţa albăstrie a depărtării fu străpunsă de ochi pătrunzători ajutaţi de lunete. Înaintau, învăluiţi de colb, soldaţi călări şi pedestraşi ce duceau cu ei patru tunuri. Victoria lor era în cumpănă.

— Nu va fi uşor, padre! Au cu ei arme de fabricaţie străină!

— Vrerea Domnului ne va deschide drumul spre izbândă, fiule!

— Biruitorul se va alege la urmă, padre!

— Cei care sfârşesc dintre noi intră în rai. Pe mine Domnul nu mă iubeşte şi rămân aici!

— Tescovina sfinţită te face să cârteşti ca un eretic.

— Nepătrunse sunt tainele Cerului, fiule, iar Stăpânul Văzduhului a gustat păcatul înaintea noastră!

— Şi d-asta este generos cu fiii lui, vrei să spui, padre?

— Aşa-i, fiule! Dar fapta mea este limpede ca picătura de rouă.

Momentul luptei se apropia. Trupa se arătă, iar în avangardă călăreau soldaţi cu armele pe spinări. Înaintau cu luare-aminte, parcă ar fi adulmecat primejdia. Fură lăsaţi să intre nestingheriţi. Privirile militarilor dădură ocol defileului fără să observe ceva! Intră apoi restul trupei; peste două sute de militari. Jumătate erau tălpaşi. Gaetano pândea momentul atacului. Ţevi de arme, unse cu noroi să nu lucească, ţinteau, ochi de ţărani răzvrătiţi străfulgerau în cătări. De inamic îi despărţea pe puţin două sute de picioare.
Ochii vultureşti ai lui Gaetano urmăreau chesoanele cu muniţie, ale căror şine trosneau sub greutăţi. Numără ofiţerii ce mânau trupa şi îşi roteau ochii pe înălţimi; scrută ceacăile, unde citi cifrele regimentelor.
În soare străfulgeră lentila binoclului. Un ofiţer înţelese pericolul. O goarnă declanşă atacul. Soldaţii se risipiră, bubuituri de arme vuiră pe muchiile curmăturii. Răpăiră salve din ambele părţi. În luptă se prinseră şi cei din Santa Rosalia. Caii se prăvăleau peste soldaţi. Răcnetele ofiţerilor nu izbutiră să înfrângă spaima. Tunurile tăcură, în panica dezlănţuită nu mai erau de folos. Gloanţele împroşcau, în aer pândea Diavolul.
Militarii încercară să forţeze ieşirea din defileu. Un grup de soldaţi conduşi de un gradat încercă să escaladeze un versant, dar fu întâmpinat cu foc, cu moarte. Căzură şi numeroşi insurgenţi. Muri Jacinto, iar Gaetano îi luă locul. Padrele se strecură lângă capul răsculaţilor. Cepillo şi Padrino aruncară ultimele grenade. Soldaderas încărcau armele bărbaţilor. Cerul era surd la vaietele răniţilor. Lupta înclina de partea lor, era ziua lor de fiesta. Un steag alb flutură în curmătură. Gaetano opri lupta. Sebastiano şi Andas fură trimişi să ducă tratative. Între timp, padrele îi bandaja rana lui Bisonte.
Vocea lui Sebastiano se auzea în toate coclaurile curmăturii.
— Din partea lui Gaetano, o singură poruncă: Predaţi armele şi vă îngropaţi morţii, ori ridicaţi-i pe stânci, pentru

vulturi!

Condiţiile de pace fură primite şi liniştea coborî peste câmpul de bătaie când cerul se împurpura spre asfinţit. Almadia sluji, la urmă, deopotrivă, pe cei duşi din ambele tabere. Insurgenţilor li se bătură stâlpi, pe care tăiară numele lor. Lista lungă a morţilor fu strigată de Andas. Almadia izbuti să facă un semn larg, cuprinzând punctele cardinale între degetele lui împreunate. Un vârf fu pus în creştetul cerului, al doilea undeva în miezul de foc al pământului, iar celelalte două pe umerii atunci însângeraţi ai Sierrelor Madre.

Trupa guvernatorului scăpată de măcel plecă micşorată. O parte dintre soldaţi se alipi răzvrătiţilor. Un locotenent fu primit simplu tălpaş şi jură credinţă, lângă ceilalţi, cauzei ce-i însufleţea pe guerileri.

Era încă ziuă când au părăsit defileul, îngreunaţi de armament. Străbătură drumuri vitrege, ferite de priviri, ocolind localităţi însemnate. Tăiară un platou şi după mai multe ore de mers ajunseră într-o vale strâmtă, când soarele apusese, iar noaptea începea să acopere cu mantia ei locurile. Licuricii ţigărilor răsucite din tutunul ofiţeresc de captură pulsau în întunecimea înconjurătoare. Bisonte şi Chascar îşi traseră pe mâini mănuşi, iar peste pantalonii din sisal îşi petrecură carâmbii cizmelor. Grosero şi doi lungani de-ai lui Jiquerillo se mândreau cu pintenii încataramaţi la opinci.

Călătoreau într-altă noapte, a cincea de la lupta din trecătoare. Sebastiano, bandajat la braţ, strunea calul, trăgând dintr-un trabuc străin. Liniştea luase în stăpânire drumul. Suiră în continuu pe munţii Maicii Domnului, trecând prin Tierra-Frio. Aici, vremea se păstra rece când în Yucaten se coceau mandarinul şi avocatierul. Mâncară, ferindu-se de vântul tăios, pâine de manioc şi băură apă topind zăpada în gamele.

După ce se odihniră, plecară înainte de a se lumina de ziuă. Ocoliră un sat de indieni, urcară un timp bunişor în

ţinuturi înzăpezite, apoi coborâră cu precauţiuni şi întâlniră, la câteva sute de metri mai jos, o mânăstire singuratică, uitată. În noapte răsuna dangătul unui clopot. Almadia bolborosi o rugă. Cerul era sticlos, fără urmă de nori şi pe el, astrul selenar, cât un pesos din argint, luneca printre ramurile albite de promoroacă ale brazilor şi pinilor, pentru a se roti deasupra ruinelor unui templu zidit în urmă cu secole, luminându-l, dându-i forme înşelătoare şi dimensiuni inexistente.

Îşi continuară drumul. Iscoadele trimise aduceau tot felul de veşti. Trebui să poposească din nou, caii erau obosiţi, făcură focuri să se încălzească. Îmbrăcaţi în haine subţiri, mai toţi sufereau de frig. Un insurgent adormise cu ţigara în gură; uitase s-o aprindă.

Plecară mai departe, fără să fi înţeles prea mult din odihnă, de care nu se săturau niciodată. Gaetano, aşa cum i se întâmpla deseori după nenumărate nopţi de nesomn, îl vedea ca aievea pe strămoşul său conchistadorul. Acel strămoş poate se născuse hidalg, ori poate porcar, ori păzitor de oi. Poate de la el avea râvna de muncă şi de luptă. Dar acum adunase o experienţă bogată, aflase crezul ce-i păstra în şei, dar ca să-l ducă la capăt, sângele mexican stropea podişul din belşug.

Creştetele golaşe şi albe ale Sierrei primiră sărutul primelor raze. Gaetano credea că zeul indian al bătăliilor a ţinut cu ei. Înclină fruntea, ca şi cum el, zeul, s-ar fi găsit în trupul stâncii şi-i mulţumi. De ambele părţi căzuseră mexicani. Pe firmamentul schimbător se deschise panorama unei închipuiri din străvechiul imperiu al lui Montezuma. Într-o nălucitoare pictură, o bandă de bărboşi hrăpăreţi, unde era şi străbunicul său, mutilau idoli, ridicând deasupra capetelor indienilor un altul, pe un Christ răstignit, în numele căruia ucideau. Fu încercat de un fior. Urî de moarte conchistadorul şi pe toţi care l-au urmat, ce jefuind acele pământuri le lăsase moştenire nedreapta rânduire de acum. Gaetano avea obrazul ars de febră. O mulţime de oameni mişunau prin aşezările vechilor indieni.

În faţă avea de fapt poporul născut după venirea spaniolilor. Ura vasalilor lui Montezuma s-a abătut cu timpul asupra bărboşilor în faţa cărora la început au ars copal, zeificându-i. Simţi şi acum aceeaşi sete înfocată de libertate, de neaplecare a grumazului moştenită de la indieni. Avea de înfruntat pe latifundiari pentru că ridicaseră spânzurători pentru ei. Aşa au păţit şi vechii locuitori ai podişului când au fost invadaţi de chichimeci, aşa au căzut şi lanţurile imperiului aztec petrecute peste atâtea grumazuri de popoare cucerite, sfărâmate la timpul lor de iberici, ajutaţi de aceste neamuri de indieni, iberici, veniţi în Lumea Nouă să supună pământuri noi de dorul mirodeniilor. „Ordinea nu este dreaptă” reflectă Gaetano. Buchea sfântă a adevărului este călcată în picioare. Altul ar trebui să fie viitorul celor ce au apărat Mexicul de străini! Îl munceau şi alte gânduri. Cunoştea istoria ţării lui. A înţeles bine scopul luptei lor, dar când ridică ochii spre cer ca pentru a primi binecuvântarea, i se prefigura o arătare ciudată.

— Părinte Almadia – întrerupse moţăitul padrelui. Priveşte! Aduce cu un balaur ai cărui solzi au luat foc! Uite-l, unde arde cerul!

— Isuse, parcă-i Ucigă-l-toaca!

— E zeul nostru, este Quetzalcoatl! Este Şarpele-cu-Pene aşteptat de strămoşii noştri asupriţi de Montezuma. Ar putea fi bine, padre, dar poate fi şi rău!

Alvala călărea între Piojo şi Madera. Proviziile li se subţiau şi se înţeleseră să prade un sat. Alvala era obsedat de o idee ce-i intrase în cap ca un piron. „Închei afacerea la Quemartlan, iar la urmă, Moreira şi Parras n-au decât să facă ce vor cu texanii”. Gândul şi-l exprimase tare, Piojo îl asculta atent, să nu-i iasă din voie.

— Judecată de şef fără egal!

— Stevens îl avea pe Cribar în buzunar, s-o spunem drept, Piojo!

Tăcură. Găina lui Amarro o simţeau şi acum grea, parcă aveau un pietroi în stomac. Dar se ivi o îngrămădire de

locuinţe şi trebui să ocolească strada mare. Cei desemnaţi pentru pradă, conduşi de Piojo, tăiară satul în lung, cum plănuiseră.

— Lucraţi fără sânge! Nu sunteţi măcelari! le zise la plecare.

Se risipiră după jaf, trăgând cu pistoalele în vânt pentru intimidare. Bărbaţii şi femeile găsite pe acasă fură obligaţi să scoată tot ce aveau dosit prin ogrăzi şi prin beciuri. Uliţa se umplu de măcăituri de raţe, cu cotcodăcit de găini, cu gâgâituri de gâşte, amestecate cu grohăitul porcului urnit din groapa cu nămol. Duşi de patimi, au mai şterpelit oale, ştergare, scoarţe din împletituri colorate de papură, rogojini, un ţest, câţiva saci cu piersici uscate, un altul cu făină, ştiuleţi de păpuşoi şi perini din care zburau fulgi.

Hămăiţi de câini, ieşiră din vatra satului. La o răscruce întâlniră o saca trasă de măgăruş. Piojo descarcă Colturile în poloboc. Bandiţii băură pe săturate, stingând arsura rachiului. Surugiul privea înmărmurit vasul din care lichidul ţâşnea, spălându-le mutrele bărboase. Hohotiră, lăsând sacagiul, cu un junghi în suflet, să-şi îndrepte loitrele şi scoarţa.

După o oră de mers, au poposit în vecinătatea unui eleşteu. Caii au fost lăsaţi să se adape în voie, cei căzuţi de jurnă pregătiră prânzul.

Alvala era aşezat la un umbrar des din rămuriş. I se adusese apă într-o oală smulsă de pe peretele unui sătean. Porcul fu fript, iar împărţeala cărnii o făcu Piojo. De prizonieri uitară. În schimb, Madera îl provoca în continuu pe ajutorul de şerif.

Dar, să recapitulăm evenimentele după împuşcarea lui Cribar. Texanii au scăpat ca prin urechile acului, mulţumită lăcomiei lui Alvala, ce nu voia să piardă răscumpărarea şi schimbul, dar jurase în faţa bandiţilor că străinii n-au să treacă vii Rio Grande.

După ce prânziră, Alvala căzuse pe gânduri. Cu ochii jumătate deschişi zise: „După Quemartlan vă zic adios”. I se făcu sete. Apropiindu-se de oală, îşi văzu chipul

tremurând în oglinda apei. Lăsă licărul să se domolească, liniile capului se aşezară. Aproape că-şi uitase trăsăturile. Ochiul lui cel mic – rămas aşa de la o lovitură de cuţit – i se înfundase în găvan. Îşi desluşi şi mustăţile căzute la vârfuri, pometţii şi nasul borcănat, toate luceau ca unse cu grăsime. Vărsatul îi ciupise neiertător obrazul, iar părul neras îi acoperise întreaga faţă. Tăietura era acolo. O căpătase într-o încăierare, de la Diego, argatul lui don Laudetta.

„Am firea mamei şi a lui Antonio!” îşi auzi glasul. Mama lui, o creolă, fusese sedusă de Antonio Silvas, un răzeş însurat cu altă femeie, în casa căreia se născuse Gaetano, fratele lui vitreg. „Gaetano este visător! Luptă pentru ţărani! Puh!” – îşi desfăcu buzele groase, pătate de jarul ţigării. Sorbi apa, se scutură. Fruntea o avea rece, îi venea să vomite. Madera, venit aproape, îl sâcâia cu neliniştea lui stârnită de prezenţa lui Pedro, care cu fiecare zi se înzdrăvenea tot mai mult.

— Îl vreau, şefule, se milogi ca un câine bătut locotenentul şi banii mei sunt mai siguri! După Quemartlan poate fugi!

— Dublează arginţii, Madera, să pecetluim înţelegerea dacă pofta asta te arde!

Madera lăsă suma cerută sub sombrero, trase cu ochiul în jur, dar nu-l văzu pe Gerry, ce se depărta. Bucuria îl orbise pe tâlhar.

— Ştiu, senor şerif! Madera îmi vrea moartea!

— Alvala s-a-nvoit, prietene! Târgul este făcut!

— După Quemartlan, trecem Rio Bravo împreună, amigo!

— Mă biruie lesne, senor! N-am destulă putere în braţ!

— Am încredere în priceperea ta, amigo!

Apoi urmară multe sfaturi folositoare pentru bătaia ce urma s-o aibă cu Madera.

Alvala simţi junghiul afurisit la locul său şi-şi lipi pieptul de glod. Sângele i se răcori treptat, pântecul său se destinse. Adormi. Se visă la Quemartlan cu Zagal şi Carlos, mizând la ruletă pe 15 de negru. Se adunau în faţa lui monezi de aur şi fişicuri înalte, ce răsturnate în sombrero zornăiau într-o limbă a belşugului…

Era a treia zi, după amiază. Prizonierii aşteptau şi ei plecarea. Alvala, trezit timpuriu, îşi strângea curelele la şa. Madera se dezlipi de lângă el, trecu iute pe lângă Pedro, se prefăcu lovit şi se întinse pe jos, înjurând cu glas tare ajutorul de şerif.

— Mă împiedici să cad, hai? Te fac terci, peon afurisit!

Întinse pistolul, dar Colorado, fără grabă, tăie calea glonţului cu corpul său, spre surpriza greu de ascuns a banditului.

— Îndărăt, copoiule! Altfel, îl urmezi! Omul este al meu!

— Uşurel, Madera! Vorbeşte gura fără tine! Zi-i, de ce te plângi? se amestecă şi şeful tâlharilor în vorbă.

— Caută pricină fără temei, Alvala! Pedro nu i-a zădărât.

— Bateţi-vă cu pumnii, Madera! hotărî Alvala fără alte explicaţii. Dacă-l aşezi pe Cordura la pământ, îţi aparţine, dacă nu?...

Lupta fiind hotărâtă, Madera îşi lepădă centura cu pistoalele şi le atârnă de o cracă. Pedro, eliberat de legături, îşi frecă încheieturile să şi le dezmorţească. Începură.

Erau călări şi prânzeau în şei. Piojo se lupta cu o ciozvârtă de porc. „Ăsta va fi şeful lor!” îşi mărturisi sie însuşi Alvala. „Lui îi vor spune toţi el jefe!” Îi privi pintenii din bani de aramă smulşi odată cu salba de la gâtul unei femei. Acesta era Piojo. Purta un sombrero negru. Căuta să-l imite pe el. În baticul soios îşi înfipse un ac de argint cu un cap de mort, tot de furat. Avea părul cenuşiu, slinos, legat la spate cu o sfoară. Piojo era bun pentru treburi dure! Vorbea puţin, dar se ducea unde era mai greu. I-ar fi dat şi viaţa în păstrare. Aflase că făcuse opt ani temniţă în Guadalcazar. Un alt şef de bandă trăsese gratiile ferestrelor, să-l scoată.

„Madera a murit ca un prost, străpuns de fierul de coasă al lui Pedro Cordura. Mexicanul ăsta ce-a fost cu un picior în groapă m-a scăpat de locotenent. I-am făcut poftele lui

Madera şi n-am nici o vină dacă a avut ghinion. Mai ales că el a pus primul mâna pe pistol când celălalt l-a dovedit la pumni.”

Urcară la cea mai înaltă cotă, de unde cuprindeau cu ochii întinderea până la Quemartlan. Aici era întotdeauna iarnă, bătea un vânt rece de le îngheţa răsuflările. Se găseau pe vârful unui masiv al Sierrei. Umbrele munţilor se lungeau, contopindu-se. Pomii se acoperiseră cu hermina zăpezilor. În văile înalte, soarele scânteia cu lăncile aprinse în plapuma albă. Aerul era tare, îl încercă tusea lui rebelă, măruntă şi deasă, îi veni brusc foame. „Ce bună ar fi carnea de vită muiată în piper roşu! Muierea mea îmi gătea bucatele de-mi lingeam degetele!”

Oraşul se arăta ca o îngrămădire tulbure de case, iar acolo, jos, vara stăpânea pământul. Gândurile îl scormoneau, în Chihuahua venise de tânăr. Printr-un argat, cunoscut de tatăl său, a putut intra la don Laudetta. În doi ani a ajuns vechil şi om de încredere al boierului.

Începură să coboare prin omătul gros, pe poteci astupate, străbătute rar, ducând caii de dârlogi. Simţeau vitregia vremii în Tierra-Frio, dar mai jos, la câteva sute de metri, domnea alt anotimp. Aici vânturile se domoliseră, clima se îndulcise.

Ajunseră la o poieniţă, temperatura era ca spre mijlocul toamnei. O fulguială adusă de vânt poleia pinii pe vârfuri cu argint, iar în locurile neumbrite de arbori se aşternuse într-o crustă subţire, pe care caii o spărgeau cu vârful copitei.

Au început instalarea taberei pentru noapte. Texanii fură aşezaţi într-un loc unde se vedea cerul, iar după masă fură legaţi cobză, fără şanse să se elibereze.

Noaptea înainta cu paşi mari, frigul îi îndemnase pe bandiţi să-şi golească tigvele de tescovină, glasurile li se împleticeau… şi adormiră.

Capitolul XX – STOLUL DE CORRECAMINOS[41]

Un fum străveziu, asemeni unei cete, cutreiera aerul închis al hanului. Se auzeau voci, râsete şi scârţâitul hodorogit al armoniului. Hangiul, creol după înfăţişare, din strămoşi spanioli, străpungea cu privirile pâcla instalată, supraveghind discret mulţumirea muşteriilor ce petreceau cu Mayanel, zeul berii din agave.

La una dintre mese, Billy King, Parras, Willy, Tamayo şi Gunn beau whisky din secară. Se instalaseră la „Huracan” cu două zile în urmă, venind de la drum lung. În acest scurt răgaz n-au stat degeaba: au făcut plimbări, spionând închisoarea din Quemartlan, au tras cu ochiul la banca oraşului, iscodind casele de fier, au intrat pe străzile dosnice ale urbei şi au colindat în pasul negrăbit al cailor împrejurimile.

În timp ce Gunn şi Willy continuau taclalele, Billy King, fără să ştie de ce, pironise ochii pe hangiu. Parcă cineva dinlăuntrul său îl vestea că va avea încurcături cu negustorul. Creolul îi era antipatic, deşi avea o înfăţişare plăcută. Îi observa pasul negrăbit, ce aducea cu călcătura de bovină. Obrazul său rumen era încadrat de o barbă neagră, cu firul ţepos şi scurt.

La venire i-a întâmpinat cu slugarnicul „Senores, hanul, femeia şi cu mine suntem la picioarele voastre!” Urarea îi plăcuse nemaipomenit lui Gunn. Prezenţa lui Parras, ca poliţai, iuţise slujnica să deretice încăperile. Femeia schimbase albiturile îngroşate de petice cu altele noi, opărise la lumina zilei scândurile patului. Preţurile aici nu erau aşa pipărate, hanul fiind de mâna a doua.

Quemartlan din Sonora, nu departe de frontiera Arizonei,

---

[41] Correcaminos – păsări bate-drumuri, în limba spaniolă.

ca oraş de graniţă, era locul de întâlnire al multor scursuri. Aici găseai un loc unde să laşi sufletul slobod. Latifundiarii se îmbogăţeau pe seama peonilor. Plata de 5 cenţi pe zi şi măsura de grâu neîndestulătoare, arroba, ca un praf în ochi, specula băcanilor de pe moşii păstrau ţăranii în pragul limitei existenţei. Gârbaciul, carcera, palmele vechililor curmau nesupunerea. Oraşul era colindat de feluriţi indivizi: târgoveţi împinşi de nevoi, calfe îngrămădite în barăci unde se speteau muncind şi o adunătură obişnuită să mintă, să înşele, să fure. Unii dintre ei vieţuiau la periferia vieţii, formau o lume neliniştită, adusă acolo de visul deşert al înavuţirii.

Feriţi de umbrele încăperii, cunoştinţele noastre discutau cu glas scăzut.

— Nu pierdem ocazia, vere Parras! Cincizeci de mii de dolari nu-s fleac! Mai e şi catârul lui Alvala cu banii aduşi din Grota Şacalului.

— Copoii au luat cu ei şi hârtia mexicană, Billy! scânci Willy.

— Apoi ne răfuim cu Alvala, vere! schimbă vorba Parras. Bancnotele au sosit astăzi din Mexico City. Să, vedem cum facem să ne cadă cât mai iute în mână.

— Dacă Alvala vine cu toată banda să-şi ia răscumpărarea? spuse înfricoşat Tamayo. E greu să-i dovedim, într-o bătaie!

Billy King le dezvălui planul ticluit de el. Gunn asculta, Tamayo, cu ţigara uitată în colţul gurii, îşi fripse buza.

— Zi-i rege şi lasă-te dus de docarul lui! îl lăudă Willy.

— Ne intră-n laţ ca oposumul lihnit de foame! aprobă Gunn.

— Mandatul de aducere pentru Alvala a fost ideea ta, Parras, reaminti King, atins de rachiu şi de măgulelile acoliţilor.

— Mai întâi texanii! Pentru Alvala facem ceată şi-l vânăm ca pe câinii turbaţi. Din banii recuperaţi de la el îi dăm şi lui Tamayo, că-mi este credincios, îşi bătu Parras temnicerul pe spate.

— Mare noroc că l-am cumpărat pe Piojo, spuse Willy

Simson.

Armoniul atacase altă melodie şi Poquita, dezlipindu-se dintr-o margine a sălii, dansa printre mese şi cânta muşteriilor. Creolul şi tejghetarul cărau pahare respectabile cu bere de agave, alături de carcaleţi şi litre de tescovină. Mirosea a tutun, a alcool, a usturoi şi a carne friptă.

Faptele se petreceau cu două zile mai târziu. Un pâlc de călăreţi, vreo şapte la număr, înveşmântaţi în straie de-ale locului, intrau pe uliţa umbrită de moreras[42], înarmaţi până-n dinţi. După înfăţişare, păreau să fie nişte vântură-ţară. Sombrerourile cu calotele ţuguiate le acopereau obrazurile nerase. Şeile cu ciochine înalte împovărau cai prăfuiţi şi obosiţi, la fel ca stăpânii. Semănau mai curând cu indivizii certaţi cu legile guvernatorilor, mânuitori pricepuţi de arme, ducând în spinări fapte potrivnice înscrisurilor bătute pe uşile alcalzilor.

Printre cei şapte călăreţi, trei, duşi în aparenţă liberi, erau păziţi. Patru rânduri de pistoale îi ocheau. Între cei ce cărau prizonierii erau Piojo, unul Jose şi Perro, toţi din haita lui Alvala. Cei în costume de cowboy nu erau alţii decât Gerry, Pedro şi Colorado.

Străinii îşi struniră caii spre capătul de nord al oraşului parcă ferindu-se să atragă atenţia. Din dosul ferestrei hanului „Uraganul”, Tamayo, Billy King şi ceilalţi urmăreau mişcările vizitatorilor.

— Alvala duce spre fortăreaţa poliţiei întreaga bandă, Parras!

— Mai mult. Parcă vrea să cucerească oraşul, vere!

— Văd şi catârul nostru cu banii! Dumnezeu ţine cu noi, jude!

— Ieşim din nisipul ucigaş, băieţi! se îndulci Billy.

Străinii se mistuiră spre ţinta lor, iar în spate, trimis de Parras, se strecura Tamayo, ca un prepelicar de cel mai ales soi.

Un timp, defilară prin faţa caselor albe, date cu var, cu

[42] Morera – dud alb, în limba spaniolă.

uşi trainice din lemn, încastrate în ziduri din adobe şi cu oameni ascunşi în dosul porţilor.

Intrară în închisoarea poliţiei. Trupa lui Alvala, rămasă afară, împresurase fortăreaţa. Şeful cel mare al penitenciarului abia a putut fi adus din oraş. Un subofiţer şi doi indieni tarahumar au însoţit la întoarcere un metis mătăhălos, cu faţa spână şi verzuie, cu părul moale şi negru, ce-i venea în ochi ca un scalp. Omul legii cercetă încruntat tâlharii ce-i înconjurau zidurile şi înjură pe lângă trabucul ţinut între dinţi. Ajuns la intrare, tună un ordin şi de pe creneluri fură coborâte puştile.

Tamayo făcu ochii mari văzând cum crescuseră între timp bandiţii în plantaţia vecină de mescal. Apoi, în timp ce umbrele zidului se lungeau, porţile închisorii s-au deschis. Ieşiră mai întâi Carlos şi Zagal, însoţiţi de Piojo, Jose şi Perro. La poartă îi aşteptau doi catâri înşeuaţi. Porniră spre asediatori.

Când amurgul ştergea siluetele caselor, s-au arătat şi texanii. Au apucat, însoţiţi de jandarmii călări, alt drum. Temnicerul îşi îndemnă catârul, ţinându-se la distanţă, după vechile lui cunoştinţe.

Călărind în vecinătatea umbrelor duzilor aţipiţi, ajunse la han. Mai întârzie un timp sub fanarul neaprins… Au bani berechet texanii! îşi zise văzând că se aprinde lumina cu petromax la ferestre.

A doua zi, în timp ce îşi beau cicoarea în căni de pământ, Tamayo se întoarse de pe urmele texaniior. Le spuse pe scurt ce aflase.

— Poliţiştii ăştia mai zăbovesc un timp la Quemartlan!

— Copoii au telegrafiat în Mexic că-s liberi, iar Alvala vine curând să-şi ia recompensa, aşa cum le-a fost înţelegerea, vere Billy!

— Dacă texanilor le-a intrat în cap să pună ei mâna pe bani?

— Ascultă, Willy Simson! Vărul Parras s-a ocupat de toate! Poliţia va coopera cu noi pentru recuperarea dolarilor.

În ziua următoare, ospătăria era plină cu lume. Poquita servea la masă pe Billy King, puţin băut, ce o privea insistent. Conform obişnuinţei, femeia nu voia să declanşeze ura străinului şi se depărtă cu un mers grăbit, trăgându-şi peste părul său bogat şalul castilian. Gerardo cumpăni cele văzute şi sigur pe el, încrezător în puterea nevestei lui de a se apăra singură, îşi văzu de treburi. Mai departe îşi luă el obligaţia să ospăteze muşteriii, înţelese nemulţumirea lui Billy King, ceru cu vorbe de uzanţă pentru altceva iertare, fără să-l privească în ochi, să nu-i stârnească altă mânie, aşa cum proceda cu beţivanii ce-i râvneau femeia. Tăcerea fermă în faţa insultelor, vorba-i blajină, neîncărcată de violenţă, dar care conţinea un dispreţ voalat şi înveşmântat în vocabularul de reticenţă, cu ameninţări indescifrabile atunci când echilibrul de forţe nu-l lăsa să-şi arunce clientul în stradă, îl scoteau mereu din încurcătură. Bunul mers al afacerilor prima.

Poquita cânta după armoniu, cu vocea ei voalată. Billy King rămase cu gâtul strâmb. Willy i se uită în cărţi, iar Gunn câştigă fără dureri de cap.

Îl invitară pe patron la o partidă de pocher. Gerardo făcu nazuri, dar, încolţit, primi. Pierdu repetat sume mici, după care începu să mizeze prudent. Ar fi putut să se lase, dar se temea ca retragerea lui să nu jignească muşteriii beţi. În cele din urmă, abandonă jocul, cerându-şi iertare, plăti ce i se ceru, un pot substanţial şi aruncă cartea, vinovat, parcă el înşelase.

Poquita cânta pocnindu-şi castanietele; dansa într-un ritm viu, discontinuu şi sincopat, la cererea clienţilor, o sambă, fericită că Gerardo abandonase jocul.

Dimineaţa, forfota străzii crescu. Treceau unul după altul faetoane cu coşurile lăsate, căruţe vârfuite cu ştiuleţi de porumb, cu cartofi, altele cu tutun ori cu tulpini de floarea-soarelui. Tamayo, din locul ales, pândea intrarea în bancă. Şeful său şi ceilalţi aşteptau semnalul promis de temnicer.

Tamayo ştia că Parras garantase în Mexic recuperarea banilor trimişi de consul, altfel acesta nu i-ar fi dat curs târgului dublu cerut de tâlhar. După aproape un ceas, îşi făcură apariţia misiţii lui Alvala.

„Să mă ia sfântul din Potosi dacă n-am să dezleg taina asta!” se angajă Tamayo.

Piojo, Jose şi frânarul trecură pragul băncii, unde zăboviră. Perro şi încă unul, rămaşi afară să-i acopere, păreau neliniştiţi. Temnicerul din Chaparros iscodi prin fereastră, ochii i se rostogoliră în orbite văzând cât bănet îndesa Piojo în sac.

Apoi, caii lor ţâşniră din loc într-un galop drăcesc, speriind trecătorii şi lăsând cu gurile căscate pe funcţionarii băncii. Între Parras, Billy King, Willy, Gunn, Tamayo şi urmăriţi, curând, era o distanţă bună. Perro folosi un vicleşug indian: legă de o funie un snop de tufe care, târâte prin praf, ridicau o trombă opacă, a cărei coadă se lăţea. Goana continuă. Mirosea a pământ secetos şi a putreziciuni de săpunariţă. Alături cu drumul, scaieţii se ridicau trufaşi, coroanele joase de migdali pitici alergau îndărăt.

Distanţa începu a se micşora. În zare, în faţa fugarilor, se desenau muscele pietroase. Trecură pe lângă o fermă de cai cu ţarcuri amărâte, iar un stol de sturzi negri roiră spre sabinii vecini. Copitele animalelor rupeau pământul, când Perro, rămas în urma celorlalţi, trase primul foc de armă...

Revenim cu câteva zile în urmă la locul de odihnă unde Alvala înnoptase.

Văzduhul îşi cernea lumina-i anemică în poiana aleasă pentru tabără. Caii neliniştiţi, fornăiau. Alvala nu dormea. Neliniştea cailor altă dată l-ar fi aruncat în picioare. Durerea din furca pieptului îl încovrigase, îi tăia respiraţia. „Dacă iau banii pe texani, atunci scap de tot. Merg la doctor să-mi taie răul din mine! Zagal şi Carlos, m-au dus la el. Se împlinea tocmai anul.” Zâmbi amintindu-şi întâmplarea. Medicul, sculat din somn, a crezut că-i sunase ceasul. Carlos îl ţintuise cu pistolul, avertizându-l că în faţa lui se găseşte renumitul ALVALA. Bătrânelul îl privise pe sub

ochelari. I-a apăsat maţele, zăbovind pe nişte noduri, de parcă ar fi avut acolo brâncă. Le-a pipăit, l-a inspectat la încheieturile mâinilor şi ale picioarelor. „Ce-am, epavo?” l-a înjurat. „Ai boală boierească! Numai cei cu stare o fac, mai ales, cei de neam mare!” „S-o ştiu şi eu, vraciule, să mă făloşesc!” îl scuturase de piepţii cămăşii. „Rac se cheamă în limba oamenilor de jos! Ăsta-i beteşugul tău, Alvala!” La ieşire, au şterpelit măturica la care ţinea atât.

Colorado pricepu că în jur se petrec lucruri ciudate, în spatele paznicilor apărură siluete voinice. Se auziră icnituri surde.

— Iute, senores! Nu-i timp de stat! auzi lângă el vocea frânarului Luis.

Pedro, eliberat înainte, a dat şi el o mână de ajutor.

Un cuţit mânuit îndemânatic i-a scăpat de legături. Ieşiră în afara luminişului guvernat de o linişte suspectă. Se auzeau numai trosnetele crăcilor rupte sub încălţări. Şi în acea tăcere, vocea lui Gaetano răsună amplificată de toate ecourile născute de pereţii stâncoşi.

— Alvala, mişelule, arată-ţi faţa! Ţi-a sosit ceasul!

Se dezmeticiră şi alte capete ce se ridicară greoaie. Bandiţii nu se dumereau ce se întâmplă. Căutau armele cu mâini nesigure şi dintr-odată luminişul se clătină de împuşcături. Puşti adăpostite în negura pădurii secerau neghina. Era vaier şi durere, armele insurgenţilor nu iertau. Câţiva folosiră pistoalele. Vreo doi izbutiră să iasă. Apoi, puştile trosniră din ce în ce mai rar, iar peste coroanele pinilor, noaptea tăcută şi ninsă se retrăgea, neînduplecată.

Capul bandiţilor ieşise în faţa cortului său şi-şi aruncase pistoalele în iarbă.

— Ai învins, Gaetano! Ai fost mai tare! Spune-ţi condiţiile!

— Ar fi una singură, Alvala: Să-ţi plăteşti fărădelegile.

Tâlharul a înţeles că este pierdut, dar se agăţa cu disperare de viaţă. Încercă să-şi momească fratele vitreg, spre sila acestuia.

— Te fac bogat, frate! Ştiu numai eu un oraş îngropat al aztecilor, plin de comori! Cu el îţi cumperi câte arme vrei şi

muniţie. Eu m-am săturat de tâlhării, îmi schimb viaţa!

— Alvarez, ai fost în Santa Rosalia! Pedro, Luis şi voi, din sat, este al vostru! Faceţi-l să-şi ispăşească păcatele!

— Ascultă, comandante! ţipă, trecut de răcorile fricii. Eşti fratele meu vitreg. Îţi mânjeşti mâinile cu sângele meu?

Alvala a fost înălţat pe un cal.

— Mi-aţi scăpat, gringos! zise înainte ca laţul să-i cuprindă grumazul. Pentru voi m-a urmărit Gaetano! Asta, că Moreira m-a asmuţit în Santa Rosalia, să vă iau caii! V-am avut în mână de atâtea ori. Şi argintul rămâne în canion! Se pierde, pentru trei cai! Apoi, satul ăla nenorocit unde ne-am cunoscut... Şi nu mi-aţi fost măcar voi naşi, ci Silvas, fratele meu de tată, gringos.

Apoi, pacea a cuprins luminişul, Alvala a fost lăsat acolo, atârnat în ştreang, cu degetele crispate, rămase aşa din spasmul morţii, cu ochiul mic închis, iar celălalt holbat.

Perro deschisese focul împotriva urmăritorilor. O singură temere avea Billy King: Nu ştia cât de departe e tabăra lui Alvala. Împuşcăturile puteau fi auzite şi din fort şi nu dorea ca poliţiştii locului să se amestece. King intră şi mai mult în norul de praf.

— Caramba, ne-am lăsat carabinele acasă! înjură Billy King, golindu-şi Coltul fără folos, în siluetele greu de reperat.

Calul său ţinea la tăvăleală. Arma sa detună, ochise în Piojo, dar lovi şira murgului, povara vie sări din şa, sacul se rostogoli prin colb. Perro, venit din urmă, luă în spatele şeii pe cel căzut. Billy King trase şi mai furios după urmăriţi apoi frânse ritmul galopului, se aplecă şi culese cu o mână taşca. Se opriră, încercând să zărească intenţiile celorlalţi. Câştigaseră.

— N-a fost tocmai uşor! vorbi la întoarcere Billy King, ştergându-şi obrazul cu baticul negru ce-l avusese pe figură. Vere Parras, dăm vina pe texani, aşa cum ne-a fost învoiala!

Seara făcură chef şi-l invitară pe hangiu la un pahar. Parras îl anunţase pe consul că au luat urmele bandiţilor

după ce-au ridicat recompensa, dar că deocamdată i-au scăpat, promiţând că nu se dau bătuţi…

Poquita îşi prezenta repertoriul în faţa muşteriilor ce se ospătau. Ovalul feţei sale, deloc sulemenit, strălucea în cenuşiul localului. Billy King socoti vârsta nevestei lui Gerardo. Nu trecuse de douăzeci şi trei de ani. Ochii albaştri ai creolei scăpărau sub genele răsfrânte şi palid desenate. Buzele ei roşii schiţau un zâmbet superior, curajos, neademenitor. Privirile ei ocoleau pe ale lui Billy King ori de câte ori li se încrucişau. Ochii acestuia, de şarpe, parcă o paralizau.

— Cantora este o femeie superioară, se piţigăi Willy spre Gunn.

— Am văzut alta în Oakley din Idaho, bătea cu tocurile podeaua de lua lemnul foc! Dinamită, Jude, nu altceva! îi vorbi la ureche.

— Să-i dăm domnului Gerardo revanşa, Billy! propuse Willy Simson cu un glas forţat blajin şi curtenitor.

— Vă pierdeţi vremea cu mine! se codi negustorul pălind uşor.

Luară totuşi loc în jurul mesei de joc, să-şi dezmorţească degetele, spre desperarea hangiului, a cărui figură îţi inspira milă.

Billy King împărţi puncte şi figuri, iar Gunn se alese cu carte mare. Câştigă Gerardo, cu o culoare „necinstită” de ghindă, făcută de King. Dădu cărţile fostul jude din Blue Town şi-i ticlui lui Parras un care de decari. Hangiul se „aruncase” după deschidere, apoi făcu el jocul. Ca o proorocire, fiecare avea în palme câte trei bucăţi. Singur Gerardo părea că n-are nimic. Urmară câteva plusări la rând, stăpânul localului ceru din priviri iertare Poquitei pentru aventura sa. Se „aruncară” pe rând Billy King, Parras şi Willy. Rămaseră în joc Gunn şi hangiul. Smolitul de Gunn avansa o sumă mare, Gerardo plăti resemnat şi – culmea nepriceperii! — plusa pe deasupra ceva. Gunn îl încolţi şi triplă potul. Celălalt parcă văzuse strigoi, dar plăti sec, făcându-şi cruce. Izbuti hangiul cu patru părinţi, faţă

de patru fanţi ai lui Gunn. Billy King bătea toba cu degetele în masă. Gunn avea o mină de mânz vărguit. Disputa se încinse, urmară multe schimburi norocoase ale lui Willy.

Jocul ţinu până ce cucul pendulei cârâi, în fumul tavernei, miezul nopţii. Gerardo rămase tot timpul îndatorat şi jovial, susţinând jocul, oferind tuturor şansa să-l câştige, dar norocul rămânea tot, la hangiu. Când fu învinuit că trişează surâse curtenitor, îşi desfăcu vesta, spunându-le că obrazul său a rămas nepătat. Se schimbară în câteva rânduri cărţile cu altele neumblate. Bâigui scuze că este bănuit pe nedrept, că n-are nici o vină dacă ţin cu el punctele şi figurile.

Bancnotele lui Billy King treceau rapid în şorţul hangiului.

— Straşnic lucrezi, Gerardo! într-un oraş din Arizona te-ar fi înecat paralele! mârâi Billy King.

Acoliţii lui adormiseră, cel puţin aşa credea el. Billy rămase îmbrăcat cum s-a trântit în pat. Tamayo veni aproape de jumătatea nopţii cu plăcuta veste că texanii au plătit hanul şi a doua zi plecau spre El Paso del Norte. Ştirea îl bucură. Îi va urmări, cum jurase, să-i lichideze. Ferma îi revenea, mâna de argint va fi redeschisă, ghinionul de la cărţi îl va şterge. Ştia unde vârâse Poquita banii. Se va duce peste ea şi-i va fura când doarme. Se sculă, păşi încet, să nu geamă duşumeaua sub el, furişându-se spre scara ce cobora în cârciumă. Hangiul moţăia la casă, păzind doi cheflii. Tamayo şi Gunn sprijineau barul. Îi lăsă aşa cum erau. Odaia Poquitei dădea în spatele hanului. Moreira apăsă clanţa, trecu dincolo şi, prudent, se apropie de femeie. Vântul umfla perdeaua. Simţi mirosul dafinului de la lumânarea arsă şi, mânat de un gând, atinse tăblia patului, pe care moţăia un înger tăiat în lemn. Pe noptieră adăsta caseta cu bani. Trezită de zgomot, Poquita scoase un ţipăt, dar Billy King o izbi peste faţă. Femeia îşi zări bărbatul aruncat în spatele tâlharului, după care simţi că se scufundă într-un spaţiu fără lumină.

Se legă o bătaie pe viaţă şi pe moarte. Între timp, intră Gunn. Un fulger scurt şi fierul greu se ascunse în hangiu. Închiseră uşa la loc, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Când îi spuse isprava lui Parras, comisarul se învenină:

— Unde mai găsim adăpost în Mexic, vere? Ai stricat totul!

— Bărbatul este în cer, lângă nevastă-sa, şefule! Femeia avea gâtul ca de vrabie! Iar în somn n-a simţit nimic! spuse Gunn, venit ultimul din odaia Poquitei.

O porniră la drum cu mult înainte de a răsări soarele, petrecuţi de lătrăturile câinilor sculaţi de tropotul cailor. La ieşirea din oraş fură acostaţi şi controlaţi la acte de o patrulă de poliţişti călări, dar totul se încheie cu bine.

Văzduhul fu săgetat de un stol de tirani galbeni la pene. Cârâiturile umplură poteca pe care călăreau şi se stinseră spre măgurile pietroase ce atunci se scuturau de îmbrăţişarea nopţii. Rana lui Billy King sângera de sub feşe. Îl încercau durerile şi blestema hangiul şi femeia acestuia, dar şi naivitatea lui de a juca cu Gerardo. Grăbeau, să se depărteze cât mai mult de Quemartlan.

— Din primul oraş îţi aduc un doctor, să te coasă, vere!

— Treaba asta o vom face în Arizona, Parras! Mai rabd eu până atunci. Nu mai este timp de zăbovit în Mexic.

— Era mai bine în sud, vere! Peste Rio Bravo dăm de texani. N-ai unde să te ascunzi fără să fii dibuit.

— Urcăm în Nevada, apoi în Oregon, iar în Tecoma ne pierdem urmele! Tocmai asta este, ei nu cred să venim în nord.

Călăreau aşa, la trap, de peste zece ore. Rănile îi sângerau mai puţin, dar pe Billy King îl încerca febra, nu era în apele lui. Acum avea călăuză pe Tamayo. Ieşiră dintr-o narişte, iar în faţă li se deschidea o bucată zdravănă de prerie, la capătul căreia zăbovea un pâlc de călăreţi. Se hotărâră să nu se abată din drum, dar în fruntea acestora erau Piojo şi Jose. Pregătiră carabinele, cu gândul să-i lichideze. Alvala nu se zărea. Billy King îşi revenise, nu mai simţea nici o durere. La aproape două sute de metri, opri brusc calul, însângerându-i zăbala. Ochii nu-l înşelau, mai apărură călăreţi, dar erau cu toţii insurgenţi. O porniră îndărăt într-un galop turbat, urmăriţi de gloanţe. Nu

ajunseră departe când din rariştea părăsită un alt grup de oameni călări le tăie calea. În aer se încrucişau plumbii. Calul lui Willy se ridică în două picioare şi-l răsturnă.

— Pe toţi dracii, Parras! Printre ei sunt copoii texani!

Tot mai multe puşti trosniră. Se vedea că-i voiau vii şi nevătămaţi. Lângă texani răsăriră poliţiştii din Quemartlan. Descoperiră o portiţă de salvare: Să treacă printr-o cultură cu dafini, iar dincolo era libertatea. Galopară ca turbaţii spre ieşirea mult râvnită, dar mii de draci! — dintr-o nevăzută şa a terenului se îmbulziră spre ei indieni tolsuhni, pe caii lor iuţi. Strigătele de război, ce-ţi zbârleau pielea, umplură pământul şi cerul. Galopul lor drăcesc se revarsă ca vijelia vântului de februarie, zgornind stoluri de correcaminos din buruianul copt. Păsările bate-drumuri se ridicară, adunându-se într-un stol deasupra tâlharilor, dispărând apoi spre o lizieră de sabini. În fruntea indienilor galopau Şoim-Înţelept, Yacunda şi Payata, vopsiţi în culorile străbunilor. Arma Şoimului trosni şi calul lui Gunn căzu în grumaz. Tâlharii se opriră. Orice şansă era ca şi spulberată.

— Billy, n-ai scăpare! Aruncă arma şi rămâi în viaţă! se auzi puternică vocea lui Colorado, însoţită la urmă de un glonţ bine trimis, ce-i sfărâmă încheietura mâinii. Banditul dusese carabina la ochi. Judecătorul în locul unde căzuse ridicase mâinile sus.

Nici Gerry nu ezită să folosească arma când înţelese intenţia lui Parras să-l culce la pământ. Bandiţii se predară şi înainte de a-i fereca în cătuşe, Payata le dădu îngrijirile trebuitoare, ca un vraci bun ce era. Ochii lui Billy King, injectaţi de furie, cătau la Piojo, Jose şi Perro, neînţelegându-le rolul între insurgenţi. Prezenţa poliţiştilor locali laolaltă cu texanii era o altă enigmă. Cât despre tolsuhnii veniţi aici din satul lor îndepărtat, nu mai pricepeau nimic. Totul era încâlcit.

Învingătorii se împărţiră în trei pâlcuri. Poliţiştii locului se întoarseră la Quemartlan, escortând pe Parras, Jose şi Perro. Dintre însoţitori făcea parte şi Piojo. De fapt, el era poliţist federal mexican, intrat în ascuns în banda lui Alvala. El ducea raportul lui Colorado, cu faptele bandiţilor. În

zapisă, sfătuia pe destinatari, aşa cum s-au înţeles cu Piojo, pentru uşurarea situaţiei lui Jose şi Perro, ce cooperaseră în ultima vreme cu el.

Guerilerii se uniră cu Gaetano, apucând drumurile Sonorei. Poliţiştii texani, însoţiţi de şefii indieni şi de Vânt-Furişat, aleseră căile cunoscute care duceau la Rio Grande. Tamayo plecă singur spre Chaparros. O scrisoare de recomandare trimisă de texani şefului poliţiei din Mexico City îi clarifica faptele, mai ales era subliniat ajutorul dat poliţiei texane.

Rio Bravo şerpuia, strălucind ca o panglică albastră în care se oglindeau nori auriţi pe margini. Colorado privea apele fluviului şi se gândea la ultimele zile ale luptei lor. Billy King, Willy Simson şi Gunn erau de acum în puterea lor. Oraşul El Paso del Norte fierbea, molcom, în pâlpâirile ultimului zăduf al după-amiezii. Pe deasupra, păsări mari cât graurii îşi fragmentau zborul, parcă împiedicându-se de stavile fluide, nevăzute.

Clipa părăsirii pământului mexican se apropia. Trecuseră prin multe de când au intrat în această ţară, viaţa le-a atârnat deseori de un singur fir de păr.

Se găseau în faţa bacului, unde au fost conduşi de tolsuhni. Indienii erau liniştiţi, glasurile le sunau reci, protocolare:

— O las pe Vânt-Furişat Soarelui-Dimineţii s-o ducă peste Fluviul-Grandios! Femeia indiană îşi urmează destinul hotărât de zei.

— Fata lui Yacunda va împărţi coliba cu Gerry la ranchul lui Mulligan. Femeia albă, Cecilly, care a dat viaţă lui Gerry, o va iubi la fel ca pe Annie, fata ei bună, ce poartă numele meu! – îl asigură Colorado pe şeful tolsuhnilor.

— Şoim-Înţelept cu Payata şi alţi doi războinici vor merge la coliba omului alb, şeriful Gerry, să ştie unde să vină Yacunda să-şi vadă urmaşii de la Vânt-Furişat. Am zis!

Când soarele a strălucit în colierul din scoici purtat de indiană, semăna cu o naiadă născută din împreunarea lui

Rio Grande cu piscurile împădurite ale Guadelupei.

Gerry, Vânt-Furişat, Colorado şi cei doi indieni porniră spre bac. Billy King, Willy şi Gunn arătau plouaţi rău, se codeau să înainteze, dar se urniră la un pas înaintea lor. Pedro ezita, întârzia înadins, nu era hotărât să-i urmeze. Era trist, avea figura palidă, înlăuntrul lui se dădea o luptă, o cută ciudată îi apăruse pe frunte. Vorbi abătut, evitând ochii texanilor:

— Rămân la sud de fluviu, senores! Rostul meu este acum în Mexic. Am să lupt alături de răzvrătiţi până ce guvernul ne va da îndărăt ce ne-au luat latifundiarii. Sunt neclintit, senores!

— Îmi spunea mie sufletul că ţi-ai pus ceva în gând! vorbi cu glas tăiat Colorado, simţind că nu-i va fi deloc uşor să-l înduplece.

— Ţăranii o duc greu în Mexic. Pun şi eu umărul la lupta comună, senores! Nu-mi va fi uşor, dar am ales! Vă zic adio, prietenii mei!

Fostul peon, devenit ajutor de şerif în Blue Town, glăsuise limpede. Nimic nu-l putea smulge pământului mexican de care se simţea legat. Colorado a înţeles că flacăra revoltei pe care o mai văzuse în ochii lui Gaetano, în ai lui Almadia şi Luis începuse să ardă şi în privirile lui Pedro şi această flacără îl va păstra la sud de Rio Bravo.

Se îmbrăţişară. Pedro, prietenul îndrăgit în aceşti ani şi pe al cărui obraz o cută a amărăciunii era adânc săpată, îi dărui cuţitul ce-i venise de hac lui Harris în Grota Şacalului, redobândit de la ciracii lui Alvala. Poliţistul îi lăsă Coltul său de 38, ce nu-l iertase pe Cribar.

— Amigo, ne vom mai vedea! Rio Bravo este un firicel de apă pe care îl putem trece oricând.

Pe bac, când malul mexican se depărta, îşi aminti de vorbele lui Gaetano: *„Urmaşii conchistadorilor şi ai indienilor asupriţi de viceregii spanioli luptă astăzi să înlăture nedreptatea întinsă ca o râie peste peoni şi şerbi. Şi noi, ţăranii, avem partea noastră de cer pe care o limpezim luptând prin pustietăţi să răpunem răul cuibărit în ţară.”*

Vorbele acestea se adevereau. Văzură în ultimele zile arzând mai multe ferme ale latifundiarilor, iar în praful drumurilor se adânceau copitele insurgenţilor, se întipăreau urme la care mai târziu se vor adăuga cele lăsate de Villistas, guerilerii lui Pancho Villa, adunaţi prin văgăunile Sonorei şi oriunde se înrolau.

Ochii încercatului marshall erau îndreptaţi spre locul unde Pedro le făcea semne cu sombreroul. Îi răspunseră cu căldură, nevenindu-le să creadă că s-au despărţit.

Şeriful Mulligan văzând-o pe Vânt-Furişat se reaprinsese. Pătruns de răspunderea ce şi-o asumase pentru viaţa indiencei, încerca nevoia să-şi simtă Colturile la locurile lor. Gândurile nu-i dădeau pace, nu ştia cum va fi primită în oraş şi chiar la ranch.

— De va fi nevoie, amigo, am să ţin şi eu spatele în Blue Town! se angajă prietenul său, Colorado.

Ştia că rancherii se aprindeau iute când auzeau de căsătorii cu indiene. Se gândise să rămână şi el la fermă dacă va fi judecat greşit de membrii consiliului oraşului.

— Este treabă pentru amândoi, şerifule! M-am gândit să dau şi eu steaua îndărăt! Dar de lucrul ăsta mai discutăm noi! îi vorbi gânditor Colorado, înţelegându-i bine frământarea.

Vânt-Furişat, lipită de umărul lui, nu pierdea din ochi malul mexican, acolo unde fluviul părea mai înalt şi unde tolsuhnii aprinseseră focuri de semnalizare, trimiţând fraţilor albi de la nord de Rio Grande del Norte, ce se apropiau de malul texan, rămasul lor bun.

Călăreţii păşiseră în Texas şi văzură încă un timp îndelungat semnele tolsuhnilor, după ce străbătură multe mile terestre călare.

Bătrânul Ştefan Şercanu termină de povestit peripeţiile prin care trecuse în Mexicul neliniştit şi aprins de răscoalele ţăranilor lipsiţi de pământ ori cu pământul pândit de latifundiari. Privirile le păstra aţintite în para gătejelor. Deşi

voia să pară încă un dur, în seara aceea se trădase. O undă de emoţie l-a atins, atât cât rândunica îşi scaldă pieptul în apă, frângându-şi zborul o clipită. Acele zile fierbinţi trăite printre mexicanii porniţi să-şi recucerească pământurile şi drepturile promise şi împărţite de Juarez îi amintiseră fapte intens trăite şi care-l răscoliseră, zăbovind acum cu gândul şi cu vorba la ele. Despărţirea de Pedro Cordura fusese definitivă.

Ochii lui scânteiau ciudat şi în ei părea că se reflecta întreaga apă a Oltului, cu undele ei limpezi şi cu vârtejurile sfârşitului de noapte, pe care-l asemuia poate cu Fluviul Grandios…

Ziua creştea hrănită de trandafirul zorilor ce îndestulau locul şi colindau spaţiul, albind curbura văzduhului, roşind norii ce atunci pluteau pe deasupra ocolului. Pe măsură ce discul de jar se ridica, norii arătau ca tiviţi pe margini cu aur, ca apoi unul câte unul să fie părăsiţi în anonimatul dinainte.

Lumina trufaşă puse stăpânire pe întreg înaltul, scăldând ţinutul înconjurător, descoperind în faptul dimineţii, solitara şi maiestuoasa Vale a Oltului şi, pe firul ei, o imensă turmă de drigane ce păta cu nămol verdele păşunii, prundişul umezit de rouă şi apa mai puţin adâncă.

În acel început de zi, râul curgea neobosit în cărăuşia lui, aşa cum o făcea de la obârşia-i milenară, să îndestuleze fluviul, ce-i sorbea dintotdeauna izvoarele…

Căldura în creştere a zilei a acaparat pe nesimţite împrejurimile, risipindu-şi tăria spre vârfurile golaşe ale munţilor, pe care cerul în generozitatea lui se rezema şi în văile cărora mai avea mult de lenevit zăpada anului ce începuse.

Ne-am întors fără grabă şi am suit costişa spre ocolul gospodăriei fostului marshall de odinioară, Ştefan Şercanu, având proaspete în memorie păţaniile eroilor povestirii petrecute pe Podişul Mexican dintre cele două Sierre şi alături de care trăisem şi eu aventurile.

Un singur gând mă domina: să alerg fără zăbavă în odăiţa mea şi acolo, lângă opaiţul cu seu, să-mi aştern

gândurile pe dreptunghiul hârtiei, ce aştepta înfrigurat sfârşitul peripeţiilor.

Am mai rămas lângă stinghiile împrejmuirii, să ascult strigătele copiilor din Voila, urcaţi pe spinările măgăruşilor, ce suiau poalele înverzite ale Făgăraşilor cu turme mărunte de oi, în căutarea ierbii renăscute după odihna binefăcătoare a nopţii.

Am stat aşa un timp îndelungat, până ce turmele, din ce în ce mai mici, s-au pierdut, topindu-se în albăstriul zării când tălăngile se auzeau din ce în ce mai slab, asemeni unor clopote biblice, iar prin aburii văii îmbrăţişate de soare, pământul sfânt al locului se revela cu frumuseţea lui de neînchipuit...

CUPRINS

Coperta originală de GH. MARINESCU

